

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Διπλωματική Εργασία

Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΒΑΡΟΥΣ.

της
ΠΑΛΑΜΑΡΚΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ

Επιβλέπων καθηγητής : Τσιάκης Θεόδωρος

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος
ειδίκευσης στη Διοίκηση & Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων

Θεσσαλονίκη, Δεκέμβριος 2019

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία καλύπτεται στο σύνολό της νομικά από δημόσια άδεια πνευματικών δικαιωμάτων CreativeCommons:

Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή

Μπορείτε να:

- **Μοιραστείτε:** αντιγράψετε και αναδιανέμετε το παρόν υλικό με κάθε μέσο και τρόπο
- **Προσαρμόστε:** αναμείξτε, τροποποιήστε και δημιουργήστε πάνω στο παρόν υλικό

Υπό τους ακόλουθους όρους:

- **Αναφορά Δημιουργού:** Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στο δημιουργό, με σύνδεσμο της άδειας, και με αναφορά αν έχουν γίνει αλλαγές. Μπορείτε να το κάνετε αυτό με οποιονδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά όχι με τρόπο που να υπονοεί ότι ο δημιουργός αποδέχεται το έργο σας ή τη χρήση που εσείς κάνετε.
- **Μη Εμπορική Χρήση:** Δε μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το υλικό για εμπορικούς σκοπούς.
- **Παρόμοια Διανομή:** Αν αναμείξετε, τροποποιήσετε, ή δημιουργήσετε πάνω στο παρόν υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια CreativeCommons όπως και το πρωτότυπο.

Αναλυτικές πληροφορίες νομικού κώδικα στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode>

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Σπουδών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Διοίκηση & Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- Η παρούσα Διπλωματική Εργασία αποτελεί έργο αποκλειστικά δικής μου δημιουργίας, έρευνας, μελέτης και συγγραφής.
- Για τη συγγραφή της Διπλωματικής μου Εργασίας δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται σαφής αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από επιστημονικό περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Θεσσαλονίκη, 25 Δεκεμβρίου 2019.

Η Δηλούσα: Παλαμάρα Αναστασία

*"Καθένας έχει δικαίωμα
συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας.
Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες
που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής,
ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους"*

Σύνταγμα της Ελλάδας, Άρθρο 5^Α

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη	8
Πίνακας Διαγραμμάτων, Εικόνων & Πινάκων	10
Συνομογραφίες.....	13
Δομή της εργασίας.....	15
Α΄ ΜΕΡΟΣ – Θεωρητικό Πλαίσιο	
Εισαγωγή	18
Κεφάλαιο 1^ο – Διοικητικό Βάρος	
1.1 Ορισμός Διοικητικού Βάρους	21
1.2 Παράγοντες μείωσης Διοικητικού Βάρους	22
1.3 Η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση	23
1.5 Μείωση Γραφειοκρατίας και ΔΒ στην Ελλάδα	24
Κεφάλαιο 2^ο – Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	
2.1 Ορισμός και οφέλη	29
2.2 Διαστάσεις	30
2.3 Κατηγορίες υπηρεσιών	31
2.4 Στάδια & επίπεδα ωριμότητας	32
2.5 Προϋποθέσεις	33
2.6 Μέσα Επίτευξης	34
2.7 Η Η.Δ. στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα.....	35
2.8 Εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	42

Κεφάλαιο 3ο – Διοίκηση Σχολικών Μονάδων

3.1	Εκπαιδευτική Διοίκηση.....	47
3.1.1	Ορισμός της διοίκησης.....	47
3.1.2	Ορισμός της σχολικής διοίκησης	48
3.1.3	Τα είδη της σχολικής διοίκησης	49
3.1.4	Η διοίκηση του ελληνικού σχολείου	50
3.2	Η ελληνική διοικητική διάρθρωση του εκπ/κου συστήματος	51
3.3	Ηγεσία & Διοίκηση σχολικών μονάδων.....	53
3.4	Γραφειοκρατία & Σχολική Διοίκηση	55
3.5	Νέες Τεχνολογίες και Εκπαιδευτική Διοίκηση.....	57

Κεφάλαιο 4ο – Ηλεκτρονική Διοίκηση & Εκπαίδευση

4.1	Ορισμός	60
4.2	Εκπαιδευτική Ηγεσία & ΤΠΕ	62
4.3	Εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διοίκησης στην Εκπαίδευση	63
4.4	Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης στην Εκπαίδευση.....	67
4.5	MySchool	70
4.5.1	Γενικές Πληροφορίες	70
4.5.2	Ασφάλεια & Προσωπικά Δεδομένα	73
4.5.3	Η δομή του mySchool	75
4.5.4	Επεκτάσεις – Νέες Λειτουργίες	78

Β΄ ΜΕΡΟΣ – Ερευνητικό Πλαίσιο

Κεφάλαιο 5^ο – Ερευνητικοί Στόχοι

5.1	Σκοπός και στόχοι της έρευνας	82
5.2	Ερευνητικά Ερωτήματα	83
5.3	Βιβλιογραφική Επισκόπηση	84
5.4	Σπουδαιότητα του θέματος	86
5.5	Μεθοδολογία της Έρευνας	87
5.6	Ερευνητικό Εργαλείο	90
5.7	Δείγμα έρευνας	91

Κεφάλαιο 6^ο – Αποτελέσματα της Έρευνας

6.1	Ερωτήσεις για το προφίλ του δείγματος	92
6.2	Ερωτήσεις για τις ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διοίκηση	96
6.3	Ερωτήσεις για το ΠΣ mySchool	102
6.4	Ερωτήσεις για την αποτελεσματικότητα της Η.Δ. στην Εκπαίδευση.....	112

Κεφάλαιο 7^ο – Συμπεράσματα της έρευνας

Επίλογος	130
Βιβλιογραφία	131

Γ΄ ΜΕΡΟΣ - Παράρτημα

Ερωτηματολόγιο	142
Επιπρόσθετοι Πίνακες.....	150

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στις μέρες μας η ηλεκτρονική διακυβέρνηση χαρακτηρίζει τη σύγχρονη οργάνωση και διοίκηση του δημόσιου τομέα, η οποία βελτιώνεται μέσα από την ένταξη των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ), του διαδικτύου και του παγκόσμιου ιστού, έχοντας ως στόχο την παροχή αναβαθμισμένων και ποιοτικότερων υπηρεσιών προς τους πολίτες. Στο πλαίσιο αυτό η διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστη από τα ηλεκτρονικά εργαλεία διακυβέρνησης. Η ευρεία χρήση των ΤΠΕ και ειδικότερα το mySchool, που αποτελεί ένα πολυδύναμο πληροφοριακό σύστημα, αναβάθμισαν την καθημερινή πραγματικότητα της σχολικής διοίκησης μετασχηματίζοντας το παραδοσιακό ελληνικό σχολείο σε ψηφιακό. Με τη μείωση των γραφειοκρατικών και χειροκίνητων διαδικασιών και το πέρασμα σε ψηφιακές ευκολίες οργάνωσης και λειτουργίας, θέτονται οι βάσεις για ένα ποιοτικότερο και αποτελεσματικότερο ψηφιακό εκπαιδευτικό περιβάλλον στην Ελλάδα.

Στόχοι της ερευνητικής αυτής εργασίας είναι να διερευνηθεί η επιρροή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη σχολική διοίκηση και να αναδειχθεί ο βαθμός της αποτελεσματικότητας του mySchool στον οργανωτικό και διοικητικό τρόπο λειτουργίας των σχολείων. Επιπλέον, στοχεύει να εξετάσει αν και κατά πόσο τα εργαλεία ηλεκτρονικής διοίκησης θεωρούνται από την εκπαιδευτική κοινότητα ως ένας παράγοντας μείωσης του διοικητικού βάρους στον τομέα της εκπαίδευσης της χώρας μας.

Λέξεις - κλειδιά:

Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), Πληροφοριακό Σύστημα, mySchool, Μείωση Διοικητικού Βάρους.

ABSTRACT

Nowadays, e-government characterizes the modern organization and administration of the public sector, which is improved through the integration of new information and communication technologies (ICT), the internet the World Wide Web, with the aim of providing upgraded and better-quality services. to the citizens. In this context, the management of educational units could not be left unaffected by the electronic tools of e-government. The widespread use of ICT, and in particular mySchool, which is a multifaceted information system, has upgraded the day-to-day reality of school administration by transforming the traditional Greek school into a digital one. With the reduction of bureaucratic and manual procedures, the passage to digital facilities of organization and operation, the foundations are laid for a more qualitative and effective digital education environment in Greece.

The purpose of this research work is to investigate the influence of e-government in school administration and to demonstrate the degree of effectiveness of mySchool in the organizational and administrative functioning of schools. In addition, it aims to examine whether and to what extent e-government tools are perceived by the educational community as a factor in reducing the administrative burden in the field of education in our country.

Keywords:

E-Governance, Administration of Educational Units, Information and Communication Technologies (ICT), Information System, mySchool, Reduction of Administrative Burden.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΕΙΚΟΝΩΝ & ΠΙΝΑΚΩΝ

Διάγραμμα 7.1. Δείγμα εκπαιδευτικών της Π.Ε. ως προς το φύλο και την ηλικία.....	93
Διάγραμμα 7.2 Δείγμα εκπαιδευτικών της Π.Ε. ως προς τις δεξιότητές τους στις ΤΠΕ.....	94
Διάγραμμα 7.3 Δείγμα εκπαιδευτικών της Π.Ε. ως προς τα έτη προϋπηρεσίας.	95
Διάγραμμα 7.4 Δείγμα εκπαιδευτικών σύμφωνα με τον τύπο των σχολικών μονάδων τους.	96
Διάγραμμα 7.5 Δείγμα εκπαιδευτικών σύμφωνα με την περιφέρεια όπου βρίσκονται.	96
Διάγραμμα 7.6 Δείγμα εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση.....	97
Διάγραμμα 7.7 Δείγμα εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	98
Διάγραμμα 7.8 Η συχνότητα χρήσης των ΤΠΕ στη διοίκηση του σχολείου.....	99
Διάγραμμα 7.9 Η συχνότητα χρήσης των ΤΠΕ στη διοίκηση του σχολείου.....	100
Διάγραμμα 7.10 Δείγμα σχολείων που διαθέτουν ιστοσελίδα.....	101
Διάγραμμα 7.11 Δείγμα αξιοποίησης της ιστοσελίδας του σχολείου	101
Διάγραμμα 7.12 Δείγμα χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην επικοινωνία του σχολείου....	102
Διάγραμμα 7.13 Δείγμα σχετικά με τον τρόπο επικοινωνίας των σχολείων με τη Δ/ση Π.Ε.	102
Διάγραμμα 7.14 Δείγμα ευχρηστίας και φιλικότητας mySchool ανάλογα με τον τύπο του σχολείου....	103
Διάγραμμα 7.15 Δείγμα ευχρηστίας και φιλικότητας mySchool ανάλογα με τη θέση υπηρεσίας.....	103
Διάγραμμα 7.16 Δείγμα βελτίωσης της διοίκησης του σχολείου μέσω του mySchool ανάλογα με τον τύπο του σχολείου.	105
Διάγραμμα 7.17 Δείγμα βελτίωσης της διοίκησης του σχολείου μέσω του mySchool ανάλογα με τη θέση του δείγματος.	105
Διάγραμμα 7.18 Βαθμός εξυπηρέτησης του δείγματος από τη λειτουργία των απουσιών και των βαθμών του mySchool.	107
Διάγραμμα 7.19 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος από τις αναφορές του mySchool	108
Διάγραμμα 7.20 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος από την ηλεκτρονική ενημέρωση των γονέων μέσω του mySchool σχετικά με τη μείωση του διοικητικού βάρους και κόστους ανάλογα με τον τύπο της μονάδας.	109
Διάγραμμα 7.21 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος από την ηλεκτρονική ενημέρωση των γονέων μέσω του mySchool σχετικά με τη μείωση του διοικητικού βάρους και κόστους ανάλογα με τη θέση υπηρεσίας του δείγματος των σχολικών μονάδων.....	109
Διάγραμμα 7.22 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την αξιοποίηση των κενών – πλεονασμάτων που προφέρει ως λειτουργία το mySchool από την πλευρά της Δ/σης Π.Ε.....	110
Διάγραμμα 7.23 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την επέκταση του mySchool σχετικά με τις σχολικές εκδρομές και τη διασύνδεσή του με τη Διαύγεια	111
Διάγραμμα 7.24 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την επέκταση του mySchool σχετικά με τις σχολικές εκδρομές και τη διασύνδεσή του με τη Διαύγεια ανάλογα με το φύλο.....	111

Διάγραμμα 7.25 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την αξιοποίηση των κενών – πλεονασμάτων που προφέρει ως λειτουργία το mySchool από την πλευρά της Δ/νσης Π.Ε.....	112
Διάγραμμα 7.26 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με τη συμβολή της Η.Δ. στην αποτελεσματικότερη διοίκηση του σχολείου ανάλογα με το φύλο του.	113
Διάγραμμα 7.27 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με τη συμβολή της Η.Δ. στην αποτελεσματικότερη διοίκηση του σχολείου.....	114
Διάγραμμα 7.28 Βαθμός χρήσης των εργαλείων της Η.Δ. από το δείγμα με απεικόνιση τιμών.....	115
Διάγραμμα 7.29 Βαθμός χρήσης των εργαλείων της Η.Δ. από το δείγμα με απεικόνιση ποσοστών..	115
Διάγραμμα 7.30 Βαθμός ικανοποίησης της ιστοσελίδας της Δ/νσης Π.Ε. σε σχέση με τη θέση υπηρεσίας των ερωτηθέντων στο σχολείο τους.....	116
Διάγραμμα 7.31 Βαθμός προτίμησης των εργαλείων – δυνατοτήτων της ιστοσελίδας της Δ/νσης Π.Ε. ως πρόταση προσθήκης τους σε αυτήν για την αποτελεσματικότερη διοίκηση των σχολικών μονάδων του δείγματος.....	117
Διάγραμμα 7.32 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των εργαλείων που προτάθηκαν στην προηγούμενη ερώτηση την 28η ως προς τη μείωση της γραφειοκρατίας και του διοικητικού βάρους στη σχολική διοίκηση.	118
Διάγραμμα 7.33 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την αποτελεσματικότητα του ΠΣ mySchool στη σχολική διοίκηση.	118
Διάγραμμα 7.34 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την αποτελεσματικότητα της αμφίδρομης επικοινωνίας της σχολικής τους μονάδας με τη Δ/νση Π.Ε.	121
Διάγραμμα 7.35 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος από την Η.Δ. σε σχέση με τη βελτίωση εκτέλεσης καθηκόντων και τη μείωση της γραφειοκρατίας, του διοικητικού βάρους και κόστους.	121
Διάγραμμα 7.36 Ηλεκτρονική Διοίκηση και Μείωση Γραφειοκρατίας	122
Διάγραμμα 7.37 Ηλεκτρονική Διοίκηση και Βελτίωση εκτέλεσης καθηκόντων.	122
Διάγραμμα 7.38 Ηλεκτρονική Διοίκηση και Μείωση διοικητικού κόστους.	123
Διάγραμμα 7.39 Ηλεκτρονική Διοίκηση και Μείωση διοικητικού βάρους.	124
Εικόνα 2.1 – Κατηγορίες Αποδεκτών Υπηρεσιών	33
Εικόνα 2.2. – Γενικές Αρχές Στρατηγικής για την Η.Δ. 2014-2020	39
Εικόνα 3.1. Η Ιεραρχική Δομή του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος	53
Εικόνα 4.1 – Αρχική Σελίδα του mySchool	76
Εικόνα 4.2 – Σελίδα Φορείς του mySchool	77
Εικόνα 4.4 – Σελίδα Σχολική Μονάδα του mySchool	78
Εικόνα 4.5 – Σελίδα Μαθητές του mySchool	78
Εικόνα 4.6 – Σελίδα Αναφορές του mySchool	79

Εικόνα 4.7 – Σελίδα Απουσίες του mySchool	80
Πίνακας 2.1 – Στρατηγικοί στόχοι της Η.Δ. & τα οφέλη τους	42
Πίνακας 7.1. Δείγμα εκπαιδευτικών της Π.Ε. ως προς το φύλο και την ηλικία.....	93
Πίνακας 7.2. Δείγμα εκπαιδευτικών της Π.Ε. ως προς τα συνολικά χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση και τις πρόσθετες σπουδές τους.	94
Πίνακας 7.3. Δείγμα σε σχέση με τη θέση των εκπαιδευτικών στο σχολείο.	95
Πίνακας 7.4. Δείγμα εκπαιδευτικών της Α/θμιας εκπαίδευσης σε σχέση με τη συχνότητα χρήσης των ΤΠΕ στη διοίκηση του σχολείου.	99
Πίνακας 7.5. Βαθμός αξιοποίησης της ιστοσελίδας των σχολικών μονάδων σε όσα από αυτά διαθέτουν.	100
Πίνακας 7.6 Chi-Square test ανεξαρτησίας της φιλικότητας και της ευχρηστίας του mySchool σε σχέση με τον τύπο του σχολείου.	104
Πίνακας 7.7 Chi-Square test ανεξαρτησίας της φιλικότητας και της ευχρηστίας του mySchool σε σχέση με τη θέση υπηρεσίας στο σχολείο.	104
Πίνακας 7.8 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού βελτίωσης της σχολικής διοίκησης μέσω του mySchool σε σχέση με το τύπο του σχολείου.	106
Πίνακας 7.9 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού βελτίωσης της σχολικής διοίκησης μέσω του mySchool σε σχέση με τη θέση υπηρεσίας στο σχολείο.	107
Πίνακας 7.10 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού μείωσης του διοικητικού βάρους και κόστους μέσω του mySchool σε σχέση τον τύπο του σχολείου.....	109
Πίνακας 7.11 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού μείωσης του διοικητικού βάρους και κόστους μέσω του mySchool σε σχέση τη θέση υπηρεσίας στο σχολείο.....	110
Πίνακας 7.12 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος από την υποθετική επέκταση του mySchool σχετικά με τις σχολικές εκδρομές σε σχέση με το φύλο.....	112
Πίνακας 7.13 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος από την υποθετική επέκταση του mySchool σχετικά με τις άδειες του προσωπικού σε σχέση με το φύλο.....	114
Πίνακας 7.14 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος από την ιστοσελίδα της Δ/σης Π.Ε. όπου υπηρετεί σε σχέση με τη θέση υπηρεσίας του.....	118
Πίνακας 7.15 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος για την αποτελεσματικότητα του mySchool σε σχέση με τον τύπο του σχολείου.	121
Πίνακας 7.16 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος για την αποτελεσματικότητα του mySchool σε σχέση με τη θέση υπηρεσίας τους στο σχολείο.....	122
Πίνακας 7.17 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος για την αποτελεσματικότητα του mySchool σε σχέση με το φύλο τους.....	122

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΑΔΕ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΑΕΠ	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ
ΑΕΠΟ	ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ
ΑΠΕΔ	ΑΡΧΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΑΠΥΣΔΕ	ΑΝΩΤΕΡΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΑΠΥΣΠΕ	ΑΝΩΤΕΡΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.	ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΒ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΒΑΡΟΣ
Δ.Ε.	ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΔΕΠ	ΔΙΚΤΥΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΔΟΠ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΕΚΔΔΑ	ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΕΟΠΠΥ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΕΣΠΑ	ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
ΕΛΚΕΔ	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΕΠΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
ΕΠΣΔ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΦΚΑ	ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΕΨΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ
Η.Δ.	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
Η.ΔΙ.ΚΑ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΗΠΜ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ
ΙΕΠ	ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Ι.Τ.Υ.Ε.	ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΚΕΑΔ	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
ΚΕΠ	ΚΕΝΤΡΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚτΠ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
Κ.Υ.Σ.Δ.Ε.	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Κ.Υ.Σ.Δ.Ι.Π.	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
Κ.Υ.Σ.Π.Ε.	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΟΟΣΑ	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ο.Π.ΣΥ.Δ.	ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Π.Ε.	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΠΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΠΣΔ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Π.Σ.Δ.	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
ΠΥΣΔΕ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Π.Υ.Σ.Δ.Ι.Π.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΠΥΣΠΕ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΚ	ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΚΟΣΤΟΥΣ
ΤΠΕ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
Υ.Δ.Μ.Η.Δ.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
Υ.Π.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
CRM	CITIZEN RELATIONSHIP MANAGEMENT
DESI	DIGITAL ECONOMY & SOCIETY INDEX
ICT	INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGIES
OGP	OPEN GOVERNMENT PARTNERSHIP
SCM	STANDARD COST MODEL

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κεφάλαιο 1^ο :

Προσεγγίζεται η έννοια του Διοικητικού Βάρους (ΔΒ) και περιγράφονται οι παράγοντες που επιδρούν στη μείωση αυτού. Γίνεται αναφορά στη ελληνική δημόσια διοίκηση σε σχέση με την αποτελεσματικότητά της και παρουσιάζονται οι προσπάθειες που έχουν γίνει για τη μείωση της γραφειοκρατίας και του ΔΒ στον τομέα αυτό, προκειμένου να βελτιωθούν οι παρεχόμενες δημόσιες υπηρεσίες προς τους πολίτες.

Κεφάλαιο 2^ο :

Γίνεται ανάλυση του ορισμού της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Η.Δ.) και των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν σε όλους του τομείς εφαρμογής της. Παρουσιάζονται τα στάδια – επίπεδα ωριμότητας της Η.Δ., οι προϋποθέσεις και τα μέσα επίτευξής της. Περιγράφεται εν συντομία η κατάσταση της Ελλάδας σε σχέση με την Η.Δ. και συγκρίνεται με αυτή της Ευρώπης, καθώς γίνεται και μια αναφορά στις κυριότερες εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που έχουν ολοκληρωθεί στον ελληνικό δημόσιο τομέα.

Κεφάλαιο 3^ο :

Γίνεται προσέγγιση των εννοιών της διοίκησης και της διοίκησης των εκπαιδευτικών μονάδων, ενώ περιγράφονται τα είδη της σχολικής διοίκησης και η ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα. Παρουσιάζεται η διοικητική δομή του εκπαιδευτικού συστήματος και ο ρόλος της ηγεσίας στη διοίκηση του σχολείου. Περιγράφεται η κατάσταση που προκύπτει στη σχολική μονάδα σε συνάρτηση με τις μεθόδους διοίκησης που εφαρμόζονται και τη γραφειοκρατία. Περιγράφεται η αναγκαιότητα των νέων τεχνολογιών στη διοίκηση και τα οφέλη που προκύπτουν από την αξιοποίησή τους.

Κεφάλαιο 4^ο :

Παρουσιάζεται η ηλεκτρονική διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων και τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τη χρήση ψηφιακών εφαρμογών Η.Δ. αλλά και των πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης, όπως αυτό του mySchool για το οποίο και γίνεται αναλυτική περιγραφή της λειτουργίας και της δομής του.

Β' Μέρος – Ερευνητικό Πλαίσιο

Κεφάλαιο 5ο :

Υπολογίζοντας τα όσα ερευνήθηκαν στο θεωρητικό μέρος των προηγούμενων κεφαλαίων, στο ερευνητικό μέρος παρουσιάζεται η ερευνητική μεθοδολογία της εργασίας. Συγκεκριμένα ο σκοπός και οι στόχοι της έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα, καταγράφονται συνοπτικά τα ευρήματα από τη βιβλιογραφική επισκόπηση, η σπουδαιότητα του θέματος, το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε και το δείγμα της έρευνας.

Κεφάλαιο 6° :

Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας σε πίνακες και διαγράμματα, καθώς και η μελέτη αυτών.

Κεφάλαιο 7° :

Καταγράφονται τα συμπεράσματα που απορρέουν από την έρευνα της εργασίας αυτής, προτείνονται επεκτάσεις και βελτιώσεις για το ζήτημα της Η.Δ. στην εκπαιδευτική διοίκηση και τίθενται ερωτήματα για μελλοντική διερεύνηση.

Βιβλιογραφία

Γ΄ Μέρος – Παράρτημα

Ερωτηματολόγιο

Επιπρόσθετοι Πίνακες

Α΄ ΜΕΡΟΣ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά τον 20^ο αιώνα η **γραφειοκρατικοποίηση** της διοίκησης ξεχώρισε ως ένα κοινωνικό φαινόμενο. Η δημόσια διοίκηση στη χώρα μας και η διοίκηση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος ως μέρος της χαρακτηρίζονται από τον γραφειοκρατικό τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της, ακολουθούν το ιεραρχικό μοντέλο του Max Weber και λειτουργούν σε μεγάλο βαθμό με συγκεντρωτισμό (Προκοπιάδου, 2009).

Εδώ και καιρό το επιστημονικό ενδιαφέρον εστιάζει στη διερεύνηση παραμέτρων που σχετίζονται με την ελαχιστοποίηση της γραφειοκρατίας στους δημόσιους φορείς και συγκεκριμένα με την απομείωση του **διοικητικού βάρους** μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη συστηματική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών σε όλο το εύρος των διοικητικών λειτουργιών επισημαίνοντας τα πολλαπλά οφέλη που αυτές ενέχουν.

Οι νέες **Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας** (ΤΠΕ) κατέχουν κυρίαρχο ρόλο και αποτελούν την πραγματικότητα του 21ου αιώνα. Οι ΤΠΕ μαζί με την εξάπλωση του Διαδικτύου έχουν επιφέρει σημαντικές κοινωνικές αλλαγές συνδέοντας την τεχνολογία με την καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Οι σημαντικότερες τεχνολογικές αλλαγές αφορούν την εύκολη και ταχεία διαχείριση και μετάδοση της πληροφορίας, την επικοινωνία και την πρόσβαση γνώσεων. Πλέον η νέα κοινωνική πραγματικότητα που δημιουργήθηκε έχει διαμορφώσει την Κοινωνία της Πληροφορίας. Η πορεία προς την Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚτΠ) εξαρτάται άμεσα από τη δυνατότητα ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Η εξοικείωση με τις ΤΠΕ, ο τεχνολογικός αλφαριθμητισμός και η απόκτηση διαχρονικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων στις ΤΠΕ έχουν αντίστοιχη σπουδαιότητα με την ανάγνωση και τη γραφή (Τζιμογιάννης & Κόμης, 2004).

Στην εποχή της **Κοινωνίας της Πληροφορίας** η χρήση των ΤΠΕ άλλαξε τον τρόπο εφαρμογής και διαχείρισης της γραφειοκρατίας. Η ΚτΠ στοχεύει στον εκσυγχρονισμό της διοίκησης, στην υιοθέτηση ηλεκτρονικών συναλλαγών, στην ανάπτυξη νέων μορφών εργασίας (τηλεργασία), στον έλεγχο των ψηφιακών διαδικασιών για την προστασία του πολίτη και στην υπεράσπιση συνθηκών ανταγωνισμού (Κοινωνία της πληροφορίας, 2000 - 2006). Οι κυβερνήσεις άρχισαν να

χρησιμοποιούν τα νέα τεχνολογικά εργαλεία πληροφορίας και επικοινωνίας (Information and Communication Technologies, ICTs) με αποτέλεσμα την ανάπτυξη και εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (Η.Δ. – e-Government). Ο Rios M. Dios (2014) στη μελέτη του αναζητώντας ένα ορισμό για την Η.Δ. αναφέρει: *«Η ψηφιακή κυβέρνηση είναι ένας νέος τρόπος οργάνωσης και διαχείρισης των δημόσιων υποθέσεων, εισάγοντας θετικές μετασχηματιστικές διαδικασίες στη διαχείριση και την ίδια τη δομή του οργανωτικού χάρτη, προσθέτοντας αξία στην τις διαδικασίες και τις παρεχόμενες υπηρεσίες, μέσω της εισαγωγής και της συνεχούς διάθεσης των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας ως παράγοντας διευκόλυνσης των μετασχηματισμών αυτών».*

Στην αρχή η **ηλεκτρονική διακυβέρνηση** (Η.Δ.) είχε τη μορφή στατικών ιστοσελίδων των φορέων του δημοσίου που παρείχαν συγκεκριμένες πληροφορίες στους πολίτες. Με την εξέλιξη των ΤΠΕ, την εξάπλωση του διαδικτύου, την εξοικείωση και την ευρύ χρήση αυτού από τους πολίτες μαζί με την εμφάνιση το 2004 των Web 2.0, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση μεταμορφώθηκε ως μια στρατηγική μείζονος σημασίας για την εφαρμογή της διοίκησης σε όλα τα επίπεδα μιας κυβέρνησης. (Sandoval-Almazan & Gil-Garcia, 2012). Τα στοιχεία από το 2001 έχουν δείξει ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση έχει αναπτυχθεί με γοργούς ρυθμούς (UN, 2016) και αναμένεται ελπιδοφόρα η αύξηση της διαθεσιμότητας των υπηρεσιών της και την αφομοίωσή τους.

Οι στρατηγικές που ακολούθησε η Ευρωπαϊκή Ένωση δρομολόγησαν (**eEurope**) και εξέλιξαν (Στρατηγική **i-2020**) τη ψηφιοποίηση του κρατικού μηχανισμού, αποτελώντας σημείο αναφοράς όλων των σχετικών δράσεων, που ακολούθησαν τα κράτη μέλη της. Η δημόσια εξουσία επηρεάστηκε σε όλες τις εκφάνσεις άσκησης της, υιοθετώντας την ηλεκτρονική αναδόμηση ως τη μόνη δίοδο, στο ήδη χρεωκοπημένο γραφειοκρατικό σύστημα οργάνωσης που είχε. Η εφαρμογή των ΤΠΕ εισήγαγε νέα δεδομένα, οδήγησε στην ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών οργάνωσης της διοικητικής εργασίας και την παροχή ταχύτερων διοικητικών συναλλαγών, διαμορφώνοντας εν τέλει ένα νέο μοντέλο **Ηλεκτρονικής Διοίκησης** που συνάδει με το πνεύμα της εποχής.

Η **διοικητική οργάνωση της Εκπαίδευσης** της χώρας μας έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με το γραφειοκρατικό πρότυπο και έχει πυραμιδοειδής διάταξη, διακρίνεται σε τέσσερα επίπεδα, το κεντρικό, το περιφερειακό, το τοπικό και το επίπεδο σχολικής

μονάδας. Ωστόσο η σχολική διοίκηση δεν θα μπορούσε να μην επηρεαστεί άμεσα από τις τεχνολογικές καινοτομίες προκειμένου να βελτιωθεί και να μετριάσει το δύσκαμπτο γραφειοκρατικό σύστημα που εφάρμοζε για πολλές δεκαετίες.

Στις μέρες μας το παραδοσιακό ελληνικό σχολείο έχει μετασχηματιστεί σε ένα **Ψηφιακό Σχολείο** που είναι σύγχρονο, ευέλικτο, ελκυστικό κ προσαρμοσμένο στις ανάγκες της κοινωνικής εξέλιξης έτοιμο να ανταγωνιστεί αντίστοιχα ευρωπαϊκά σχολεία (Ηλιάδη, 2014). Στη διοίκηση της εκπαίδευσης εφαρμόζονται νέα ολοκληρωμένα συστήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και ένα τέτοιο τεχνολογικό εργαλείο είναι το mySchool, ένα πληροφοριακό σύστημα διοίκησης του υπουργείου παιδείας που εφαρμόζεται ήδη από το σχολικό έτος 2013-2014 υποχρεωτικά σε όλες τις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Για το λόγο αυτό απαιτείται από όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας να υιοθετήσουν την «ψηφιακή κουλτούρα» (Αγερότη & Πρίτσου, 2014). Αρμόδιος για την ένταξη των ΤΠΕ σε όλα τα επίπεδα της σχολικής μονάδας είναι ο διευθυντής και οφείλει να θέσει τους κατάλληλους στόχους για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέου Ψηφιακού Σχολείου και να μετασχηματιστεί σε «ηλεκτρονικός» ηγέτης αυτού. Ο σύγχρονος ηγέτης του σχολείου θα πρέπει να συνδυάζει ποικίλες ικανότητες και δεξιότητες προκειμένου να προσφέρει με επάρκεια στο νέο ρόλο του, έχοντας την τεχνολογία με το μέρος του ως ένα αναπόσπαστο κομμάτι της διοίκησης ανεξάρτητο του στυλ ηγεσίας που ο ίδιος θα ακολουθήσει.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω η παρούσα διπλωματική εργασία επιδιώκει να διερευνήσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών – στελεχών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, σχετικά με το ρόλο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην εκπαίδευση, προκειμένου να αναδειχθεί αν και κατά πόσο υφίσταται μείωση του διοικητικού βάρους στο χώρο της σχολικής διοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΒΑΡΟΣ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ

Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης κάθε πολίτης και επιχείρηση προσδοκά να διασφαλίζονται τα δικαιώματά του και να επικρατεί ένα πεδίο ισοτιμίας και ανάπτυξης. Η νομοθεσία τις περισσότερες φορές κρίνεται ως η μόνη που ανταποκρίνεται στις προκλήσεις αυτές, εφόσον επικρατεί καλή πολιτική νομοθέτησης.

Οι νομικοί κανόνες όμως αν και ωφέλιμοι για την κοινωνία, επιβάλλουν επιπρόσθετα κόστη, που επιβαρύνουν τόσο τους πολίτες όσο και τις επιχειρήσεις. Τα διοικητικά κόστη που προκύπτουν από τις ενέργειες των επιχειρήσεων προκειμένου να συμμορφωθούν με τη νομοθεσία ονομάζονται Διοικητικά Βάρη - ΔΒ (Administrative Burdens) διαφορετικά αναφέρονται ως διοικητικός φόρτος ή διοικητική επιβάρυνση (Γκιώκας, 2010).

Τα ΔΒ είναι μία συνιστώσα που ενδιαφέρει εξίσου τους δημόσιους και τους ιδιωτικούς οργανισμούς, αφού αποτελούν εμπόδια στην οικονομική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία αυτών. Η γραφειοκρατία που απορρέει από την πολύπλοκη νομοθεσία και την πολυνομία χαρακτηρίζει την ελληνική πραγματικότητα, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η οικονομική ευημερία της χώρας.

Η εκτίμηση των διοικητικών βαρών διαχωρίζεται στην εκ των προτέρων, που αφορά την εφαρμογή νέων διατάξεων - ρυθμίσεων και στην εκ των υστέρων, η οποία χρησιμοποιείται για τις ήδη υπάρχουσες διατάξεις - ρυθμίσεις. Τα τελευταία χρόνια η εκ των προτέρων εκτίμηση των ΔΒ έναντι της εκ των υστέρων προτιμάται ολοένα και από περισσότερα κράτη που θέλουν να σχηματίσουν μία ολοκληρωμένη εικόνα όλων των επιπτώσεων μιας ρύθμισης και το πραγματοποιούν μέσω του εργαλείου της Ανάλυσης Κανονιστικών Επιπτώσεων (OECD, 2006).

Ωστόσο η μέτρηση των ΔΒ αποτελεί ένα δύσκολο έργο και ιδιαίτερα η εκ των υστέρων μέτρηση, η οποία αποτελεί σημαντικό παράγοντα των μέτρων δράσης που πρέπει να λάβει μία κυβέρνηση για τη μείωση των ΔΒ, και στην προσπάθεια αυτή χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό η τεχνική του Τυποποιημένου Μοντέλου Κόστους.

1.2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΒΑΡΩΝ

Τα διοικητικά βάρη εμποδίζουν την εξέλιξη των επιχειρήσεων, την οικονομική ανάπτυξη της χώρας και την ανταγωνιστικότητά της. Η πρόοδος μιας χώρας συνδέεται άμεσα με την οικονομική της ευημερία και για να οδηγήσει σε αυτή, θα πρέπει οι επιχειρήσεις της να είναι βιώσιμες, παραγωγικές, καινοτόμες και ανταγωνιστικές, χωρίς να ταλαιπωρούνται από την πολυπλοκότητα της νομοθεσίας. Η μείωση των ΔΒ θεωρείται αναγκαία για κάθε επιχείρηση που στοχεύει στην ανάπτυξή της και επιθυμεί να αυξήσει την επιχειρηματική της δραστηριότητα.

Έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέδειξε ότι η μείωση των ΔΒ έχει σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας και συγκεκριμένα αν η μείωση γίνει κατά 25%, θα οδηγήσει στην αύξηση του ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν) και της παραγωγικότητας κατά 1,5% και 1,7% αντίστοιχα. Στα αποτελέσματα της έρευνας βρέθηκε πως με τη μείωση της γραφειοκρατίας, οι εργαζόμενοι θα μπορούν να ανταποκρίνονται πιο άμεσα στις αλλαγές, επιταχύνοντας έτσι την οικονομική ανάπτυξη του κράτους (Γκιώκας, 2010). Με την αύξηση του ΑΕΠ δημιουργούνται οι προοπτικές για να γίνουν επενδύσεις και να ανοίξουν νέες θέσεις εργασίας. Προκειμένου να επωφεληθούν οι κυβερνήσεις των κρατών έχουν ξεκινήσει την εφαρμογή προγραμμάτων δράσης μείωσης των διοικητικών βαρών στις εθνικές πολιτικές τους.

Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους (Standard Cost Model - SCM) η μείωση των ΔΒ μπορεί να επιτευχθεί μέσα από διάφορες τεχνικές απλούστευσης των διαδικασιών όπως φαίνονται παρακάτω:

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
1. Ελάττωση, συγχώνευση, απλοποίηση, ακόμη και κατάργηση νομοθετικών ρυθμίσεων.
2. Απλοποίηση των ενεργειών πληροφόρησης - Κατάργηση περιττών πληροφοριών
3. Βελτίωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της ανταλλαγής πληροφοριών
4. Επίλυση προβλημάτων και παροχή νέων υπηρεσιών μέσω των ΤΠΕ.
5. Άμεση παροχή πληροφοριών προς τους πολίτες με εύκολη πρόσβαση και καθοδήγηση.

Εικόνα 1.1 – Τεχνικές Απλούστευσης των Διαδικασιών

Πηγή: <https://www.oecd.org/regreform/regulatory-policy/34227698.pdf>

Καθοριστικός παράγοντας για την απόδοση των παραπάνω εργαλείων είναι η ενσωμάτωσή τους στα προγράμματα δράσης για τη μείωση των ΔΒ. Από την πλευρά της η πολιτική μιας χώρας που στοχεύει να βελτιώσει τους τομείς της, οι οποίοι παρουσιάζουν αυξημένα διοικητικά βάρη, θα πρέπει να θέσει στόχους και να λάβει μέτρα μείωσης αυτών.

Ωστόσο σημαντικό ρόλο στην επιτυχία των μέτρων παίζουν η ισχυρή πολιτική δράση από την πλευρά της κυβέρνησης και η συνεργασία της με τις επιχειρήσεις για να ορίσουν τις ανάγκες και τα προβλήματά τους. Επιπρόσθετοι παράγοντες είναι ο εντοπισμός των πιο ζημιωγόνων ΔΒ και η καθιέρωση ποσοτικών στόχων καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος με βασική προϋπόθεση τη μέτρηση των ΔΒ, για να προσδιοριστούν τα ποσοστά των ΔΒ .

1.3 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η Δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα αντιμετωπίζει τη χαμηλή ικανοποίηση των πολιτών μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών της. Με κύρια προβλήματα τη γραφειοκρατία, τη διαφθορά, την αδιαφάνεια, το δαιδαλώδες θεσμικό σύστημα και το κόστος διοικητικής λειτουργίας, η διοίκηση του δημοσίου χρειάζεται την υιοθέτηση νέων μεθόδων οργάνωσης και νέων πρακτικών διακυβέρνησης (Κέφης, 2005).

Η αποτελεσματικότητα του δημοσίου τομέα αν και είναι δύσκολο να αποτιμηθεί, σε μια προσπάθεια αποτύπωσης χρησιμοποιείται ένας δείκτης μέτρησης της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από το δημόσιο. Σύμφωνα με έρευνα η Ελλάδα κατείχε την προτελευταία θέση έναντι των υπολοίπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τιμή 0,48 του δείκτη ποιότητας των υπηρεσιών της. Σε αντίθεση με τη βόρεια Ευρώπη που είχε τους υψηλότερους βαθμούς στον πίνακα, όπως τις 2,5 μονάδες της Φιλανδίας (OECD, 2011). Γεγονός που αποδείκνυε τις αδυναμίες του ελληνικού δημοσίου τομέα σε όλα τα επίπεδα των παραγόμενων της.

Δεν είναι τυχαίο ότι δύσκολα ενθαρρύνονται επενδυτικές δραστηριότητες είτε από το εσωτερικό είτε από το εξωτερικό της χώρας λόγω της γραφειοκρατίας του δημοσίου που επικρατεί.

1.4 ΜΕΙΩΣΗ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΔΒ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η αναδιάρθρωση του δημοσίου τομέα αποτελεί ζητούμενο για την Ελλάδα από τη μεταπολίτευση και έπειτα, προκειμένου να αυξηθεί η αποδοτικότητά του και να εξαλειφθεί η δυσaráεσκεια των πολιτών έναντι της έντονης γραφειοκρατίας που επικρατεί. Τα τελευταία χρόνια προς την κατεύθυνση αυτή γίνονται πολλές προσπάθειες εκσυγχρονισμού του διοικητικού συστήματος με σύγχρονες μεθόδους λειτουργίας των υπηρεσιών, με όσο το δυνατό λιγότερες γραφειοκρατικές διαδικασίες, με τη χρήση εργαλείων management και με προγράμματα μείωσης των ΔΒ (Σπηλιωτόπουλος και Μακρυδημήτρης, 2001).

Σύμφωνα με τους Hammer και Champy (1993) «η έννοια του ανασχεδιασμού είναι συνυφασμένη με την θεμελιώδη αναθεώρηση και τον ριζοσπαστικό επανασχεδιασμό των επιχειρηματικών διαδικασιών με σκοπό την επίτευξη σημαντικών βελτιώσεων στους κρίσιμους παράγοντες επιτυχίας μιας επιχείρησης, όπως είναι η ποιότητα το κόστος, η ταχύτητα και η εξυπηρέτηση». Ο ανασχεδιασμός της δημόσιας διοίκησης συνδέεται άμεσα με τη στρατηγική του δημοσίου τομέα και το σύνολο των προγραμμάτων δράσης για την αναδιαμόρφωση και εφαρμογή των διαδικασιών διοίκησης, της πληροφορικής τεχνολογίας, της οργανωτικής δομής και της κουλτούρας του οργανισμού, με τελικό στόχο την ικανοποίηση των πολιτών (Ζαφειρίδης, 2011).

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει αρκετές και σημαντικές προσπάθειες από τις κυβερνήσεις για να αναδιαμορφώσουν το πολύπλοκο νομικό σύστημα που επικρατεί και βασανίζει τις επιχειρήσεις σε ένα περιβάλλον πιο απλό και χρήσιμο για αυτές. Με στόχο την κατεύθυνση αυτή ιδρύθηκε η Κεντρική Επιτροπή Απλούστευσης των Διαδικασιών (ΚΕΑΔ) το 2004, ενώ ήδη από το 2001 είχαν ξεκινήσει προγράμματα για την απλούστευση των διαδικασιών για την ίδρυση μιας καινούργιας εταιρίας μειώνοντας τη γραφειοκρατία κατά 25% (Ν. 2941/2001 & Ν. 3010/2002). Επίσης με τη στήριξη του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης της Ε.Ε. εφαρμόστηκε το Πρόγραμμα Πολιτεία και χάρη σε αυτό έγιναν ενέργειες μείωσης των διοικητικών βαρών του δημοσίου προς όφελος των επιχειρήσεων αλλά και των πολιτών.

Στο πλαίσιο της βελτίωσης των υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης βάση του οποίου κινήθηκε η Στρατηγική του Υπουργείου Εσωτερικών, προωθήθηκε η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, εισάγοντας δυναμικά τις ΤΠΕ σε όλο το δημόσιο τομέα

μέσω του ευρωπαϊκού προγράμματος Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚτΠ) 2000-2006 και ξεκίνησαν να θεσπίζονται νέες ρυθμίσεις εκσυγχρονισμού του Δημοσίου. Με την είσοδο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και την οικονομική στήριξη του προγράμματος ΚτΠ άρχισαν να γίνονται αλλαγές προς το συμφέρον του πολίτη, με τη δημιουργία ευζωνικών υποδομών επικοινωνίας και την παροχή νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών – συναλλαγών με τους δημόσιους φορείς. Ένα επιτυχημένο βήμα μέχρι στιγμής είναι το πρόγραμμα «Σύζευξις» με το οποίο αναβαθμίσθηκε το φορολογικό σύστημα της χώρας από καθαρά γραφειοκρατικό σε ένα σύγχρονο ηλεκτρονικό μέσο, παρέχοντας άμεσες, ταχύτερες και με λιγότερο κόστος υπηρεσίες προς επιχειρήσεις και ιδιώτες. Με το ίδιο πλαίσιο αναπτύχθηκαν ηλεκτρονικές υπηρεσίες και για το ΙΚΑ, τον μεγαλύτερο ασφαλιστικό φορέα της χώρας, αλλά μία ακόμη σημαντική πρόοδος ήταν η ίδρυση των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) χάρη σε αυτά προσφέρονται πάνω από χίλιες συναλλαγές της δημόσιας διοίκησης προς τους πολίτες, εξυπηρετώντας τους επιτόπου και άμεσα.

Η Ελλάδα ήδη από το 2007 έως το 2013 ήταν μέλος του προγράμματος Μείωσης των ΔΒ της Ε.Ε., με εθνικό στόχο τη μείωση των ΔΒ από τη νομοθεσία κατά 25% με τη λήξη αυτού. Η εφαρμογή του προγράμματος επιτεύχθηκε με το Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013» μέσω του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) και είχε ως προτεραιότητα το εταιρικό δίκαιο, τις δημόσιες συμβάσεις, τη γεωργία και τις αγροτικές επιδοτήσεις, τη φορολογία, την ενέργεια, τις τηλεπικοινωνίες, την αλιεία, το περιβάλλον, την ασφάλεια των τροφίμων, τη φαρμακευτική νομοθεσία, τον τουρισμό, τις δημόσιες δαπάνες και τις εργασιακές σχέσεις. Στο πλαίσιο αυτό το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Υ.Δ.Μ.Η.Δ.) υπέγραψε σύμβαση με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), ο οποίος με τη σειρά του πραγματοποίησε μετρήσεις των ΔΒ τους 13 βασικούς τομείς της χώρας, όπως αναφέρθηκαν παραπάνω. Οι μετρήσεις έγιναν σύμφωνα με το Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους (ΤΜΚ) και κατά αυτό μεθοδεύτηκε η μέτρηση νόμων, ρυθμίσεων και διατάξεων ακολουθώντας τρεις φάσεις.

Στην πρώτη φάση γινόταν συνεδριάσεις με τα μέλη της ομάδας Μέτρησης και εξέδιδαν αποφάσεις για τον τρόπο και την διαδικασία των μετρήσεων. Στη δεύτερη φάση ως προπαρασκευαστική πραγματοποιούνταν καταγραφές των διαδικασιών, αποτύπωση των υποχρεώσεων πληροφόρησης, αναγνώριση των διοικητικών

ενεργειών και κατηγοριοποίηση αυτών σύμφωνα με την προέλευσή τους. Ακολουθούσε η τρίτη φάση με την τυποποίηση των πληροφοριών που προκύπτανε από την προγενέστερη φάση, έπειτα γινόταν οι υπολογισμοί και τέλος γραφόταν οι αναφορές των αποτελεσμάτων με βασικότερη αυτή του κόστους της νομοθεσίας – διαδικασίας. Για την καλύτερη διαμόρφωση της μεθοδολογίας που θα εφαρμοζόταν για τη μέτρησης των ΔΒ σχεδιάστηκαν και αναπτύχθηκαν τα εξής:

1. Πρότυπα Εφαρμογής της μεθοδολογίας
2. Βάσεις Δεδομένων για την υποστήριξη των μετρήσεων
3. Σύστημα Διαβούλευσης για το ΤΜΚ
4. Ηλεκτρονική Πλατφόρμα για τη διαβούλευση
5. Ιστοσελίδα για την παρουσίαση των μετρήσεων
6. Εκπαίδευση στελεχών
7. Πρόγραμμα ευαισθητοποίησης
8. Σχέδιο Δράσης
9. Εφαρμογή της μεθοδολογίας πιλοτικά στον Τουρισμό.

Το Μάρτιο του 2014 ο ΟΟΣΑ παρέδωσε δεκατρείς εκθέσεις αξιολόγησης σχετικά με τις διοικητικές επιβαρύνσεις που προέρχονται από το νομοθετικό πλαίσιο και των δεκατριών κύριων τομέων που εξετάστηκαν. Ορόσημο αυτού ήταν η υποβολή νέων προτάσεων και μεταρρυθμίσεων για να περιορισθεί η γραφειοκρατία και να μειωθούν κατά 20% τα διοικητικά βάρη. Ακολουθώς το Υ.Δ.Μ.Η.Δ. με την εθνική στρατηγική για διοικητική μεταρρύθμιση 2014-2020 προχώρησε σε μια σειρά ρυθμίσεων για την απλούστευση των διαδικασιών και την εξάλειψη της διαφθοράς στις συναλλαγές των επιχειρήσεων και των πολιτών με τις δημόσιες αρχές. Ορισμένες από τις ενέργειες του Υ.Δ.Μ.Η.Δ. για ανασχεδιασμό των διοικητικών διαδικασιών είναι οι παρακάτω:

- ✓ Αντικατάσταση των επικυρωμένων αντιγράφων με απλή προσκόμιση φωτοαντίγραφων πιστοποιητικών ως δικαιολογητικά.
- ✓ Κατάργηση δικαιολογητικών και δυνατότητα κατάθεσης υπεύθυνης δήλωσης του Ν.1599/86 αντί αυτών.
- ✓ Αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών από δημόσιες υπηρεσίες όταν αυτά είναι απαραίτητα για την εκτέλεση μιας διαδικασίας.
- ✓ Εναλλακτικός τρόπος διεκπεραίωσης αιτημάτων των πολιτών μέσω των ΚΕΠ αντί για την αρμόδια αρχή.

- ✓ Ηλεκτρονική διεκπεραίωση αιτημάτων των ενδιαφερομένων μέσω της διαδικτυακής πύλης ΕΡΜΗΣ του Δημοσίου ή μέσω των διαδικτυακών τόπων των αρμόδιων φορέων, όπως για παράδειγμα το ΙΚΑ και ο ΟΑΕΔ.
- ✓ Παροχή δημοσίων υπηρεσιών 24 ώρες το 24ωρο και 7 ημέρες την εβδομάδα (24/7).
- ✓ Εφαρμογή της διαδικτυακής πλατφόρμας ΔΙΑΥΓΕΙΑ για την προβολή των αποφάσεων του δημοσίου προς όλους και την προαγωγή της διαφάνειας .
- ✓ Παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε όλους τους φορολογούμενους άμεσα και γρήγορα μέσω του διαδικτυακού οικονομικού συστήματος TAXIS.

Με σκοπό την ελαχιστοποίηση της πολυνομίας ξεκίνησε μία προσπάθεια εκκαθάρισης του ρυθμιστικού συστήματος της χώρας, προς ένα νέο καλύτερο νομοθετικό περιβάλλον που προάγει και ενδυναμώνει ένα κράτος δικαίου. Αξιολογήθηκαν ρυθμίσεις και δημιουργήθηκαν κατάλογοι με ρυθμίσεις που θα έπρεπε να έχουν καταργηθεί. Εφαρμόστηκε η «Γκιλοτίνα» ένα εργαλείο που οδήγησε στην κατάργηση των ρυθμίσεων, που είχαν κριθεί ως ακατάλληλες ή αναχρονιστικές κατά τη φάση της αξιολόγησης.

Η μετάβαση σε ένα ψηφιακό Δημόσιο με μειωμένη γραφειοκρατία και διαφθορά αποτελεί πλέον εθνικός στόχος τα Ελλάδα και προς αυτή την κατεύθυνση ενεργούν οι εκάστοτε κυβερνήσεις των τελευταίων ετών, με αξιόλογες δράσεις που ήδη δρομολογούνται, όπως οι ακόλουθες:

- Η ενίσχυση των ΚΕΠ με ψηφιακά εργαλεία παρέχοντας νέες ψηφιακές διευκολύνσεις προς τους πολίτες. Τα ΚΕΠ εκδίδουν OnLine ήδη πάνω από εξήντα πιστοποιητικά, ενώ ετησίως διεκπεραιώνονται πάνω από 4 εκατομμύρια υποθέσεις πανελλαδικά.
- Η δημιουργία πλατφόρμας για την ηλεκτρονική αυτεπάγγελτη Αναζήτηση Δικαιολογητικών θα μειώσει αισθητά τον μεγάλο όγκο δικαιολογητικών που εκδίδονται κάθε χρόνο και δεν θα χρειάζεται να προσκομίζονται πια δικαιολογητικά από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις εφόσον ανήκουν στο νέο αυτό σύστημα αναζήτησης.
- Η λειτουργία ενός ενιαίου Μητρώου Διαδικασιών προς τυποποίηση αυτών και μέσω των ΚΕΠ να πραγματοποιούνται νέες ενέργειες που να απλοποιούν τις συνδιαλλαγές των πολιτών και ιδιαίτερα των επιχειρήσεων, παρέχοντας υπηρεσίες

που αφορούν την έναρξη λειτουργίας μιας επιχείρησης, την ηλεκτρονική τιμολόγηση, τη φορολογία, τις εργασιακές σχέσεις και την κοινωνική ασφάλιση.

- Η ηλεκτρονική διακίνηση των δημοσίων εγγράφων και η αντικατάσταση εξ' ολοκλήρου της φυσικής υπογραφής με αυτή της ψηφιακής, τα οποία χρησιμοποιούνται σε ένα ικανοποιητικό βαθμό σήμερα, έχουν οδηγήσει σε μεγάλη μείωση των λειτουργικών δαπανών των δημοσίων φορέων.
- Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού του Δημοσίου αποτελεί καίριο σημείο. Για το λόγο αυτό συνεργάζονται υπουργεία και ευρωπαϊκοί οργανισμοί με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΕΚΔΔΑ) με σκοπό τα στελέχη του Δημοσίου να εκπαιδευτούν και να είναι σε θέση να λειτουργήσουν με άνεση σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία και μεθόδους διοίκησης.
- Το Υπουργείο Εσωτερικών από το 2018 δημιούργησε ένα ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας του ανθρώπινου δυναμικού του Ελληνικού Δημοσίου, μία καινοτομία για τη διαδικασία μετατάξεων και αποσπάσεων στο χώρο του Δημοσίου με διαφάνεια. Σε αυτό καταγράφονται όλες οι κενές θέσεις των φορέων και ο κάθε δημόσιος υπάλληλος έχει ανοιχτή πρόσβαση και μπορεί να επιλέξει τη θέση που επιθυμεί να καλύψει βάση των προσόντων του. Με τον τρόπο αυτό έχουν χαρτογραφηθεί όλες οι θέσεις εργασίας ανά δημόσιο οργανισμό μαζί με το περίγραμμά τους και συνθέτουν το πρώτο Ελληνικό ψηφιακό οργανόγραμμα του Δημοσίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ

Η έρευνα για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση είναι ένα πεδίο σύνθετο, πολύπλευρο, και ευρύ που εξελίσσεται συνεχώς (Lenihan, 2002; Shareef, Kumar, Kumar & wivedi, 2011; Layne and Lee, 2001). Το γεγονός αυτό δικαιολογείται διότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση επηρεάζεται άμεσα από τις επιστήμες όπως είναι η Δημόσια Διοίκηση, η διοίκηση επιχειρήσεων, οι νέες τεχνολογίες ΤΠΕ, το διαδίκτυο, οι κοινωνικές και πολιτικές επιστήμες (Heeks & Bailur, 2007; Shareef et al., 2011; Al-Mamari, Corbitt & Oyaro, 2013). Ως αποτέλεσμα όλων των παραπάνω έχουμε διάφορες ερμηνείες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, των τύπων της και των σταδίων εφαρμογής της (Georgiadis & Stiakakis, 2010; Spirakis & Spiraki, 2008).

Μία έννοια της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (Electronic Government) που ορίζεται από τον διεθνή Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών είναι «Η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής, του διαδικτύου (internet) και του παγκόσμιου ιστού (World Wide Web) με στόχο την παροχή κυβερνητικής πληροφορίας και τη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες από τον δημόσιο τομέα» (United Nations, 2010). Αρκετοί ορισμοί εστιάζουν στους κοινωνιολογικούς παράγοντες και δίνεται η ερμηνεία ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση έχει τη δυναμική να βελτιώσει τις δημόσιες υπηρεσίες, να μεταβάλλει την ποιότητα στις σχέσεις των κυβερνητικών φορέων με τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και άλλους τομείς του κράτους και να ενισχύσει τη δημοκρατική συμμετοχή (Siskos, Askounis & Psarras, 2014).

Η ερμηνεία που δίνει το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στη στρατηγική του για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση 2014 – 2020 είναι η εξής «Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-government) αφορά στον εκσυγχρονισμό του Κράτους και της Δημόσιας Διοίκησης, με όχημα τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), με στόχο το ριζικό μετασχηματισμό των υφιστάμενων διαδικασιών και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, προκειμένου η Διοίκηση να καταστεί αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη, εξασφαλίζοντας την ικανοποίηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου και προάγοντας την ενεργή συμμετοχή των πολιτών» (Ζιώγκα & Τσαλαφούτα, 2014).

Σύμφωνα με έρευνες που έχουν καταγραφεί μερικά από τα οφέλη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι η βελτίωση του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών των δημόσιων οργανισμών προς τον πολίτη. Οι πολίτες έχουν δυνατότητες πρόσβασης σε υπηρεσίες που λειτουργούν συνεχώς 24 ώρες την ημέρα και 7 ημέρες την εβδομάδα (24-7) σε πλήθος πληροφοριών, ποιοτικότερων υπηρεσιών και συναλλαγών ευκολότερα, γρηγορότερα και οικονομικότερα (Kirillov, Shmorgun & Lamas, 2011; Lin, Fofanah, & Liang, 2011). Ενισχύεται η παραγωγικότητα και κατ' επέκταση η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων με απώτερο όφελος την ανάπτυξη της ίδιας της χώρας (OECD, 2003). Η κατάλληλη αξιοποίηση των ΤΠΕ στη δημόσια διοίκηση συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της, στη βελτίωση της εσωτερικής αποτελεσματικότητας, στην καλύτερη οργάνωση των καθημερινών λειτουργιών ενός οργανισμού. Βοηθά στη μείωση διοικητικών βαρών αυξάνοντας την παραγωγικότητα – αποδοτικότητα του δημόσιου τομέα, αφού εξοικονομούνται δαπάνες και αποδεσμεύονται δημόσιοι πόροι, οι οποίοι μπορούν να εξυπηρετήσουν άλλες ανάγκες (Lin et al, 2011).

Πέρα από τα παραπάνω, στόχος της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι η ενίσχυση της διαφάνειας τους κράτους με τη χρήση των ανοικτών δεδομένων και τη διευκόλυνση της διαβούλευσης για δημόσια θέματα μέσω ηλεκτρονικών πλατφορμών στο διαδίκτυο. Ενδυναμώνεται με αυτό τον τρόπο ο ρόλος των πολιτών και η συμμετοχή τους σε δημοκρατικές διαδικασίες και αποφάσεις από τοπικά προβλήματα έως νομοθετικές πρωτοβουλίες (Μαρκαντώνης, 2007).

Τα οφέλη από την Η.Δ. είναι πολλά και ιδιαίτερα σημαντικά για την οικονομική, πολιτική και κοινωνική εξέλιξη στην κάθε χώρα όπου εφαρμόζεται. Ορισμένα κύρια οφέλη είναι η ενίσχυση της δημοκρατίας και της αποτελεσματικότητας στο δημόσιο, η βελτίωση των υπηρεσιών με επίκεντρο τον πολίτη, η αύξηση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τη δημόσια διοίκηση της κυβέρνησης, η αναβάθμιση της επιχειρηματικότητας και η βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσω της τεχνολογίας (Ραπτάκη, 2018).

2.2 ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Οι τρεις διαστάσεις που αξίζει να αναφερθούν και έχουν διακρίνει οι Gronlund & Horan (2005) είναι οι εξής:

α) Διάσταση παροχής υπηρεσιών – Οι έρευνες προς αυτή τη διάσταση εστιάζουν κατά πόσο οι δημόσιες υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά καλύπτουν βασικές απαιτήσεις, όπως η φιλικότητα προς το χρήστη, η λειτουργικότητα, η ασφάλεια, η εμπιστευτικότητα, η διαφάνεια και η ποιότητα.

β) Διάσταση διοικητικής αποτελεσματικότητας – Με τη διάσταση αυτή μελετώνται σε μεγάλο βαθμό, η αλληλεπίδραση και η συνεργασία μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών, ενώ ταυτόχρονα εστιάζει στους μετασχηματισμούς της διοικητικής οργάνωσης.

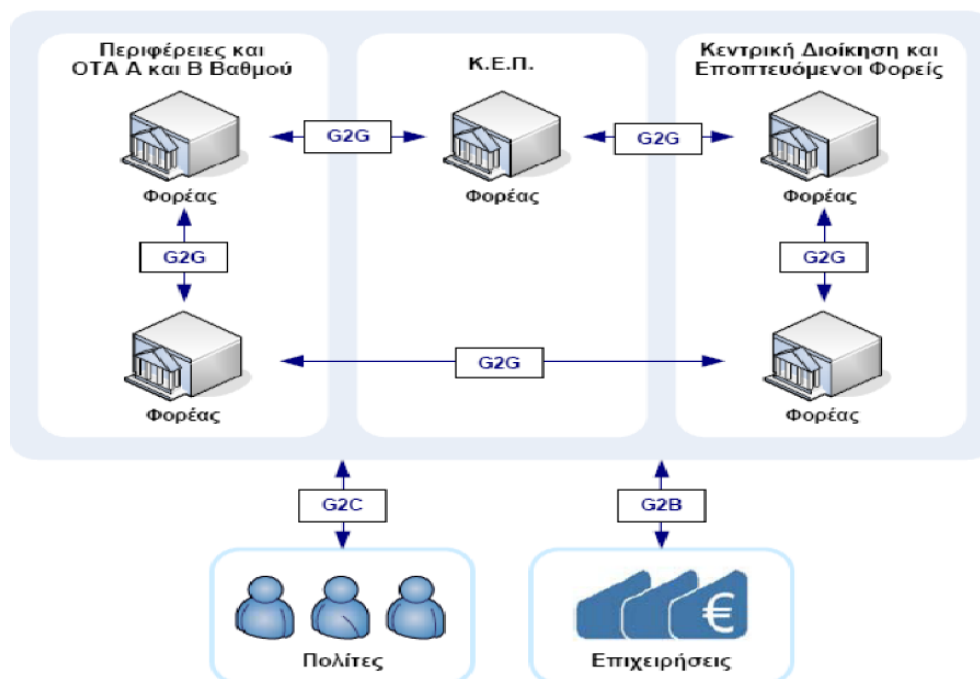
β) Διάσταση της δημοκρατίας – Οι μελέτες γύρω από τη δημοκρατική διάσταση της Η.Δ. ερευνούν αν και σε ποιο ποσοστό οι νέες τεχνολογίες ανταποκρίνονται επί της ουσίας στις αξίες των υπηρεσιών. Κυρίως αναφέρονται σε αξίες, όπως είναι η διαφάνεια, η προσβασιμότητα, η ευκολία, η χρηστικότητα από κάθε πολίτη και κάθε επιχείρηση, δίνοντας τους τη δυνατότητα να συμμετέχουν στη δημοκρατία.

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση δεν εστιάζει μόνο στην αυτοματοποίηση των διαδικασιών, ούτε στη ψηφιοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω των ΤΠΕ. Αντιθέτως αποσκοπεί στον μετασχηματισμό αυτών σε καινοτόμες υπηρεσίες προς όλους, στη συμμετοχή των πολιτών στη λήψη αποφάσεων, όπως επίσης στη βελτίωση της επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των διοικητικών υπαλλήλων εξαλείφοντας τις στείρες γραφειοκρατικές νοοτροπίες (OECD, 2003).

2.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία (Evans & Yen, 2005; Παρασκευάς Ασημακόπουλος & Τριανταφύλλου, 2015) ένας αποδεκτός τρόπος που οι υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορούν να ταξινομηθούν σε τέσσερις ομάδες:

- Κυβέρνηση-προς-Κυβέρνηση (Government to Government - G2G): διαδικασίες που αφορούν στις σχέσεις αλληλεπίδρασης μεταξύ των δημόσιων οργανισμών.
- Κυβέρνηση-προς-Πολίτες (Government to Citizens - G2C): διαδικασίες που αφορούν στις σχέσεις αλληλεπίδρασης μεταξύ των δημόσιων οργανισμών και των πολιτών.
- Κυβέρνηση-προς-Επιχειρήσεις (Government to Business - G2B): υπηρεσίες των δημόσιων οργανισμών με τελικούς αποδέκτες τις ιδιωτικές επιχειρήσεις.
- Κυβέρνηση-προς-εργαζόμενους (Government to Employees - G2E).

Εικόνα 2.1. Κατηγορίες Αποδεκτών Υπηρεσιών

2.4 ΣΤΑΔΙΑ & ΕΠΙΠΕΔΑ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ

Όσον αφορά τα στάδια της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και τα επίπεδα ωριμότητάς της μια θεώρηση των ερευνητών με βάση την ποιότητα και την ποσότητα των διαθέσιμων υπηρεσιών τα κατηγοριοποιεί ως εξής (Spirakis & Spiraki, 2008). Το *άτυπο στάδιο*, σύμφωνα με το οποίο δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικές με τις κυβερνητικές υπηρεσίες. Εδώ ανήκουν το Επίπεδο 1 της Πληροφόρησης (βασική και περιορισμένη ηλεκτρονική πληροφόρηση) & το Επίπεδο 2 της αλληλεπίδρασης (αναλυτική ενημέρωση και ηλεκτρονική λήψη εντύπων χωρίς την υποβολή τους).

1. Το *διαδραστικό στάδιο* – Επίπεδο 3 (αμφίδρομη αλληλεπίδραση), όπου ο πολίτης εκτός από τις παραπάνω υπηρεσίες μπορεί να κάνει ταυτοποίηση μέσα από τη συμπλήρωση και υποβολή των στοιχείων του σε ηλεκτρονικές (online) φόρμες.
2. Το *συναλλακτικό στάδιο*, όπου εδώ προστίθεται η διεκπεραίωση αιτημάτων και η υλοποίηση συναλλαγών και της πληρωμής με ηλεκτρονικό τρόπο. Επίπεδο 4 (ηλεκτρονική συναλλαγή).
3. Το *στάδιο της ολοκλήρωσης*, προσωποποιημένη εξυπηρέτηση αναλόγως τις ανάγκες του χρήστη. Αντιστοιχεί στο επίπεδο 5 (προληπτική παροχή υπηρεσιών), οι κυβερνητικές υπηρεσίες παρέχονται προληπτικά σε μια ηλεκτρονική πύλη (portal) πριν ο πολίτης της ζητήσει (*Proactive Service Delivery*).

2.5 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Κύρια προϋπόθεση για την επιτυχή μετάβαση και εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι η ύπαρξη καθορισμένου οράματος, σαφές στρατηγικό σχέδιο, η θέσπιση ξεκάθαρων σκοπών και η επίτευξη μετρήσιμων στόχων. Οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την επίτευξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι οι ακόλουθες (Spirakis & Spiraki, 2008):

α) το άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό στις ΤΠΕ και το Διαδίκτυο, το οποίο θα χειρίζεται εσωτερικά τα πληροφοριακά συστήματα. Η επιμόρφωση του προσωπικού θεωρείται και ίσως η πιο δύσκολη υπόθεση, καθώς θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό κλίμα με τα κατάλληλα κίνητρα για την αποδοχή των νέων τεχνολογιών.

β) η ύπαρξη καλά οργανωμένων διαδικασιών και η εφαρμογή στρατηγικής από αυτούς που παρέχουν τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες (κεντρικές υπηρεσίες του κράτους, αυτοδιοίκηση, οργανισμοί κ.α.).

γ) οι ψηφιακά εγγράμματοι πολίτες που θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες ώστε να συμμετέχουν και να εμπλακούν.

δ) η χρήση τεχνολογιών υψηλών και ανοιχτών προδιαγραφών και προτύπων για να μπορεί να εξασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα και η επαναχρησιμοποίηση τους. ε) η δημιουργία κατάλληλης υποδομής των φορέων (δικτυακή διασύνδεση, υπολογιστική υποδομή – εξοπλισμός και συσκευές πρόσβασης) ώστε να λειτουργήσει ενοποιημένα το σύνολο των εσωτερικών πληροφοριακών συστημάτων (back office).

2.6 ΜΕΣΑ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ

Για να πραγματοποιηθεί η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στο δημόσιο τομέα θα πρέπει να συμβάλλουν κάποια μέσα και διαδικασίες, οι οποίες θα επιτρέψουν στον πολίτη και τις επιχειρήσεις να αποκτήσουν καλύτερη πρόσβαση στις υπηρεσίες του κράτους (Παρασκευάς, κ.α., 2015). Με μια σύντομη αναφορά τα μέσα αυτά είναι τα εξής: Πληροφοριακή υποδομή και εσωτερική οργάνωση των συστημάτων ενός οργανισμού για να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Η υποδομή αυτή αποτελείται από:

Δικτυακή υποδομή (εσωτερικά δίκτυα – intranets και συνδέσεις με το διαδίκτυο)

Υποδομή ασφάλειας (αξιόπιστη προσφορά ηλεκτρονικών υπηρεσιών από το κράτος με διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων των πολιτών)

- Εξυπηρετητές εφαρμογών (application servers) όπου φιλοξενούνται και διατίθενται οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες.
- Εφαρμογές (software) – Εργαλεία διαχείρισης και ανάπτυξης περιεχομένου τα οποία διαχειρίζονται το σύνολο των ηλεκτρονικών πληροφοριών.
- Υλικό (hardware) – το σύνολο των υπολογιστικών συστημάτων
- Πλατφόρμα διαχείρισης συστημάτων που λειτουργεί σύμφωνα με το πρωτόκολλο SNMP για τη σωστή διαχείριση του μεγάλου πλήθους πληροφοριακών, υπολογιστικών και δικτυακών συστημάτων της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Πιστοποίηση – ταυτοποίηση χρηστών. Η ψηφιακή υπογραφή είναι απαραίτητη για να συνοδεύει τα ηλεκτρονικά έγγραφα, αιτήσεις και συναλλαγές που απαιτούσαν την υπογραφή του πολίτη να καλύπτονται με τη ψηφιακή υπογραφή. Άλλος τρόπος είναι πιστοποίησης είναι οι «έξυπνες κάρτες» (smart cards), όπου γίνεται κρυπτογράφηση των προσωπικών δεδομένων του ιδιοκτήτη τους. Επίσης, θα πρέπει να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί εργαλείο ταυτοποίησης των πολιτών ώστε να δημιουργούν προσωπικούς λογαριασμούς για την είσοδό τους σε εφαρμογές (login / password).

Ηλεκτρονικό Πρωτόκολλο. Η αποστολή ηλεκτρονικών εγγράφων θα συνοδεύεται από το ασφαλές ηλεκτρονικό πρωτόκολλο το οποίο θα έχει κρυπτογραφημένες πληροφορίες του φορέα που τα αποστέλλει. Αυτό θα πραγματοποιηθεί με την κατάργηση του χειροκίνητου τρόπου διατηρώντας το βιβλίο εισερχομένων-εξερχομένων του κάθε φορέα και την αντικατάστασή του με την εφαρμογή του

ηλεκτρονικού. Με αποτέλεσμα τόσο την εξοικονόμηση χρόνου στην πρωτοκόλληση όσο και την ευκολότερη αναζήτηση και ανεύρεση των εγγράφων.

Ηλεκτρονικές Πύλες (portals), οι οποίες παρέχουν πληροφορίες στον πολίτη και αποτελούν το σημείο αλληλεπίδρασής του με το ηλεκτρονικό κράτος. Έχουν τη μορφή ιστοσελίδων και ενδεικτικά περιέχουν: νέα, ανακοινώσεις, παρουσίαση φορέα δελτία τύπου, νόμους, μηχανή αναζήτησης πληροφοριών, χρήσιμες πληροφορίες επικοινωνίας με τον φορέα, συνδέσεις σε άλλες πύλες, οδηγίες για συναλλαγές, παροχή υπηρεσιών σε επίπεδο από 1 έως 4, υπηρεσίες ασφάλειας, εξυπηρέτηση πολιτών μέσω διαφόρων καναλιών επικοινωνίας (mail, φόρμα επικοινωνίας) και δυνατότητα παρακολούθησης της προόδου επεξεργασίας αιτημάτων και σχετικής ενημέρωσης του αιτούντος.

Σύστημα Διαχείρισης Ροής Εργασίας (Workflow Management System), σκοπός του οποίου είναι να καταγράφει και να παρακολουθεί τη ροή των εργασιών δηλαδή τις επιμέρους εργασίες, τα διαδικαστικά βήματα, το ανθρώπινο δυναμικό, τους οργανισμούς και τα εργαλεία που απαιτούνται για την εκτέλεσή τους.

Σύστημα Διαχείρισης Διαπροσωπικών Σχέσεων - CRM (Citizen Relationship Management): το σύστημα αυτό επικεντρώνεται στη συγκέντρωση στοιχείων από κάθε συναλλαγή με τους χρήστες μέσω τηλεφώνου, mail, web. Κάποιες από τις υπηρεσίες που θα μπορεί να παρέχει η ηλεκτρονική πύλη ενός φορέα με βάση το CRM είναι οι ακόλουθες: διασύνδεση υπαρχόντων διαδικτυακών τόπων, αναζήτηση και ανάκτηση πληροφοριών, αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων στον φορέα με προσωπικά στοιχεία στο περιεχόμενό του, ηλεκτρονική συμπλήρωση αιτήσεων, συμμετοχή στα κυβερνητικά δρώμενα με προσωπική ψήφο μέσω της πύλης, υποβολή παραπόνων, χώρος ανταλλαγής απόψεων με άλλους πολίτες (forum), ηλεκτρονική συμπλήρωση φορολογικής δήλωσης και ΦΠΑ, οικονομικές συναλλαγές, ηλεκτρονική διακίνηση ιατρικών φακέλων, κ.α.

2.7 Η.Δ. ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση συγκαταλέγεται στις σημαντικότερες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία είχε αναγνωρίσει την ανάγκη για αξιοποίηση των ΤΠΕ και του διαδικτύου ήδη από το 1999 και είχαμε το πρώτο

ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης της για την ηλεκτρονική Ευρώπη το e-Europe 2002. Στις μέρες εφαρμόζεται το σχέδιο δράσης European e-Government Action Plan 2016-2020 και στόχος του είναι με τον ψηφιακό μετασχηματισμό της κυβέρνησης να εκσυγχρονιστεί η δημόσια διοίκηση, να επιτευχθεί η το ηλεκτρονικό εσωτερικό εμπόριο και να εμπλακούν περισσότεροι με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις για την παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας. Το σχέδιο δράσης θα υποστηρίξει το συντονισμό και τη συνεργασία σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε η διαθεσιμότητα και η χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μπορεί να αυξηθεί, με αποτέλεσμα ταχύτερες, φθηνότερες και πιο προσανατολισμένες προς τον χρήστη ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες (Καραβασίλης, 2012).

Στην Ελλάδα έχει ψηφιστεί από το 2011 ο νόμος 3979/2011 ([ΦΕΚ 138 Α/16-6-2011](#)) για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ο οποίος αναλύει τις ρυθμίσεις και διατάξεις για την τήρηση ηλεκτρονικού πρωτόκολλου σε όλους τους φορείς της δημόσιας διοίκησης. Η ηλεκτρονική επικοινωνία θεσμοθετείται είτε μεταξύ των δημόσιων φορέων είτε μεταξύ φυσικών ή νομικών προσώπων να επικοινωνούν και να συναλλάσσονται μέσω των ΤΠΕ με τους φορείς του δημόσιου τομέα. Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 5 «*Κάθε φορέας δημοσίου τομέα υποχρεούται να δημιουργεί και να διατηρεί δικτυακό τόπο με τις κατάλληλες εφαρμογές...*». Το νόμο αυτό έρχεται να συμπληρώσει η υπουργική απόφαση του 1031/2012 ([ΦΕΚ 1317 Β/23-4-2012](#)), όπου περιγράφεται η νομική ισχύ και οι ρυθμίσεις πιστοποίησης του ηλεκτρονικού δημόσιου εγγράφου και έπεται το προεδρικό διάταγμα 25/2014 ([ΦΕΚ 44Α/25-02-2014](#)) σχετικό με το ηλεκτρονικό αρχείο και την ψηφιοποίηση των εγγράφων. Σήμερα το σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας (eGov Action Plan) αποτελεί το επιχειρησιακό πλάνο υλοποίησης της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ([Στρατηγική Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 2014-2020](#)), η οποία εγκρίθηκε από το Κυβερνητικό Συμβούλιο της Μεταρρύθμισης στις 23 Δεκεμβρίου 2014 μετά από μία περίοδο δημόσιας διαβούλευσης (Βίτσου & Μελέτη, 2015).

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση δεν είναι αυτοσκοπός αλλά μέσο παροχής καλύτερων υπηρεσιών διοίκησης σε πολίτες και επιχειρήσεις. Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης της χώρας για την Ψηφιακή Ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2012 η Ελλάδα πέτυχε το ανώτατο επίπεδο για επτά (7) από τις είκοσι (20) βασικές υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στην ΕΕ σε αντίθεση με το 2010 που ήταν στη τελευταία θέση. Μελέτη του 2016 από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών σύμφωνα με

το δείκτη EDGI μας κατατάσσει στη 43^η θέση παγκοσμίως για τις κυβερνητικές πολιτικές, τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και τις στρατηγικές υλοποίησης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, έναντι της 34ης θέσης που είχε καταλάβει το 2014.

Σύμφωνα με ευρωπαϊκή έρευνα του 2019 που διεξήχθη ανάμεσα σε 28 ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με την ψηφιακή τους ωριμότητα και την ψηφιακή τους απόδοση με τη χρήση του Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI – The Digital Economy and Society Index), η Ελλάδα κατείχε την 26^η θέση, στην ίδια που βρισκόταν και το 2017 κατά την ίδια έρευνα. Σε αντίθεση με τη Δανία, τη Φιλανδία τη Σουηδία και την Ολλανδία που ήταν στις πρώτες θέσεις λόγω της αυξημένης ψηφιακής ανάπτυξής τους.

Αιτίες για τη χαμηλή θέση της Ελλάδας στον ψηφιακό χάρτη είναι η απουσία οράματος, η ανάγκη διαχρονικότητας της στρατηγικής ψηφιακού ανασχεδιασμού, ο διαχωρισμός αυτής της ψηφιακής στρατηγικής με τα έργα υποστήριξης των ΤΠΕ, η έλλειψη επικοινωνίας και συνεργασίας του ιδιωτικού και του Δημοσίου τομέα. Ακόμη στους λόγους χαμηλής ψηφιακής απόδοσης συγκαταλέγεται η έλλειψη πλαισίου παρακολούθησης της απόδοσης, ανεπάρκεια ενός ολοκληρωμένου μοντέλου διακυβέρνησης μέσω του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και η αδυναμία διασύνδεσης των επιχειρήσεων και του εκπαιδευτικού συστήματος για την επίτευξη συνεργειών.

Μέσω της Στρατηγικής για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014-2020 η χώρα έκρινε αναγκαίο να θέσει ένα εθνικό σχέδιο με στόχο «να αξιοποιήσει τις ΤΠΕ ως καταλύτη ανάπτυξης και εργαλείο σύγχρονης διακυβέρνησης, θα ανακτήσει η Ελληνική Δημόσια διοίκηση την εμπιστοσύνη της κοινωνίας και θα καταστεί πιο αποδοτική και παραγωγική, παρέχοντας στους πολίτες και τις επιχειρήσεις πολιτοκεντρικές υπηρεσίες και συνεχώς αναβαθμιζόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες».

Σύμφωνα με το σχέδιο αυτό θα πρέπει οι παρακάτω Γενικές Αρχές να είναι δεσμευτικές και να διέπουν κάθε δράση και έργο της Η.Δ. κατά τη σχεδίαση, την έγκριση και της εφαρμογή τους. Αντιθέτως η Δημόσια διοίκηση δεν θα ενστερνίζεται καμία δράση που αντιτίθεται σε κάποια από τις αρχές αυτές.

Εικόνα 2.2. Γενικές Αρχές Στρατηγικής για την Η.Δ. 2014-2020

Διαλειτουργικότητα: Συνεργασία όλων των φορέων του δημοσίου προκειμένου το πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιεί ο καθένας να είναι σε θέση να διαλειτουργήσει με τα Π.Σ. των υπολοίπων, μέσω αυτόματων διαδικασιών για την ανταλλαγή δεδομένων και πληροφοριών.

Συμμόρφωση – Αιτιολόγηση: Κάθε νέα δράση θα πρέπει να συμμορφώνεται με τους κανόνες της συγκεκριμένης Στρατηγικής (2014-2020) για την Η.Δ. και να συμβαδίζει με τις αρχές της. Σε κάθε άλλη περίπτωση θα πρέπει να αιτιολογείται και σε βάθος χρόνου να παρουσιάζεται ο προγραμματισμός της συμμόρφωσής της.

Ενοποίηση: Το υλικό – εξοπλισμός και το λογισμικό της Η.Δ. θα ενταχθούν όλα μαζί σε κέντρα δεδομένων, μέσω των οποίων θα δίνεται η δυνατότητα ενιαίας πρόσβασης και διαχείρισης.

Εξοικονόμηση – Μη επανάληψη: Για την έγκριση και τη χρηματοδότηση της δράσης βασική προϋπόθεση θα είναι η εξοικονόμηση πόρων μέσα από συγκεκριμένη ανάλυση κόστους – οφέλους, όπου θα υπολογίζεται και ο απαιτούμενος χρόνος απόσβεσης. Επιπλέον κριτήριο χρηματοδότησης θα είναι η προβολή τη αναγκαιότητας της δράσης και η μη επανάληψη αυτής (υλοποίηση μία φορά).

Μοναδική Καταχώριση Δεδομένων: Οι φορείς του δημοσίου θα μπορούν να αναζητήσουν μία πληροφορία για τον πολίτη μία φορά και να είναι σε θέση ο αρμόδιος φορέας να τους την παρέχει άμεσα με εγκυρότητα, εφόσον βρίσκεται στο Μητρώο του.

Βιωσιμότητα – Εφικτότητα: Ως εγγύηση για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων της Η.Δ. η Δημόσια διοίκηση θεωρεί απαραίτητη την εφικτότητά τους αλλά και την εξασφάλιση της βιωσιμότητάς τους.

Διαφάνεια – Ανάκτηση Εμπιστοσύνης: Η εμπιστοσύνη των πολιτών είναι το μεγαλύτερο στοίχημα του Δημοσίου, θέτοντας νέα μέτρα και πολιτικές για την Η.Δ. με σκοπό να ενισχυθεί η διαφάνεια, η λογοκρισία, η ακεραιότητα και η αποδοτικότητα των υπηρεσιών βάσει των απαιτήσεων – αναγκών των πολιτών.

Προσβασιμότητα: Η εξασφάλιση της εύκολης πρόσβασης των πολιτών σε όλους τους δημόσιους ιστότοπους είναι βασική δέσμευση και ιδιαίτερα προς άτομα με αναπηρία και προς ευπαθείς ομάδες. Για το λόγο αυτό θα ελεγχθούν σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα προσβασιμότητας οι ήδη υπάρχοντες δικτυακοί τόποι και θα χρησιμοποιηθούν και σε μελλοντικές δράσεις.

Ασφάλεια – Ιδιωτικότητα: Η ασφάλεια των πληροφοριών, των πληροφοριακών συστημάτων, των δικτύων και των υποδομών της Η.Δ. είναι δεσμευτική για τη Δημόσια διοίκηση. Όπως επίσης και η εγγύηση για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών, εξασφαλίζοντας την ιδιωτικότητα αυτών κατά τη συλλογή, την αποθήκευση, την ανταλλαγή και την επεξεργασία των πληροφοριών και προφυλάσσοντας τες από κάθε μη εξουσιοδοτημένη χρήση.

Συμμετοχή Πολιτών: Η συμμετοχή των πολιτών κρίνεται αναγκαία για τη λήψη αποφάσεων της κυβέρνησης τόσο κατά τη φάση του σχεδιασμού νέων υπηρεσιών όσο και για την αξιολόγηση των υπαρχόντων υπηρεσιών του Δημοσίου.

Επιγραμματικά αξίζει να αναφερθούν οι στρατηγικοί στόχοι και τα οφέλη αυτών τόσο για τον εκσυγχρονισμό του Ελληνικού κράτους και της διοίκησής του, όσο και για την επανασύνδεση του πολίτη με αυτό. Ακολουθεί ο πίνακας με τους στόχους και τα οφέλη αυτών:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΦΕΛΗ
1. Αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση μέσω της διαλειτουργικότητας των Π.Σ.	<ul style="list-style-type: none">● Μείωση διοικητικού Κόστους● Αύξηση αποδοτικότητας● Ποιότητα ζωής των πολιτών

<p>2. Όλοι οι δημόσιοι οργανισμοί θα λειτουργούν μέσω ηλεκτρονικού περιβάλλοντος σε κάθε τους διαδικασία και ενδοδιοικητική επικοινωνία. (ψηφιακή υπογραφή, ψηφιακή διοικητική πράξη, ηλεκτρονικά έγγραφα κα).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Μείωση κόστους και χρόνου αποστολής και λήψης εγγράφων μεταξύ των φορέων ● Αυτοματοποίηση διαδικασιών ● Αύξηση διαφάνειας
<p>3. Ενιαία πολιτική και ένα ολοκληρωμένο σύστημα για την προμήθεια, χρήση, λειτουργία, διαχείριση και συντήρηση όλων των πληροφοριακών υποδομών του Δημοσίου.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ● Βελτίωση της λειτουργίας των υποδομών ● Εξοικονόμηση χρόνου του ανθρώπινου δυναμικού
<p>4. Ενιαία αντιμετώπιση και διαχείριση των αιτημάτων – συναλλαγών του πολίτη με το δημόσιο είτε γίνεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου, τηλεφωνικά ή με φυσική παρουσία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ολοκληρωμένη και ποιοτικότερη εξυπηρέτηση του πολίτη και της επιχείρησης ● Μείωση του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών ● Αύξηση της απόδοσης του Δημοσίου
<p>5. Μοναδικό σημείο επικοινωνίας των πολιτών με το Δημόσιο και λήψη του τελικού προϊόντος του αιτήματός τους, ανεξάρτητα με τον τρόπο πρόσβασης του σε αυτό. Όλες οι ηλεκτρονικές διαδικασίες και οι πληροφορίες θα παρέχονται μέσω της Κεντρικής Διαδικτυακής Πύλης Ενιαίας Πρόσβασης του Δημοσίου με κριτήριο τις ανάγκες του πολίτη.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών και των επιχειρήσεων ● Αύξηση της παραγωγικότητας και της λειτουργικότητας του Δημοσίου τομέα
<p>6. Διασύνδεση των διαφόρων κωδικών αυθεντικοποίησης των πολιτών (ΑΦΜ, ΑΜΚΑ, κα), προώθηση εναλλακτικών μεθόδων αυθεντικοποίησης (κινητό τηλέφωνο, έξυπνη κάρτα, κα), εγκατάσταση υποδομών για τις μεθόδους αυτές και αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου για την ηλεκτρονική διαδικασία αυθεντικοποίησης – ταυτοποίησης.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Εύκολη και ταχύτερη πρόσβαση σε διαδικτυακές υπηρεσίες ● Πολλαπλό όφελος για κάθε πολίτη, επιχείρηση και δημόσιο φορέα σε κάθε επίπεδο δραστηριότητά τους.

<p>7. Προώθηση αλλαγών του νομοθετικού πλαισίου για την ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοκρισίας και του βαθμού εμπλοκής των πολιτών σε όλες τους τομείς του Ελληνικού Δημοσίου. Ελαχιστοποίηση προβλημάτων διαφθοράς μέσω της αποστασιοποίησης των πολιτών και την εξυπηρέτηση αυτών μόνο ηλεκτρονικά. Δημιουργία εφαρμογών και διαδικτυακών πλατφορμών για την προβολή των απόψεων – προτάσεων των πολιτών για κάθε κυβερνητική απόφαση. Πρόσβαση των πολιτών σε θέματα και έγγραφα που τον αφορούν για την ενίσχυση της διαφάνειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Συμμετοχή των πολιτών μέσω της άσκησης κριτικής και της διαβούλευσης στη λήψη αποφάσεων της δημόσιας διοίκησης αλλά και στη διαδικασία αξιολόγησης στελεχών του Δημοσίου. ● Ο πολίτης έχει τη δυνατότητα να αναζητήσει δημόσια έγγραφα που τον ενδιαφέρουν.
<p>8. Εξάλειψη του ποσοστού ψηφιακού αναλφαριθμητισμού των πολιτών με την αξιοποίηση των υποδομών του δημοσίου τομέα, όπως είναι τα σχολεία για την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης. Εφαρμογή επιμορφωτικών προγραμμάτων για την ψηφιακή κατάρτιση των στελεχών του Δημοσίου.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Βελτίωση της αποδοτικότητας των στελεχών ● Βελτίωση της ποιότητας των πολιτών με την εξοικείωση στα ηλεκτρονικά μέσα και τη μείωση του τεχνολογικού χάσματος.

Πίνακας 2.1 Στρατηγικοί στόχοι της Η.Δ. & τα οφέλη τους.

Το όραμα της Ελλάδας με την τελευταία Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική (ΕΨΣ 2016 – 2021) είναι να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα της οικονομίας. Για το σκοπό αυτό η ΕΨΣ φιλοδοξεί να εισαχθούν οι ΤΠΕ σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας ζωής, να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν νέες καινοτόμες εφαρμογές και υπηρεσίες, ενισχύοντας τις δράσεις συνεργασίας μεταξύ δημοσίου, πολιτών και ιδιωτικού τομέα με απλή, αποδοτική και αποτελεσματική μεθοδολογία.

Το σχέδιο του στρατηγικού σχεδιασμού για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση που προτείνεται στην ΕΨΣ (2016-2021) είναι «η άριστη εξυπηρέτηση πολιτών, επισκεπτών, καθώς και ελληνικών και διεθνών επιχειρήσεων μέσω του ψηφιακού μετασχηματισμού της δημόσιας διοίκησης». Το συγκεκριμένο όραμα θεωρεί τον τουρισμό, τη ναυτιλία και το εμπόριο άξονες στρατηγικής σημασίας για την εξωστρέφεια της χώρας και έχει ως στόχο να απεγκλωβίσει το Δημόσιο από τα προβλήματα της γραφειοκρατίας και να μετασχηματίσει τη Δημόσια διοίκηση αναδεικνύοντας την πολιτοκεντρική της πλευρά.

2.8 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης συστάθηκε στις 8 Ιουλίου 2019, στις αρμοδιότητες του Υπουργείου περιλαμβάνονται τα Δίκτυα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, το Ελληνικό Κέντρο Διαστήματος (ΕΛΚΕΔ) και η μείωση της γραφειοκρατίας μέσω της προώθησης της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Δημοκρατίας. Αποτελεί ένα νέο οργανισμό δημόσιας διοίκησης, ο οποίος για πρώτη φορά ομαδοποιεί όλες τις σημαντικές δομές πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών που έχουν σχέση με την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες και ότι αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας. Επιπλέον, το Υπουργείο αποσκοπεί στον ανασχεδιασμό κάθε διαδικασίας, απλοποίησής της και μετατροπής της σε ψηφιακή, προκειμένου να μειωθεί η γραφειοκρατία.

Στόχος του Υπουργείου είναι να ενοποιήσει τις κατακερματισμένες μονάδες και τα πληροφοριακά συστήματα αυτών, που σχετίζονται με την Η.Δ., την εξυπηρέτηση του πολίτη και την ψηφιακή πολιτική. Η νέα ενιαία δομή του Υπουργείου υπηρετεί τη διαλειτουργικότητα σε όλα τα επίπεδα και βασιζόμενη στη συνεχή συνεργασία μεταξύ υπουργείων και φορέων, θα επιχειρήσει να καταργήσει όμοια και πολλές φορές αλληλεπικαλυπτόμενα έργα, με κύρια οφέλη, τη μείωση σπατάλης και κόστους του Δημοσίου και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ενδεικτικά ορισμένες από τις κυριότερες εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα μας είναι οι εξής:

- Η **Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης** (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) - (<http://www.gsis.gr>) έχει προσφέρει από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε πολίτες και επιχειρήσεις. Αποστολή της Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. είναι ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη, η παραγωγική λειτουργία, η αξιοποίηση των ΤΠΕ και η διαχείριση των Π.Σ. όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, του Υπουργείου Οικονομικών και της Δημόσιας Διοίκησης. Επιπλέον φιλοξενεί και τα συστήματα της **Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - ΑΑΔΕ** (<https://www.aade.gr/>), καθώς και άλλων φορέων της Δημόσιας Διοίκησης. Μέσω του διαδικτυακού της τόπου κάθε πολίτης και επιχείρηση έχει τη δυνατότητα πρόσβασης σε πολλές ηλεκτρονικές φορολογικές συναλλαγές μέσω των οποίων μπορούν να παρακολουθούν και να διαχειρίζονται όλες τις φορολογικές τους υποχρεώσεις και δικαιώματα.

- Η **Εθνική Πύλη Δημόσιας Διοίκησης** (<http://www.ermis.gov.gr>) είναι μια ενιαία κυβερνητική διαδικτυακή πύλη δημόσιας διοίκησης και παρέχει ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους πολίτες όπως η αυτεπάγγελτη αναζήτηση πιστοποιητικών από διάφορους φορείς του Δημοσίου.
- Το **Πρόγραμμα Διαύγεια** (<http://diavgeia.gov.gr>) του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Υ.Δ.Μ.Η.Δ) αφορά την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων από κάθε όργανο του Δημοσίου στο Διαδίκτυο.
- Τα **Ανοιχτά Δημόσια Δεδομένα** (<http://geodata.gov.gr>, <http://www.data.gov.gr>), αποτελούν το σύνολο των πληροφοριών που παράγονται και διατίθενται από δημόσιους φορείς και είναι προσβάσιμα από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.
- Το **Εθνικό Δίκτυο Δημόσιας Διοίκησης ΣΥΖΕΥΞΙΣ** (<http://www.syzefxis.gov.gr>) Συνδέει περισσότερα από 4.500 κτίρια της Δημόσιας Διοίκησης με περίπου 200.000 υπαλλήλους και αποσκοπεί στη βελτίωση της λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών, μέσω της παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών με χαμηλό κόστος και της ενοποιημένης εξυπηρέτησης των πολιτών, μέσω αυτοματοποιημένων και εύχρηστων συστημάτων πληροφόρησης και διεκπεραίωσης συναλλαγών με το Δημόσιο.
- Η **Ανοιχτή Διακυβέρνηση - OpenGov** (OGP – Open Government Partnership – <http://www.opengov.gr>) δίνει τη δυνατότητα στον πολίτη να συμμετάσχει σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης μέσα από τη συμμετοχή του σε δημόσιες ηλεκτρονικές διαβουλεύσεις. Ο απώτερος σκοπός του OGP είναι η καταπολέμηση της διαφθοράς και η εξασφάλιση της διαφάνειας στο δημόσιο τομέα.
- **Αρχή Πιστοποίησης του Ελληνικού Δημοσίου** (ΑΠΕΔ - <http://aped.gov.gr>) Η ΑΠΕΔ, παρέχει την δυνατότητα στον πολίτη και στον δημόσιο υπάλληλο να εκδώσει δωρεάν προσωπικά ψηφιακά πιστοποιητικά αυθεντικοποίησης, έκδοση ψηφιακής υπογραφής και κρυπτογράφησης. Η χρήση ψηφιακών υπογραφών προσθέτει επιπλέον ασφάλεια στις ηλεκτρονικές συναλλαγές των πολιτών, ενώ στις περιπτώσεις των δημοσίων υπαλλήλων είναι υποχρεωτική σε αρκετές διαδικασίες.
- Ο **δικτυακός τόπος των ΚΕΠ** (<http://www.kep.gov.gr>) καλύπτει πληροφοριακά όλο το εύρος του Δημοσίου Τομέα, είναι ένα σημείο αναφοράς στο Διαδίκτυο για τις συναλλαγές του πολίτη με τη Δημόσια Διοίκηση και μέσα από αυτόν μπορεί να

υποβάλλει ηλεκτρονικές αιτήσεις προς τα ΚΕΠ για μία σειρά Διοικητικών διαδικασιών.

- Το **ΑΤΛΑΣ** (<https://www.atlas.gov.gr>) είναι ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα για την κοινωνική ασφάλιση. Συγκεντρώνει και διαχειρίζεται ασφαλιστικές πληροφορίες όλων των ασφαλισμένων της χώρας.
- Ο **ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ** (<http://www.promitheus.gov.gr/>) είναι το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), αποτελεί το κεντρικό ηλεκτρονικό κόμβο για τις δημόσιες συμβάσεις στην Ελλάδα και τóος του είναι ο εκσυγχρονισμός και η απλοποίηση των διαδικασιών ανάθεσης, αλλά και η υποστήριξη των ενδιαφερομένων (πολίτες, αναθέτουσες αρχές, προμηθευτές, εποπτικές αρχές). Κύριο συστατικό στοιχείο του ΕΣΗΔΗΣ είναι το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων, όπου καταχωρούνται στοιχεία όλων των δημοσίων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία ίσης ή ανώτερης του ποσού των χιλίων (1.000,00) ευρώ (άνευ ΦΠΑ) και ανεξαρτήτως διαδικασίας ανάθεσης, για προϊόντα, υπηρεσίες και δημόσια έργα. Βασικός στόχος του Μητρώου είναι η διαφάνεια, η λογοδοσία και η ενίσχυση του ανταγωνισμού.
- Η **κρατική εταιρία Η.ΔΙ.ΚΑ** - Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης (<http://www.idika.gr>) λειτουργεί ως Σύστημα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και αποστολή του να παρέχει ολοκληρωμένες ηλεκτρονικές λύσεις υψηλής ποιότητας για την αποτελεσματική λειτουργία των φορέων της κοινωνικής ασφάλισης, παροχής υγείας και την εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της παροχής σύγχρονων ηλεκτρονικών υπηρεσιών και πληροφοριών (*Οικογενειακός Ιατρός, Ηλεκτρονικά Ραντεβού, Ηλεκτρονικός Φάκελος Υγείας*).
- Το **ΕΦΚΑ** ιδρύθηκε και λειτουργεί από 1/1/2017, ενοποιώντας όλους τους παλιούς ασφαλιστικούς φορείς σε έναν, νέο, σύγχρονο και αποτελεσματικό, **Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης** (<https://www.efka.gov.gr/>). Επιπλέον, ενοποιούνται τόσο οι κανόνες και οι υπηρεσίες για όλους. Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες του είναι οι εξής: 1) *online προσωπικός ασφαλιστικός λογαριασμός*, 2) *Ηλεκτρονική αίτηση συνταξιοδότησης*, 3) *Ασφαλιστική Ικανότητα ασφαλισμένου για το 2017*, 4) *Ασφαλιστικό Ιστορικό μέσω του συστήματος ΑΤΛΑΣ*, 5) *Εφαρμογή εκτίμησης της θεμελίωσης δικαιώματος για σύνταξη*, 6) *Εφαρμογή υπολογισμού σύνταξης (αρχικά, τουλάχιστον για το πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ)*, 7) *Ηλεκτρονική παρακολούθηση της πορείας της Αίτησης Συνταξιοδότησης*, 8) *ΑΠΔ εργοδοτών*, 9) *Αίτηση για εξέταση για πιστοποίηση ποσοστού αναπηρίας από τις επιτροπές των ΚΕΠΑ*, 10) *Πιστοποιητικό αναπηρίας για όσους αναμένουν αποτελέσματα ΚΕΠΑ*. 11) *Βεβαιώσεις εισφορών*

αυτοαπασχολούμενων, 12) Ενημερωτικά σημειώματα και φορολογικές βεβαιώσεις συνταξιούχων.

- Η εφαρμογή **e-Παράβολο** δίνει τη δυνατότητα ηλεκτρονικών πληρωμών προς το Δημόσιο από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Συνδέεται διαδικτυακά με το τραπεζικό σύστημα ΔΙΑΣ, δέχεται πληρωμές πολιτών προς τον δημόσιο τομέα και αποστέλλει τα έσοδα στον αρμόδιο φορέα μέσω του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Η εφαρμογή υποστηρίζει ηλεκτρονικές πληρωμές μέσω web banking, phone banking και όλα τα είδη καρτών (πιστωτικές, χρεωστικές, προπληρωμένες). Αποτελεί μία ολοκληρωμένη υπηρεσία Η.Δ. επιπέδου 5.
- Ο **Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ)** (<https://www.eopyy.gov.gr/>) είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου το οποίο αποτελεί αγοραστή υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα. Ο Οργανισμός άρχισε τη λειτουργία του 01/01/2012, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας από έναν ενιαίο εθνικό σύστημα και σήμερα βρίσκεται υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας. Ενώ ταυτόχρονα ξεκίνησε να εφαρμόζεται και η ηλεκτρονική συνταγογράφηση φαρμάκων από τους ιατρούς στους ασθενείς ανεξάρτητα του ταμείου ασφάλισής τους. Οι κυριότερες ηλεκτρονικές υπηρεσίες του είναι οι παρακάτω: 1) *φάκελος ασφάλισης υγείας*, 2) *εγγραφή σε Οικογενειακό Ιατρό*, 3) *αναζήτηση Παρόχου Υγείας*, 4) *αναζήτηση Φαρμακείου ΕΟΠΥΥ*, 5) *αναζήτηση Φαρμάκου*, 6) *βρείτε ραντεβού με ιατρούς του ΕΟΠΥΥ* και 7) *χάρτης Υγείας*. Στην Ελλάδα ήδη από το 2011 καθιερώθηκε η ηλεκτρονική συνταγογράφηση.
- Το «**Πόθεν Έσχες**» (<http://www.pothen.gr/>) είναι ένα ΠΣ που υποστηρίζει την ενοποίηση των διαδικασιών υποβολής, επεξεργασίας και ελέγχου των ετήσιων δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης όλων των ελεγκτικών φορέων της Δημόσιας Διοίκησης. Το ολοκληρωμένο αυτό πληροφοριακό σύστημα έχει ήδη αντικαταστήσει τις χειρόγραφες διαδικασίες υποβολής, επεξεργασίας και ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, παρέχοντας μία ψηφιακή πληροφοριακή υποδομή υπηρεσιών προς όλους τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης και τους πολίτες. Η αναβάθμιση των υπηρεσιών αυτών στοχεύει στην ενιαία διαχείριση και έλεγχο της περιουσιακής κατάστασης και παράλληλα καταπολεμά τη διαφθορά και ενισχύει τη διαφάνεια στο Δημόσιο.
- Το πληροφοριακό σύστημα **ΕΡΓΑΝΗ** (<https://eservices.yeka.gr/>) του Υπουργείου Εργασίας, είναι ένα μέσο καταγραφής δεδομένων της αγοράς εργασίας, όπου δηλώνονται όλες οι ενέργειες μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων (προσλήψεις, συμβάσεις εργασίας, διακοπές, αποχωρήσεις, άδειες, υπερωρίες, κ.λπ.).

- Δημιουργήθηκε με σκοπό τη μείωση της γραφειοκρατίας και των διοικητικών βαρών, τη διαφάνεια και φυσικά την άμεση παρακολούθηση της αγοράς εργασίας.
- Το **Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο** (ΗΠΜ - <https://eprm.ypen.gr/>) είναι ένα καινοτόμο επιχειρησιακό εργαλείο, που τέθηκε σε λειτουργία 05/07/2018 με κύριο στόχο την αναβάθμιση των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης και τη μετατροπή της υφιστάμενης αδειοδοτικής κατάστασης σε μία ενιαία ηλεκτρονική πλατφόρμα διεκπεραίωσης και ροής εργασιών. Με το ΗΠΜ καθίσταται δυνατή η ψηφιακή υποβολή και διεκπεραίωση Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α1 και Α2, καθώς και η παρακολούθηση της διαδικασίας έκδοσης, ανανέωσης ή τροποποίησης των Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). Με τον τρόπο αυτό μειώνεται η γραφειοκρατία, ο χρόνος και το κόστος των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων με διαφανείς διαδικασίες.
 - Το Πληροφοριακό Σύστημα **Μητρώου Πολιτών** είναι ένα νέο πληροφοριακό σύστημα εθνικής εμβέλειας του υπουργείου Εσωτερικών το οποίο τέθηκε σε λειτουργία στις 22/1/2018 για να διασυνδέει 1036 υπηρεσίες του Ληξιαρχείου και 325 υπηρεσίες του Δημοτολογίου όλης της χώρας, καθώς και το Ειδικό Ληξιαρχείο Αθηνών, συστήνοντας μία κεντρική βάση δεδομένων. Πρόκειται για ένα σύστημα πολλαπλού οφέλους, το οποίο ταυτόχρονα ανοίγει το δρόμο για τη διαλειτουργικότητα των βάσεων δεδομένων του Δημοσίου. Στόχος του είναι να απαλλάξει τους πολίτες από την ταλαιπωρία της προσκόμισης εγγράφων από υπηρεσία σε υπηρεσία, παράλληλα να μειώσει τη γραφειοκρατία, το διοικητικό βάρος και να ελαφρύνει το έργο των δημοσίων υπαλλήλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο – ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

3.1 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

3.1.1 Ορισμός της διοίκησης

Η λέξη διοίκηση προέρχεται από το ρήμα διοικώ, που σημαίνει διευθύνω, διαχειρίζομαι και διευθετώ καταστάσεις – υποθέσεις που αφορούν μία ομάδα. Ο όρος «διοίκηση» χρειάζεται να αποσαφηνιστεί μιας και το πλαίσιο της παρούσας εργασίας αναφέρεται στις διάφορες επεκτάσεις του. Σε έναν οργανισμό η διοίκηση θεωρείται η βασικότερη λειτουργική διαδικασία, περιλαμβάνοντας όλες τις εργασίες και τις δραστηριότητες που εφαρμόζονται από τα άτομά του οργανισμού, προκειμένου να επιτευχθούν οι σκοποί του.

Αν και η εφαρμογή της διοίκησης μετράει χιλιάδες χρόνια πριν, από τις αρχές του 20ου αιώνα, ξεκίνησε το επιστημονικό ενδιαφέρον για την έννοια αυτή, χωρίς οι μελετητές να έχουν καταλήξει σε έναν ορισμό αποδεκτό από όλους. Ένας ολοκληρωμένος ορισμός για τη διοίκηση δόθηκε από τον Θεοφανίδη Σ. (1985) και είναι ο ακόλουθος: «Διοίκηση είναι η εξειδικευμένη ανθρώπινη δραστηριότητα που γίνεται στο πλαίσιο μια οργανωμένης συλλογικής προσπάθειας (οργανισμό, δημόσια υπηρεσία, συνεταιρισμό, κλπ.) και επιδιώκει την πραγματοποίηση, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, κάποιου κοινού σκοπού (έργο, παροχή υπηρεσιών, πωλήσεις, κλπ.) με την αξιοποίηση των διαθέσιμων μέσων, μέσα από λειτουργίες, όπως ο προγραμματισμός, η οργάνωση, η διεύθυνση, ο συντονισμός και ο έλεγχος».

Η διοίκηση ενός οργανισμού είναι το σημαντικότερο ζωτικό στοιχείο για ένα οργανισμό, τόσο για να καταφέρει να επιβιώσει στο χρόνο όσο και για να πετυχαίνει τους στόχους του, για το λόγο αυτό θα πρέπει να είναι αποτελεσματική. Σύμφωνα με τη Σαΐτη Α. και τον Σαΐτη Χ. (2012), κάθε οργανισμός θα πρέπει να ακολουθεί κατά τη διοίκηση του συγκεκριμένους κανόνες και αρχές όπως: *κατάλληλη οργάνωση, ικανή ηγεσία, σαφείς στόχους, ύπαρξη στρατηγικού προγραμματισμού, πνεύμα συνεργασίας, λήψη σωστών αποφάσεων και αντικειμενικό σύστημα αξιολόγησης.*

Από τη φύση της όμως η διοίκηση είναι μια πολυσύνθετη διαδικασία, η οποία εφαρμόζεται στον κάθε οργανισμό μέσα από διαφορετικές λειτουργίες που εξελίσσονται. Αυτός είναι και ο λόγος που οι διάφοροι θεωρητικοί της Διοίκησης έχουν διαφορετική στάση για τις λειτουργίες της και αυτές είναι οι εξής:

- Το 1916 ο βασικότερος θεμελιωτής της διοικητικής επιστήμης ο Fayol τις ορίζει σε πέντε: *προγραμματισμός, οργάνωση, διεύθυνση, συντονισμός, έλεγχος* (Fayol, H., 1916).
- Το 1937 ο Gulick τις κατατάσσει σε επτά: *σχεδιασμός, οργάνωση, στελέχωση, διεύθυνση, συντονισμός, αναφορά, πληροφόρηση, προϋπολογισμός* (Gulick, L., 1937).
- Το 1974 ο Scanlan τις διαχωρίζει επίσης σε πέντε: *προγραμματισμός, λήψη αποφάσεων, οργάνωση, διεύθυνση, έλεγχος* (Scanlan, B.K., 1973).
- Το 2002 ο Μπουραντάς αποδέχεται ότι είναι πέντε: *σχεδιασμός, προγραμματισμός, οργάνωση, διεύθυνση, έλεγχος* (Μπουραντάς, Δ., 2002).
- Ενώ το 2000 η άποψη του Σαΐτη τις κατατάσσει σε πέντε: *προγραμματισμός, λήψη αποφάσεων, οργάνωση, διεύθυνση και έλεγχος* (Σαΐτης, Χ., 2000), και μέχρι σήμερα είναι ευρύτερα αποδεκτή μιας και περιγράφει καλύτερα τους πέντε βασικούς πυλώνες της διοίκησης.

3.1.2 Ορισμός της σχολικής διοίκησης

Στην παρούσα εργασία ο όρος σχολική μονάδα αναφέρεται στα σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Δημοτικό ή Νηπιαγωγείο) αντιμετωπίζοντάς το ως ένα ανοικτό σύστημα – οργανισμό στο οποίο συμπεριλαμβάνονται επιμέρους στοιχεία, όπως είναι οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές, ο διευθυντής, το βοηθητικό προσωπικό του σχολείου, οι γονείς και το εξωτερικό του περιβάλλον. Κάθε στοιχείο έχει το δικό του ρόλο στο εκπαιδευτικό σύστημα αλλά ταυτόχρονα αλληλοεπιδρούν και αλληλοεπηρεάζουν τους εκπαιδευτικούς στόχους.

Η σχολική διοίκηση είναι απόλυτα συνυφασμένη με τις λειτουργίες της διοίκησης όπως αυτές περιγράφονται από την επιστημονική κοινότητα και θεωρείται ως ο κεντρικός άξονας σε κάθε εκπαιδευτικό σύστημα. Ο τρόπος λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος εξαρτάται από τη διοίκηση των εκπαιδευτικών οργανισμών και καθοριστικό ρόλο σε αυτό έχει η εκάστοτε εξουσία, η οποία διαχέεται σε όλα τα επίπεδα της εκπαιδευτικής δομής (Κατσαρός, 2007).

Κατά τον Bush (1995) ως εκπαιδευτική διοίκηση θεωρείται η «διαδικασία συντονισμού των πόρων (ανθρώπινων, υλικών και τεχνικών) για την παροχή εκπαίδευσης με αποτελεσματικό τρόπο», ενώ σύμφωνα με τον Σαΐτη (2008) η διοίκηση των εκπαιδευτικών οργανισμών ασκείται από τους διευθυντές,

εφαρμόζοντας θεωρίες και κανόνες, όπως η ιεραρχία της εξουσίας, η κατανομή εξουσίας, ο διαμοιρασμός ευθύνης και η λήψη αποφάσεων με τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών. Στις λειτουργίες της σχολικής διοίκησης μπορούν να περιλαμβάνονται οι εξής:

- Ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός του εκπαιδευτικού οργανισμού για να καταφέρει να φτάσει στο επιθυμητό επίπεδο.
- η οργάνωση, η δραστηριοποίηση και η εξασφάλιση πόρων,
- η στελέχωση – διεύθυνση, η παρακίνηση – ενεργοποίηση όλων των συντελεστών του οργανισμού,
- η επικοινωνία ανάμεσα στα επιμέρους μέλη της διοίκησης και των διοικούμενων,
- ο συντονισμός του ανθρώπινου δυναμικού και των μέσων, για την επίτευξη αποτελεσματικότερης εκπαίδευσης καθώς και ο έλεγχος – αξιολόγηση του οργανισμού, η ανασκόπηση και η τροποποίηση των διαδικασιών όταν κρίνεται αναγκαίο (Κουτούζης, 1999).

3.1.3 Τα είδη της σχολικής διοίκησης

Τα δύο κύρια συστήματα σχολικής διοίκησης είναι το συγκεντρωτικό και το αποκεντρωτικό ή ανοιχτό σύστημα διοίκησης. Το πρώτο λειτουργεί με μία συγκεκριμένη ιεραρχική δομή, όπου οι εντολές καθορίζονται από την κεντρική εξουσία και έχει κυρίως γραφειοκρατικό χαρακτήρα. Οι υπόλοιπες βαθμίδες δεν έχουν μεγάλο περιθώριο πρωτοβουλιών και ακολουθούν μια ενιαία κεντρική πολιτική. Στόχος του συστήματος αυτού είναι να εφαρμοσθεί ένα εθνικό νομικό πλαίσιο για το εκπαιδευτικό σύστημα, προκειμένου να παρέχει σταθερότητα (Δούκας, 2015).

Ο διευθυντής έχει κυρίως διοικητικό ρόλο και είναι αυτός που προσπαθεί να εφαρμόζει τους νόμους και τους κανόνες, όπως αυτοί του έχουν ορισθεί από την ιεραρχία. Δυστυχώς έχει ελάχιστο περιθώριο διαφοροποιήσεων και οποιαδήποτε αλλαγή ή καινοτομία σε τοπικό επίπεδο εξαρτάται από πολλές συνθήκες. Από την άλλη στο αποκεντρωτικό σύστημα η σχολική μονάδα είναι η ίδια υπεύθυνη για τη λειτουργία και τον καθορισμό της εκπαιδευτικής πολιτικής που θα εφαρμόσει. Ως βασική αρχή του συστήματος αυτού είναι η αποτελεσματικότητα, βάση της οποίας κινείται η σχολική διοίκηση για να επιτύχει τους σκοπούς της επιλέγοντας τις καταλληλότερες πρακτικές για αυτό. Ο διευθυντής εδώ δεν έχει μόνο διοικητικό ρόλο

αλλά συνδυάζει τον εκπαιδευτικό του χαρακτήρα με αυτό του καθοδηγητή για να εμπνεύσει τους υπόλοιπους προς ένα κοινό όραμα, ως ένα αληθινός ηγέτης.

3.1.4 Η διοίκηση του Ελληνικού σχολείου.

Το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα κατά κύριο λόγο θεωρείται συγκεντρωτικό, μιας και όπως αναφέρει ο Κουτούζης (1999) έχει «ελάχιστες ουσιαστικές αρμοδιότητες διοίκησης -τουλάχιστον μέχρι στιγμής- οι οποίες έχουν μεταφερθεί σε τοπικό/σχολικό επίπεδο» και το κύριο γνώρισμά του είναι ο συγκεντρωτισμός, δηλαδή η θέσπιση των νόμων και των κανόνων από την ιεραρχία. Συγκεκριμένα θεσπίζονται από το Υπουργείο Παιδείας με τη σύμπραξη και άλλων φορέων. Οι περιφέρειες εκπαίδευσης και οι αντίστοιχες διευθύνσεις εκπαίδευσης ανά νομό με τη σειρά τους, έχουν επιτελικό ρόλο και επιβλέπουν την εφαρμογή των θεσμών.

Το σύστημα αν και συγκεντρωτικό με το Νόμο 1566/85 (1985) δόθηκε στις σχολικές μονάδες κάποια περιθώρια για ανάληψη πρωτοβουλιών και ένας βαθμός αυτονομίας, ώστε να μπορεί η κάθε σχολική διοίκηση να δώσει το δικό της χαρακτήρα στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής που ήδη εφαρμόζει. Ακολούθως με το Νόμο 2986/2002 μεταμορφώνεται σε ένα πιο αποκεντρωτικό σύστημα, όπου στη διοίκηση της σχολικής μονάδας πρωταγωνιστεί ο διευθυντής, με το σύλλογο διδασκόντων και έχουν μαζί τη δυνατότητα να εφαρμόσουν το καταλληλότερο μοντέλο διοίκησης και να βελτιώσουν το εκπαιδευτικό έργο του σχολείου

Με τον πιο πρόσφατο Νόμο 3848/2010, αναβαθμίζεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού και καθιερώνονται κανόνες αξιολόγησης και αξιοκρατίας της εκπαίδευσης, ειδικότερα με τις διατάξεις του ΦΕΚ 71 τ.Α΄. 19 Μαΐου 2010, που επιτρέπουν στη σχολική μονάδα να έχει ένα βαθμό αυτονομίας, αναπτύσσοντας μία εσωτερική πολιτική στα πλαίσια της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής (Σταχτέας, 2009). Με το τρόπο αυτό το πρώην παραδοσιακό και γραφειοκρατικό ελληνικό σχολείο μεταλλάσσεται σε ένα πιο σύγχρονο ανοικτό οργανισμό που έχει τη δυνατότητα να αμβλύνει τους στόχους του, να μειώσει τη γραφειοκρατία, να γεφυρώσει την απόσταση του σχολείου με την κοινωνία, εμπλέκοντας στο σχολικό κλίμα εκπαιδευτικούς, τοπικούς φορείς, γονείς και άλλους εκπαιδευτικούς οργανισμούς.

3.2 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠ/ΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

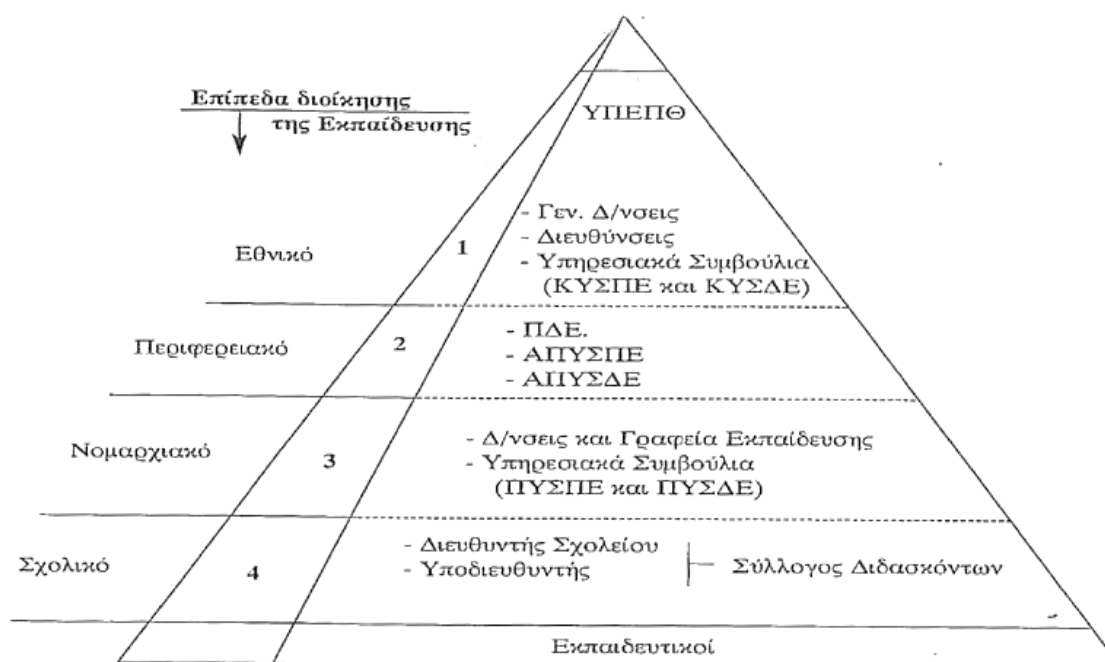
Σύμφωνα με τις νομοθετικές ρυθμίσεις από το 1976 έως σήμερα, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα έχει διαμορφωθεί σε τέσσερις βαθμίδες διοίκησης, το εθνικό, το περιφερειακό, το περιφερειακής ενότητας (πρώην νομαρχιακό) και αυτή της σχολικής μονάδας. Η διοίκηση σε εθνικό επίπεδο ασκείται σύμφωνα με το Σύνταγμα από την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, η οποία είναι αρμόδια για τη χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής.

Περιλαμβάνει την κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, τις διάφορες Γενικές Γραμματείες, τις διευθύνσεις και τα αρμόδια τμήματα, τα κεντρικά υπηρεσιακά, γνωμοδοτικά και πειθαρχικά συμβούλια (Κ.Υ.Σ.Π.Ε., Κ.Υ.Σ.Δ.Ε., Κ.Υ.Σ.Δ.Ι.Π.) της εκπαίδευσης γνωμοδοτικά συμβούλια, τους εποπτευόμενους από το υπουργείο φορείς και τους βοηθητικούς οργανισμούς της εκπαίδευσης, οι οποίοι στηρίζουν το εκπαιδευτικό έργο.

Κύριος φορέας του είναι το [Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής](#) (ΙΕΠ) που αποτελεί τον κύριο επιστημονικό φορέα που υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και τους εποπτευόμενους φορείς του στα θέματα που αφορούν την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τη μεταλυκειακή εκπαίδευση, τη μετάβαση από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την αντιμετώπιση της μαθητικής διαρροής και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, με στόχο τη διασφάλιση του δικαιώματος όλων των παιδιών στην εκπαίδευση. Η ιεραρχική δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος παρουσιάζεται αναλυτικότερα στο παρακάτω Σχήμα 1.

Το περιφερειακό επίπεδο, αποτελείται από τις 13 Περιφερειακές Διευθύνσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης. Οι οποίες με τη σειρά τους περιλαμβάνουν τα περιφερειακά συμβούλια ΑΠΥΣΠΕ για την πρωτοβάθμια, ΑΠΥΣΔΕ για τη δευτεροβάθμια και τα ΠΥΣΔΙΠ για το διοικητικό προσωπικό. Οι Διευθύνσεις αυτές είναι αρμόδιες για το συντονισμό και την εποπτεία των Διευθύνσεων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης της δικής τους περιφέρειας. Οι εκάστοτε περιφερειακοί Διευθυντές είναι και οι Προϊστάμενοι των Περιφερειακών Διευθύνσεων, ορίζονται από το υπουργείο παιδείας και είναι μετακλητοί υπάλληλοι – εκπαιδευτικοί που

καλούνται να εφαρμόσουν με συνέπεια την εκπαιδευτική πολιτική της κεντρικής εξουσία του Υπουργείου Παιδείας.

Εικόνα 3.1. Η Ιεραρχική Δομή του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος

Στο επόμενο επίπεδο (νομαρχιακό) περιφερειακής ενότητας συμπεριλαμβάνονται οι Διευθύνσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, που βρίσκονται στην έδρα κάθε νομού ή νομαρχιακών διαμερισμάτων της χώρας και ασκούν τον έλεγχο λειτουργίας και τη διοίκηση όλων των σχολικών μονάδων της βαθμίδας τους. Ο Διευθυντής Εκπαίδευσης σε κάθε μία Διεύθυνση είναι ο προϊστάμενος και συντονιστής της διοίκησης καθώς και του ελέγχου των σχολικών μονάδων. Στο επίπεδο αυτό σημαντικό ρόλο έχουν τα υπηρεσιακά συμβούλια ΠΥΣΠΕ και ΠΥΣΔΕ αντίστοιχα, τα οποία λειτουργούν ως ανεξάρτητες αρχές και αποφασίζουν σε επίπεδο νομού.

Τέλος, είναι το επίπεδο σχολικής μονάδας, με τον όρο αυτό περιγράφεται κάθε δημόσιο και ιδιωτικό σχολείο, όπως και κάθε οργανισμός μεταλυκειακής εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης ή δια βίου μάθησης. Κύριο ρόλο έχουν ο Διευθυντής του σχολείου, ο οποίος είναι ο προϊστάμενος του εκπαιδευτικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού του σχολείου, ο Υποδιευθυντής, που αναπληρώνει το Διευθυντή κατά την απουσία του και λειτουργεί επικουρικά στην άσκηση του διοικητικού του έργου και το συλλογικό όργανο διοίκησης, ο Σύλλογος διδασκόντων,

που αποτελείται από όλους τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στο σχολείο ανεξάρτητα της σχέσης εργασίας τους με πρόεδρο το διευθυντή της μονάδας και ευθύνεται για την εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής και την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου (ΦΕΚ 1340 τ.Β'/16-10-2002).

3.3 ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Κατά τον Θεοφιλίδη (2012) η σχολική ηγεσία δρα καταλυτικά στην ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία μιας σχολικής μονάδας και συντελείται μέσα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, το οποίο σε επίπεδο μονάδας ορίζεται από τους οργανωτικούς, νομικούς και λειτουργικούς κανόνες, ενώ σε μακρό-επίπεδο καθορίζεται από την ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσής και την παγκοσμιοποίηση. Η σχολική ηγεσία ορίζεται ως μία κινητήρια διαδικασία που επηρεάζει ένα κοινωνικό σύνολο και ασκείται από ένα πρόσωπο ή ομάδα ατόμων σε άλλα άτομα με σκοπό να αναπτυχθεί ένα κλίμα συνεργασίας και να δομηθούν σχέσεις και ενέργειες προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του οργανισμού και το κοινό όραμα (Παπακωνσταντίνου και Αναστασίου, 2013).

Το ηγετικό στυλ του κάθε διευθυντή, που επιλέγει να ακολουθήσει παίζει καθοριστικό ρόλο στην επιτυχία ή μη της αποτελεσματικότητας της κάθε εκπαιδευτικής μονάδας. Τα τρία μοντέλα που περιγράφονται στο βιβλίο του Θεοφιλίδη (2012) είναι τα εξής:

α) Το γραφειοκρατικό μοντέλο ηγεσίας, όπου θεωρείται ότι ο νόμος είναι υπεράνω όλων και ακολουθείται πειθαρχία και αυστηρότητα τήρησης των κανόνων από το σχολικό ηγέτη. Η λειτουργία δηλαδή της σχολικής μονάδας οριοθετείται από το πλαίσιο που ορίζουν οι σχολικοί νόμοι και οι γραφειοκρατικές αξίες.

β) Το δεύτερο μοντέλο είναι η μετασχηματιστική ηγεσία, με πρώτο εισηγητή του όρου αυτού τον Burns (1978), κατά τον οποίο η ηγεσία αυτή έχει ως κύριο άξονά της την «εμπλοκή» και άλλων ατόμων στην ηγεσία με τρόπο που όλοι τους (ηγέτες και υφιστάμενα μέλη) να συνεργάζονται αλληλοεπιδρώντας μεταξύ τους. Παρά της αρχικές αντιδράσεις για το μοντέλο αυτό, ήδη από το 1990 έχει γίνει αποδεκτό και βάση της βιβλιογραφίας προωθεί τη συλλογική ηγεσία και συντελείται από οχτώ βασικούς πυλώνες όπως: οι κοινοί στόχοι, η σχολική κουλτούρα, το όραμα, οι ηθικές

αμοιβές, η εξατομικευμένη καθοδήγηση, το πρότυπο, οι προσδοκίες και η νοητική παρακίνηση.

γ) Το τρίτο μοντέλο περιγράφει την κατανεμημένη ηγεσία, όπου ο διευθυντής κατανέμει ρόλους και δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες , θέτοντας ένα ξεκάθαρο όραμα με ανώτερο σκοπό την αλλαγή και τη βελτίωση της σχολικής μονάδα. Το κάθε άτομο μπορεί να αναπτύξει ηγετική δραστηριότητα σε διαφορετικές χρονικές στιγμές. Οι ηγετικοί ρόλοι εναλλάσσονται και αλληλοσυμπληρώνονται μέσα στην ομάδα ή τις επιμέρους ομάδες που έχουν αναπτυχθεί με βάση τους στόχους, που προκύπτουν από διάφορες συγκυρίες και την εμπειρογνωμοσύνη του καθενός.

Ανεξάρτητα του μοντέλου ηγεσίας σε κάθε σχολική μονάδα η διοίκησή αποτελείται από τον Διευθυντή, τον Υποδιευθυντή και το Σύλλογο Διδασκόντων της (Νόμος 1566/1985). Σύμφωνα με τον Σαΐτη (2008) ο διευθυντής «έχει την κύρια ευθύνη για την ομαλή λειτουργία και το συντονισμό του κλίματος του σχολείου, την τήρηση των νόμων – εγκυκλίων και την εφαρμογή των αποφάσεων του συλλόγου των διδασκόντων. Ταυτόχρονα όμως είναι υπεύθυνος για την πραγματοποίηση των στόχων του σχολείου και επιδιώκει την εκπλήρωσή τους, αποβλέποντας σ' ένα αποτέλεσμα ποιοτικό και όχι μόνο ποσοτικό». Ο διευθυντής θεωρείται ότι εκπροσωπεί το κράτος και εγγυάται την τήρηση των νόμων. Είναι ο οργανωτής και καθοδηγητής της σχολικής μονάδας, διαχειρίζεται το προσωπικό της και είναι υπεύθυνος για την οικονομική διαχείριση αυτής.

Επιπρόσθετα ο Σαΐτης (2008) τονίζει τον κοινωνικό του ρόλο και συνιστά ότι ο διευθυντής οφείλει να αποτελεί παράδειγμα για τους υπόλοιπους, εξασφαλίζοντας τις προϋποθέσεις για ένα σχολείο δημοκρατικό, ανοικτό με την κοινωνία. Η δράση του διευθυντή είναι πολύπλευρη σε μία σχολική μονάδα και διαχωρίζει τους ρόλους του διευθυντή ως επόπτη, ως οργανωτή, ως εκπαιδευτή, ως συντονιστή, ως εκπαιδευτικός, ως ρυθμιστής λειτουργικών ζητημάτων και ως εκπρόσωπος του σχολείου. Ενώ σύμφωνα με τον Πασιαρδή (2004) η σχολική μονάδα χρειάζεται έναν διευθυντή ηγέτη, που να είναι σε θέση να οραματίζεται, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, να προωθεί και να ενθαρρύνει καινοτομίες για το συμφέρον της σχολικής κοινότητας που εκπροσωπεί.

3.4 ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η Σχολική διοίκηση της εκπαίδευσης ως ένα σύστημα του κρατικού μηχανισμού δεν γινόταν να μην οργανωθεί σύμφωνα με το γραφειοκρατικό πρότυπο. Κατά τον Goslin (1965) τα κύρια χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής διοίκησης που βοήθησαν στην εφαρμογή της γραφειοκρατίας σε όλα τα επίπεδά της είναι τα εξής :

- 1) η σαφήνεια στην κατανομή διοικητικών και λειτουργικών εργασιών,
- 2) η τήρηση της ιεραρχίας στη διοικητική δομή της εκπαίδευσης,
- 3) ο κεντρικός έλεγχος και η εξάρτηση από τις ανώτερες βαθμίδες της εξουσίας,
- 4) ο προγραμματισμός και το πλήθος των κανόνων λειτουργίας των σχολικών μονάδων, (όπως η διδασκαλία, το ωράριο, οι σχολικές δραστηριότητες, η επικοινωνία με γονείς, φορείς και τοπική κοινωνία),
- 5) οι τυπικές διαπροσωπικές σχέσεις των μελών της σχολικής κοινότητας και
- 6) η ορθολογική οργάνωση της εκπαιδευτικής μονάδας σε κάθε ενέργεια - δράση της.

Ωστόσο στην καθιέρωση του γραφειοκρατικού μοντέλου συνέβαλε η ήδη υπάρχουσα διάρθρωση της εκπαίδευσης σε βαθμίδες, τάξεις, τύπους, ο θεσμός του επιθεωρητή/συμβούλου, ο συγκεντρωτισμός του σχολικού συμβουλίου, όπως επίσης το φαινόμενο της αστικοποίησης και η αύξηση του μαθητικού δυναμικού της χώρας (Ανδρέου και Παπακωνσταντίνου, 1994).

Σύμφωνα με τον Μιχόπουλο (1997) το σχολείο ως ένα εκπαιδευτικός οργανισμός έχει όλα τα γνωρίσματα της γραφειοκρατίας, κυρίως λόγω της ιεραρχικής του διάταξης, της συγκέντρωσης εξουσίας στη ηγεσία, τον καταμερισμό εργασιών, κανονισμών και διαδικασιών που καθορίζονται από την εκπαιδευτική νομοθεσία. Συγκεκριμένα στα ελληνικά σχολεία επικρατεί η ισότιμη αντιμετώπιση των μαθητών και για να διατηρηθεί το γνώρισμα αυτό, διδάσκονται σε όλη την επικράτεια τα ίδια βιβλία, εφαρμόζουν το ίδιο πρόγραμμα σπουδών, ακολουθούν προκαθορισμένους κανόνες λειτουργίας στην καθημερινή σχολική ζωή. Επιπρόσθετα οι σχολικές μονάδες πραγματοποιούν εξετάσεις που ελέγχονται και ορίζονται από το Υπουργείο παιδείας με ειδική νομοθεσία. Καθ' αυτό τον τρόπο επικρατεί μια ενιαία πολιτική στην εκπαίδευση για να διατηρείται η σταθερότητα και η πειθαρχία των σχολικών οργανισμών (Πασιαρδής, 2004).

Σε μια προσπάθεια αξιολόγησης του γραφειοκρατικού μοντέλου διοίκησης στην εκπαίδευση από διάφορους θεωρητικούς και μελετητές, τα θετικά στοιχεία στα οποία συμφωνούν ότι προκύπτουν είναι :

1. η βελτίωση της απόδοσης των σχολείων
2. η αποδυνάμωση των αυθαιρεσιών και της άνισης μεταχείρισης των εκπαιδευτικών και των μαθητών από τη διοίκηση
3. η εξασφάλιση της ισότητας των μαθητών και της ελεύθερης πρόσβασης αυτών στη μόρφωση και
4. η ομαλή λειτουργία ολόκληρου του εκπαιδευτικού συστήματος.

Από την άλλη πλευρά υπάρχουν έρευνες που αποδεικνύουν ότι η γραφειοκρατία δεν αντιμετωπίζεται θετικά στην πλειονότητα της εκπαιδευτικής κοινότητας. θεωρείται πως οδηγεί στην τυποποίηση της διδασκαλίας χωρίς να παρέχει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να αυτενεργήσουν (Μαυρόγιωργος, 1999). Η αυστηρή τήρηση των κανόνων εύκολα μπορεί να συμβάλλει σε λάθος συμπεριφορά από τη μεριά της διοίκησης, με αποτέλεσμα να στρέφεται πολλές φορές στην εφαρμογή της νομοθεσίας και να απομακρύνεται από τους κύριους στόχους της εκπαίδευσης (Κατσαρός, 2007).

Οι εξελίξεις του 20ου αιώνα στην εκπαίδευση και ειδικότερα στη διοίκηση αυτής είναι ελπιδοφόρες. Η χρήση των ΤΠΕ, η αύξηση των δαπανών για την παιδεία, η αναγκαιότητα εφαρμογής των νέων στοιχείων που προέκυψαν από το χώρο της παιδαγωγικής και της ψυχολογίας, αλλά και η κοινωνική απαίτηση για αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης συνετέλεσαν στην εφαρμογή του όρου “Διοίκηση Ολικής Ποιότητας” (ΔΟΠ) στην εκπαίδευση.

Κατά τις αρχές της ΔΟΠ, η εκπαίδευση αποκτά μία πιο ανθρωπιστική διάσταση, με απόλυτο σεβασμό στον εκπαιδευτικό, τον οποίο στηρίζει με κάθε μέσο για να παράγει ποιοτικό έργο. Πιστεύει στις εκπαιδευτικές ικανότητες, προάγει τη συνεργασία όλων των μελών της σχολικής μονάδας και παράλληλα ενισχύει την αυτονομία της, με απώτερο σκοπό την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών της εκπαίδευση. Με την επικράτηση της ΔΟΠ σε όλο το φάσμα της εκπαίδευσης άρχισαν να προωθούνται, καινοτομίες, νέες ιδέες και ουσιαστικές αλλαγές για ένα σύγχρονο και αποτελεσματικότερο σχολείο, που συνεχώς επιθυμεί να εξελίσσεται και να συνάδει με την εποχή του (Θεοφιλίδης, 2012).

3.5 ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠ/ΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Οι νέες τεχνολογίες θεωρούνται σημαντικά εργαλεία για τη σχολική μονάδα, η οποία με τη σειρά της αποτελεί κύριο μοχλό και συμβάλει στην πρόοδο της κοινωνίας. Με τον όρο ΤΠΕ περικλείονται σύγχρονες εφαρμογές, μέθοδοι, προγράμματα, προϊόντα και υπηρεσίες της τεχνολογικής επιστήμης που συνάδουν με την επεξεργασία, τη κωδικοποίηση, την οργάνωση, τη συλλογή, τη διακίνηση και την αξιοποίηση των πληροφοριών κάθε μορφής. Σε επίπεδο διοίκησης μέσω των τεχνολογικών – πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών δίνεται η ευκαιρία συγκέντρωσης, ταξινόμησης και αξιοποίησης μεγάλου όγκου πληροφοριών. (Μακρή & Βλαχόπουλος, 2015; Παπασταματίου, 2008).

Οι ΤΠΕ έχουν αποτελέσει σημαντικό παράγοντα στην εξέλιξη της διοίκησης των σχολικών μονάδων, τις βοήθησε πληροφοριακά να διαχειριστούν με κατάλληλο τρόπο τα δεδομένα τους, βελτιώνοντας το γραμματειακό τους σύστημα μέσα από τη χρήση διαφόρων εξειδικευμένων και μη λογισμικών προγραμμάτων. Οι καθημερινές διοικητικές εργασίες διευκολύνονται και απλοποιούνται μέσω των ψηφιακών μέσων, διότι η διαδικασία διαχείρισης, αναζήτησης, αποθήκευσης και αναπαραγωγής των πληροφοριών γίνεται γρήγορα και ευκολότερα. Επιπρόσθετα τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα βοηθούν στη διεξαγωγή, τον εμπλουτισμό και την απλοποίηση της διδασκαλίας, ανεξάρτητα του γνωστικού αντικείμενου (Χαραλάμπους, 2008). Ο διευθυντής είναι ο κινητήριος μοχλός για τη σωστή διαχείριση των ΤΠΕ στη σχολική μονάδα, αξιοποιεί όλα τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα και γίνεται το παράδειγμα που θα παρακινήσει τους εκπαιδευτικούς – συναδέλφους του να ακολουθήσουν την ίδια τακτική (Θεοφιλίδης, 2012; Δημακόπουλος & Παναγιωτόπουλος, 2005).

Κατά την πλειοψηφία των ερευνητών τα οφέλη της σχολικής διοίκησης μέσω των ΤΠΕ είναι πολλαπλά, τα κυριότερα εκ των οποίων είναι η ταχύτητα και η απλοποίηση των διοικητικών εργασιών, καθώς αξιοσημάντη είναι η εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος για το σχολείο, όπως και η ενίσχυση της επικοινωνίας αμφίδρομα μέσα στην κοινότητα της εκπαίδευσης (Μακρή & Βλαχόπουλος, 2015). Όπως αναφέρει ο Μπάκας (2009), η ΤΠΕ προσφέρουν αποτελεσματική επικοινωνία ανάμεσα στον διευθυντή και όλους τους φορείς της εκπαίδευσης, ενισχύουν τη συνεργασία του σχολείου με τους γονείς, καθώς και το ίδιο το εκπαιδευτικό έργο. Επιπρόσθετα, το σχολείο μέσω των ΤΠΕ μπορεί να οργανώσει τα οικονομικά του, να θέσει στόχους, πολιτική και το σχέδιο δράσης του, να φτιάξει τον προϋπολογισμό του, να σχεδιάσει ορθά το ωρολόγιο πρόγραμμα του (Πιτσιάβας & Βλαχόπουλος, 2015).

Ωστόσο είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η στάση των διευθυντών και το επίπεδο δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους απέναντι στις ΤΠΕ είναι ο βασικότερος παράγοντας για την ενσωμάτωση και την αξιοποίηση των μέσων αυτών στη σχολική μονάδα. Ο διευθυντής ως σχολικός ηγέτης με επαρκή τεχνολογικά γνώση είναι εκείνος που μπορεί να εκσυγχρονίσει διοικητικά τη σχολική μονάδα και να ξεπεράσει τα γραφειοκρατικά εμπόδια με τη χρήση της τεχνολογίας, προκειμένου να το σχολείο να αναβαθμιστεί σε ένα σύγχρονο, καινοτόμο, αποτελεσματικό και δημοκρατικό οργανισμό (Παναγιωτόπουλος & Ευδοκία, 2013). Όσο θετικότερη είναι η στάση τους τόσο σε μεγαλύτερο βαθμό η σχολική μονάδα έχει τη δυνατότητα να αναβαθμιστεί τεχνολογικά, να εισάγει καινοτόμα προγράμματα και πρακτικές στο περιβάλλον της τόσο σε διοικητικό όσο και διδακτικό επίπεδο (Ιορδανίδης, 2006; Χαραλάμπους, 2008; Μακρή και Βλαχόπουλο, 2015). Όσον αφορά το ζήτημα για τη θετική στάση των διευθυντών απέναντι στις ΤΠΕ, προέκυψε και από την έρευνα των Πιτσιάβα και Βλαχόπουλου (2015), ενισχύοντας το συμπέρασμα ότι οι νέες τεχνολογίες μπορούν να αξιοποιηθούν σε όλο το εύρος των διοικητικών διαδικασιών αλλά εξαρτώνται άμεσα από τον σχολικό ηγέτη του οργανισμού.

Η αξιοποίηση των ΤΠΕ χωρίς αμφιβολία δίνει στο σχολείο προβάδισμα σε σύγκριση με όμοιά του και το καθιστά ανταγωνιστικό σε ευρωπαϊκό επίπεδο, επιπλέον σύμφωνα με τους Μακρή και Βλαχόπουλο (2015) «προκειμένου ο διευθυντής να μην αναλώνεται στο χαρτοβασίλειο δαπανώντας πολύτιμο χρόνο και χρήμα, οφείλει να μετασχηματιστεί σε έναν ηλεκτρονικό ηγέτη, βάσει των στόχων του Νέου Ψηφιακού Σχολείου για την έγκυρη και έγκαιρη ηλεκτρονική αποτύπωση των στοιχείων της σχολικής του μονάδας». Οι διευθυντές καθημερινά αντιμετωπίζουν πολλές αρμοδιότητες που θα πρέπει να φέρουν εις πέρας. Κατά τους Ράπτη & Ράπτη (2007) οι ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διοίκηση κρίνεται αναγκαία ώστε να διευθετηθούν όλες οι διοικητικές διαδικασίες με τον πλέον πιο αποτελεσματικό τρόπο. Παράλληλα, οι ΤΠΕ θεωρούνται ο πυλώνας της Κοινωνίας της Πληροφορίας και αποτελούν πλέον καινοτόμα εκπαιδευτικά εργαλεία για το παιδαγωγικό έργο, αλλά και σύγχρονα πολυδιάστατα μέσα για την σχολική διοίκηση και οργάνωση.

Ως ηγέτες έχουν την δυνατότητα να επηρεάσουν τον βαθμό διάχυσης και τον τρόπο υλοποίησης κάθε καινοτόμου δράσης. Επιπλέον, καθημερινά έρχονται αντιμέτωποι με πληθώρα αρμοδιοτήτων τις οποίες καλούνται να διευθετήσουν. Στο ακανθώδες έργο τους η ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διοίκηση καθίσταται αναγκαία, καθώς πλήθος διοικητικών δραστηριοτήτων μπορεί να υλοποιηθεί πιο

αποτελεσματικά με τη χρήση των ΤΠΕ. Οι ΤΠΕ θεωρούνται ότι είναι το στήριγμα της Κοινωνίας της Πληροφορίας, καθώς αξιοποιούνται πλέον ως εργαλεία εκπαιδευτικής καινοτομίας λειτουργώντας τόσο ως μοχλός μεταρρύθμισης των παιδαγωγικών διαδικασιών σχετικά με τα γνωστικά αντικείμενα, όσο και ως πολυδιάστατο εργαλείο εκσυγχρονισμού της εκπαιδευτικής οργάνωσης και διοίκησης (Ρεντίφης, 2014).

Κλείνοντας το κεφάλαιο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι στην Ελλάδα το σχολικό έτος 2013 - 2014, το Υπουργείο Παιδείας δημιούργησε και ξεκίνησε την εφαρμογή ενός ενιαίου πληροφοριακού συστήματος σε όλα τα σχολεία, στο πλαίσιο εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης του διοικητικού - εκπαιδευτικού συστήματος. Το εν λόγω σύστημα ονομάζεται mySchool και αποσκοπεί στην οργάνωση των καθημερινών μηχανογραφικών διαδικασιών των σχολικών μονάδων, με απώτερο σκοπό τη διαφάνεια και τη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης (Πιτσιάβας & Βλαχόπουλος, 2015).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

4.1 ΟΡΙΣΜΟΣ

Στις μέρες μας ο διοικητικός ρόλος των σχολικών μονάδων είναι ιδιαίτερα απαιτητικός. Με δεδομένο ότι στα ελληνικά δημόσια σχολεία δεν υπάρχει γραμματειακή υποστήριξη, η διεύθυνση και οι εκπαιδευτικοί έχουν αναλάβει να διαχειρίζονται καθημερινά πολλές πληροφορίες και να φέρουν εις πέρας σε ελάχιστο χρόνο το δύσκολο οργανωσιακό και διοικητικό έργο της μονάδας τους.

Ζούμε στην εποχή της Κοινωνίας της Πληροφορίας και οι νέες τεχνολογίες, που είναι γνωστές με τον όρο Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ), έχουν εισχωρήσει σε όλα τα επίπεδα και τους τομείς της καθημερινότητας μας. Η τεχνολογική επανάσταση έχει επιφέρει δραστικές αλλαγές σε όλες τις δομές της κοινωνίας, του πολιτισμού και της οικονομίας επιφέροντας μια νέα στάση στη διαχείριση του τεράστιου όγκου δεδομένων. Οι ΤΠΕ πέρα από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, αναφέρονται σε κάθε μορφή μέσου που χρησιμοποιείται για την επεξεργασία, την παραγωγή, την πρόσβαση, τη διακίνηση, τη διαμόρφωση, την καταχώριση, τη συλλογή, και τη μετάδοση της πληροφορίας (Κόμης, 2004). Η ραγδαία ανάπτυξη των ΤΠΕ τις ανέδειξε ως ένα απαραίτητο εργαλείο για την αποδοτικότερη και ευκολότερη προσέγγιση του διοικητικού έργου κάθε οργανισμού, αφού παρέχουν πρόσβαση και επεξεργασία μεγάλου βαθμού πληροφοριών μέσω βάσεων δεδομένων και αποτελούν παράγοντα περιορισμού της γραφειοκρατίας, οδηγώντας πλέον στον όρο της ηλεκτρονικής διοίκησης (Zafiroopoulos, Karavasilis & Vrana, 2014).

Στο χώρο της εκπαίδευσης, οι ΤΠΕ αποτελούν κομμάτι της επίδρασης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και εξασφαλίζουν ένα ποιοτικό ψηφιακό πλαίσιο διοίκησης και λειτουργίας ελαχιστοποιώντας τη γραφειοκρατική εργασία και αξιοποιώντας τις ψηφιακές δυνατότητες. Η ηλεκτρονική εκπαιδευτική διοίκηση θεωρείται πλέον βήμα εξέλιξης των σύγχρονων σχολικών μονάδων, που προσπαθούν να πραγματοποιήσουν τους σκοπούς της εκπαίδευσης. Κατά τον Δαγδιλέλη (2005) η επαρκής χρήση των ΤΠΕ συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη διοίκηση κάθε οργανισμού και δε των σχολικών μονάδων, μειώνοντας τη γραφειοκρατία, ελαχιστοποιώντας το χρόνο εκτέλεσης των διαδικασιών και βελτιώνοντας τόσο την οργάνωση των εργασιών, όσο και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Σύμφωνα με την Προκοπιάδου (2009) η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση αποτελεί βήμα εκσυγχρονισμού των εκπαιδευτικών μονάδων παρέχοντας σύγχρονες λειτουργίες διοίκησης και μάθησης. Η γραμματειακή υποστήριξη των σχολείων γίνεται αποτελεσματικότερη μέσω των ΤΠΕ. Συγκεκριμένα μέσω της χρήσης ποικίλων τεχνολογικών εργαλείων και πληροφοριακών συστημάτων διευκολύνεται το έργο των διοικητικών στελεχών και επιταχύνεται η αναζήτηση, η αποθήκευση και η αναπαραγωγή πληροφοριακών αποτελεσμάτων.

Σύμφωνα με την έρευνα της Δημοπούλου (2011) η ηλεκτρονική διοίκηση συνεισφέρει στην εκτέλεση επαναλαμβανόμενων διαδικασιών, στην απλοποίηση διοικητικών εργασιών, στην απομείωση του διοικητικού κόστους, στην εξοικονόμηση χρόνου και στην καλύτερη λειτουργία ενός οργανισμού που σέβεται το περιβάλλον και τους πόρους του.

Το σημείο στο οποίο συγκλίνουν σχεδόν όλοι οι ερευνητές είναι στην αποτελεσματικότητα των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που πραγματοποιούνται μέσω των πληροφοριακών συστημάτων στις εκπαιδευτικές μονάδες και κυρίως αφορούν τις εξής διεργασίες (Δαγδιλέλης 2005, Σταχτέας 2009, Μπάκας 2009, Νάκος 2009, Χαραλάμπους 2008, Μακρή, Βλαχόπουλος, 2015):

- α) Γραμματειακή οργάνωση και μηχανογράφηση του σχολείου (ηλεκτρονικό πρωτόκολλο, διαχείριση μαθητικών δεδομένων, όπως εγγραφές, βαθμοί και απουσίες, ωρολόγιο πρόγραμμα, σχεδιασμό διοικητικού προγραμματισμού, ηλεκτρονική νομοθεσία κ.α.)
- β) Επικοινωνία και ενημέρωση (ηλεκτρονική αλληλογραφία για αμφίδρομη επικοινωνία με γονείς, μαθητές, εκπαιδευτικούς και φορείς, ηλεκτρονικές συναλλαγές, άμεση πρόσβαση σε πηγές ενημέρωσης, σε ψηφιακές υπηρεσίες του πανελλήνιου σχολικού δικτύου και του υπουργείου παιδείας, σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και βιβλιοθήκες μέσω του διαδικτύου, κ.α.)
- γ) Αρχειοθέτηση (τήρηση ηλεκτρονικού αρχείου όλων των στοιχείων των μαθητών και του προσωπικού, αλλά και των παραγόμενων εγγράφων της σχολικής μονάδας.)
- δ) Συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία των στοιχείων του σχολείου που αφορούν τη λειτουργία του.

4.2 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΤΠΕ

Μία από τις σημαντικότερες λειτουργίες της σχολικής μονάδας είναι η διοίκηση, η οποία αποσκοπεί στην επίτευξη των στόχων του ηγέτη της (Σαΐτης, 2008). Η διοικητική αποτελεσματικότητα ενός οργανισμού κρίνεται από το βαθμό επίτευξης των στόχων της, με τι κόστος και σε ποιο χρονικό διάστημα (Δούκας, 2015). Οι ΤΠΕ αποτελούν πλέον το μέσο για την ποιοτική αναβάθμιση τόσο της εκπαιδευτικής διαδικασίας όσο και του διοικητικού – οργανωτικού έργου του σχολείου (Τζιμογιάννης & Κόμης, 2004). Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ συντέλεσε στην αποδοτική οργάνωση και διαχείριση των πληροφοριών κατά τις διοικητικές διαδικασίες της σχολικής μονάδας (Ρεντίφης, 2014).

Σκοπός της σύγχρονης εκπαιδευτικής διοίκησης είναι η εισαγωγή και ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων στη σχολική μονάδα από τα στελέχη της (Κουτσομήνου, 2015). Με τη χρήση σύγχρονων εργαλείων τεχνολογίας απλοποιούνται οι καθημερινές διοικητικές λειτουργίες, ελαχιστοποιείται ο χρόνος διεκπεραίωσής τους, είναι δυνατή η πρόσβαση σε πλειάδα πληροφοριών, επιτυγχάνεται ευκολότερη επικοινωνία και εκσυγχρονίζεται η εκπαιδευτική διοίκηση (Μακρή & Βλαχόπουλος, 2015). Ο μεγάλος όγκος ψηφιακών πληροφοριών μιας εκπαιδευτικής μονάδας οδήγησε στην αναγκαία χρήση των νέων ολοκληρωμένων συστημάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης δεδομένων. Κατά την Ηλιάδη (2014) η χρήση τέτοιων συστημάτων θεωρείται ο καταλύτης για να μπορέσει το σχολείο να ανταποκριθεί ανταγωνιστικά στον ευρωπαϊκό χώρο. Για το λόγο αυτό επιβάλλεται η υιοθέτηση «πληροφοριακής κουλτούρας» από όλα τα εμπλεκόμενα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας (στελέχη, εκπαιδευτικό προσωπικό, μαθητές, γονείς).

Σύμφωνα με τον Schratz (2013) η σχολική ηγεσία είναι αρμόδια για την επίλυση των καθημερινών προβλημάτων του σχολείου. Είναι γεγονός ότι οι ανάγκες της εποχής είναι αυξημένες τόσο σε εκπαιδευτικό όσο και σε διοικητικό επίπεδο τις οποίες κλίνεται ο διευθυντής να φέρει εις πέρας. Ταυτόχρονα όμως η διοίκηση της σχολικής μονάδας επηρεάζεται από το κλίμα ανταγωνιστικότητας που επικρατεί και για να συμβαδίζει σε αυτό βάζει συγκεκριμένους στόχους προς επίτευξη, προκειμένου να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα του σχολείου τους.

Η λειτουργία του σχολείου καθορίζεται από τις προθέσεις του διευθυντή, τη μορφή ηγεσίας και τον προγραμματισμό που θέλει να εφαρμόσει για να οργανώσει τη διοίκηση της μονάδας του. Παρομοίως οι Μακρή & Βλαχόπουλος (2015) τονίζουν

πως καταλυτικό ρόλο στην εφαρμογή της σχολικής διοίκησης μέσω των ΤΠΕ παίζει ο διευθυντής, ο οποίος θέτει τους στόχους του σχολείου, αξιοποιεί τους διαθέσιμους υλικούς και ανθρώπινους πόρους του, δημιουργεί το κλίμα συνεργασίας και διαμορφώνει με την προσωπικότητά του την κουλτούρα της σχολικής του μονάδας. Συνεπώς η αποτελεσματικότητα της ηλεκτρονικής διοίκησης εξαρτάται άμεσα από το μοντέλο ηγεσίας που ακολουθείται στο σχολείο. Πολλές έρευνες σχετικά με τη στάση των διευθυντών απέναντι στην ηλεκτρονική εκπαιδευτική διοίκηση ανέδειξαν ότι η χρήση των ΤΠΕ από τους διευθυντές επηρεάζεται κυρίως από το επίπεδο μόρφωσής τους και όχι τόσο με την ηλικία ή το φύλο τους (Tagalou, Massourou, Kuriakoroulou, & Efthimiopoulos, 2013). Διαπιστώθηκε επίσης ότι πολλοί εκπαιδευτικοί πληροφορικής αναλαμβάνουν τα τελευταία χρόνια με αυξητικό ρυθμό περισσότερες θέσεις ευθύνης, λόγω της άνεσής τους με την τεχνολογία (Πιτσιάβας & Βλαχόπουλος, 2015).

Οι έρευνες έδειξαν ότι ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας έχει παίξει καθοριστικό ρόλο στο μετασχηματισμό του παραδοσιακού σχολείου σε ένα σύγχρονο σχολείο με καινοτομίες στις εκπαιδευτικές και διοικητικές του δομές (Ποταμιάς, 2012; Ιορδανίδης, 2006; Fullan, 2007). Σύμφωνα με έρευνα των Καζάκου και Κουτρουμάνου που διεξήχθη το 2016 σε στελέχη της εκπαίδευσης του ΥΠΕΠΘ προέκυψε ότι για να ενισχυθεί η θετική τους πρόθεση απέναντι στις υπηρεσίες Η.Δ. είναι αναγκαία η συνεχής επιμόρφωσή πάνω σε αυτές (Zafiroopoulos, Karavasilis & Vrana, 2014; Aloudat et al., 2014; Παπατσώρης, 2015).

4.3 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κατά τους Ράπτης & Ράπτη (2007) η ένταξη των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση είχε θεωρηθεί από καιρό αναγκαία για τη διευκόλυνση του δύσκολου διοικητικού έργου που έχει καθημερινά μία σχολική μονάδα. Πλέον η επικοινωνία του σχολείου τόσο με τα εσωτερικά του μέλη (εκπαιδευτικοί, βοηθητικό προσωπικό) όσο και με εξωτερικούς παράγοντες (τοπικοί φορείς, γονείς, διοικητικές αρχές κ.α) γίνεται μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email). Η ηλεκτρονική επικοινωνία στην ελληνική δημόσια διοίκηση έχει καθιερωθεί ήδη με το νόμο 2672/1998, άρθρο 14 (ΦΕΚ 290, τ. Α') και έχει ισχύ από 01/03/1999, προσδιορίζοντας ότι η διακίνηση των εγγράφων μπορεί να πραγματοποιείται είτε με τηλεομοιοτυπία (fax) είτε με ηλεκτρονικό

Ταχυδρομείο (email). Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής είναι το πλέον χρήσιμο επικοινωνιακό εργαλείο τόσο για δημιουργία, αποθήκευση, αρχειοθέτηση και αποστολή μηνυμάτων, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στη σχολική διοίκηση να οργανωθεί καλύτερα. Τηρείται με αυτό τον τρόπο ηλεκτρονικό αρχείο στο σχολείο και ενημερώνεται έγκαιρα για κάθε εισερχόμενη πληροφορία, αλλά και αποθηκεύονται όλα τα παραγόμενα που αποστέλλονται (Προκοπιάδου, 2009).

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα από την χρήση των ΤΠΕ στη διοίκηση και οργάνωση της εκπαίδευσης που μπορούν να καταγραφούν είναι τα εξής:

- ✓ Παρέχουν μεγάλη ευελιξία και αποτελεσματικότητα στο σχολείο.
- ✓ Δίνουν τη δυνατότητα συγκέντρωσης, αποθήκευσης και διαχείρισης μεγάλου όγκου δεδομένων με ακρίβεια και ταχύτητα.
- ✓ Μειώνουν το φόρτο εργασίας τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των στελεχών της διεύθυνσης της σχολικής μονάδας.
- ✓ Αυξάνεται η παραγωγή ψηφιακών εγγράφων με αποτέλεσμα να είναι πιο γρήγορη η διακίνησή τους, η συμπλήρωσή τους και η αναπαραγωγή αυτών.
- ✓ Ευρύνεται η εσωτερική και η εξωτερική επικοινωνία του σχολείου, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό τις σχέσεις του με τους γονείς, την τοπική κοινωνία και εκπαιδευτικούς φορείς.
- ✓ Μειώνεται ο χρόνος προετοιμασίας και ο κόπος κατά την προετοιμασία των σχεδίων μαθημάτων και των φυλλαδίων εργασιών.
- ✓ Υπάρχει καλύτερη διαχείριση των προσωπικών δεδομένων των μαθητών, όπως επίσης είναι ευκολότερη η παρακολούθηση της φοίτησής (απουσίες-παρουσίες) και της επίδοσής τους.

Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο

Η υλικοτεχνική υποδομή ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των εκπαιδευτικών μονάδων γίνεται κυρίως μέσα από το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (Π.Σ.Δ.) (<http://www.sch.gr>), το εθνικό δίκτυο και ο πάροχος υπηρεσιών διαδικτύου του Υπουργείου Παιδείας. Εδώ και 18 χρόνια υποστηρίζει το έργο της εκπαιδευτικής διοίκησης, αφού είναι από τους πρώτους φορείς που χρησιμοποίησε εφαρμογές Η.Δ. στην εκπαίδευση. Το Π.Σ.Δ. διασυνδέει με ασφάλεια όλες τις σχολικές μονάδες

Α/θμιας και Β/θμιας με ηλεκτρονικό τρόπο, όπως επίσης όλες τους φορείς και τις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας σε όλα τα επίπεδα (κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό).

Κατά το άρθρο 32 του Νόμου 3966/2011, το Π.Σ.Δ. διοικείται και διαχειρίζεται από το ΙΤΥΕ «Διόφαντος». Από την πλευρά του το ΙΤΥΕ ίδρυσε για το σκοπό αυτό τη Διεύθυνση Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου και Δικτυακών Τεχνολογιών (<http://nts.cti.gr>), η οποία συνεργάζεται, συντονίζει και διοικεί ομάδες δικτύων από οκτώ (8) Ελληνικά Πανεπιστήμια (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Πολυτεχνείο Κρήτης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας), δύο (2) ΑΤΕΙ (Αθήνας και Θεσσαλονίκης) και το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Συστημάτων Επικοινωνιών και Υπολογιστών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ). Με τη σειρά τους οι παραπάνω φορείς υποστηρίζουν τόσο τις σχολικές όσο και τις διοικητικές μονάδες της περιοχής που καλύπτουν και επιπλέον αναπτύσσουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διαχείρισης του Π.Σ.Δ. συμπεριλαμβάνοντας και όλη την τεχνική υποστήριξη αυτών. Ως ένα δημόσιο δίκτυο το Π.Σ.Δ. έχει στενή συνεργασία με τα άλλα δύο εθνικά δίκτυα, το ΕΔΕΤ (www.grnet.gr) και το ΣΥΖΕΥΞΙΣ (<http://www.syzefxis.gov.gr>).

Πρόκειται για το μεγαλύτερο δημόσιο δίκτυο σε αριθμό χρηστών στη χώρα, με 284.259 λογαριασμούς μελών. Προάγει την αξιοποίηση των ΤΠΕ στα ελληνικά σχολεία και εξυπηρετεί πάνω από 10.000 σχολικά εργαστήρια πληροφορικής. Από το Π.Σ.Δ. παρέχονται υπηρεσίες ηλεκτρονικής μάθησης, επικοινωνίας – συνεργασίας, ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και υπηρεσίες υποστήριξης των χρηστών, με προσωποποιημένη πρόσβαση μέσω της ηλεκτρονικής του πύλης (<http://www.sch.gr>) και ορισμένες από αυτές παρουσιάζονται στον [Πίνακα 2](#) του Παραρτήματος.

Σημαντικό ρόλο στην Η.Δ. διαδραματίζουν σε περιφερειακό επίπεδο οι ιστότοποι των Περιφερειακών Διευθύνσεων Π.Ε. και Δ.Ε. και σε τοπικό επίπεδο οι ιστοσελίδες των Διευθύνσεων Π.Ε και Δ.Ε. βλ. Παράρτημα ([Πίνακας 1](#)). Οι οποίες καλύπτουν το στάδιο 1, της απλής ενημέρωσης και άλλες φτάνουν στο στάδιο 2, δίνοντας τη δυνατότητα συμπλήρωσης αιτήσεων, αποθήκευσης ενημερωτικού υλικού, εκτύπωσης νόμων και άλλων χρήσιμων εντύπων. Το Υπουργείο Παιδείας (Υ.Π) με τη σειρά του έχει παίξει καθοριστικό ρόλο στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση αναμορφώνοντας τη λειτουργικότητα της ηλεκτρονικής του πύλης – ιστοσελίδας

(<http://www.minedu.gov.gr>) σε θέματα παιδείας και διακυβέρνησης πέραν του κυβερνητικού του έργου. Ενδεικτικά ορισμένες από τις εφαρμογές του παρουσιάζονται στον [Πίνακα 3](#) του Παραρτήματος.

Το χρησιμότερο εργαλείο όμως Η.Δ. για την εκπαίδευση είναι το ενιαίο πληροφοριακό σύστημα διοίκησης, το **mySchool** (<https://mySchool.sch.gr/>) του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο αποτελεί την κεντρική πληροφοριακή υποδομή για τη μηχανογραφική υποστήριξη του συνόλου της εκπαιδευτικής κοινότητας (σχολικές μονάδες Α/θμιας & Β/θμιας, Διευθύνσεις Εκπ/σης, Περιφερειακές Δ/νσεις Εκπ/σης και της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υ.Π. (ΚτΠ, 2014). Η ανάπτυξη του προγράμματος ανατέθηκε στο Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων (Ι.Τ.Υ.Ε. – Διόφαντος) και ξεκίνησε το 2011 με στόχο την ενοποίηση και επέκταση των μηχανογραφικών εφαρμογών της εκπαιδευτικής κοινότητας, αλλά και την παροχή μηχανισμών διαλειτουργικότητας μεταξύ της κεντρικής διοίκησης με τα περιφερειακά συστήματα. Το πλήθος των υπηρεσιών που προσφέρονται δωρεάν από το ΠΣΔ παρουσιάζονται στην παρακάτω λίστα:

- [Σύνδεση στο ΠΣΔ & Ευρυζωνική Πρόσβαση](#) (ADSL, VDSL & Οπτικές ίνες)

- **Σύστημα Διαχείρισης Χρηστών του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου**
 1. [Εγγραφή στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο](#)
 2. [Ανάκτηση πρόσβασης στο λογαριασμό](#)
- **Υποστήριξη και Ενημέρωση Χρηστών**
 1. [Πύλη του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου](#)
 2. [Υπηρεσία Υποστήριξης Χρηστών \(Help-Desk\)](#)
- **Υπηρεσίες Επικοινωνίας**
 1. [Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο](#)
 2. [Λίστες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου](#)
 3. [Υπηρεσία επικοινωνίας και συνεργασίας](#)
- **Φιλοξενία Ιστοτόπων**
 1. [Φιλοξενία ιστοσελίδων](#)
 2. [Φιλοξενία ονομάτων χώρου](#)
 3. Web analytics: Υπηρεσία στατιστικών ιστοτόπων
- **Δημοσίευση και Συνεργασία**
 1. [Εκπαιδευτικές κοινότητες και ιστολόγια](#)
 2. [Ηλεκτρονικά σχολικά περιοδικά](#)
 3. [+γραφίς - Συνεργατικά σχολικά έγγραφα](#)

4. [Διαμοιρασμός Αρχείων](#)
- **Ηλεκτρονική Μάθηση**
 1. [Τηλεδιασκέψεις](#)
 2. [Ηλεκτρονική σχολική τάξη](#)
 3. [Τηλεκπαίδευση](#)
 4. [Υπηρεσία Διαχείρισης Μαθησιακών Δραστηριοτήτων](#)
- **Υπηρεσίες Πολυμέσων**
 1. [Υπηρεσία video](#)
 2. [Πολυμεσικές παρουσιάσεις και διαλέξεις](#)
 3. [Ζωντανές Μεταδόσεις](#)
- **Δημιουργική και Ασφαλής Πρόσβαση στο Διαδίκτυο**
 1. [Ασφαλής πρόσβαση στον Παγκόσμιο Ιστό](#)
 2. [Ενημερωτικός κόμβος για το ασφαλές και δημιουργικό διαδίκτυο](#)
 3. [Αντιμετώπιση περιστατικών ασφάλειας](#)
 4. [Δράσεις ασφαλούς και δημιουργικού διαδικτύου από το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο](#)
- **Υποστηρικτικές Υπηρεσίες**
 1. [Κεντρική υπηρεσία πιστοποίησης χρηστών](#)
 2. [Ψηφιακά Πιστοποιητικά](#)
 3. [Κτηματολόγιο εξοπλισμού σχολείων](#)
 4. [Μητρώο Σχολικών Μονάδων](#)
 5. [Helper: Υπηρεσία Απομακρυσμένης Υποστήριξης](#)

4.4 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η επιστήμη των Πληροφοριακών Συστημάτων μελετάται τα τελευταία 30 περίπου χρόνια και θεωρείται ένας χώρος που αλλάζει συνεχώς μιας και εξαρτάται από πολλές επιστήμες μαζί, όπως αυτή της πληροφορικής, της διοίκησης, των επιχειρήσεων, της ψυχολογίας, της κοινωνιολογίας, της οικονομίας και της πολιτικής (Μητάκος, 2015). Σημαντικός κλάδος των ΠΣ είναι τα Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης (ΠΣΔ – Management Information Systems MIS). Στόχος των ΠΣΔ είναι να βρεθούν μέθοδοι κατά τους οποίους οι οργανισμοί θα μπορέσουν να βελτιώσουν την

παραγωγικότητά τους, να μειώσουν το επιχειρησιακό τους κόστος, και να γίνουν πιο ανταγωνιστικοί.

Τα Εκπαιδευτικά Πληροφοριακά Συστήματα (ΕΠΣ) είναι εκείνη η κατηγορία πληροφοριακών συστημάτων που έχει ως αντικείμενο την παραγωγή και διαχείριση πληροφοριών, οι οποίες είναι αναγκαίες στα στελέχη της εκπαίδευσης και στους εκπαιδευτικούς, ώστε να λαμβάνουν αποφάσεις με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Τα ΕΠΣ διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες, τα διοικητικά και τα διδακτικά. Με τη συμβολή αυτών ενισχύεται όλο το εκπαιδευτικό (διδακτικό και διοικητικό) έργο σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και οργάνωσης. Τα ΕΠΣ συντελούν στην αποτελεσματικότερη άσκηση της διοίκησης στην εκπαίδευση και στην καλύτερη διαχείριση του εκπαιδευτικού έργου. Απαραίτητα στοιχεία ενός τέτοιου συστήματος είναι η άμεση διάθεσή του προς όλους, να είναι αντάξιο των προσδοκιών των περισσότερων χρηστών της εκπαίδευσης και αυτοί από την πλευρά τους να μπορούν εύκολα να το χειριστούν (Σταχτέας, 2009).

Η αρχική απόπειρα εκσυγχρονισμού της εκπαιδευτικής διοίκησης στην Ελλάδα ξεκίνησε το 1994 με τη μελέτη για τη του Υπουργείου Παιδείας, η οποία οδήγησε στο Σύστημα Διοικητικής Υποστήριξης των Σχολικών Μονάδων, με σκοπό την υποστήριξη των σχολικών μονάδων σε καθημερινή βάση. Την ίδια περίοδο ξεκίνησε σε λειτουργία το Δίκτυο Εκπαιδευτικής Πληροφόρησης (ΔΕΠ) με το οποίο προσπάθησαν να συνδέσουν σχολεία, για να μπορούν να ανταλλάξουν, να συλλέξουν, να μελετήσουν και να αξιοποιήσουν δεδομένα που αφορούν την εκπαιδευτική διαδικασία του σχολείου. Τη σημερινή του εξέλιξη αποτελεί το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (ΠΣΔ), το οποίο εξυπηρετεί πανελλαδικά όλες τις σχολικές μονάδες τόσο σε διοικητικό όσο και σε εκπαιδευτικό επίπεδο.

Στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα τα πρώτα Εκπαιδευτικά Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης (ΕΠΣΔ) που εισήχθησαν στο χώρο τα Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης ήταν το «**e-school**» και το «**e-datacenter**». Με το «**e-school**» καλύπτονταν βασικές διαδικασίες γραμματειακής υποστήριξης και στις δύο βαθμίδες, ενώ με το «**e-datacenter**» δημιουργήθηκε ένα ενιαίο μητρώο δεδομένων όλων των υπαλλήλων της εκπαίδευσης (εκπαιδευτικών και διοικητικών) προς άμεση προβολή και επεξεργασία αυτών από τους υπεύθυνους πρόσβασης και διαχείρισης του συστήματος. Τα δύο αυτά συστήματα είχαν ως σκοπό τους να απλοποιήσουν τις γραφειοκρατικές διαδικασίες που ακολουθούνταν από παλιά και να μειώσουν τα διοικητικά βάρη. Ωστόσο ασκήθηκε μεγάλη κριτική προς τα δύο αυτά ΕΠΣΔ για ότι

αφορά ζητήματα ασφάλειας και προσωπικών δεδομένων εκπαιδευτικών και μαθητών, αλλά και κατά πόσο συντέλεσαν στην απομείωση της γραφειοκρατίας.

Ακολούθησαν και άλλα πληροφοριακά συστήματα για την διοικητική αποτελεσματικότητα των σχολείων κυρίως από ιδιωτικές εταιρείες παραγωγής λογισμικού, όπως είναι ο «ΝΕΣΤΩΡ», η «Δ-Βάση», η «e-Βάση» της εταιρείας ΕΡΑΦΟΣ. Αξίζει να αναφερθεί το ΠΣ «Αθηνά» το οποίο δημιουργήθηκε το 2008 από τη Δ/ση Β/θμιας Εκπ/σης Α΄ Αθήνας, ενώ πλέον καλύπτει Αχαΐα, Ηλεία, Λάρισα, Ροδόπη, Πειραιά και Πιερία. Το «Αθηνά» προσφέρει μια ομάδα εφαρμογών μηχανογράφησης, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί μία ψηφιακή πλατφόρμα ενημέρωσης σε κάθε υπάλληλο από τις Δ/σεις αυτές για τα προσωπικά και οικονομικά του στοιχεία. Θεωρήθηκε ένα πρωτοπόρο σύστημα για την εποχή του λόγω της σχεδίασης και υλοποίησής του από ένα δημόσιο φορέα του Υπουργείου Παιδείας, το περιβάλλον του ήταν διαδικτυακό συνδυάζοντας εργαλεία ανοικτού τύπου και προσφέροντας πολλές διοικητικές λειτουργίες (Ψάνη & Καμπούρης, 2017).

Το 2011 το Υπουργείο Παιδείας προσπάθησε με τη σειρά του να εφαρμόσει ένα σύστημα καταγραφής όλου του εκπαιδευτικού και μαθητικού δυναμικού των σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας μέσω του ΠΣ «Survey». Λειτουργούσε μέσω του ΠΣΔ και οι σχολικές μονάδες ήταν υπεύθυνες για την καταχώρηση των στοιχείων που αφορούσαν το μαθητικό δυναμικό, τους εκπαιδευτικούς, το ωρολόγιο πρόγραμμα, τις αναθέσεις των μαθημάτων, τα σχολικά εργαστήρια, εκδρομές κ.α. Ταυτόχρονα έδινε τη δυνατότητα στις Διευθύνσεις στις οποίες ανήκαν τα σχολεία να ελέγχουν την ορθότητα των δεδομένων και να παράγουν συγκεντρωτικές πληροφορίες. Το «Survey» σταμάτησε να λειτουργεί το 2014 με σχετική εγκύκλιο (4528/Δ1/15-01-2014) του Υ.Π. για να αντικατασταθεί με το σημερινό mySchool.

Το mySchool είναι το τελευταίο πληροφοριακό σύστημα που εφαρμόστηκε στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και λειτουργεί μέχρι και σήμερα. Το «mySchool» αποτελεί ένα σύγχρονο μηχανογραφικό εργαλείο που στηρίζει την το καθημερινό διοικητικό έργο των σχολικών μονάδων αλλά και των διευθύνσεων διοίκησης της εκπαίδευσης (Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, Περιφερειακές Διευθύνσεις, Κεντρική Υπηρεσία). Πρόκειται για ένα Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα διοίκησης της Εκπαίδευσης με σκοπό να ενισχύσει, να ολοκληρώσει και να εξελίξει τις εφαρμογές που χρησιμοποιούνταν κατά το παρελθόν στο χώρο της εκπαίδευσης, σε μια κεντρική πλατφόρμα μηχανογράφησης και λειτουργίας. Με το σύστημα αυτό

το Υ.Π. αποσκοπεί να μειώσει τη γραφειοκρατία, να παρέχει δωρεάν ψηφιακές υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας προς όλη την εκπαιδευτική κοινότητα, να αυξήσει την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διοίκησης, ενισχύοντας τη διαφάνεια και βοηθώντας στη λήψη αποφάσεων από την πλευρά της διοίκησης.

Ένα ακόμη σημαντικό πληροφοριακό σύστημα στην εκπαίδευση είναι το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης (**Ο.Π.ΣΥ.Δ** - <https://opsyd.sch.gr/>) του προσωπικού της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Είναι μία διαδικτυακή πύλη μέσω της οποίας μπορεί κάθε εκπαιδευτικός (μόνιμος ή αναπληρωτής) να συνδεθεί, αφού πιστοποιηθεί χρησιμοποιώντας τους κωδικούς του από την εφαρμογή του Taxisnet της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης και να υποβάλει αιτήσεις διαφόρων ειδών όπως αίτηση απόσπασης, διορισμού ή κάλυψης λειτουργικών κενών. Επίσης δίνει τη δυνατότητα στις Δ/νσεις Εκπ/σης να διαχειριστούν τις αιτήσεις των εκπαιδευτικών έχοντας πρόσβαση στον ηλεκτρονικό τους φάκελο και μέσω αυτού καταχωρούν τα λειτουργικά κενά που αντιστοιχούν στις ανάγκες των σχολείων αρμοδιότητάς τους.

Τέλος, ένα σημαντικό εργαλείο για τις Δ/νσεις πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι το πληροφοριακό σύστημα **e-datacenter** (<https://edcapps.minedu.gov.gr/>) του Υ.Π. το οποίο χρησιμοποιείται για τη διαχείριση δεδομένων των εκπαιδευτικών και σχετίζονται με στοιχεία που αφορούν επικοινωνία, προσωπικά δεδομένα, οικογενειακή κατάσταση, υπηρεσιακές μεταβολές, υπηρετήσεις, μισθοδοσία, σπουδές – προσόντα – γλώσσες, άδειες – απουσίες, ηθικές αμοιβές – ποινές και αξιοσημείωτα έργα τους. Οι αρμόδιοι διοικητικοί υπάλληλοι της Δ/νσης είναι υπεύθυνοι για την έγκυρη ενημέρωση του συστήματος για όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό που ανήκει σε αυτή.

4.5 MYSCHOOL

4.5.1 Γενικές Πληροφορίες

Στο πλαίσιο εκσυγχρονισμού της εκπαιδευτικής διοίκησης και της τεχνολογικής υποδομής του Υπουργείου Παιδείας, αναπτύχθηκε ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα το **mySchool** που παρέχεται διαδικτυακά και δωρεάν από το Υ.Π. σε όλες τις σχολικές μονάδες και τις διοικητικές δομές

πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Πρόκειται για ένα online ΠΣ το οποίο παρέχεται μέσω του πανελληνίου σχολικού δικτύου, που είναι υπεύθυνο για τη συντήρηση και την τεχνική υποστήριξή του.

Το πληροφοριακό σύστημα mySchool (<https://mySchool.sch.gr/>) σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων (ITYE - Διόφαντος) άρχισε τη λειτουργία του από το σχολικό έτος 2013-2014 και πλέον χρησιμοποιείται υποχρεωτικά από όλα τα δημόσια σχολεία της χώρας. Η ενσωμάτωση του νέου ΠΣ στην εκπαιδευτική κοινότητα ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2013 πρώτα στα Γυμνάσια και τα σχολεία της πρωτοβάθμιας και λειτουργούσε πιλοτικά, με σκοπό να εξοικειωθούν οι χρήστες και να γίνει μια πρώτη καταγραφή παρατηρήσεων και προτάσεων. Μετά από μήνες δοκιμαστικής εφαρμογής και αφού προηγήθηκαν διορθώσεις, στις 14/01/2014 ξεκίνησε να λειτουργεί πλήρως από όλες τις σχολικές μονάδες και τις διοικητικές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης της χώρας.

Πρόκειται για μία **διαδικτυακή εφαρμογή** (web-based), η οποία είναι άμεσα διαθέσιμη σε όλους τους χρήστες που έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, δίχως να είναι απαραίτητο να την εγκαταστήσουν στον υπολογιστή τους. Γεγονός που τους δίνει την ελευθερία να συνδέονται από όπου και αν βρίσκονται μέσω της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, ενώ δίνει τη δυνατότητα χωρίς περιορισμό να συνδεθούν περισσότεροι χρήστες στο ίδιο περιβάλλον εργασίας. Το μειονέκτημά της είναι μόνο σε περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η πρόσβαση των χρηστών στο διαδίκτυο ή όταν αργεί να ανταποκριθεί η εφαρμογή.

Παρόλα αυτά τα πλεονεκτήματά της είναι πολλά, με κυριότερα το διαμοιρασμό των δεδομένων, τη διαφάνεια, την ασφάλεια και την ενιαία διαχείριση αυτών σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Γεγονός που καθιστά το mySchool ένα δυναμικό ψηφιακό περιβάλλον με προδιαγραφές επέκτασης, με δυνατότητα να προστίθενται ανά πάσα στιγμή νέες εφαρμογές για καλύτερη παροχή υπηρεσιών. Οι κυριότερες λειτουργίες του νέου ΠΣ είναι:

- α) η διαχείριση στοιχείων των μαθητών, των τμημάτων, των τάξεων, του φορέα και των εκπαιδευτικών (αναθέσεις μαθημάτων, άδειες, απεργίες, βεβαιώσεις προϋπηρεσίας),
- β) η διαχείριση απουσιών και βαθμολογιών των μαθητών,
- γ) η αυτοματοποιημένη έκδοση εγγράφων (πιστοποιητικά, απολυτήρια, βεβαιώσεις σπουδών, εντύπων, στατιστικών στοιχείων κ.α.),

δ) η διαχείριση του ωρολογίου προγράμματος (κενά, συνδιδασκαλίες, μαθήματα, εκδρομές),

ε) η συλλογή στοιχείων με την επίδοση των υποψηφίων για τις Πανελλαδικές Εξετάσεις στο πλαίσιο της μηχανογραφικής υποστήριξης αυτών,

στ) η κεντρική πρόσβαση σε συγκεντρωτικά δεδομένα από τις Δ/νσεις Εκπ/σης για όλες τις σχολικές μονάδες που είναι υπ' ευθύνη τους για την κατάλληλη διαχείριση και αξιοποίηση αυτών (Ψάνη & Καμπούρης, 2017).

Η εφαρμογή αυτή θεωρείται πολύ σημαντική αφού αποτελεί το βασικότερο σύστημα γραμματειακής υποστήριξης της εκπαίδευσης, δίνοντας πολλές δυνατότητες εκτέλεσης εργασιών με άμεσο και γρήγορο τρόπο, μιας και τα όλα τα στοιχεία της μονάδας είναι συγκεντρωμένα όλα μαζί. Επιπλέον όφελος είναι η άμεση εικόνα που έχουν όλες οι διοικητικές δομές Α/θμιας ή Β/θμιας για το ανθρώπινο δυναμικό τους σε μαθητές και εκπαιδευτικούς. Βασικό πλεονέκτημα του Υ.Π. χάρη στο σύστημα αυτό, είναι ότι μπορεί να έχει τον έλεγχο και την άμεση εικόνα των σχολείων και των αναγκών τους. Σύμφωνα με τους ειδικούς του προγράμματος δίνεται στο Υ.Π. η δυνατότητα να προγραμματίζει έγκαιρα και έγκυρα, καλύπτοντας τις λειτουργικές ανάγκες των σχολείων στην αρχή της χρονιάς (Πιτσιάβας & Βλαχόπουλος, 2015).

Δεδομένα στη βάση του ΠΣ μπορούν να καταχωρήσουν εξουσιοδοτημένοι διοικητικοί υπάλληλοι των Δ/νσεων Εκπ/σης, των Περιφερειακών Δ/νσεων Εκπ/σης ή από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, στο βαθμό που τους επιτρέπεται ανάλογα με τα δικαιώματα και τις αρμοδιότητές τους. Ωστόσο σε επίπεδο σχολικής μονάδας κύριος υπεύθυνος για την έγκυρη ενημέρωση του mySchool είναι ο διευθυντής. Είναι πολύ βασικό ζήτημα η ενημέρωση των δεδομένων του συστήματος με ακρίβεια και εντός των προθεσμιών που ορίζονται από το Υ.Π., το οποίο προγραμματίζει τις διοικητικές εκπαιδευτικές ενέργειες. Ο κάθε διευθυντής μπορεί να συμβουλευέται και να ανατρέχει στα εγχειρίδια του mySchool OnLine μέσω της ιστοσελίδας του, αλλά και να μελετά τα σενάρια χρήσης του σε περίπτωση που έρχεται πρώτη φορά σε επαφή με το ΠΣ. Η ενημέρωση του ΠΣ θα πρέπει να γίνεται σε καθημερινή βάση από τους διευθυντές των σχολείων, καταχωρώντας νέα δεδομένα μαθητών ή εκπαιδευτικών και ελέγχοντας παράλληλα για την ορθότητα των στοιχείων, που είναι ήδη συμπληρωμένα για τυχόν διορθώσεις αυτών.

4.5.2 Ασφάλεια & Προσωπικά Δεδομένα

Το mySchool ως μια **εφαρμογή cloud** παρέχει τα αρχεία της διαθέσιμα σε όλους ανά πάσα στιγμή σε όλους, ενώ ταυτόχρονα λαμβάνει αντίγραφα ασφαλείας για όλα τα δεδομένα της, ενημερώνεται και ανανεώνεται αυτόματα απουσία του χρήστη, εκτελείται σε όλα τα λειτουργικά συστήματα και σε όλες τις συσκευές. Οι χρήστες της απαλλάσσονται από κάθε είδους συντήρησή της ή διορθώσεων της σε περιπτώσεις βλάβης – δυσλειτουργίας. Μέσω του ΠΣΔ, το κεντρικό διαχειριστικό τμήμα της εφαρμογής αναλαμβάνει τα τεχνικά ζητήματα ασφαλείας και υποστήριξης των χρηστών. Ο κάθε χρήστης θα πρέπει να έχει ένα πιστοποιημένο λογαριασμό στο ΠΣΔ για να έχει πρόσβαση στην εφαρμογή. Κάθε πρόσβαση από μη ελληνική διεύθυνση IP αποκλείεται για να διασφαλίζεται η ασφαλεία της.

Κάθε χρήστης είναι υποχρεωμένος κατά την πρόσβασή του στο ΠΣ να είναι ενήμερος για τους όρους χρήσης, εμπιστευτικότητας και προσωπικών δεδομένων που θα πρέπει να τηρούνται. Στο περιβάλλον του mySchool οι όροι χρήσης και εμπιστευτικότητας που αναγράφονται είναι οι ακόλουθοι:

«Το πληροφοριακό σύστημα mySchool διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν. Το σύστημα επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα φυσικών προσώπων (μαθητών, γονέων/κηδεμόνων και εκπαιδευτικών), τα οποία προκύπτουν αποκλειστικά από το νομικό πλαίσιο που διέπει τις διαδικασίες φοίτησης και διαχείρισης εκπαιδευτικού προσωπικού. Αποδέκτες των εν λόγω δεδομένων είναι οι εκ του νόμου οριζόμενες δομές της εκπαίδευσης. Σκοπός της επεξεργασίας είναι η μηχανογραφική υποστήριξη σχολικών κ.α. διοικητικών διαδικασιών της εκπαίδευσης. Πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα μαθητών έχει αυστηρά και μόνο η σχολική μονάδα φοίτησης και ουδείς άλλος φορέας της εκπαιδευτικής ιεραρχίας».

«Οι λογαριασμοί χρήσης του συστήματος είναι αυστηρά προσωπικοί και εμπιστευτικοί. Οι χρήστες του συστήματος αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τηρούν απόλυτη εμπιστευτικότητα και μυστικότητα ως προς τις πληροφορίες, τα έγγραφα, τα προσωπικά στοιχεία ή/και δεδομένα, στα οποία έχουν πρόσβαση στο πλαίσιο αξιοποίησης του συστήματος. Επίσης, οι χρήστες του συστήματος δεσμεύονται να μην αποκαλύψουν σε οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο, για δικό τους όφελος ή για λογαριασμό τρίτων, πληροφορίες, αρχεία, έγγραφα, συνθηματικά, προσωπικά στοιχεία ή/και δεδομένα που θα περιέλθουν στη γνώση ή την αντίληψή τους κατά την χρήση του συστήματος και αφορούν σε μαθητές, εκπαιδευτικούς ή σχολικές μονάδες. Τέλος, οι χρήστες του

συστήματος δεσμεύονται να γνωστοποιούν στους διαχειριστές τις αλλαγές υπηρεσιακής αρμοδιότητας ή μονάδας/φορέα υπηρετήσης και να τηρούν πιστά την πολιτική ασφάλειας του συστήματος που περιλαμβάνει τη συχνή αλλαγή των μυστικών κωδικών».

Οι λογαριασμοί των χρηστών είναι αυστηρά προσωπικοί και θα πρέπει να τηρείται η εμπιστευτικότητα αυτών. Ανάλογα με τη θέση του χρήστη στη διοικητική δομή της εκπαίδευσης έχει και τα αντίστοιχα δικαιώματα πρόσβασης στα δεδομένα και τις λειτουργίες του πληροφοριακού συστήματος. Για παράδειγμα ο διοικητικός υπάλληλος μιας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης εισάγει στο σύστημα αλλαγές που αφορούν την υπηρεσιακή κατάσταση των εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες που είναι υπ' ευθύνη της Δ/σης. Ο διευθυντής ενός σχολείου συνδέεται με τους κωδικούς της μονάδας του για να εισάγει δεδομένα αυτής είτε για τους μαθητές είτε για τους εκπαιδευτικούς. Από την άλλη ένας εκπαιδευτικός ως υπεύθυνος ενός τμήματος συνδέεται για να εισάγει δεδομένα για τους μαθητές του σχετικά με τις απουσίες ή τις βαθμολογίες τους χωρίς να έχει εξουσιοδότηση σε άλλες λειτουργίες του συστήματος.

Η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών του mySchool διαμορφώθηκε από τους νόμους Ν. 2472/1997 και Ν. 3471/2006 και συγκεκριμένα αναφέρονται στα εξής:

«Στο σύστημα έχει ενεργοποιηθεί μηχανισμός καταγραφής των ενεργειών των χρηστών. Ο λογαριασμός χρήστη που χρησιμοποιώ είναι αυστηρά προσωπικός και δεν επιτρέπεται η χρήση του από άλλα πρόσωπα. Η χρήση του συστήματος γίνεται αποκλειστικά στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων της εργασίας μου και για τον σκοπό αυτό δεσμεύομαι, πως δεν θα παραχωρήσω κωδικούς πρόσβασης ή στοιχεία στα οποία έχω πρόσβαση σε τρίτους που δεν έχουν την αρμοδιότητα».

Μετά από αντιδράσεις της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Εκπαιδευτικών (ΔΟΕ), της Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ), των συλλόγων εκπαιδευτικών και γονέων σχετικά με τη διαχείριση των προσωπικών δεδομένων η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) εξέδωσε την απόφαση 139/2014 με αριθμό πρωτοκόλλου Γ/ΕΞ/5902/02-10-2014, με την οποία έθεσε νέα γραμμή προς το Υ.Π. για την επεξεργασία των δεδομένων του mySchool. Συγκεκριμένα :

«1. Να τηρεί στη βάση δεδομένων του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος με την ονομασία mySchool μόνο τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών, τα οποία συλλέγονται βάσει νομοθετικών διατάξεων από τις σχολικές μονάδες, σύμφωνα με το σκεπτικό της

παρούσας. 2. Να διαγράφει τα επιπλέον προσωπικά δεδομένα που δεν προβλέπονται σε νομοθετική διάταξη και για τα οποία δεν τεκμηριώθηκε η ανάγκη τήρησής τους για τον επιδιωκόμενο σκοπό, καθώς και τα αντίστοιχα πεδία της βάσης δεδομένων και της εφαρμογής του συστήματος mySchool. 3. Να διαγράφει τυχόν δεδομένα από το σύστημα mySchool που αφορούν το Ατομικό Δελτίο Υγείας του μαθητή και τα αντίστοιχα πεδία της βάσης δεδομένων και της εφαρμογής. 4. Να ορίσει ανώτατο χρόνο τήρησης των προσωπικών δεδομένων των μαθητών στο εν λόγω πληροφοριακό σύστημα. 5. Να εφαρμόσει τα μέτρα ασφάλειας που αναφέρονται στο σημείο 6 του σκεπτικού της παρούσας και να υποβάλει εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας αναλυτικό χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή των μέτρων αυτών. Επίσης, να υποβάλει ανά δίμηνο περιοδικές εκθέσεις παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης του ανωτέρω χρονοδιαγράμματος. 6. Να ενημερώσει την Αρχή για τις παραπάνω ενέργειες.»

4.5.3 Η Δομή του mySchool

Η δομή του ηλεκτρονικού περιβάλλοντος του mySchool περιλαμβάνει ένα κύριο μενού στην κορυφή και μέσω αυτού γίνεται η πλοήγηση στις καρτέλες Αρχική, Φορείς, Προσωπικό, Σχολική Μονάδα, Μαθητές και Αναφορές. Η κάθε μία από αυτές δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε συγκεκριμένες λειτουργίες του συστήματος που αναλύονται στο αριστερό μέρος της σελίδας. Επιπλέον κεντρική λειτουργία αποτελεί η φόρμα αναζήτησης προς το χρήστη. Στην **Αρχική** σελίδα (εικόνα 4.1) δίνονται πληροφορίες, στατιστικά στοιχεία και εμφανίζονται τυχόν εκκρεμότητες – εργασίες, για τον εκάστοτε σχολικό οργανισμό ή εκπαιδευτικό φορέα. Παρέχει πληροφορίες είτε για το προεπιλεγμένο τρέχον σχολικό έτος είτε για προηγούμενα έτη.

mySchool

ΑΡΧΙΚΗ ΦΟΡΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Αρχική σελίδα

Αρχική

Επιλεγμένο σχολικό έτος 2016-2017

Στατιστικά και εκκρεμότητες Εγχειρίδιο

Το σχολικό έτος που επιλέγετε επηρεάζει τα δεδομένα μαθητών στις σχετικές σελίδες, δηλαδή θα βλέπετε μόνο τους μαθητές που είναι εγγεγραμμένοι στον Φορέα (Σχολική μονάδα) και στο Σχολικό έτος που έχετε επιλέξει.

Ο φορέας μου
Εμφάνιση και διαχείριση στοιχείων του φορέα μου

Οι εργαζόμενοι στο φορέα μου
Εμφάνιση και διαχείριση εργαζομένων στο φορέα μου

Οι μαθητές μου
Αναζήτηση μαθητών και αναλυτική διαχείριση όλων των στοιχείων κάθε μαθητή (Γενικά στοιχεία, Μαθήματα, Απουσίες, Βαθμοί κλπ...)

Στο φορέα μου και τους εποπτευόμενους φορείς	Καταχωρημένοι
Εργαζόμενοι (παρόντες και απόντες)	41
Μαθητές που φοιτούν	311

Εκκρεμείς εργασίες
Δεν υπάρχουν εκκρεμείς αιτήσεις μετεγγραφών στον ενεργό φορέα σας

Η τελευταία επιβεβαίωση πραγματοποιήθηκε στις 16/12/2016 12:09:19 μμ

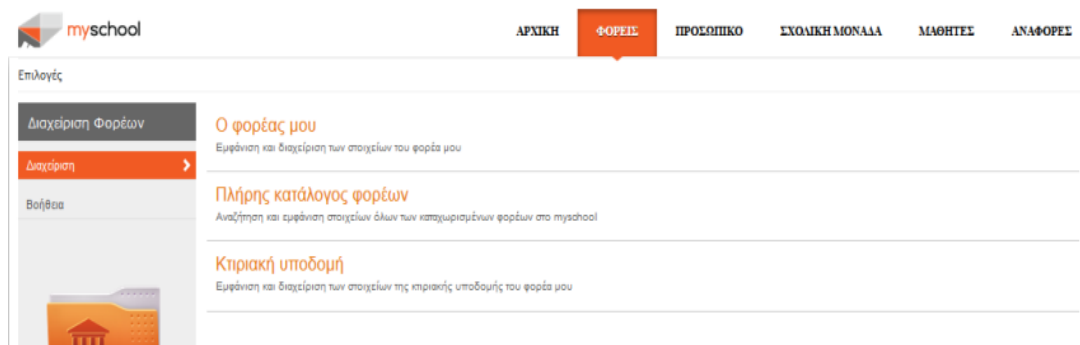
> Επιβεβαίωση Δεδομένων

Ανακοινώσεις

Ομάδα Υποστήριξης
801 200 8040

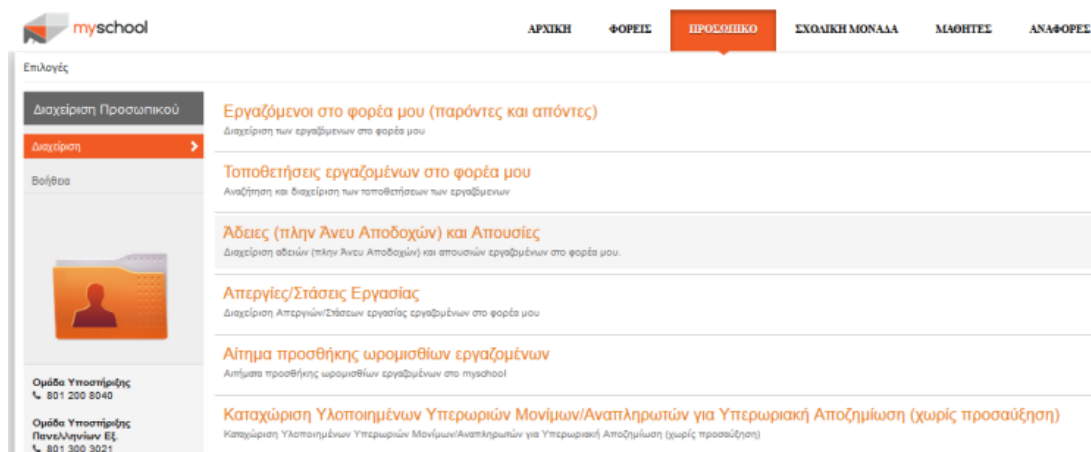
Εικόνα 4.1 – Αρχική Σελίδα του mySchool

Μέσω της σελίδας **Φορείς** (εικόνα 4.2) ο χρήστης μπορεί να διαχειριστεί δεδομένα του φορέα του, που αφορούν α) γενικά στοιχεία, β) οικονομικά στοιχεία, γ) τη γεωγραφική θέση του φορέα, και λοιπά στοιχεία που δεν ανήκουν στις προηγούμενες κατηγορίες. Επίσης μπορεί να προβάλει στοιχεία άλλων φορέων, να διαχειριστεί στοιχεία που σχετίζονται με την κτιριακή του υποδομή και του βιβλίου κινητής περιουσίας της σχολικής μονάδας.

Εικόνα 4.2 – Σελίδα Φορείς του mySchool

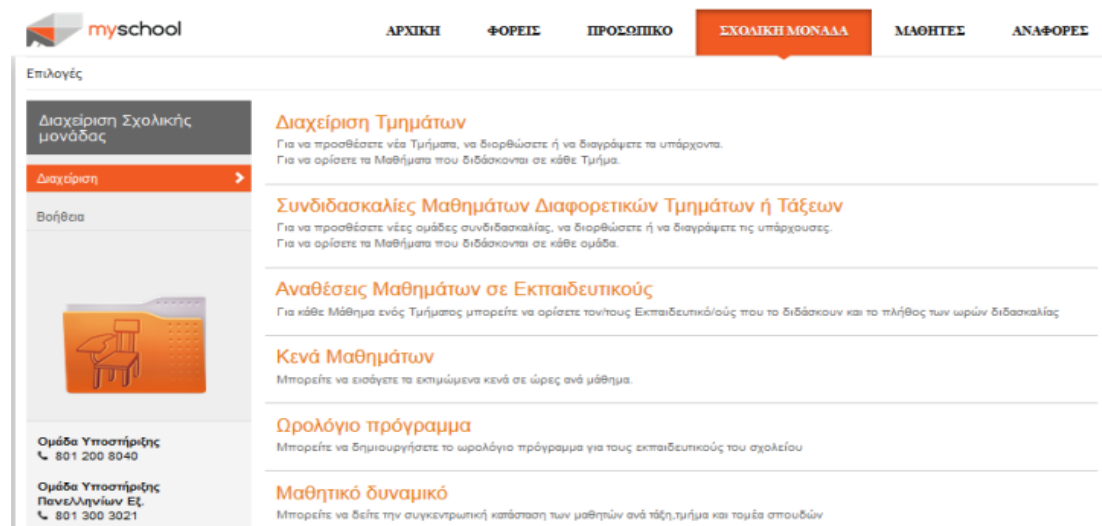
Η επόμενη καρτέλα αφορά το **Προσωπικό** (εικόνα 4.3) μέσω της οποίας γίνεται προβολή των στοιχείων των εργαζομένων του φορέα αλλά και η επεξεργασία αυτών, σε ότι αφορά τα δεδομένα επικοινωνίας τους, τις τοποθετήσεις τους, τις αναθέσεις μαθημάτων τους, τις άδειες ή απουσίες τους, τις τυχόν απεργίες και στάσεις εργασίας τους, κ.α.

Εικόνα 4.3 – Σελίδα Προσωπικό του mySchool

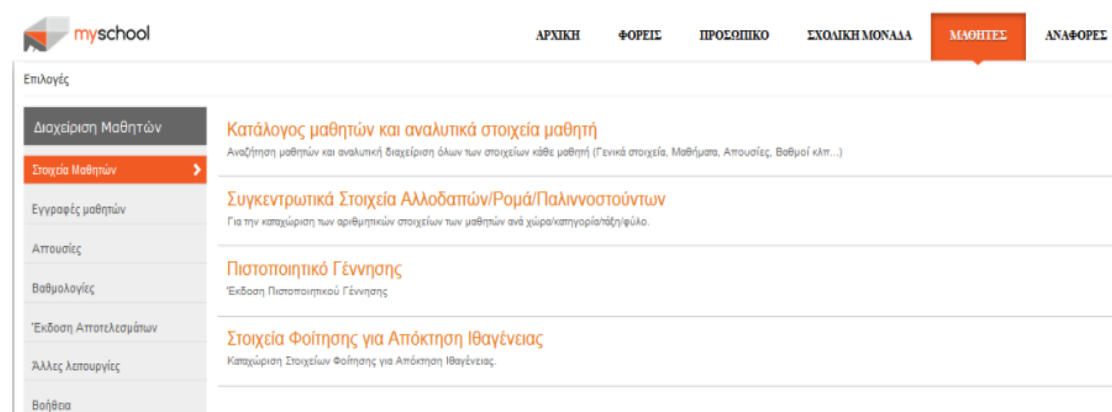
Στην καρτέλα **Σχολική Μονάδα** (εικόνα 4.4) ο χρήστης μπορεί να επιλέξει από μια σειρά λειτουργιών όπως η διαχείριση των τμημάτων, να πραγματοποιήσει αναθέσεις μαθημάτων στους εκπαιδευτικούς, να ορίσει συνδιδασκαλίες μαθημάτων, να θέσει τα τυχόν κενά που παρουσιάζονται σε ώρες ανά μάθημα. Επίσης μπορεί να

προβάλλει συγκεντρωτικά στοιχεία για το μαθητικό δυναμικό, να ενημερώσει το μέσο όρο τμημάτων, να καταχωρίσει σχολικές εκδρομές με μία τουλάχιστον διανυκτέρευση και να ορίσει παραμέτρους της σχολικής μονάδας που επιθυμεί να εμφανίζονται στις εκτυπώσεις των αναφορών.

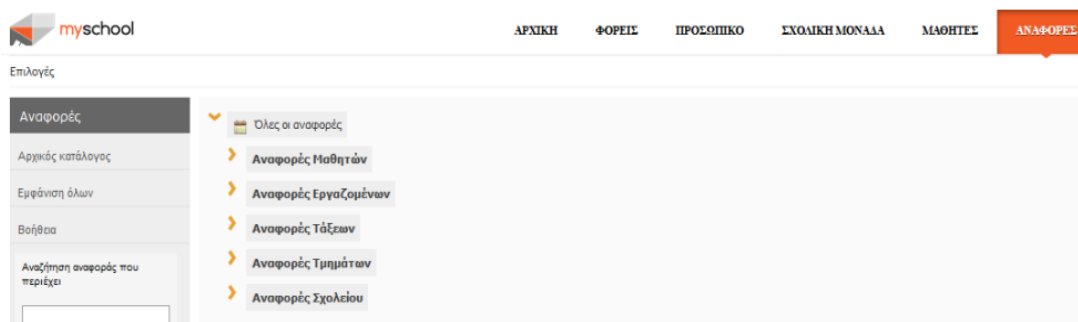
Εικόνα 4.4 – Σελίδα Σχολική Μονάδα του mySchool

Από την επιλογή **Μαθητές** (εικόνα 4.5) έχει τη δυνατότητα να ανατρέξει σε οποιοδήποτε μαθητή, να καταχωρήσει και να διαχειριστεί τα προσωπικά, οικογενειακά, επικοινωνιακά στοιχεία του αλλά και ότι αφορά τη φοίτησή του, όπως η εγγραφή, η αίτηση τυχόν μετεγγραφής του, οι απουσίες του, τα μαθήματα που παρακολουθεί, οι βαθμολογίες του σε αυτά, κ.α. Επιπλέον λειτουργίες είναι, η καταχώριση συλλογικών στοιχείων σχετικά με μαθητές με ειδικές ανάγκες, είτε με αλλοδαπούς, ρομά, πρόσφυγες ή παλιννοστούντες μαθητές είτε για την απόκτηση ιθαγένειας. Ακόμη μπορεί να συνδεθεί με το Εθνικό δημοτολόγιο για την αναζήτηση κάποιου πιστοποιητικού γέννησης, να ενημερώσει τη διαγωγή, τη φοίτηση και την τελική επίδοση των μαθητών.

Εικόνα 4.5 – Σελίδα Μαθητές του mySchool

Από την καρτέλα **Αναφορές** (εικόνα 4.6) το σύστημα προσφέρει στους χρήστες του μία σειρά αναφορών – εκτυπώσεων που σχετίζονται με τη σχολική μονάδα και χωρίζονται στις εξής κατηγορίες: Αναφορές Μαθητών - Αναφορές Εργαζομένων - Αναφορές Τάξεων - Αναφορές Τμημάτων - Αναφορές Σχολείου. Επιπρόσθετα ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να αλλάξει τον τρόπο που προβάλλονται τα αποτελέσματα και να επιλέξει την ηλεκτρονική μορφή (xls, pdf, rtf, doc) έκδοσης της αναφοράς και κατόπιν να την εκτυπώσει.

Εικόνα 4.6 – Σελίδα Αναφορές του mySchool

4.5.4 Επεκτάσεις - Νέες λειτουργίες

Το Υπουργείο Παιδείας προσπαθεί να κινηθεί σε ένα πλαίσιο εκσυγχρονισμού των διοικητικών διαδικασιών προκειμένου να μειωθεί η γραφειοκρατική φόρτιση των σχολείων, μετατρέποντας σε ηλεκτρονική μορφή τα υπηρεσιακά διοικητικά βιβλία. Ήδη από το σχολικό έτος 2017-2018 εγκρίθηκε με την εγκύκλιο [10654/ΓΔ4/23-01-2014](#) του Υ.Π. να τηρούνται μόνο σε ηλεκτρονική μορφή το Βιβλίο Υλικού, το Βιβλίο Βιβλιοθήκης, και το Βιβλίο Καταγραφής Ενεργειών Υποστήριξης Εύρυθμης Λειτουργίας (το "ποινολόγιο"), το Βιβλίο Φοίτησης (των απουσιών) και το Ευρετήριο, με τα δύο τελευταία βιβλία να τηρούνται στο mySchool. Παράλληλα, τα υπηρεσιακά έντυπα, όπως τα Ατομικά Δελτία μαθητών, τα Υπηρεσιακά σημειώματα μετεγγραφής, τα Ωρολόγια Προγράμματα των σχολείων και τα Δελτία κίνησης του προσωπικού θα τηρούνται μόνο σε ηλεκτρονική μορφή στο mySchool μετά από ειδική εγκύκλιο με τις λεπτομέρειες εφαρμογής. Σε αυτά που εφαρμόζεται ήδη η ηλεκτρονική τήρηση στο mySchool είναι τα Ατομικά Δελτία Μαθητών και τα Δελτία Κίνησης Προσωπικού.

Στο πλαίσιο αναβάθμισης των υπηρεσιών Η.Δ. του πληροφοριακού συστήματος mySchool, τη μείωση των διοικητικών βαρών και των λειτουργικών εξόδων των σχολείων, το Υ.Π. ενέκρινε την εφαρμογή της ηλεκτρονικής αποστολής

των ειδοποιητηρίων απουσιών των μαθητών προς τους γονείς – κηδεμόνες τους. Η λειτουργία αυτή είναι προαιρετική και αξιοποιείται από τους Διευθυντές των σχολικών μονάδων, οι οποίοι ευθύνονται για τη συλλογή των ηλεκτρονικών διευθύνσεων επικοινωνίας (mails) των γονέων-κηδεμόνων των μαθητών τους, εφόσον συμφωνούν και αυτοί. Στα άμεσα σχέδια της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι να επεκταθεί με προσωποποιημένα μηνύματα προς τους γονείς που να αφορούν, εκδρομές, δραστηριότητες, ενημερώσεις κλπ. Σκοπός είναι να εξοικονομηθεί ένα σημαντικό ποσό που ξοδεύει το δημόσιο για την αποστολή επιστολών προς τους γονείς ταχυδρομικά, για γραφική ύλη, ταχυδρομικά τέλη και γίνεται εξοικονόμηση εργατωρών στους εκπαιδευτικούς που αναλάμβαναν την όλη αυτή διαδικασία.

Συγκεκριμένα η υπηρεσία αυτή στο mySchool βρίσκεται στην καρτέλα **Μαθητές**, στην επιλογή «Απουσίες» (εικόνα 4.7) όπου έχει προστεθεί η λειτουργία Αποστολής email του συνόλου των απουσιών του μαθητή. Το μήνυμα που αποστέλλεται έχει την ίδια μορφή με το ειδοποιητήριο απουσιών που εκτύπωναν, υπέγραφαν και έστελναν τα σχολεία έως τώρα. Ο χρήστης έχει δικαίωμα αποστολής έως 5 email ημερησίως για κάθε μαθητή και δίνεται η δυνατότητα στον χρήστη να παρακολουθεί όλα τα στοιχεία των απεσταλμένων email για κάθε μαθητή.

The screenshot shows the 'mySchool' interface. At the top, there are navigation tabs: ΑΡΧΙΚΗ, ΦΟΡΕΙΣ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ, ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ, **ΜΑΘΗΤΕΣ**, and ΑΝΑΦΟΡΕΣ. Below the tabs, the breadcrumb trail is 'Επιλογές > Κατάλογος μαθητών > Επεξεργασία μαθημάτων'. The main content area is titled 'Καρτέλα μαθητή' and contains a form for student information, a table of absences, and a summary table. A red box highlights the button 'Αποστολή Email σε κηδεμόνα' at the bottom of the page.

Ημ/νία	Σύνολο απουσιών	Απουσιολογημένες απουσίες	Απουσιολογημένες από
20/10/2017		7	7 ΚΗΔΕΜΟΝΑΣ
30/11/2017		13	0
22/12/2017		14	13 ΚΗΔΕΜΟΝΑΣ
19/1/2018		2	0

Απουσιολογημένες από	Αντικείμενο	Σύνολο απουσιών
ΓΥΑΤΡΟΣ		0
ΚΗΔΕΜΟΝΑΣ	7 + 13 (2 φορές)	20
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ		0
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΘΗΤΗΤΩΝ		0
Παρ. αρθ. 21 του ΠΔ 194/1979		0
Παρ. αρθ. 13 παρ. 48 του Ν 3148/2003		0
ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΜΕΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΑΠΤΙΟΛΟΓΙΑ ΔΕΚΑΔΙΟΛΟΓΗΣΕ		0
ΣΥΝΟΛΟ ΔΕΚΑΔΙΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΑΠΟΥΣΙΩΝ		20
ΑΔΕΚΑΔΙΟΛΟΓΗΤΕΣ ΑΠΟΥΣΙΕΣ		15

Εικόνα 4.7 – Σελίδα Απουσίες του mySchool

Τα τελευταία νέα από το Υ.Π. σχετικά με την ενίσχυση της ηλεκτρονικής εφαρμογής mySchool, είναι να αξιοποιηθεί ο μηχανισμός καταγραφής των δράσεων που πραγματοποιούνται στα σχολεία αλλά και η αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Επιπλέον αναφέρθηκε ότι θα ξεκινήσει η εισαγωγή νέων εκπαιδευτικών ενοτήτων, που θα αρχίζουν από το δημοτικό μέχρι και το γυμνάσιο με θεματικά μαθήματα βιωματικού και θεωρητικού χαρακτήρα όπως εθελοντισμός, σεβασμός στον άλλο, σεβασμός στα άτομα με αναπηρία, επιχειρηματικότητα, πρόληψη και προφύλαξη από φυσικές καταστροφές, εξαρτήσεις.

Β΄ ΜΕΡΟΣ
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Κατά το Βάμβουκα (2007), κάθε ενέργεια που αποβλέπει στη σκόπιμη συγκέντρωση πληροφοριών θεωρείται έρευνα, και ειδικότερα επιστημονική έρευνα είναι *«η συστηματική προσπάθεια κατανόησης, που υποκινείται από κάποια ανάγκη ή κάποια συνειδητή δυσκολία και η οποία στρέφεται προς τη μελέτη ενός πολύπλοκου φαινομένου, το ενδιαφέρον του οποίου ξεπερνά τις άμεσες και προσωπικές ανησυχίες του ερευνητή»*. Μία έρευνα αναλόγως του είδους των δεδομένων της μπορεί να είναι είτε ποσοτική είτε ποιοτική. Σε αρκετές έρευνες επιλέγεται η τριγωνοποίηση, δηλαδή ο συνδυασμός και των δύο αυτών μεθόδων για να ενισχυθεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα της έρευνας (Σαραφίδου, 2011).

Με την ποσοτική έρευνα επεξεργάζονται δεδομένα μέσω στατιστικών μεθόδων και παρουσιάζονται τα αποτελέσματα ως μία αριθμητική παρουσίαση με τη χρήση διαφόρων εργαλείων, όπως πίνακες, διαγράμματα, γραφήματα κ.α., προκειμένου να γίνουν οι συγκρίσεις από τον ερευνητή και να δοθούν επεξηγήσεις. Από την άλλη δομή της ποιοτικής έρευνας, είναι πιο ευέλικτη, επιτρέπει αλλαγές στα ερωτήματα που τίθενται, στο δείγμα και στον τρόπο που συλλέγονται τα δεδομένα (Σαραφίδου, 2011).

Τα πρώτα στάδια της έρευνας είναι τα πιο δύσκολα και τα πιο καθοριστικά για την μετέπειτα πορεία της, καθώς αν γίνει κάποιο λάθος στο σχεδιασμό, τότε ο ερευνητής δε θα μπορέσει να βγάλει σωστά αποτελέσματα. Για το λόγο αυτό τα στάδια του σχεδιασμού της έρευνας καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της έρευνας, κατόπιν γίνεται η συλλογή των κατάλληλων πληροφοριών, η επεξεργασία τους και τέλος, η ανάλυση των αποτελεσμάτων, όπου αφιερώνεται αρκετός χρόνος και ο υπόλοιπος χρόνος κατανέμεται στη συγγραφή της έρευνας (Βάμβουκας, 2007).

5.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει και να καταγράψει το επίπεδο στο οποίο βρίσκονται σήμερα οι εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ως εργαλεία αποτελεσματικής διοίκησης των σχολικών μονάδων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα θέλει να εξετάσει αν το πληροφοριακό σύστημα mySchool, το οποίο αποτελεί το κύριο μέσο οργάνωσης και λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων, βοηθά στη μείωση της γραφειοκρατίας και του διοικητικού βάρους.

Στόχοι της συγκεκριμένης ερευνητικής εργασίας είναι: α) να διερευνήσει τη σχέση των στελεχών εκπαίδευσης αλλά και των εκπαιδευτικών με τις ΤΠΕ β) να διερευνηθεί και να τονιστεί ο σημαντικός ρόλος της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην διοικητική πράξη, γ) να εξεταστεί η έκταση χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών διακυβέρνησης ως μέσα της εκπαιδευτικής διοίκησης και οργανωσιακής επικοινωνίας των δημοτικών σχολείων και των νηπιαγωγείων, δ) να διερευνηθούν τυχόν παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματική αξιοποίηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο διοικητικό έργο των διευθυντών, ε) να αξιολογηθούν οι δυνατότητες του πληροφοριακού συστήματος mySchool ως προς την αποτελεσματικότητά τους στην καθημερινή διοίκηση και λειτουργία του σχολείου και στ) να εντοπιστεί σε ποιο βαθμό η Η.Δ. έχει επιφέρει αναβάθμιση των διοικητικών υπηρεσιών των σχολικών μονάδων μειώνοντας τη γραφειοκρατία, ποιες εφαρμογές Η.Δ. επιλέγονται περισσότερο προς χρήση και αν η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης όπου ανήκουν, βοηθά στην ενίσχυση του ψηφιακού μετασχηματισμού της εκπαίδευσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού βάρους και τη βελτίωση των υπηρεσιών της εκπαίδευσης.

5.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Σύμφωνα με τα παραπάνω τα ερωτήματα που τίθενται προς διερεύνηση, αφορούν τη χρήση των εφαρμογών της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και ειδικότερα του ΠΣ mySchool στην εκπαιδευτική διοίκηση και οργάνωση των σχολείων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους ως προς τη βελτίωση του διοικητικού έργου, τη μείωση της γραφειοκρατίας και των διοικητικών βαρών. Τα ερωτήματα της έρευνας παρατίθενται ως εξής:

- ✓ Σε ποιο βαθμό εντοπίζεται απαραίτητη η χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση, για ποιους λόγους και ποια ψηφιακά εργαλεία αξιοποιούνται για το σκοπό αυτό.
- ✓ Σε ποιο βαθμό εντοπίζεται η αξιοποίηση του ιστότοπου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, που αποτελούν δύο βασικά εργαλεία Η.Δ. για τα σχολεία, για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών των μονάδων και την αποδοτικότερη επικοινωνία τους.
- ✓ Σε ποιο βαθμό εντοπίζεται η ικανοποίηση των χρηστών του ΠΣ mySchool ως προς τη φιλικότητα, την ευχρηστία του και ως προς τη βελτίωση του διοικητικού έργου των σχολείων μέσα από τις δυνατότητες που τους παρέχει.

- ✓ Σε ποιο βαθμό εντοπίζεται η ανάγκη επέκτασης των λειτουργιών του mySchool για την αποτελεσματικότερη διαχείρισή του από τις εκπαιδευτικές μονάδες.
- ✓ Σε ποιο βαθμό εντοπίζεται προστιθέμενη αξία στη διοίκηση των σχολείων που αποδίδεται στα εργαλεία της Η.Δ., ειδικότερα στο mySchool και στην ιστοσελίδα της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ως συντονιστής των σχολείων του νομού της.
- ✓ Σε ποιο βαθμό εντοπίζεται το όφελος της Η.Δ. στις σχολικές μονάδες ως προς τη μείωση της γραφειοκρατίας, τη μείωση του διοικητικού βάρους και του κόστους και τη βελτίωση των καθηκόντων.

5.3 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Πολλές έρευνες ασχολήθηκαν με την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και την επίδρασή της στη διοίκηση της εκπαίδευσης, εστιάζοντας κυρίως στην καταγραφή και την αξιολόγηση των διαδικτυακών ιστότοπων – ιστοσελίδων των σχολικών μονάδων (Κόκκαλη, Παναγιωτακόπουλος & Καμαριάνος, 2015; Δαπόντες, Σχίζα & Σαλονικίδης, 2007; Καράμηνας, 2001; Ζακόπουλος, Σαλονικίδης, Τερζίδης & Φιλιππιάδης, 2009). Παράλληλα ερευνούν σε ποιο βαθμό χρησιμοποιούνται οι σχολικοί ιστότοποι για την επικοινωνία του σχολείου με το εξωτερικό και εσωτερικό του περιβάλλον.

Οι Κόκκαλη & κ.α. (2015) παρατήρησαν ότι δεν γίνεται προώθηση της ασύγχρονης επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και ευρύτερης κοινωνίας, και προτείνουν κατά τη σχεδίαση των ιστοσελίδων να εστιάζεται η προσοχή στη δημιουργία μέσω ανάπτυξης επικοινωνιακών τεχνικών είτε ανάμεσα στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς, είτε μεταξύ των συναδέλφων εκπαιδευτικών ή των μαθητών μεταξύ τους, αλλά και ανάμεσα στο σχολείο και τους γονείς ή τους φορείς της περιοχής. Με κύριο στόχο της πρότασης, να ενισχυθεί η αλληλεπίδραση της σχολικής μονάδας με την τοπική κοινωνία και η βελτίωση – σύσφιξη των σχέσεων με τους γονείς – κηδεμόνες των μαθητών. Κατά τους Ζακόπουλο & κ.α. (2009) το θετικό συμπέρασμα είναι ότι πληθαίνουν οι σχολικοί διαδικτυακοί τόποι, χρησιμοποιώντας πέρα από τις υπηρεσίες του ΠΣΔ και άλλες εταιρίες ή πλατφόρμες δημιουργίας ιστοσελίδων, γεγονός που δίνει την ευκαιρία στο σχολείο να αξιοποιήσει το διαδίκτυο ως ένα πολυδύναμο εργαλείο τόσο για την εκπαιδευτική όσο και τη διοικητική διαδικασία.

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας των Λαζάρου, Παπαγεωργάκη & Φούζα (2016) προέκυψε ότι οι τεχνολογικές καινοτομίες βελτίωσαν τη διοικητική αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης, μιας και βελτιώθηκαν οι επιβαρυντικοί παράγοντες – χρόνος και κόστος, και βελτιώθηκε το διοικητικό και εκπαιδευτικό έργο των σχολικών μονάδων. Ένα από τα συμπεράσματα της έρευνας αυτής είναι ότι οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση έχουν αυξημένες δυσκολίες εφαρμογής ειδικά όταν πρόκειται για καινοτόμες τεχνολογίες που θα πρέπει να υιοθετηθούν από το σχολείο. Η συγκεκριμένη έρευνα συγκλίνει και με την έρευνα της Βότση (2017) στο σημείο ότι οι τεχνολογικές καινοτομίες συμβάλλουν σε μέγιστο βαθμό τη διοικητική αναβάθμιση και το σύνολο των λειτουργιών των σχολικών μονάδων, οδηγώντας στην επίτευξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης αυτών.

Το πρόβλημα εστιάζεται στους παράγοντες που επηρεάζουν την πρόθεση χρήσης της Η.Δ. από τους διευθυντές και μέσα από την έρευνα των Καζάκου & Κουτρομάνου (2017), οι οποίοι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι λείπουν τα κίνητρα και η συνεχή επιμόρφωση των στελεχών. Από την έρευνα των Μακρή & Βλαχόπουλου (2015) προέκυψε ότι η θετική στάση των διευθυντών απέναντι στην ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διοίκηση δεν επηρεάζεται από το φύλο, την ηλικία, τα συνολικά έτη προϋπηρεσίας και τον κλάδο-ειδικότητα που ανήκουν. Ο τύπος σχολείου όμως που διευθύνουν επηρεάζει τη στάση και ενασχόλησή τους με την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Οι ίδιοι συμπέραναν ότι πανελλαδικά σε όλες τις σχολικές μονάδες έχει εξασφαλιστεί η πρόσβασή τους στο διαδίκτυο και στις υπηρεσίες που προσφέρει (ηλεκτρονική αλληλογραφία, ιστοσελίδα, μεταφορά αρχείων κα), και έχει αναγνωριστεί η αξία του στην επιτυχή λειτουργία της διοίκησης του σχολείου.

Σύμφωνα με τους Καζάκου & Κουτρομάνο (2016) τα στελέχη θεωρούν ότι δε δέχονται μεγάλη κοινωνική πίεση για να χρησιμοποιήσουν υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Κατέληξαν όμως στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση της συμπεριφοράς των στελεχών θα μπορούσε να επιτευχθεί, μέσω κατάλληλων προγραμμάτων επιμόρφωσης και με την παροχή όλων των απαραίτητων πόρων για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων σχετικά με τις ΤΠΕ. Η παροχή υποχρεωτικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, όπως και η τεχνική και οικονομική υποστήριξη των σχολικών μονάδων θεωρούνται απαραίτητα για την καλύτερη αξιοποίηση των ΤΠΕ στην καθημερινή διοικητική πράξη, όπως προκύπτει από την έρευνα της Παναγούλη το 2011. Επίσης βασικό συμπέρασμα της έρευνας αυτής είναι η θετική αντιμετώπιση της

χρήσης των ΤΠΕ από τους διευθυντές καθώς αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα και την αναντικατάστατη παροχή διευκολύνσεων που τους παρέχει ο υπολογιστής. Η ερευνήτρια της ίδιας έρευνας κατέληξε ότι παρόλο που η πλειοψηφία των σχολείων διαθέτει ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και ιστοσελίδα παρατηρήθηκε μία δυσχρηστία και δυσλειτουργία σε σχέση με αυτά από την πλευρά των διευθυντικών στελεχών. Γεγονός που επαληθεύτηκε και από την έρευνα των Καζάκου & Κουτρομάνου (2016), οι οποίοι τονίσανε επιπλέον για την εκπαιδευτική ανισότητα μεταξύ των σχολείων της υπαίθρου και τα σχολεία των αστικών περιοχών.

Σύμφωνα με την έρευνα των Πιτσιάβα, & Βλαχόπουλο (2015) φαίνεται ότι οι διευθυντές έχουν αποδεχθεί τις ΤΠΕ ως εργαλεία διοίκησης και οργάνωσης του έργου τους και έχουν αναγνωρίσει τη σπουδαιότητα και την αναγκαιότητα της χρήσης του πληροφοριακού συστήματος mySchool. Η στάση των διευθυντών επηρεάζεται κυρίως από τον τύπο (δημόσιο, ιδιωτικό) και την τοποθεσία του σχολείου που διευθύνουν. Τα στελέχη διεύθυνσης είναι θετικοί απέναντι στο mySchool και αναγνωρίζουν την αξία του στην αναβάθμιση της διοικητικής διαδικασίας σύμφωνα με τους Μακρή & Βλαχόπουλο (2015). Το πληροφοριακό σύστημα διοίκησης mySchool θεωρείται ως ένα τεχνολογικό εργαλείο που προσφέρει ψηφιακές υπηρεσίες στην εκπαιδευτική διοίκηση και συνεχώς βελτιώνεται σύμφωνα με το πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που προωθεί το Υπουργείο Παιδείας (Βότση, 2017). Τα αποτελέσματα πολλών ερευνών απέδειξαν ότι πάνω από το 50% του δείγματός τους, εξέφρασαν μέτρια έως πάρα πολύ ικανοποίηση για το περιβάλλον του mySchool, το οποίο θεωρούν φιλικό, εύχρηστο και με λειτουργίες υψηλής αποτελεσματικότητας (Θωμά & Τσαγκάρης, 2019; Χατζηλάμπρου, 2018; Παπουτσάκη, 2018; Γαντά, 2018; Μαραβέλια 2017).

5.4 ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Η σπουδαιότητα της συγκεκριμένης ερευνητικής εργασίας έγκειται κατά κύριο λόγο στην αξιολόγηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και των εργαλείων της εξετάζοντας ορισμένα από αυτά, ένα ζήτημα που δεν έχει ερευνηθεί αρκετά. Για το λόγο αυτό η παρούσα έρευνα προσδοκά να εξετάσει και αναδείξει κατά πόσο έχουν ενισχύσει και βοηθήσει οι εφαρμογές της Η.Δ. τη διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων, προκειμένου να βελτιώσουν αυτές με τη σειρά τους, τις υπηρεσίες που παρέχουν, μειώνοντας το διοικητικό τους έργο. Επιπλέον, προσδοκά να αναδείξει την

αναγκαιότητα αξιοποίησης του mySchool ως ένα διοικητικό μέσο και να προτείνει βελτιώσεις του, ώστε να επεκταθεί με νέες λειτουργίες και να ωφεληθεί όλη η εκπαιδευτική κοινότητα. Τέλος, η παρούσα ερευνητική εργασία επιθυμεί να συμβάλλει θετικά στην ενίσχυση της ψηφιακής κουλτούρας και την ανάδειξη των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από τη χρήση της τεχνολογίας στην καθημερινότητα της σχολικής ζωής.

5.5 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ

Στην παρούσα εργασία η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν της ποσοτικής έρευνας, αφού σκοπός ήταν να καταγραφούν τα χαρακτηριστικά των στελεχών διοίκησης των μονάδων εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε αυτές σε σχέση με τα εργαλεία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που χρησιμοποιούνται. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τη χρονική περίοδο, από αρχές Φεβρουαρίου έως και τέλη Απριλίου 2019 και αφορούσε τα διευθυντικά στελέχη και τους εκπαιδευτικούς των δημοτικών σχολείων και των νηπιαγωγείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι ερευνητικές υποθέσεις ταυτίζονται με τους ερευνητικούς στόχους που παρουσιάστηκαν παραπάνω και εστιάζονται στην αξιολόγηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ως εργαλείο διοίκησης των σχολικών μονάδων και ο βαθμός αξιοποίησης των λειτουργιών της από την εκπαιδευτική κοινότητα. Ως προς την αξιοπιστία της ερευνητικής διαδικασίας έγινε προσπάθεια να διατυπωθούν με τέτοιο τρόπο τα ερωτήματα, ώστε να μην υπάρχουν παρανοήσεις και προκαταλήψεις.

Η διερεύνηση των ερωτημάτων αποτυπώθηκε με τις είκοσι τέσσερις ερωτήσεις από τις τριάντα δύο ερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Αναλυτικότερα το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει τις εξής ερωτήσεις ανά χαρακτηριστικό του κάθε ερευνητικού ερωτήματος:

Οι ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διοίκηση του σχολείου

- Θεωρείτε απαραίτητη τη χρήση των ΤΠΕ (νέες Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας) στη σχολική διοίκηση;
- Εάν ναι, για ποιους λόγους τη θεωρείτε απαραίτητη; (*Καλύτερη επικοινωνία, Δυνατότητα καλύτερης οργάνωσης, Εξοικονόμηση χρόνου, Μείωση του κόστους, Μείωση διοικητικού βάρους*)

- Προσδιορίσετε ποια από τα παρακάτω ψηφιακά εργαλεία θεωρείτε ότι υποβοηθούν στην εκτέλεση του διοικητικού έργου στο σχολείο σας. Επιλέξτε τον αριθμό που σας αντιπροσωπεύει (1-5).
- Το σχολείο σας διαθέτει ιστοσελίδα;
- Εάν ναι, πως αξιοποιείται την ιστοσελίδα του σχολείου ;
- Κατά πόσο χρησιμοποιείτε το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο για την αμφίδρομη επικοινωνία της σχολικής μονάδας σας με
- Συνήθως με ποιο τρόπο επικοινωνείτε με τη Δ/ση Π.Ε. για ζητήματα του σχολείου σας; (*Τηλεφωνικά, Μέσω Φαξ, Μέσω Email, Δια ζώσης*)

Το Πληροφοριακό Σύστημα MySchool

- Το περιβάλλον εργασίας του mySchool είναι φιλικό και εύχρηστο;
- Έχει βελτιωθεί η διεκπεραίωση της διοικητικής εργασίας στη σχολική σας μονάδα με τη χρήση του mySchool (*εγγραφές, μετεγγραφές, δημιουργία τμημάτων, κατανομή μαθητών σε τμήματα, συνδιδασκαλίες, αναθέσεις μαθημάτων σε εκπαιδευτικούς, καταχώρηση απουσιών και βαθμολογίας, έκδοση αποτελεσμάτων*);
- Οι λογαριασμοί των εκπαιδευτικών για την εισαγωγή βαθμών και απουσιών των μαθητών του τμήματος που έχουν την ευθύνη, εξυπηρετεί τη διοικητική διαδικασία;
- Οι αναφορές (εκτυπώσεις) που παρέχονται από το πληροφοριακό σύστημα σας ικανοποιούν;
- Θεωρείτε ότι η ενημέρωση του γονέα μέσω email για τις απουσίες του παιδιού του, μείωσε το διοικητικό βάρος και κόστος στη σχολική μονάδα;
- Η δυνατότητα που παρέχει το πληροφοριακό σύστημα για τα κενά και πλεονάσματα σε κάθε σχολική μονάδα αξιοποιείται κατάλληλα από τη Δ/ση για την καλύτερη λειτουργία του σχολείου;
- Θεωρείτε ότι η διασύνδεση του mySchool με το πληροφοριακό σύστημα της Α/θμιας υγειονομικής υπηρεσίας για τη διαχείριση των αδειών του προσωπικού θα διευκόλυνε τις σχολικές μονάδες και τις Δ/σεις;
- Θεωρείτε ότι η διασύνδεση του mySchool με το πληροφοριακό σύστημα Διαύγεια του υπουργείου εσωτερικών για τη διαχείριση των σχολικών εκδρομών θα διευκόλυνε τις σχολικές μονάδες και τις Δ/σεις;

Διοικητική Αποτελεσματικότητα της Η.Δ. στην εκπαίδευση

- Κατά πόσο πιστεύετε ότι η χρήση των ΤΠΕ μπορεί να συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη διοίκηση της σχολικής μονάδας;
- Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε εργαλεία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τη διεκπεραίωση της εργασίας σας; (Καθημερινά, Το λιγότερο μια φορά την εβδομάδα, Το λιγότερο μια φορά το μήνα, Το λιγότερο μια φορά το χρόνο)
- Ποια εργαλεία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης χρησιμοποιείτε; (επιλέξτε όσα ισχύουν και συμπληρώστε αν κάποιο λείπει κ χρησιμοποιείτε) : 1. *Εργαλεία Web 2.0 (Google docs, calendar, search, drive - Blog - Skype - Social Networks κ.α)*, 2. *Υπηρεσία επικοινωνίας (Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο, κ.λπ.)*, 3. *Υπηρεσία συνδρομητικής ενημέρωσης*, 4. *Σύστημα ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων*, 5. *MySchool (Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης)*, 6. *Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (www.sch.gr)*, 7. *Ψηφιακή Υπογραφή*, 8. *diavgeia.gov.gr*, 9. *www.opengov.gr*
- Κατά πόσο ικανοποιημένοι είστε από την ιστοσελίδα της Διεύθυνσης Π.Ε. του νομού σας ;
- Επιλέξτε ποια από τα παρακάτω εργαλεία θα θέλατε να προστεθούν στον ιστότοπο της Δ/σης για την αποτελεσματικότερη διοίκηση της μονάδας σας:
- Κατά πόσο πιστεύετε ότι τα παραπάνω εργαλεία θα βοηθήσουν στη μείωση της γραφειοκρατίας και του διοικητικού βάρους;
- Κατά πόσο ικανοποιημένοι είστε από το Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης MySchool στην αποτελεσματικότερη διοίκηση της σχολικής σας μονάδας;
- Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από την αποτελεσματικότητα της αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ της σχολικής μονάδας στην οποία υπηρετείτε και της οικείας Διεύθυνσης Π.Ε.;
- Η ηλεκτρονική Διοίκηση πιστεύετε σε ποιους τομείς έχει βοηθήσει περισσότερο; (*Μείωση γραφειοκρατίας, Μείωση Διοικητικού Βάρους, Μείωση Διοικητικού Κόστους, Βελτίωση Εκτέλεσης Καθηκόντων*)

5.6 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ

Επιλέχθηκε το ερωτηματολόγιο ως βασικό εργαλείο έρευνας και συλλογής δεδομένων, γιατί δίνει τη δυνατότητα συγκέντρωσης πολλών τυποποιημένων πληροφοριών από μεγάλες πληθυσμιακές ομάδες και συντελεί στην άμεση κωδικοποίηση και αξιοποίηση διαφόρων τεχνικών στατιστικής ανάλυσης των στοιχείων (Σαραφίδου, 2011). Το ερωτηματολόγιο αποσκοπεί να προσδιορίσει αντιλήψεις και απόψεις,) είναι ταχύτερο και πιο οικονομικό, ενώ μπορεί να δώσει αντικειμενικά, συγκρίσιμα και μετρήσιμα αποτελέσματα, χρήσιμα να οδηγήσουν σε γενικεύσεις και σε πιο εύκολη στατιστική ανάλυση.

Αντίγραφο του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε υπάρχει στο παρακάτω Παράρτημα και περιέχει 32 ερωτήσεις, χωρισμένες σε τέσσερις ενότητες: α) τα γενικά στοιχεία των διευθυντών (φύλο, ηλικία, έτη προϋπηρεσίας, πρόσθετες σπουδές, τύπος και περιοχή σχολείου), β) τις ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διοίκηση του σχολείου, όπου διερευνάται η χρήση και αξιοποίηση εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη διοίκηση του σχολείου, γ) το πληροφοριακό σύστημα mySchool και οι λειτουργίες του και τέλος δ) η διοικητική αποτελεσματικότητα της Η.Δ. στην εκπαίδευση. Για να αυξηθεί το ποσοστό συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων, μιας και ο φόρτος εργασίας των εκπαιδευτικών είναι μεγάλος, όλες οι ερωτήσεις ήταν τύπου πολλαπλής επιλογής και τύπου Likert-scale (πεντάβαθμη κλίμακα απαντήσεων) με πενταβάθμια κλίμακα από το 5 – Πάρα πολύ έως το 1 - Καθόλου.

Το διαδικτυακό (OnLine) ερωτηματολόγιο επιλέχθηκε για να μπορέσουν οι εκπαιδευτικοί να απαντήσουν ανώνυμα και να γίνει γρηγορότερα η συλλογή των απαντήσεων. Δημιουργήθηκε με το εργαλείο της Google Forms το οποίο διατίθεται δωρεάν και η απαντήσεις του είναι άμεσες. Ο ερευνητής έχει τη δυνατότητα να υποβάλει υποχρεωτικά ερωτήματα κλειστού τύπου και να εκμηδενίζει με τον τρόπο αυτό τον κίνδυνο αναπάντητων ερωτημάτων. Οι ερωτήσεις είναι σύντομες, κατανοητές και ίδιες για όλους, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την αντικειμενικότητα της έρευνας.

5.7 ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οι απαντήσεις των ερωτηθέντων κρίνονται αξιόπιστες και έγκυρες. Μοιράστηκαν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου 200 ερωτηματολόγια προς εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, κατά κύριο λόγο στην Κρήτη και στην Βόρεια Ελλάδα εκ των οποίων απαντήθηκαν τα 163, διαμορφώνοντας έτσι ένα ποσοστό συμμετοχής 82,5%. Συγκεκριμένα το δείγμα αποτελείται από εν ενεργεία εκπαιδευτικούς (αναπληρωτές και μόνιμους) που υπηρετούν ως εκπαιδευτικοί με ή χωρίς θέση ευθύνης (διευθυντές ή προϊστάμενοι, υποδιευθυντές) στις σχολικές μονάδες (δημοτικά και νηπιαγωγεία).

Ο σύνδεσμος (<https://forms.gle/f9KZpTtS92yTL3YD7>) του ερωτηματολογίου διανεμήθηκε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Τα χαρακτηριστικά του δείγματος φαίνονται στους παρακάτω πίνακες και διαγράμματα, όπως και οι απαντήσεις τους. Μετά την ηλεκτρονική συγκέντρωση των αποτελεσμάτων έγινε συγκέντρωση των διαγραμμάτων μέσω του εργαλείου Φύλλα της Google και κατόπιν έγινε ανάλυση των δεδομένων με το πρόγραμμα SPSS. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται στο αμέσως επόμενο κεφάλαιο.

6. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

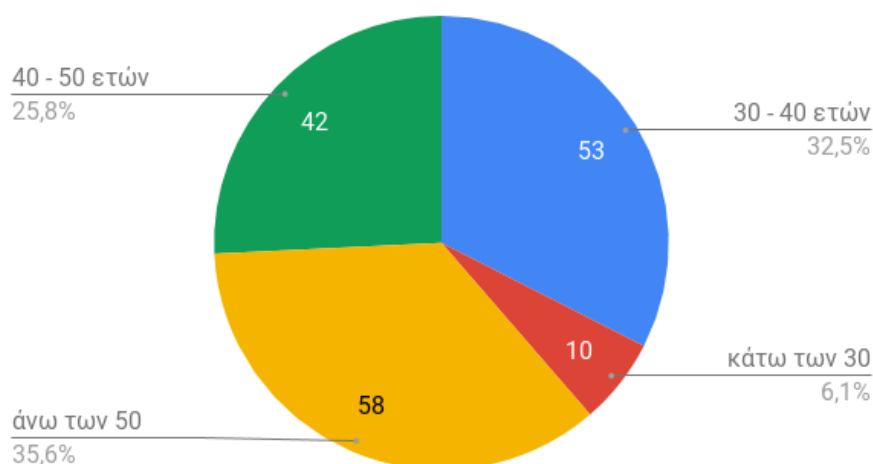
Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται αναλυτικά τα στοιχεία, τα οποία προκύπτουν από την επεξεργασία των απαντήσεων του ερωτηματολογίου. Συγκεκριμένα, παρατίθενται πίνακες δεδομένων που αναφέρονται: στα προσωπικά και δημογραφικά στοιχεία του δείγματος, στις τεχνολογικές γνώσεις των ερωτώμενων και στην ικανότητα χρήσης των ΤΠΕ, στο βαθμό χρήσης εργαλείων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και στις μορφές αξιοποίησης αυτών για τη διεκπεραίωση των διοικητικών εργασιών, στην αξιολόγηση του πληροφοριακού συστήματος mySchool και στη διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη σχολική διοίκηση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

6.1 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Η σύνθεση του δείγματος των εκπαιδευτικών που συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια, σε σχέση προς το φύλο, την ηλικία, τα συνολικά χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση, τις πρόσθετες σπουδές τους και τις γνώσεις – δεξιότητές τους στις ΤΠΕ, παρουσιάζονται στον Πίνακα 7.1 και Διάγραμμα 7.1.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1. Φύλο		
ΑΝΔΡΕΣ	49	30,1%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	114	69,9%

Πίνακας 7.1. Δείγμα εκπαιδευτικών της Α/θμιας εκπαίδευσης ως προς το φύλο και την ηλικία.

Διάγραμμα 7.1. Δείγμα εκπαιδευτικών της Α/θμιας εκπαίδευσης ως προς το φύλο και την ηλικία.

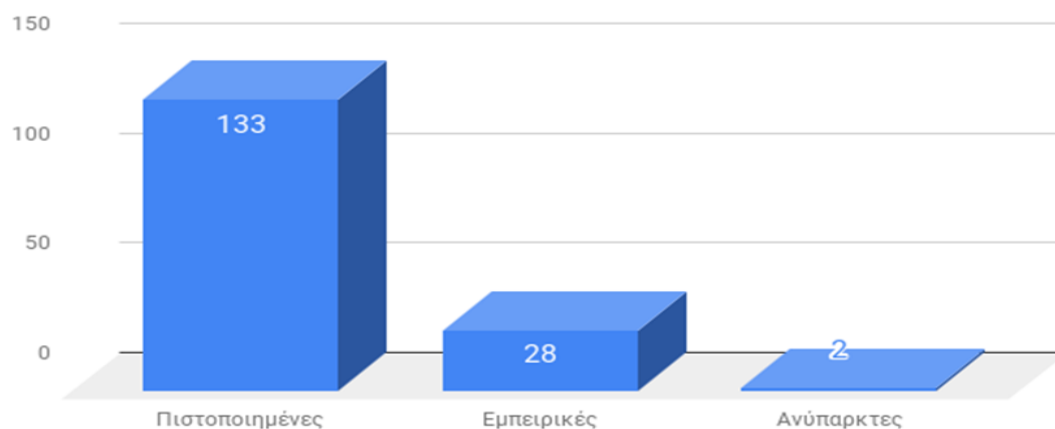
Από τα ερευνητικά αποτελέσματα προκύπτουν τα εξής το 69,9% των ερωτηθέντων διευθυντών είναι γυναίκες, ενώ μόλις το 30,1% είναι άνδρες. Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι η σχολική διοίκηση ασκείται κυρίως από γυναίκες εκπαιδευτικούς. Ενώ το 35,6% των ερωτηθέντων εκπαιδευτικών σχολείων έχει ηλικία άνω των 50 ετών και ακολουθούν όσοι είναι 30-40 ετών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που προκύπτουν από την έρευνα ένας στους τέσσερις εκπαιδευτικούς έχει Μεταπτυχιακό (25,2%) και σχεδόν οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί του δείγματος 132 από τους 163. Επιπλέον βλέπουμε ότι μόλις το 8% του δείγματος έχει συνολική υπηρεσία μέχρι 5 χρόνια, και το 7,4% από 6 έως 10 έτη.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
3. Πρόσθετες Σπουδές		
Μεταπτυχιακό Δίπλωμα	71	25,2 %
Δεύτερο Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ	29	10,3 %
Εξομοίωση	40	14,2 %
Επιμόρφωση Τ.Π.Ε. Α' επιπέδου	81	28,7 %
Επιμόρφωση Τ.Π.Ε. Β' επιπέδου	51	18,1 %
Διδακτορικό Δίπλωμα	6	2,1 %
Άλλο: Διδασκαλείο	4	1,4 %

Πίνακας 7.2. Δείγμα εκπαιδευτικών της Π.Ε. ως προς τα συνολικά χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση και τις πρόσθετες σπουδές τους.

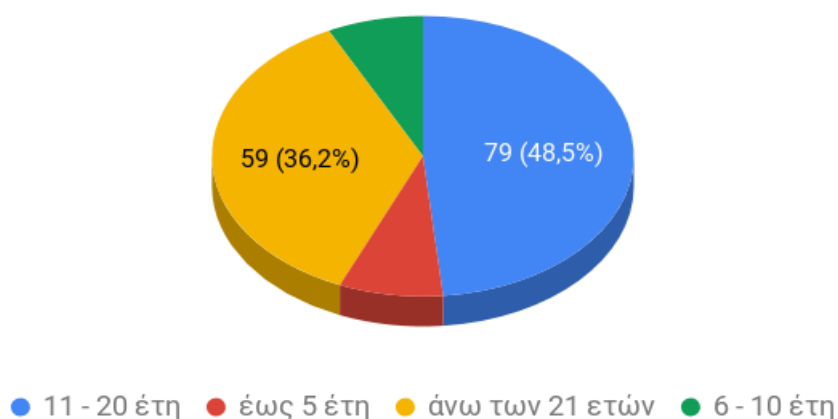
Ερώτηση 4. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που κατέχετε στις Τ.Π.Ε. είναι:

Διάγραμμα 7.2 Δείγμα εκπαιδευτικών της Π.Ε. ως προς τις δεξιότητές τους στις ΤΠΕ.

Αξιοσημείωτο είναι το αποτέλεσμα της πέμπτης ερώτησης (7.2) από όπου καταγράφεται ότι το 81,6% των εκπαιδευτικών είναι πιστοποιημένοι στις νέες τεχνολογίες και οι υπόλοιποι κατέχουν εμπειρικές δεξιότητες, ενώ μόλις 2 εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι δεν γνωρίζουν καθόλου από τις ΤΠΕ. Από το εύρημα στο διάγραμμα 7.3 γίνεται σαφές ότι, το 84,7% του δείγματος έχει συνολική υπηρεσία πάνω από 11 έτη, γεγονός που αναδεικνύει ότι στην πρωτοβάθμια το ποσοστό των νέων εκπαιδευτικών είναι μικρό.

Ερώτηση 5. Έτη συνολικής προϋπηρεσίας

Διάγραμμα 7.3 Δείγμα εκπαιδευτικών της Α/θμιας εκπαίδευσης ως προς τα έτη προϋπηρεσίας.

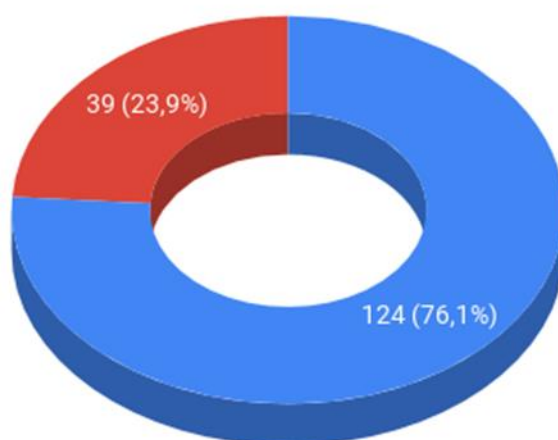
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
6. Θέση		
Δ/ντης ή Προϊστάμενος	58	50%
Αναπληρωτής Δ/ντης ή Προϊστάμενος	2	1,2%
Υποδιευθυντής	14	8,6%
Εκπαιδευτικός	89	54,6%

Πίνακας 7.3. Δείγμα σε σχέση με τη θέση των εκπαιδευτικών στο σχολείο.

Η κατανομή του δείγματος όπως φαίνεται στον Πίνακα 7.3 και τα διαγράμματα 7.4 και 7,5 έχει ως εξής: το 59,6% των εκπαιδευτικών κατέχουν θέσεις ευθύνης στις σχολικές μονάδες που υπηρετούν. Ως προς τον τύπο του σχολείου, η πλειονότητα των ερωτηθέντων εκπαιδευτικών (76,1%) υπηρετεί σε Δημοτικό σχολείο, ενώ το 69,9% του δείγματος είναι από την περιφέρεια της Κρήτης και της Κεντρικής Μακεδονίας με 19%.

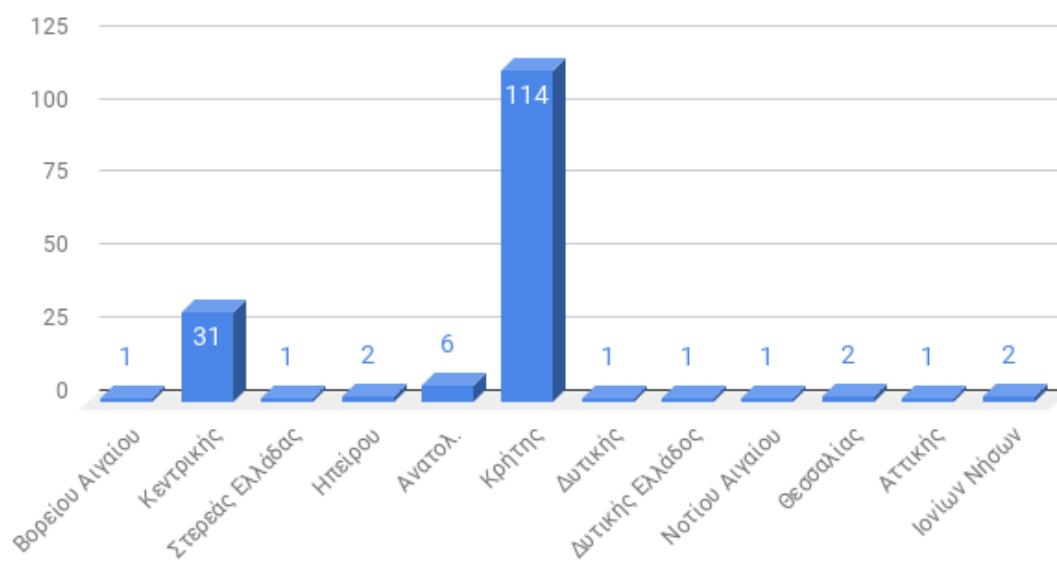
7. Τύπος Σχολικής Μονάδας

- Δημοτικό
- Νηπιαγωγείο

Διάγραμμα 7.4 Δείγμα εκπαιδευτικών σύμφωνα με τον τύπο των σχολικών μονάδων τους.

8. Περιφέρεια Σχολείου

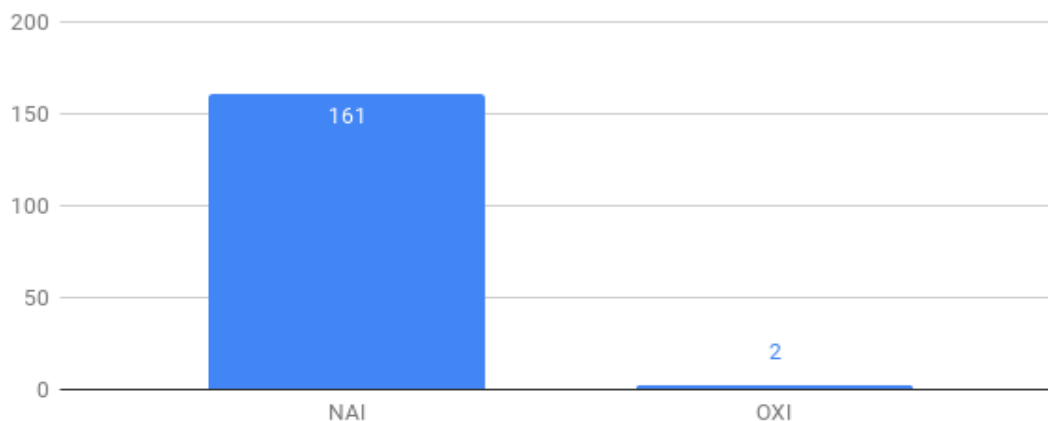
Διάγραμμα 7.5 Δείγμα εκπαιδευτικών σύμφωνα με την περιφέρεια όπου βρίσκονται.

6.2 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΠΕ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Σε αυτή την κατηγορία αποτελεσμάτων που συνδέεται με τα δύο πρώτα ερευνητικά ερωτήματα θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα που αφορούν τον βαθμό αξιοποίησης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διοίκηση και θα αναλυθούν εκτενέστερα οι αντιλήψεις των ερωτώμενων του δείγματος μέσω των απαντήσεών τους.

Από το παρακάτω διάγραμμα 7.6 προκύπτει ότι όλοι σχεδόν οι εκπαιδευτικοί κρίνουν απαραίτητη τη χρήση των ΤΠΕ για την καλύτερη διοίκηση των σχολικών μονάδων με θετική απάντηση κατά 98%.

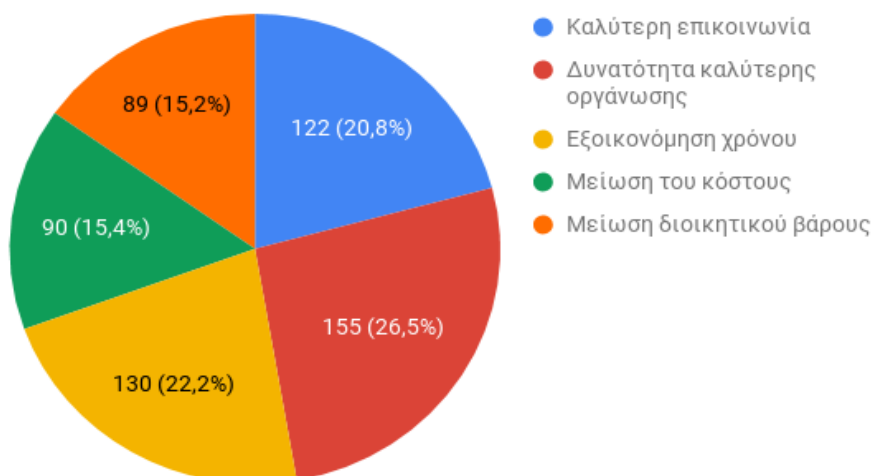
9. Θεωρείτε απαραίτητη τη χρήση των ΤΠΕ (νέες Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας) στη σχολική διοίκηση;

Διάγραμμα 7.6 Δείγμα εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση.

Διαπιστώνεται ότι όλοι οι ερωτηθέντες χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ και όπως φαίνεται και στο επόμενο διάγραμμα 7.7 θεωρούν ότι μέσω των ΤΠΕ μπορούν και οργανώνουν καλύτερα τις διοικητικές λειτουργίες του σχολείου τους με ποσοστό 26,5%, με 22,2% τους βοηθά στην εξοικονόμηση χρόνου, ένα ποσοστό 20,8% ότι τους εξυπηρετεί στην επίτευξη καλύτερης επικοινωνίας, ένα 15,4% θεωρεί ότι μειώνει τα λειτουργικά έξοδα – δαπάνες του σχολείου τους, ενώ το 15,2% θεωρεί ότι μειώνει το διοικητικό βάρος στην εκπαίδευση.

10. Εάν ναι, για ποιους λόγους τη θεωρείτε απαραίτητη;

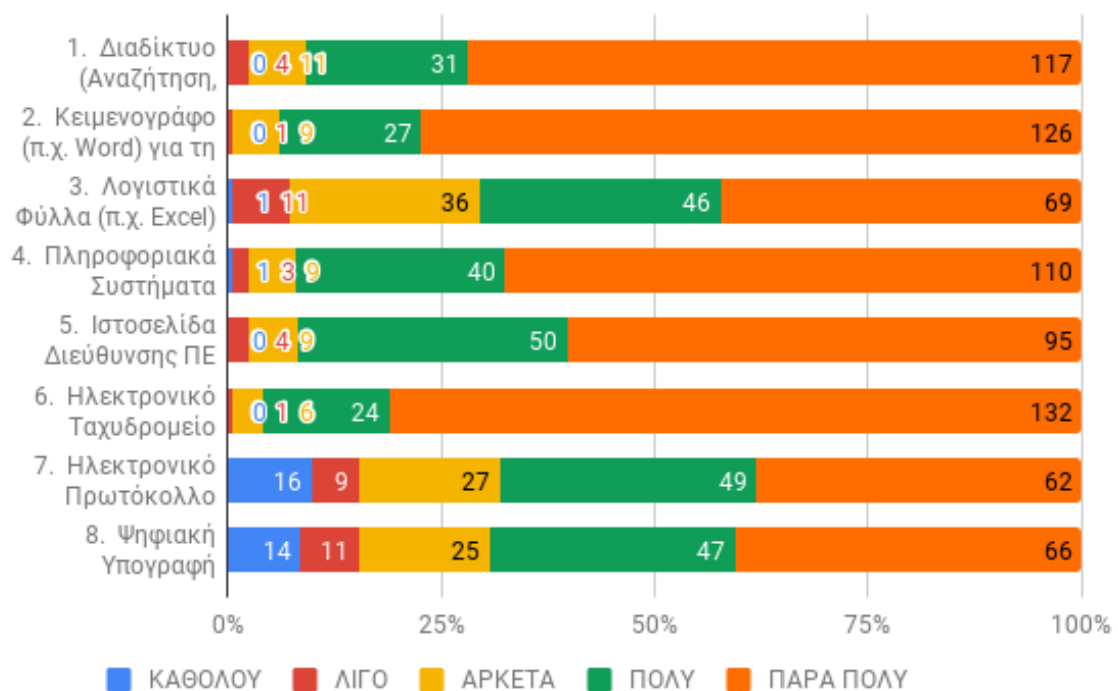
Διάγραμμα 7.7 Δείγμα εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση.

Σύμφωνα με τον Πίνακα 7.4 και τα γραφήματα 7.8 και 7.9 που ακολουθεί προκύπτει ότι όλοι οι διευθυντές χρησιμοποιούν εργαλεία, εφαρμογές – προγράμματα και υπηρεσίες Η.Δ. για τη διοίκηση των σχολικών τους μονάδων. Οι εφαρμογές που χρησιμοποιούνται πολύ από όλους τους και είναι από τα πιο βασικά εργαλεία των σχολικών τους μονάδων είναι ο κειμενογράφος (77%) για τη σύνταξη εγγράφων, το διαδίκτυο (71%), το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (80,5%), και το πληροφοριακό σύστημα mySchool (67%). Την ίδια όμως ευρεία χρήση δεν έχουν τα λογιστικά φύλλα (excel), το ηλεκτρονικό πρωτόκολλο, η ψηφιακή υπογραφή, η ηλεκτρονική νομοθεσία. Η Ιστοσελίδα της Δ/σης Π.Ε. έχει μέτρια χρήση και τη λιγότερη απήχηση έχουν οι υπηρεσίες ΠΣΔ, τα εργαλεία web 2.0, το Google Drive, τα εργαλεία τηλεδιάσκεψης και η ίδια η ιστοσελίδα των σχολείων.

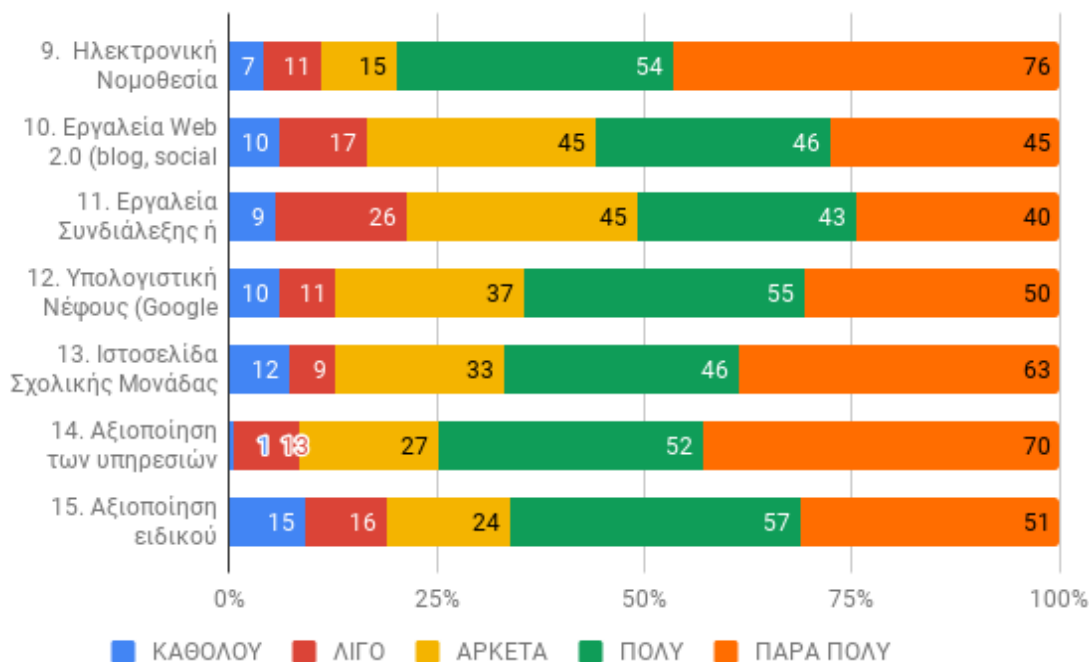
11. Η συχνότητα χρήσης των εργαλείων Η.Δ. στη διοίκηση του σχολείου					
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
1. Διαδίκτυο (Αναζήτηση, πληροφορίες κ.α)	0	4	11	31	117
2. Κειμενογράφο (π.χ. Word) για τη σύνταξη εγγράφων	0	1	9	27	126
3. Λογιστικά Φύλλα (π.χ. Excel) για ωρολόγιο πρόγραμμα και τήρηση οικονομικών, στατιστικών στοιχείων κτλ	1	11	36	46	69
4. Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης (myschool, ΟΠΣΥΔ)	1	3	9	40	110
5. Ιστοσελίδα Διεύθυνσης ΠΕ	0	4	9	50	95

6. Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο (επικοινωνία με εκπαιδευτικούς, άλλα σχολεία, τοπικούς φορείς, προϊστάμενες αρχές, γονείς)	0	1	6	24	132
7. Ηλεκτρονικό Πρωτόκολλο	16	9	27	49	62
8. Ψηφιακή Υπογραφή Εγγράφων	14	11	25	47	66
9. Ηλεκτρονική Νομοθεσία	7	11	15	54	76
10. Εργαλεία Web 2.0 (blog, social media, wiki)	10	17	45	46	45
11. Εργαλεία Συνδιάλεξης ή Τηλεδιάσκεψης	9	26	45	43	40
12. Υπολογιστική Νέφος (Google Drive)	10	11	37	55	50
13. Ιστοσελίδα Σχολικής Μονάδας	12	9	33	46	63
14. Αξιοποίηση των υπηρεσιών του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου	1	13	27	52	70
15. Αξιοποίηση ειδικού λογισμικού για διοικητική χρήση (e-school, ΕΠΑΦΟΣ)	15	16	24	57	51

Πίνακας 7.4. Δείγμα εκπαιδευτικών της Α/θμιας εκπαίδευσης σε σχέση με τη συχνότητα χρήσης των ΤΠΕ στη διοίκηση του σχολείου.

Διάγραμμα 7.8 Η συχνότητα χρήσης των ΤΠΕ στη διοίκηση του σχολείου.

Διάγραμμα 7.9 Η συχνότητα χρήσης των ΤΠΕ στη διοίκηση του σχολείου

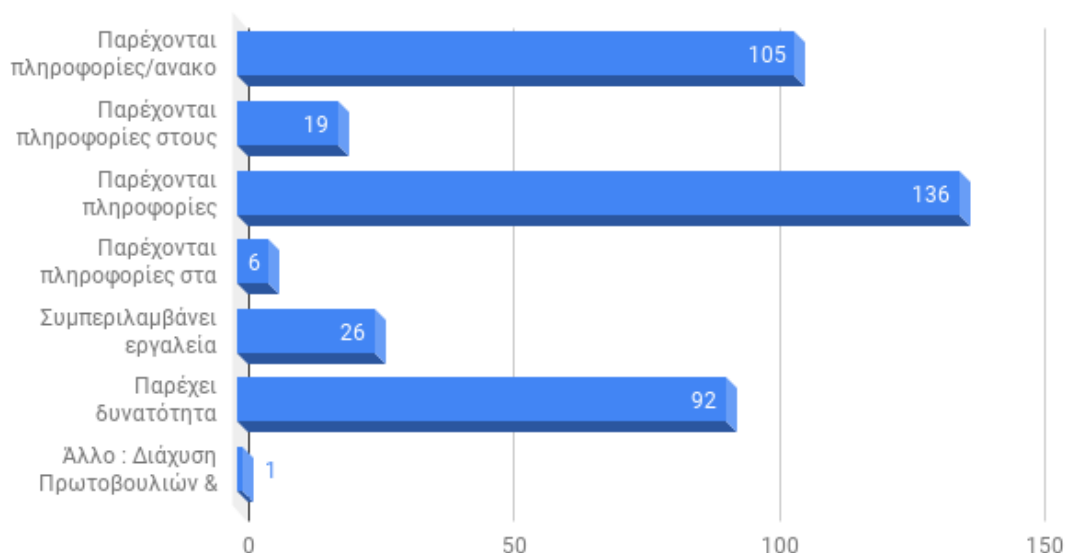
13. Αξιοποίηση Ιστοσελίδας	Συχνότητα	Ποσοστό
1. Παρέχονται πληροφορίες/ανακοινώσεις για μαθητές ή εκπαιδευτικούς	105	64%
2. Παρέχονται πληροφορίες στους γονείς για την πρόοδο και φοίτηση των παιδιών τους	19	11,5%
3. Παρέχονται πληροφορίες γενικού ενδιαφέροντος (νέα, εκδηλώσεις, προγράμματα, αθλητικές συμμετοχές, γιορτές κλπ) στο Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων, στην Δευτεροβάθμια Διεύθυνση, στην Περιφέρεια κ.ά.	136	83%
4. Παρέχονται πληροφορίες στα υπόλοιπα σχολεία για προγράμματα αυτο-αξιολόγησης	6	3,6%
5. Συμπεριλαμβάνει εργαλεία αλληλεπίδρασης (social media)	26	6,8%
6. Παρέχει δυνατότητα ηλεκτρονικής επικοινωνίας	92	15,8%
7. Άλλο: Διάχυση πρωτοβουλιών	1	0,6%

Πίνακας 7.5. Βαθμός αξιοποίησης της ιστοσελίδας των σχολικών μονάδων σε όσα από αυτά διαθέτουν.

Ο Πίνακας 7.5 και το γράφημα 7.11 αναφέρεται στο βαθμό αξιοποίησης της ιστοσελίδας των σχολικών μονάδων, όπως προέκυψε από το δείγμα του γραφήματος 7.12 το 71,8% διαθέτει ηλεκτρονική πύλη – ιστότοπο, αλλά το θετικό είναι ότι σχεδόν όλοι (83%) τη χρησιμοποιούν ως ένα μέσο για να παρέχουν γενικές πληροφορίες της σχολικής τους μονάδας, ενώ με 16% πολλοί παρέχουν τη δυνατότητα ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Έπειτα ακολουθούν οι ανακοινώσεις – πληροφορίες που απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς με 64%, ενώ αντίθετα με 11,5% για τις πληροφορίες προς τους

γονείς που αφορούν την πρόοδο – φοίτηση των παιδιών τους. Με το μικρότερο ποσοστό της τάξης του 6,8% η ιστοσελίδα παρέχει πληροφορίες στα υπόλοιπα σχολεία για προγράμματα αυτο-αξιολόγησης.

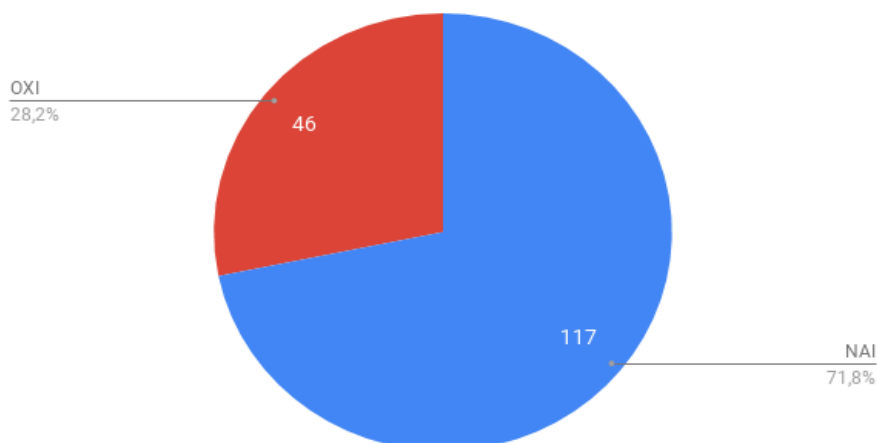
13. Εάν ναι, πως αξιοποιείτε την ιστοσελίδα του σχολείου ;

Διάγραμμα 7.11 Δείγμα αξιοποίησης της ιστοσελίδας του σχολείου

Ενώ στο παρακάτω γράφημα φαίνεται ότι τα 2/3 των σχολείων διαθέτουν ιστοσελίδα και δυστυχώς υπάρχει ένα ποσοστό 28,2% που δεν διαθέτουν.

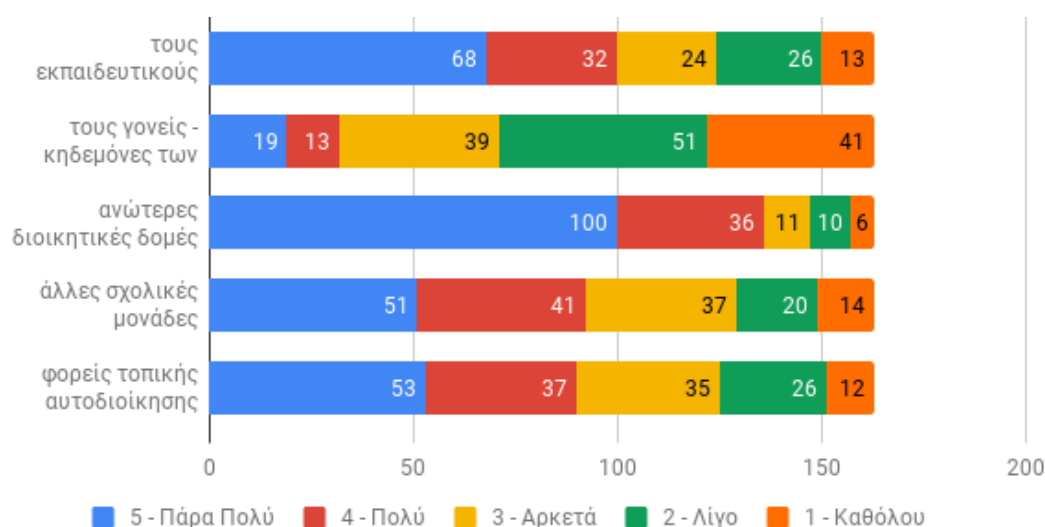
12. Το σχολείο σας διαθέτει ιστοσελίδα;

Διάγραμμα 7.10 Δείγμα σχολείων που διαθέτουν ιστοσελίδα..

Από το γράφημα 7.12 που ακολουθεί για την καλύτερη αναπαράσταση των αποτελεσμάτων φαίνεται ότι η ηλεκτρονική επικοινωνία των σχολείων με τη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), επιτυγχάνεται κυρίως με τις ανώτερες διοικητικές δομές της εκπαίδευσης (136 απαντήσεις) και μετά με τους εκπαιδευτικούς (100 απαντήσεις). Αντιθέτως το 56% (92 απαντήσεις) το χρησιμοποιεί λίγο έως και

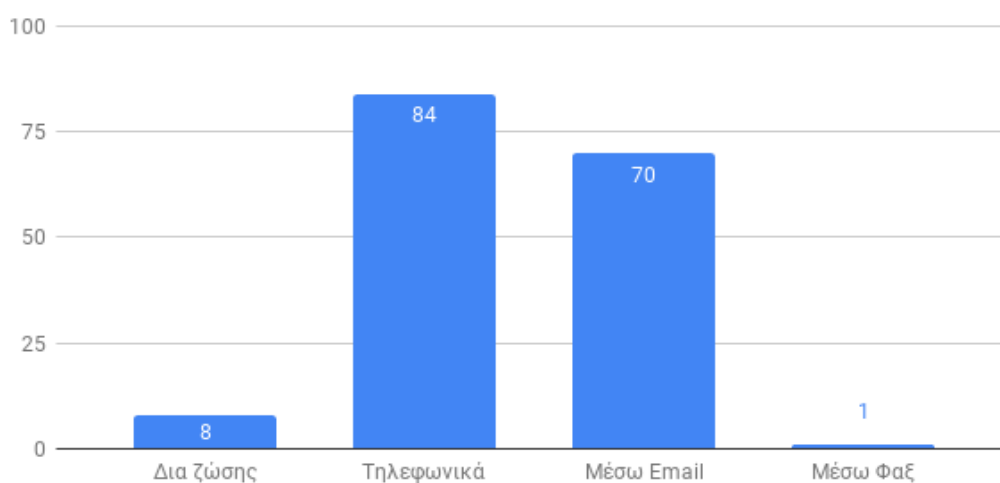
καθόλου στην επικοινωνία τους με τους γονείς των μαθητών. Αρκετά χρησιμεύει στην επικοινωνιακή διασύνδεση των σχολικών μονάδων με άλλες σχολικές μονάδες και διάφορους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης .

Διάγραμμα 7.12 Δείγμα χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην επικοινωνία του σχολείου

Από το παρακάτω γράφημα 7.13 διαφαίνεται ότι με 42,6% το δείγμα επιλέγει να επικοινωνεί μέσω email με τη Δ/ση Π.Ε. του, με 50% τηλεφωνικά, ενώ μόνο 8 άτομα επιλέγουν τη δια ζώσης μέθοδο και μόλις ένα άτομο επιλέγει ακόμα να χρησιμοποιεί το φαξ. Γεγονός που είναι πολύ ελπιδοφόρο για τη μετατροπή του παραδοσιακού σχολείου σε ένα ψηφιακό περιβάλλον με ηλεκτρονικές μεθόδους λειτουργίας και οργάνωσης.

15. Συνήθως με ποιο τρόπο επικοινωνείτε με τη Δ/ση Π.Ε. για ζητήματα του σχολείου σας;

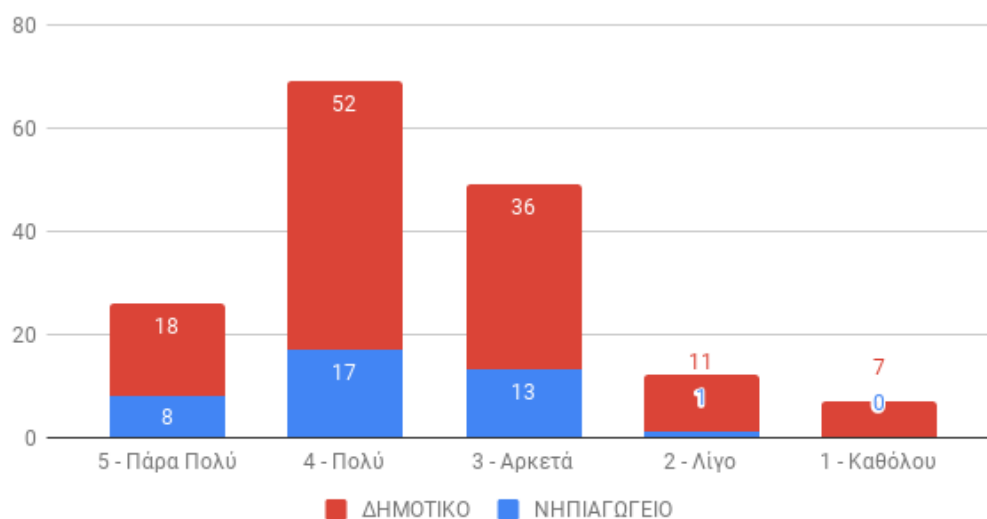

Διάγραμμα 7.13 Δείγμα σχετικά με τον τρόπο επικοινωνίας των σχολείων με τη Δ/ση Π.Ε.

6.3 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΣ MYSCHOOL

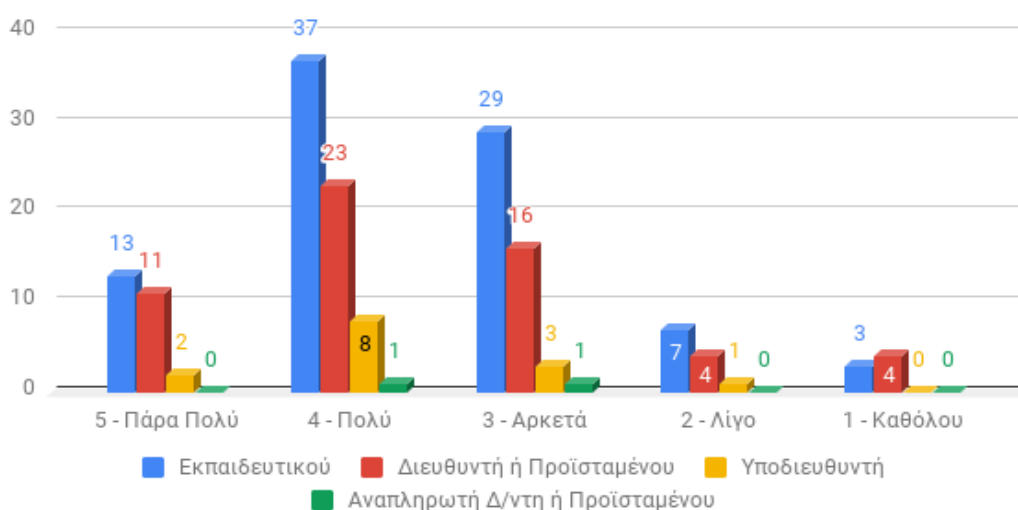
Εδώ παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που συνδέονται με τα ερευνητικά ερωτήματα 3^ο, 4^ο και 5^ο, τα οποία αφορούν τον βαθμό αξιοποίησης και ικανοποίησης του πληροφοριακού συστήματος mySchool από την πλευρά των ερωτηθέντων σε σχέση με τη διοίκηση των σχολικών μονάδων τους. Θα αναλυθούν εις βάθος οι αντιλήψεις των ερωτώμενων του δείγματος και θα γίνουν συσχετίσεις των αποτελεσμάτων με βάση τον τύπο του σχολείου, το φύλο των ερωτηθέντων και τη θέση υπηρεσίας τους. Από τα διαγράμματα (7.14, 7.15) φαίνεται ότι η ευχρηστία και η φιλικότητα του περιβάλλοντος του mySchool είναι αρκετά ανεξάρτητη από τον τύπο του σχολείου του δείγματος και της θέσης που υπηρετεί του σε αυτό.

**16. Το περιβάλλον εργασίας του Myschool είναι φιλικό και εύχρηστο;
Ανάλογα με τον τύπο του σχολείου.**

Διάγραμμα 7.14 Δείγμα ευχρηστίας και φιλικότητας mySchool ανάλογα με τον τύπο του σχολείου.

**16. Το περιβάλλον εργασίας του Myschool είναι φιλικό και εύχρηστο;
Σε σχέση με τη θέση του δείγματος στο σχολείο.**

Διάγραμμα 7.15 Δείγμα ευχρηστίας και φιλικότητας mySchool ανάλογα με τη θέση υπηρεσίας.

Αυτό επιβεβαιώνεται από μια ακόμη στατιστική ανάλυση των πινάκων αποτελεσμάτων του Chi-square tests (βλέπε πίνακα 7.6). Διαπιστώνεται ότι με βάση το P-value του Pearson το Sig =0,316 στην πρώτη περίπτωση και Sig =0,974 στη δεύτερη, είναι πολύ μεγαλύτερες του 0,05 και σημαίνει ότι δεχόμαστε τις υποθέσεις εργασίας περί ανεξαρτησίας των δύο αυτών χαρακτηριστικών.

Count		ΣΧΟΛΕΙΟ		Total
		Δημοτικό	Νηπιαγωγείο	
MYSCHOOL	1 - Καθόλου	7	0	7
	2 - Λίγο	11	1	12
	3 - Αρκετά	35	13	48
	4 - Πολύ	50	17	67
	5 - Πάρα Πολύ	18	8	26
Total		121	39	160

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,735 ^a	4	,316
Likelihood Ratio	6,766	4	,149
N of Valid Cases	160		

a. 2 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,71.

Πίνακας 7.6 Chi-Square test ανεξαρτησίας της φιλικότητας και της ευχρηστίας του mySchool σε σχέση με τον τύπο του σχολείου.

Count		ΘΕΣΗ				Total
		Αναπληρωτή Δ/νη ή Προϊσταμένου	Διευθυντή ή Προϊσταμένου	Εκπαιδευτικού	Υποδιευθυντή	
MYSCHOOL	1 - Καθόλου	0	4	3	0	7
	2 - Λίγο	0	4	7	1	12
	3 - Αρκετά	1	16	28	3	48
	4 - Πολύ	1	23	35	8	67
	5 - Πάρα Πολύ	0	11	13	2	26
Total		2	58	86	14	160

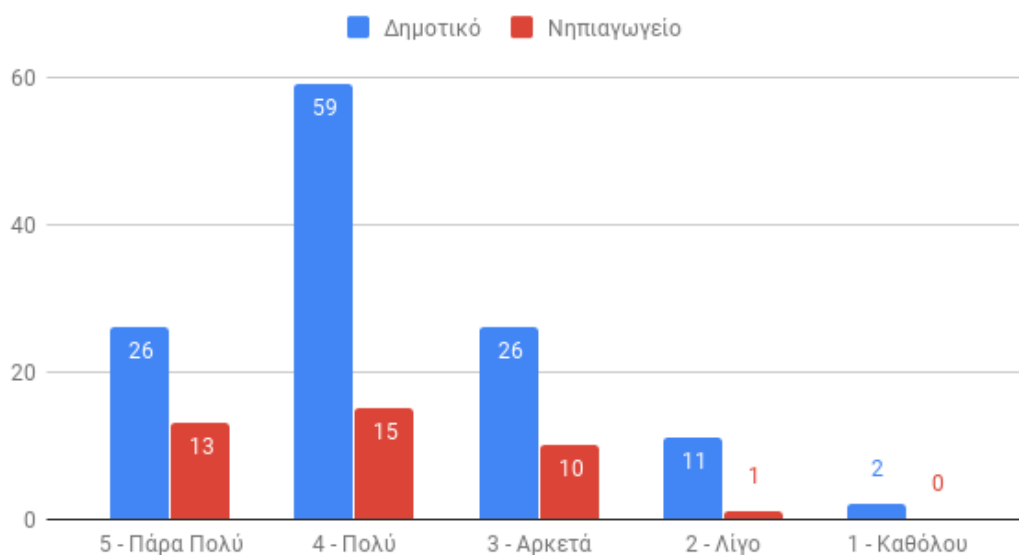
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,432 ^a	12	,974
Likelihood Ratio	5,391	12	,944
N of Valid Cases	160		

a. 12 cells (60,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,09.

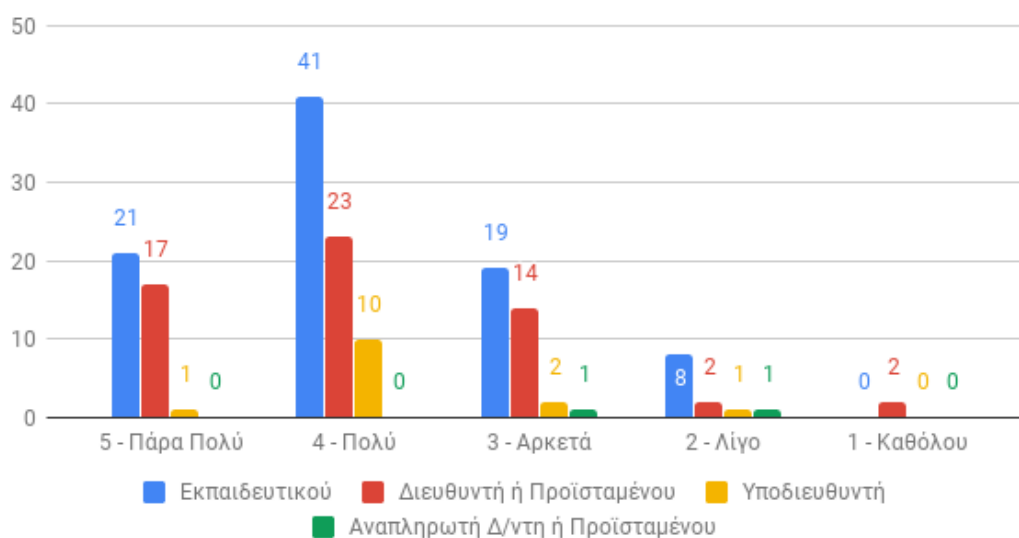
Πίνακας 7.7 Chi-Square test ανεξαρτησίας της φιλικότητας και της ευχρηστίας του mySchool σε σχέση με τη θέση υπηρεσίας στο σχολείο.

Με την επόμενη ερώτηση διερευνήθηκε κατά πόσο βελτιώθηκε η διοικητική εργασία στις σχολικές μονάδες του δείγματος με τη χρήση του mySchool ανάλογα με τη θέση υπηρεσίας των ερωτηθέντων και τον τύπο του σχολείου τους. Σύμφωνα με τις απαντήσεις όπως φαίνονται στα παρακάτω διαγράμματα (7.16, 7.17) δεν εξαρτάται από τον τύπο του σχολείου ούτε από την εκάστοτε θέση υπηρεσίας του δείγματος.

Διάγραμμα 7.16 Δείγμα βελτίωσης της διοίκησης του σχολείου μέσω του mySchool ανάλογα με τον τύπο του σχολείου.

17. Έχει βελτιωθεί η διεκπεραίωση της διοικητικής εργασίας στη σχολική σας μονάδα με τη χρήση του Myschool (ανάλογα με τη θέση του δείγματος)

Διάγραμμα 7.17 Δείγμα βελτίωσης της διοίκησης του σχολείου μέσω του mySchool ανάλογα με τη θέση του δείγματος.

Το γεγονός ότι η βελτίωση της σχολικής διοίκησης με τη χρήση του ΠΣ mySchool δεν εξαρτάται από τον τύπο του σχολείου που υπηρετεί και την θέση υπηρεσίας που έχει ο ερωτώμενος εκπαιδευτικός, αντιθέτως έχει καθολική αποδοχή, έρχεται να το επιβεβαιώσει και ένας ακόμα δείκτης που προέκυψε από την επεξεργασία του SPSS. Σύμφωνα με τους πίνακες αποτελεσμάτων του Chi-square tests (7.8, 7.9) διαπιστώνεται ότι στην πρώτη περίπτωση (τύπος σχολείου) με βάση το P-value του Pearson το Sig = 0,316 και στη δεύτερη περίπτωση (θέση υπηρεσίας) το Sig = 0,974, που είναι μεγαλύτερο του 0,05 και σημαίνει σε κάθε περίπτωση η βελτίωση του διοικητικού έργου των σχολείων είναι ανεξάρτητη από τον παράγοντα τύπος σχολείου και θέση υπηρεσίας του προσωπικού του.

	ΣΧΟΛΕΙΟ		Total
	Δημοτικό	Νηπιαγωγείο	
MYSCHOOL 1 - Καθόλου	7	0	7
2 - Λίγο	11	1	12
3 - Αρκετά	35	13	48
4 - Πολύ	50	17	67
5 - Πάρα Πολύ	18	8	26
Total	121	39	160

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,735 ^a	4	,316
Likelihood Ratio	6,766	4	,149
N of Valid Cases	160		

a. 2 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,71.

Πίνακας 7.8 *Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού βελτίωσης της σχολικής διοίκησης μέσω του mySchool σε σχέση με το τύπο του σχολείου.*

Count		ΘΕΣΗ				Total
		Αναπληρωτή Δ/ντη ή Προϊσταμένου	Διευθυντή ή Προϊσταμένου	Εκπαιδευτικού	Υποδιευθυντή	
MYSCHOOL	1 - Καθόλου	0	4	3	0	7
	2 - Λίγο	0	4	7	1	12
	3 - Αρκετά	1	16	28	3	48
	4 - Πολύ	1	23	35	8	67
	5 - Πάρα Πολύ	0	11	13	2	26
Total		2	58	86	14	160

Chi-Square Tests

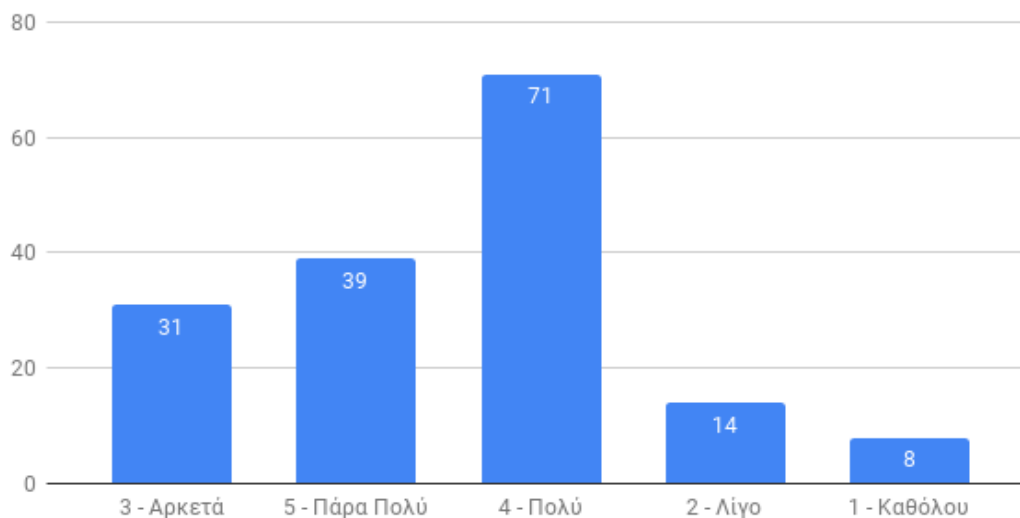
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,432 ^a	12	,974
Likelihood Ratio	5,391	12	,944
N of Valid Cases	160		

a. 12 cells (60,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,09.

Πίνακας 7.9 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού βελτίωσης της σχολικής διοίκησης μέσω του mySchool σε σχέση με τη θέση υπηρεσίας στο σχολείο.

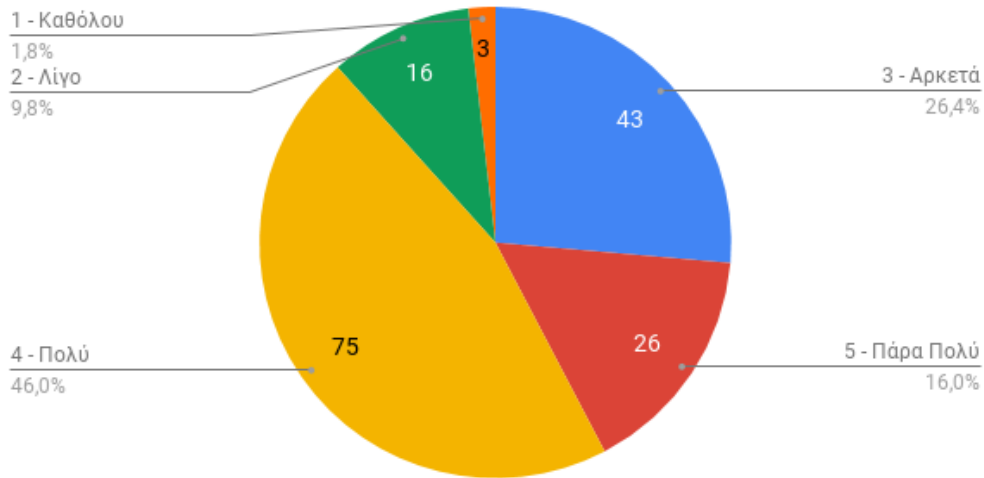
Σύμφωνα με το επόμενο γράφημα 7.18 διαφαίνεται ότι η λειτουργία των απουσιών και βαθμών του mySchool εξυπηρετεί σε μεγάλο βαθμό το δείγμα σε ένα ποσοστό 86,5% (Αρκετά έως Πάρα Πολύ), ενώ μόλις το 13,5% (Καθόλου έως Λίγο) δεν είναι ικανοποιημένο από τη διαδικασία της ηλεκτρονικής καταχώρισης μέσω του ΠΣ.

18. Οι λογαριασμοί των εκπαιδευτικών για την εισαγωγή βαθμών και απουσιών των μαθητών του τμήματος που έχουν την ευθύνη, εξυπηρετεί τη διοικητική διαδικασία;

Διάγραμμα 7.18 Βαθμός εξυπηρέτησης του δείγματος από τη λειτουργία των απουσιών και των βαθμών του mySchool.

19. Οι αναφορές (εκτυπώσεις) που παρέχονται από το πληροφοριακό σύστημα σας ικανοποιούν;

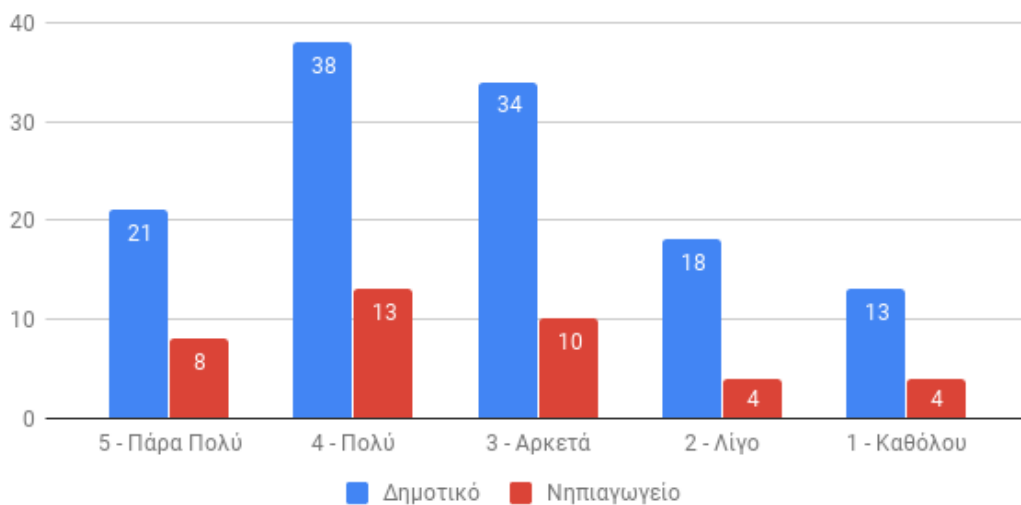

Διάγραμμα 7.18 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος από τις αναφορές του mySchool

Από το παραπάνω διάγραμμα 7.19 είναι ξεκάθαρο ότι το δείγμα είναι πολύ ικανοποιημένο από τις αναφορές του mySchool, τις δυνατότητες δηλαδή που τους δίνει να εκτυπώσουν ότι τους ενδιαφέρει για την εύρυθμη λειτουργία και οργάνωση του σχολείου με ποσοστό 62% (Πολύ και Πάρα πολύ) και με ποσοστό 26,4% (Αρκετά).

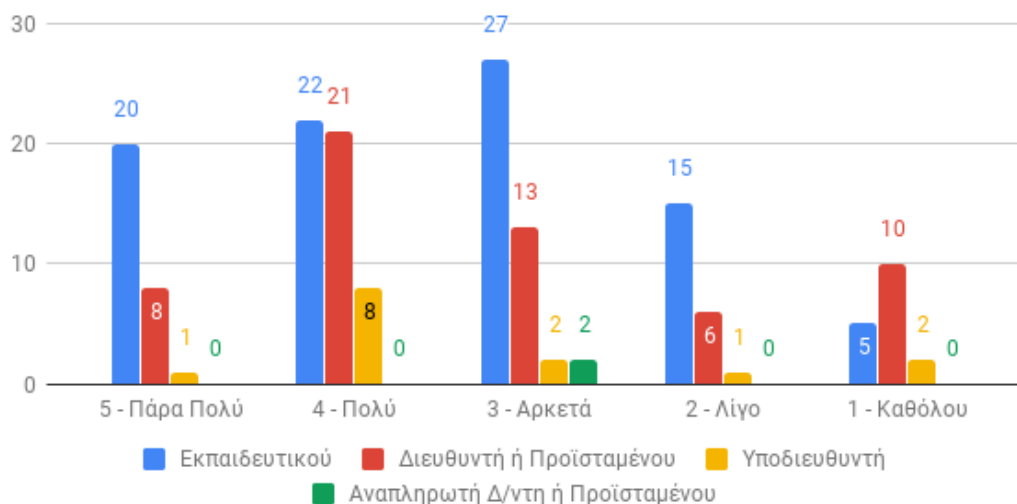
Σύμφωνα με τα ακόλουθα διαγράμματα (7.20,7.21) η δυνατότητα ηλεκτρονικής ενημέρωσης των γονέων για τις απουσίες μέσω του ΠΣ θεωρείται σε μεγάλο ότι έχει μειώσει το διοικητικό βάρος και κόστος της σχολικής μονάδας και δεν εξαρτάται από τον τύπο της και τη θέση υπηρεσίας του δείγματος σε αυτή.

20. Θεωρείτε ότι η ενημέρωση του γονέα μέσω email για τις απουσίες του παιδιού του, μείωσε το διοικητικό βάρος και κόστος στη σχολική μονάδα; Ανάλογα με τον τύπο του σχολείου

Διάγραμμα 7.20 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος από την ηλεκτρονική ενημέρωση των γονέων μέσω του mySchool σχετικά με τη μείωση του διοικητικού βάρους και κόστους ανάλογα με τον τύπο της μονάδας.

20. Θεωρείτε ότι η ενημέρωση του γονέα μέσω email για τις απουσίες του παιδιού του, μείωσε το διοικητικό βάρος και κόστος στη σχολική μονάδα; Ανάλογα με τη θέση του δείγματος.

Διάγραμμα 7.21 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος από την ηλεκτρονική ενημέρωση των γονέων μέσω του mySchool σχετικά με τη μείωση του διοικητικού βάρους και κόστους ανάλογα με τη θέση υπηρεσίας του δείγματος των σχολικών μονάδων.

Αυτό επιβεβαιώνεται από μια ακόμη στατιστική ανάλυση των πινάκων αποτελεσμάτων του Chi-square tests (7.10, 7.11), όπου διαπιστώνεται ότι με βάση το δείκτη P-value του Pearson το Sig = 0,316 στην πρώτη περίπτωση (τύπος σχολείου) και Sig = 0,974 (θέση υπηρεσίας) στη δεύτερη, είναι πολύ μεγαλύτερες του 0,05 και σημαίνει ότι δεχόμαστε τις υποθέσεις εργασίας περί ανεξαρτησίας των δύο αυτών χαρακτηριστικών.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,735 ^a	4	,316
Likelihood Ratio	6,766	4	,149
N of Valid Cases	160		

a. 2 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,71.

Πίνακας 7.10 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού μείωσης του διοικητικού βάρους και κόστους μέσω του mySchool σε σχέση τον τύπο του σχολείου.

Chi-Square Tests

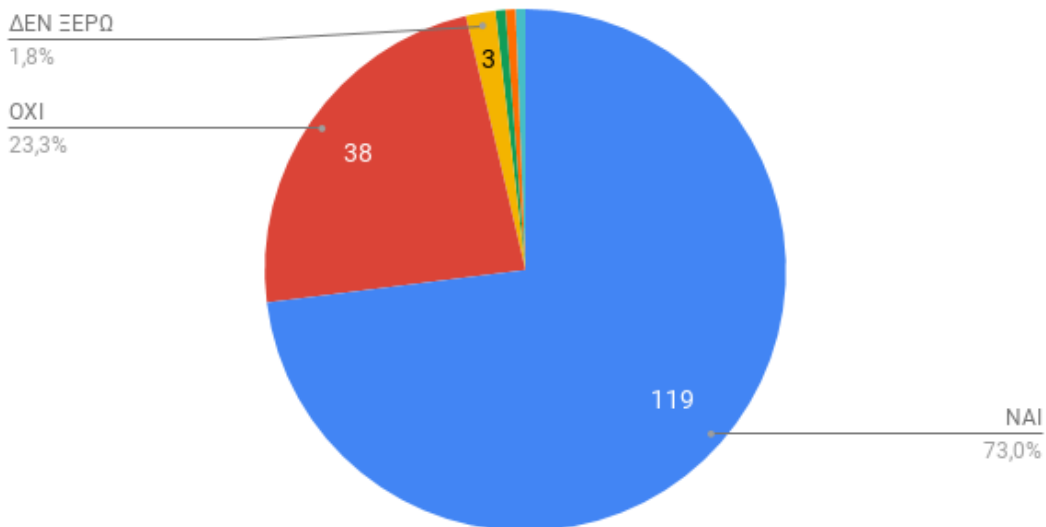
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,432 ^a	12	,974
Likelihood Ratio	5,391	12	,944
N of Valid Cases	160		

a. 12 cells (60,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,09.

Πίνακας 7.11 *Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού μείωσης του διοικητικού βάρους και κόστους μέσω του mySchool σε σχέση τη θέση υπηρεσίας στο σχολείο.*

Από το διάγραμμα 7.22 είναι ολοφάνερο ότι το δείγμα είναι πολύ ικανοποιημένο το βαθμό αξιοποίησης των κενών και πλεονασμάτων από τη Δ/νση Π.Ε. όπως προκύπτουν από το mySchool, με ποσοστό 73, με μόλις το 23,3% να θεωρεί ότι δεν γίνεται καθόλου κατάλληλη αξιοποίηση και 5 άτομα να απαντάνε «δεν ξέρω», «όχι πάντα», «θα μπορούσε και καλύτερα».

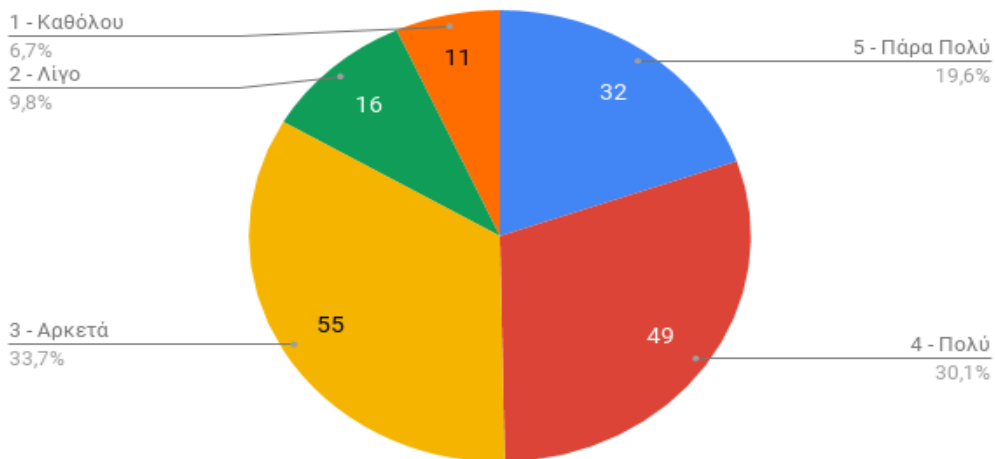
21. Η δυνατότητα που παρέχει το πληροφοριακό σύστημα για τα κενά και πλεονάσματα σε κάθε σχολική μονάδα αξιοποιείται κατάλληλα από τη Δ/νση

Διάγραμμα 7.22 *Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την αξιοποίηση των κενών – πλεονασμάτων που προφέρει ως λειτουργία το mySchool από την πλευρά της Δ/νσης Π.Ε.*

Από το παρακάτω διάγραμμα 7.23 φαίνεται ο βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σχετικά με την υπόθεση για επέκταση των λειτουργιών του mySchool σε ότι αφορά τις σχολικές εκδρομές, όπου τα αποτελέσματα δεν είναι ξεκάθαρα καθώς το 49,7% είναι θετικό, ένα 43,5% είναι πιο διστακτικό και το 6,7% θεωρεί ότι δεν θα επιφέρει καμία βελτίωση.

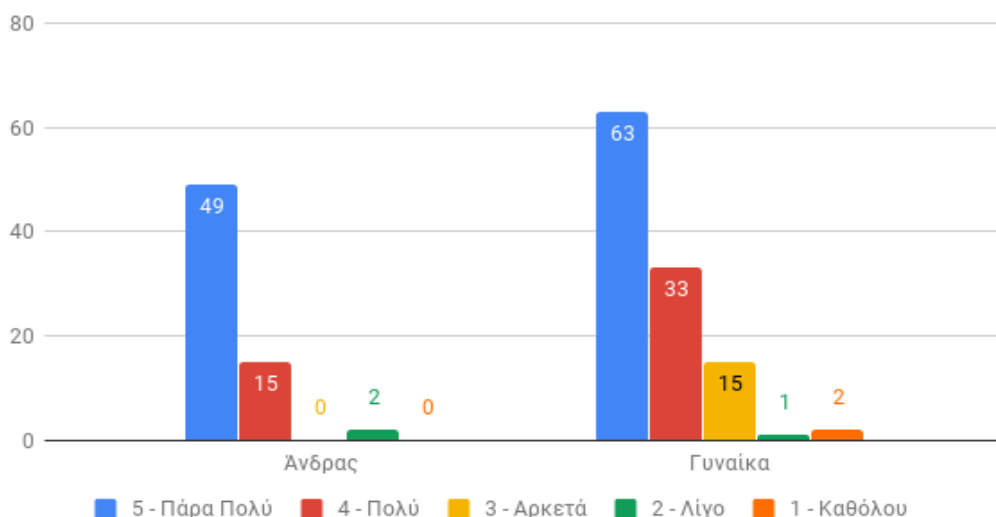
22. Θεωρείτε ότι η διασύνδεση του myschool με το ΠΣ Διαύγεια για τη διαχείριση των σχολικών εκδρομών θα διευκόλυνε τις σχολικές μονάδες και τις Δ/νσεις;

Διάγραμμα 7.23 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την επέκταση του myschool σχετικά με τις σχολικές εκδρομές και τη διασύνδεσή του με τη Διαύγεια

Το επόμενο γράφημα 7.24 παρουσιάζει ενδιαφέρον σχετικά με το βαθμό ικανοποίησης του δείγματος για την επέκταση του myschool σε ότι αφορά τις σχολικές εκδρομές και τη διασύνδεσή του με τη Διαύγεια, όπου τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι απαντήσεις έχουν απόκλιση ανάλογα με το φύλο του δείγματος. Με τους άνδρες να είναι πιο δεκτικοί στην υποθετική επέκταση σε σχέση με τις γυναίκες που είναι πιο επιφυλακτικές στις νέες λειτουργίες – προσθήκες.

22. Ερώτηση σε εξέταση ανεξαρτησίας σε σχέση με το φύλο του δείγματος.

Διάγραμμα 7.24 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την επέκταση του myschool σχετικά με τις σχολικές εκδρομές και τη διασύνδεσή του με τη Διαύγεια ανάλογα με το φύλο.

Σε κάθε άλλη περίπτωση (τύπος σχολείου, γνώσεις σε ΤΠΕ, έτη προϋπηρεσίας και θέση υπηρεσίας) που εξετάστηκε δεν έδειξε να παρουσιάζει το αποτέλεσμα εξάρτηση με κάποιο από τα χαρακτηριστικά. Το εύρημα επιβεβαιώνεται από μια ακόμη στατιστική ανάλυση των πινάκων αποτελεσμάτων του Chi-square tests (πίνακας 7.12), όπου διαπιστώνεται ότι με βάση το δείκτη P-value του Pearson το Sig = 0,043, είναι μικρότερη του 0,05 και ερμηνεύεται ότι η υπόθεση εργασίας εξαρτάται από το φύλο του δείγματος..

Chi-Square Tests

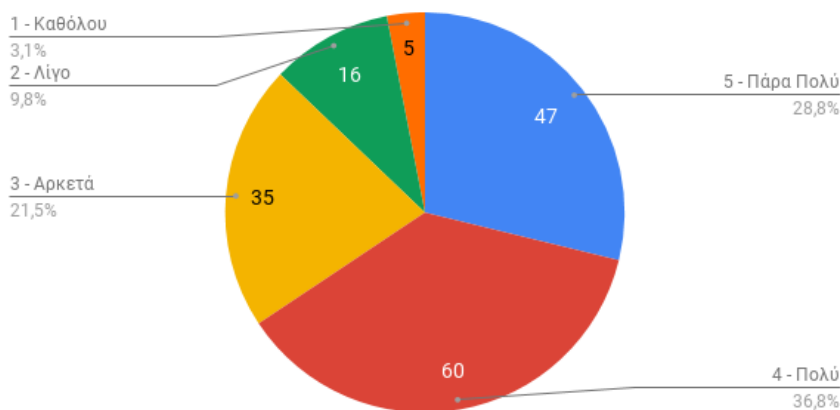
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,844 ^a	4	,043
Likelihood Ratio	14,473	4	,006
N of Valid Cases	163		

a. 5 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,60.

Πίνακας 7.12 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος από την υποθετική επέκταση του mySchool σχετικά με τις σχολικές εκδρομές σε σχέση με το φύλο.

Με το παρακάτω διάγραμμα 7.25 παρουσιάζεται ο βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σχετικά με την υπόθεση για επέκταση των λειτουργιών του mySchool σε ότι αφορά τη διαχείριση των αδειών του προσωπικού και τη διασύνδεσή του με το ΠΣ της Α/θμιας υγειονομικής επιτροπής, όπου τα αποτελέσματα δείχνουν μια θετική τάση καθώς το 65,6% είναι θετικό από «Πολύ» έως «Πάρα Πολύ», ένα 31,3% είναι πιο επιφυλακτικό (Λίγο έως Αρκετά) και μόλις το 3,1% είναι αρνητικό.

23. Θεωρείτε ότι η διασύνδεση του Myschool με το πληροφοριακό σύστημα της Α/θμιας υγειονομικής υπηρεσίας για τη διαχείριση των αδειών του προσωπικού θα διευκόλυνε τις σχολικές μονάδες και τις Δ/νσεις;

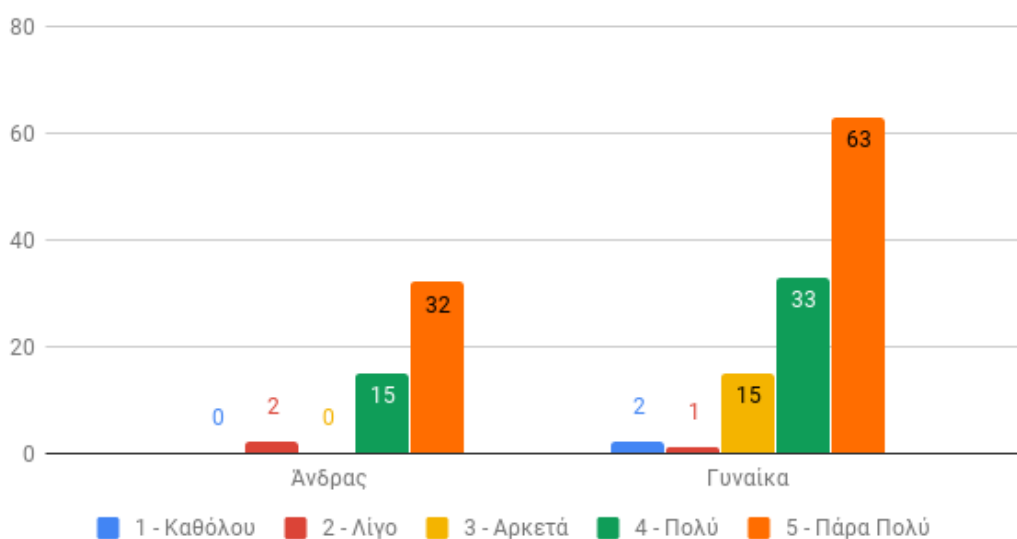
Διάγραμμα 7.25 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την αξιοποίηση των κενών – πλεονασμάτων που προφέρει ως λειτουργία το mySchool από την πλευρά της Δ/σης Π.Ε.

6.4 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Η.Δ. ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στην τελευταία αυτή κατηγορία αποτελεσμάτων που συνδέονται με το τελευταίο ερευνητικό ερώτημα θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της έρευνας που αφορούν τον βαθμό ικανοποίησης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που παρέχεται στις εκπαιδευτικές μονάδες και αν έχει βελτιώσει το διοικητικό του έργο. Θα γίνει μεγαλύτερη ανάλυση των αντιλήψεων των ερωτώμενων του δείγματος.

Η 24^η ερώτηση αφορά τη συμβολή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην αποτελεσματικότερη διοίκηση του σχολείου και παρουσιάζει ενδιαφέρον όταν εξετάζεται αν υπάρχει εξάρτηση των απαντήσεων του δείγματος ανάλογα με το φύλο του. Οι απόψεις όπως φαίνεται στο διάγραμμα 7.26 είναι σε μεγάλο βαθμό θετικές απέναντι στην Η.Δ. και τα εργαλεία της.

24. Κατά πόσο πιστεύετε ότι η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση μπορεί να συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη διοίκηση της σχολικής μονάδας;

Διάγραμμα 7.26 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με τη συμβολή της Η.Δ. στην αποτελεσματικότερη διοίκηση του σχολείου ανάλογα με το φύλο του.

Το παραπάνω εύρημα επιβεβαιώνεται από την στατιστική ανάλυση των πινάκων αποτελεσμάτων του Chi-square tests (πίνακας 7.13), όπου διαπιστώνεται ότι με βάση το δείκτη P-value του Pearson το Sig = 0,043, είναι μικρότερη του 0,05 και συνεπώς η συσχέτιση της ερώτησης με το φύλο του δείγματος είναι θετική. Με τους άνδρες να θεωρούν ότι η Η.Δ. έχει συμβάλει πολύ στη σχολική διοίκηση και τις γυναίκες να έχουν αμφιταλαντευόμενες απαντήσεις σχετικά με το ζήτημα αυτό.

		ΦΥΛΟ		Total
		Άνδρας	Γυναίκα	
TPE	1 - Καθόλου	0	2	2
	2 - Λίγο	2	1	3
	3 - Αρκετά	0	15	15
	4 - Πολύ	15	33	48
	5 - Πάρα Πολύ	32	63	95
Total		49	114	163

Chi-Square Tests

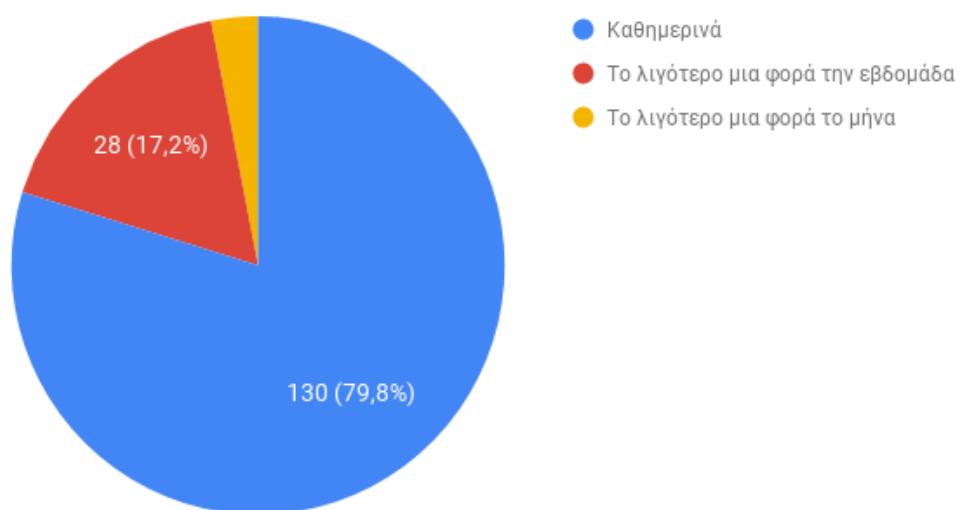
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,844 ^a	4	,043
Likelihood Ratio	14,473	4	,006
N of Valid Cases	163		

a. 5 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,60.

Πίνακας 7.13 *Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος από την υποθετική επέκταση του mySchool σχετικά με τις άδειες του προσωπικού σε σχέση με το φύλο.*

Με το παρακάτω διάγραμμα 7.27 παρουσιάζεται ο βαθμός συχνότητας χρήσης των εργαλείων της Η.Δ. από τους ερωτηθέντες, με τα αποτελέσματα να δείχνουν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό 79,8% τα χρησιμοποιεί καθημερινά, με μόλις το 17,2% λιγότερο από μία φορά την εβδομάδα και ένα ποσοστό 3% λιγότερο από μία φορά το μήνα.

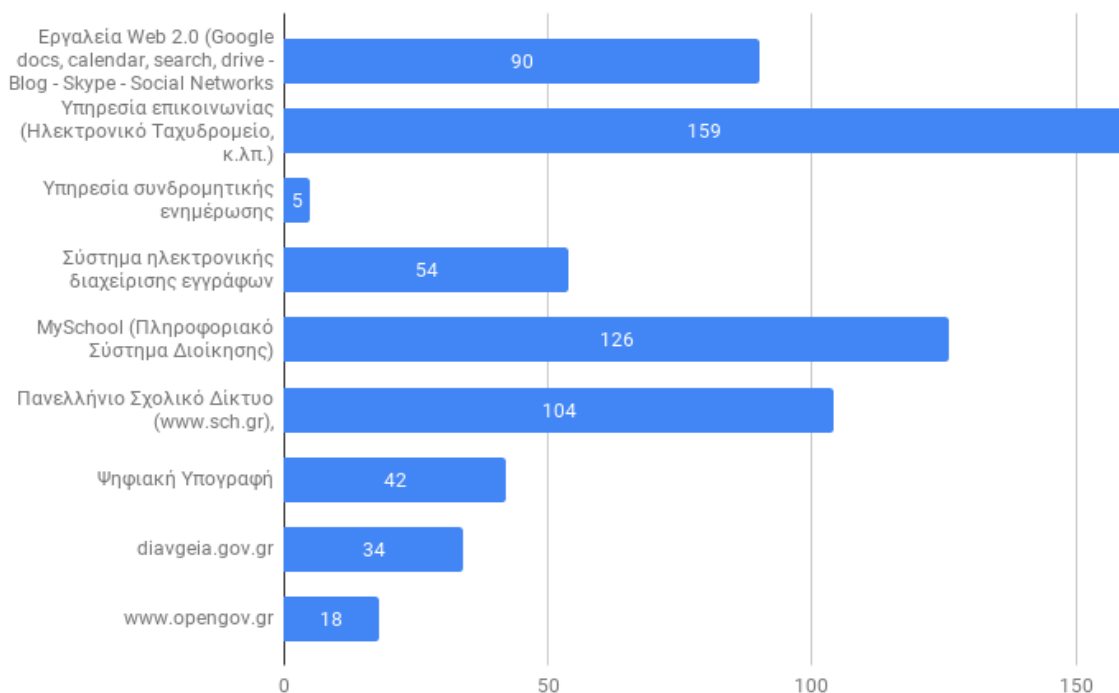
25. Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε εργαλεία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τη διεκπεραίωση της εργασίας σας;

Διάγραμμα 7.27 *Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με τη συμβολή της Η.Δ. στην αποτελεσματικότερη διοίκηση του σχολείου.*

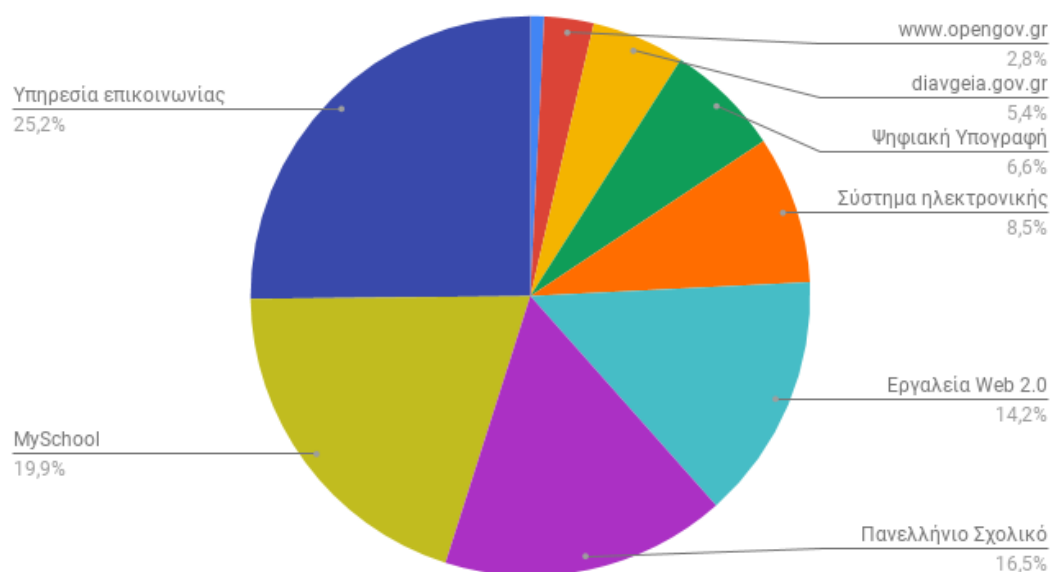
Ακολουθούν τα διαγράμματα 7.28 και 7.29 όπου παρουσιάζονται αναλυτικά ποια εργαλεία Η.Δ. επιλέγουν να χειρίζονται περισσότερο οι ερωτώντες του δείγματος. Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται σε μεγαλύτερο βαθμό είναι οι υπηρεσίες επικοινωνίας (Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) με ποσοστό 25,2%, το Π.Σ.Δ. mySchool με ποσοστό 19,9%, τις υπηρεσίες του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου με ποσοστό 16,5% και τα εργαλεία Web 2.0 με ποσοστό 14,2%.

26. Ποια εργαλεία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης χρησιμοποιείτε περισσότερο; (επιλέξτε όσα ισχύουν)

Διάγραμμα 7.28 Βαθμός χρήσης των εργαλείων της Η.Δ. από το δείγμα με απεικόνιση τιμών.

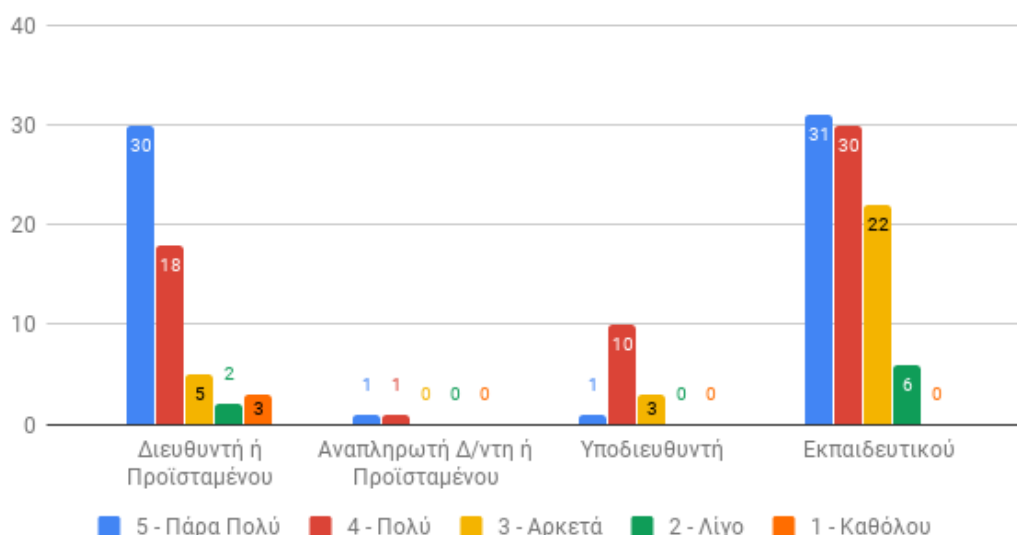
26. Ποια εργαλεία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης χρησιμοποιείτε περισσότερο;

Διάγραμμα 7.29 Βαθμός χρήσης των εργαλείων της Η.Δ. από το δείγμα με απεικόνιση ποσοστών.

Με την 27^η ερώτηση, όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα 7.30, εξετάστηκε ο βαθμός ικανοποίησης του δείγματος από την ιστοσελίδα της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης όπου υπηρετούν και μετά από μία σειρά συσχετίσεων των απαντήσεων των ερωτηθέντων του δείγματος με τα εξής χαρακτηριστικά του: το φύλο, τα έτη προϋπηρεσίας, τον τύπο του σχολείου, τις γνώσεις του σχετικά με τις ΤΠΕ και τη θέση υπηρεσίας του. Στη μόνη περίπτωση εξάρτησης των απαντήσεων με το χαρακτηριστικό, είναι στη θέση υπηρεσίας, όπου φάνηκε ότι οι ερωτηθέντες με θέση ευθύνης δείχνουν μεγαλύτερη ικανοποίηση από την ιστοσελίδα της Δ/νσης Π.Ε. στην οποία ανήκουν οι σχολικές μονάδες τους σε αντίθεση με τους εκπαιδευτικούς.

27. Κατά πόσο ικανοποιημένοι είστε από την ιστοσελίδα της Διεύθυνσης Π.Ε. του νομού σας ;

Διάγραμμα 7.30 Βαθμός ικανοποίησης της ιστοσελίδας της Δ/νσης Π.Ε. σε σχέση με τη θέση υπηρεσίας των ερωτηθέντων στο σχολείο τους.

Αυτό επιβεβαιώνεται από μια ακόμη στατιστική ανάλυση του πίνακα αποτελεσμάτων του Chi-square tests (7.14), όπου διαπιστώνεται ότι με βάση το δείκτη P-value του Pearson το Sig = 0,017, είναι πολύ μικρότερο του 0,05 και σημαίνει ότι δεχόμαστε ότι οι απαντήσεις των ερωτηθέντων του δείγματος εξαρτώνται άμεσα με τη θέση υπηρεσίας τους.

Chi-Square Tests

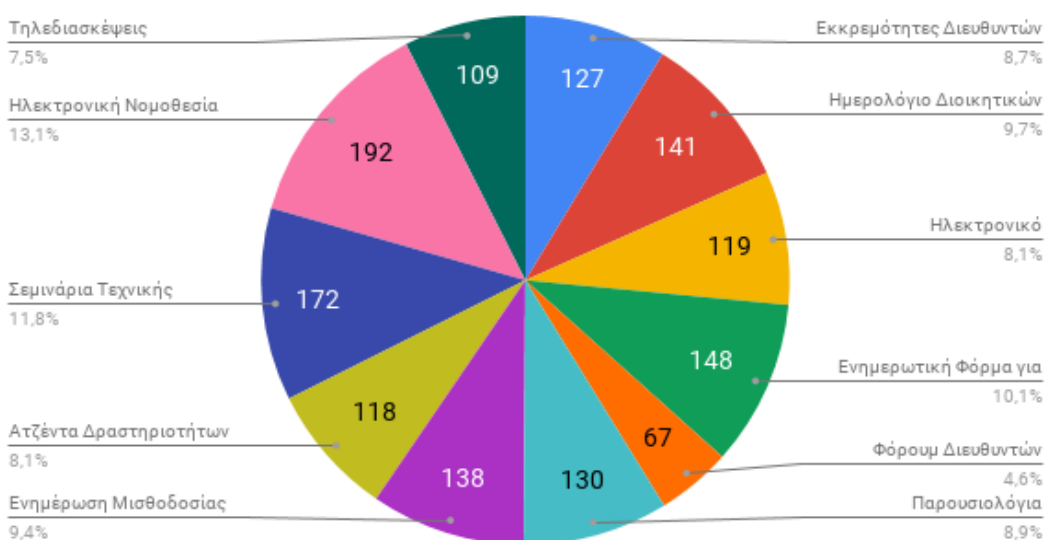
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	24,509 ^a	12	,017
Likelihood Ratio	27,502	12	,007
N of Valid Cases	163		

a. 12 cells (60,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,04.

Πίνακας 7.14 Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος από την ιστοσελίδα της Δ/νσης Π.Ε. όπου υπηρετεί σε σχέση με τη θέση υπηρεσίας του.

Ακολουθούν το διάγραμμα 7.31 όπου παρουσιάζονται αναλυτικά ποια διαδικτυακά εργαλεία θα επέλεγαν με βάση τις διοικητικές τους ανάγκες να προστεθούν στην ιστοσελίδα της Δ/νσης Π.Ε. . Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι η Ηλεκτρονική Νομοθεσία με ποσοστό 13,1% είναι πρώτη τους επιλογή και έπειτα τα Σεμινάρια Τεχνικής Υποστήριξης με ποσοστό 11,8%. Τα εργαλεία που ακολουθούν είναι η Ενημερωτική Φόρμα Αδειών του προσωπικού με ποσοστό 10,1%, το Ημερολόγιο Διοικητικών Υποχρεώσεων με ποσοστό 9,7%, η Ενημέρωση Μισθοδοσίας με ποσοστό 9,4% και τα Παρουσιολόγια Εκπ/κων ΕΣΠΑ με ποσοστό 8,9%, οι Εκκρεμότητες Διευθυντών με ποσοστό 8,7%, το Ηλεκτρονικό Παρουσιολόγιο Μόνιμου Προσωπικού με ποσοστό 8,1% και η Ατζέντα Δραστηριοτήτων με ποσοστό 8,1%. Τις χαμηλότερες θέσεις καταλαμβάνουν οι Τηλεδιασκέψεις ποσοστό 7,5% και το Φόρουμ των Διευθυντών με ποσοστό 4,6%.

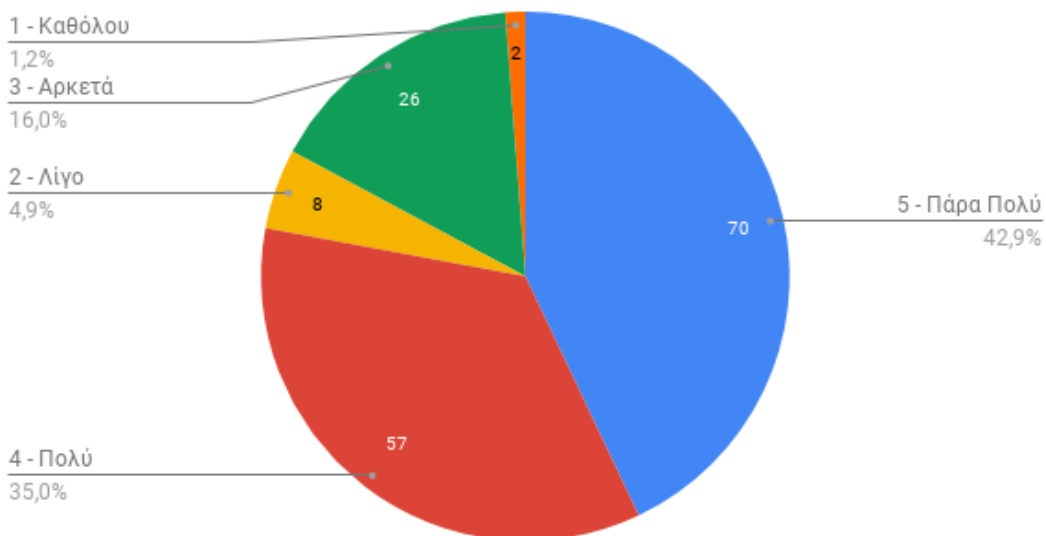
28. Επιλέξτε ποιά από τα παρακάτω εργαλεία θα θέλατε να προστεθούν στον ιστότοπο της Δ/νσης για την αποτελεσματικότερη διοίκηση της μονάδας σας:

Διάγραμμα 7.31 Βαθμός προτίμησης των εργαλείων – δυνατοτήτων της ιστοσελίδας της Δ/νσης Π.Ε. ως πρόταση προσθήκης τους σε αυτήν για την αποτελεσματικότερη διοίκηση των σχολικών μονάδων του δείγματος.

Με το ακόλουθο γράφημα 7.32 εξετάζεται αν και κατά πόσο τα παραπάνω εργαλεία, που θα μπορούσαν να προσφέρονται μέσω του ιστότοπου της Διεύθυνσης Π.Ε. όπου υπηρετούν οι ερωτώμενοι, θα συνέβαλλαν στη μείωση της γραφειοκρατίας και τη μείωση του διοικητικού βάρους στη σχολική διοίκηση. Με μια πρώτη ματιά το γράφημα δείχνει ότι ένα ότι πράγματι θα συνείσφερε «Πάρα Πολύ» με ποσοστό 42,9%, «Πολύ» το 35%, «Αρκετά» το 16%, ενώ αρνητικά τα βλέπουν μόλις 10 άτομα απαντώντας «Λίγο» και «Καθόλου» σε ποσοστό 4,9% και 1,2% αντίστοιχα.

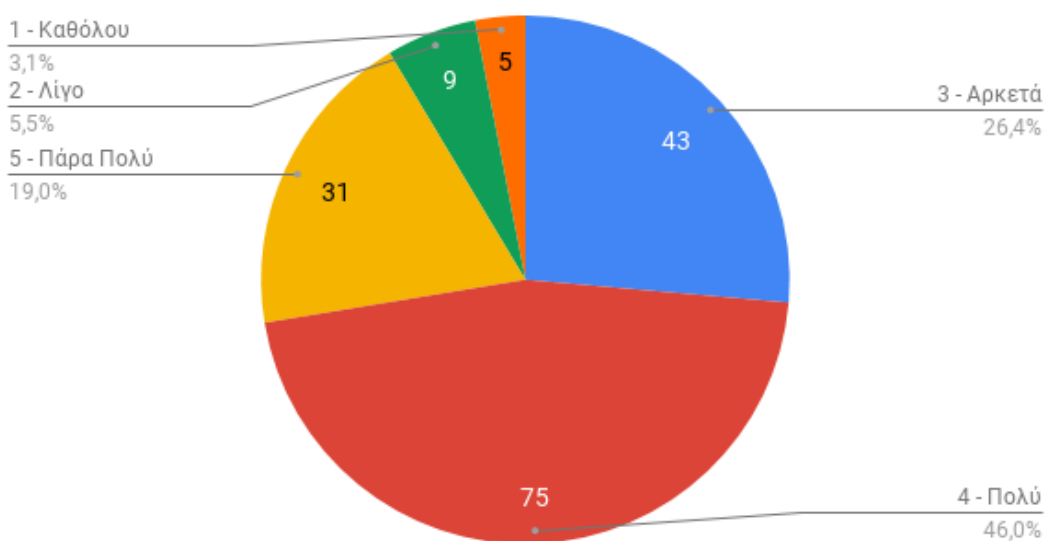
29. Κατά πόσο πιστεύετε ότι τα παραπάνω εργαλεία θα βοηθούσαν στη μείωση της γραφειοκρατίας και του διοικητικού βάρους;

Διάγραμμα 7.32 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των εργαλείων που προτάθηκαν στην προηγούμενη ερώτηση την 28^η ως προς τη μείωση της γραφειοκρατίας και του διοικητικού βάρους στη σχολική διοίκηση.

Παρακάτω είναι το γράφημα 7.33 με το οποίο εξετάζεται κατά πόσο είναι ικανοποιημένο το δείγμα της έρευνας ως προς την αποτελεσματική συνεισφορά του Πληροφοριακού Συστήματος mySchool στην σχολική διοίκηση.

30. Κατά πόσο ικανοποιημένοι είστε από το Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης MySchool στην αποτελεσματικότερη διοίκηση της σχολικής σας μονάδας;

Διάγραμμα 7.33 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την αποτελεσματικότητα του ΠΣ mySchool στη σχολική διοίκηση.

Με συνολικό ποσοστό 65% των απαντήσεων οι ερωτώμενοι συμφωνούν ότι είναι «Πάρα Πολύ» και «Πολύ» ικανοποιημένοι από το mySchool στην καθημερινή οργάνωση και λειτουργία της διοίκησης του σχολείου, ενώ διαφωνούν με ποσοστά απαντήσεων «Λίγο» και «Καθόλου» κατά 5,5% και 3,1% αντιστοίχως. Παρακάτω εξετάστηκε η ανεξαρτησία του βαθμού ικανοποίησης του mySchool σε σχέση με τον τύπο του σχολείου, τη θέση υπηρεσίας ή το φύλο των ερωτηθέντων .

Count		ΣΧΟΛΕΙΟ		Total
		Δημοτικό	Νηπιαγωγείο	
ΗΔ_Διοίκηση	1 - Καθόλου	5	0	5
	2 - Λίγο	6	3	9
	3 - Αρκετά	32	11	43
	4 - Πολύ	61	14	75
	5 - Πάρα Πολύ	20	11	31
Total		124	39	163

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,490 ^a	4	,241
Likelihood Ratio	6,488	4	,166
N of Valid Cases	163		

a. 3 cells (30,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,20.

Πίνακας 7.15 *Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος για την αποτελεσματικότητα του mySchool σε σχέση με το τύπο του σχολείου.*

Με τον πρώτο πίνακα αποτελεσμάτων (7.15) του Chi-square tests διαπιστώνεται ότι με βάση το Pvalue του Pearson το Sig = 0,241 που είναι μεγαλύτερο του 0,05, επιβεβαιώνεται η θετική άποψη που εκφράζουν οι ερωτώμενοι για την σύνδεση της αποτελεσματικότητας του mySchool στη διοίκηση του σχολείου και ότι δεν εξαρτάται από το τύπο του σχολείου. Ακολούθως οι δύο επόμενοι πίνακες (7.16 και 7.17) εξετάζουν κατά τον ίδιο στατιστικό τρόπο ότι η θετική επιθυμία των ερωτηθέντων στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν εξαρτάται ούτε από τη θέση υπηρεσίας τους ούτε από το φύλο τους και αποδεικνύεται με τις τιμές του Pvalue του Pearson όπου στην πρώτη συσχέτιση το Sig = 0,7 και στη δεύτερη περίπτωση το Sig = 0,61, που είναι μεγαλύτερες του 0,05 κατά πολύ.

Count		ΘΕΣΗ				Total
		Αναπληρωτή Δ/ντη ή Προϊσταμένου	Διευθυντή ή Προϊσταμένου	Εκπαιδευτικού	Υποδιευθυντή	
ΗΔ_Διοίκηση	1 - Καθόλου	0	4	1	0	5
	2 - Λίγο	0	4	4	1	9
	3 - Αρκετά	1	15	24	3	43
	4 - Πολύ	1	21	45	8	75
	5 - Πάρα Πολύ	0	14	15	2	31
Total		2	58	89	14	163

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,036 ^a	12	,700
Likelihood Ratio	9,569	12	,654
N of Valid Cases	163		

a. 13 cells (65,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,06.

Πίνακας 7.16 *Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος για την αποτελεσματικότητα του mySchool σε σχέση με τη θέση υπηρεσίας τους στο σχολείο.*

Count		ΦΥΛΟ		Total
		Άνδρας	Γυναίκα	
ΗΔ_Διοίκηση	1 - Καθόλου	3	2	5
	2 - Λίγο	2	7	9
	3 - Αρκετά	14	29	43
	4 - Πολύ	21	54	75
	5 - Πάρα Πολύ	9	22	31
Total		49	114	163

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,689 ^a	4	,611
Likelihood Ratio	2,485	4	,647
N of Valid Cases	163		

a. 3 cells (30,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,50.

Πίνακας 7.17 *Chi-Square test ανεξαρτησίας του βαθμού ικανοποίησης του δείγματος για την αποτελεσματικότητα του mySchool σε σχέση με το φύλο τους.*

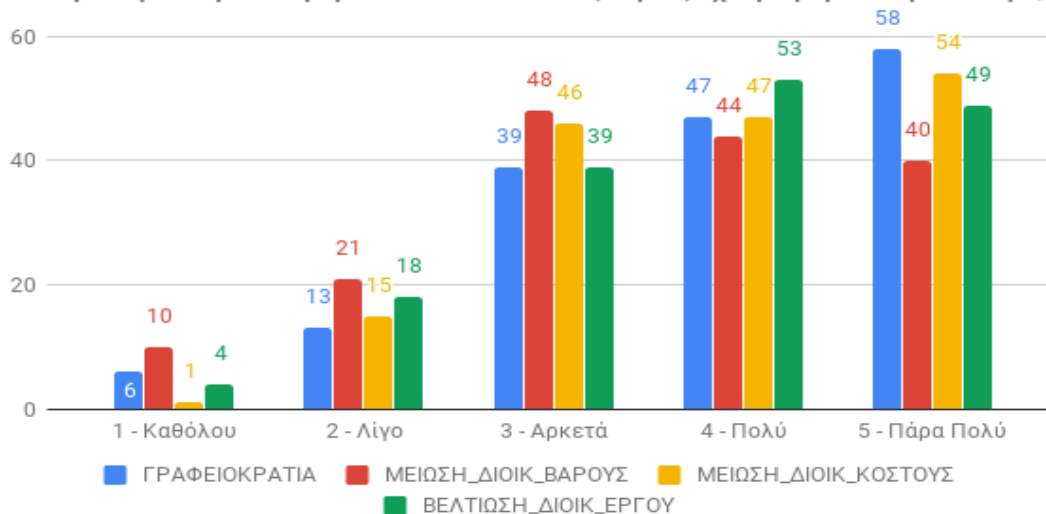
Με το παρακάτω διάγραμμα 7.34 βλέπουμε ότι οι ερωτώμενοι είναι πολύ ικανοποιημένοι από την αμφίδρομη ηλεκτρονική επικοινωνία τους με την οικεία Δ/ση Π.Ε. όπου υπηρετούν. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό 43,6% απάντησε «Πολύ» και το 32,5% «Πάρα Πολύ» ενώ μόνο το 3,7% με 6 άτομα να απαντούν «Λίγο» και κανείς δεν απάντησε «Καθόλου».

Διάγραμμα 7.34 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την αποτελεσματικότητα της αμφίδρομης επικοινωνίας της σχολικής τους μονάδας με τη Δ/ση Π.Ε. .

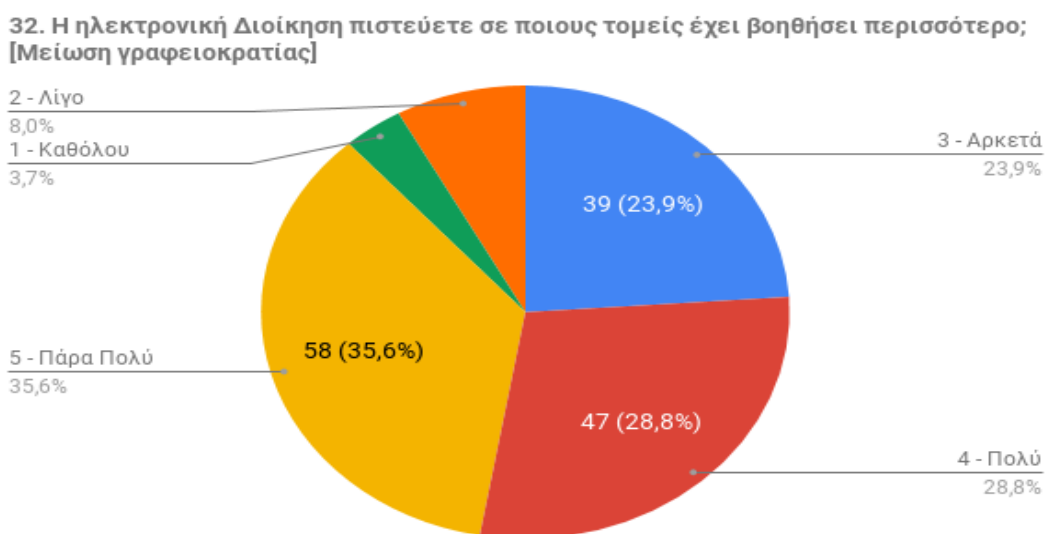
Τέλος με τα ακόλουθα γραφήματα εξετάζεται αν και κατά πόσο η Η.Δ. έχει επιφέρει θετικά αποτελέσματα στη σχολική διοίκηση και συγκεκριμένα στους εξής τομείς: μείωση γραφειοκρατία, μείωση διοικητικού βάρους, μείωση διοικητικού κόστους και βελτίωση εκτέλεσης καθηκόντων.

32. Η ηλεκτρονική Διοίκηση πιστεύετε σε ποιους τομείς έχει βοηθήσει περισσότερο;

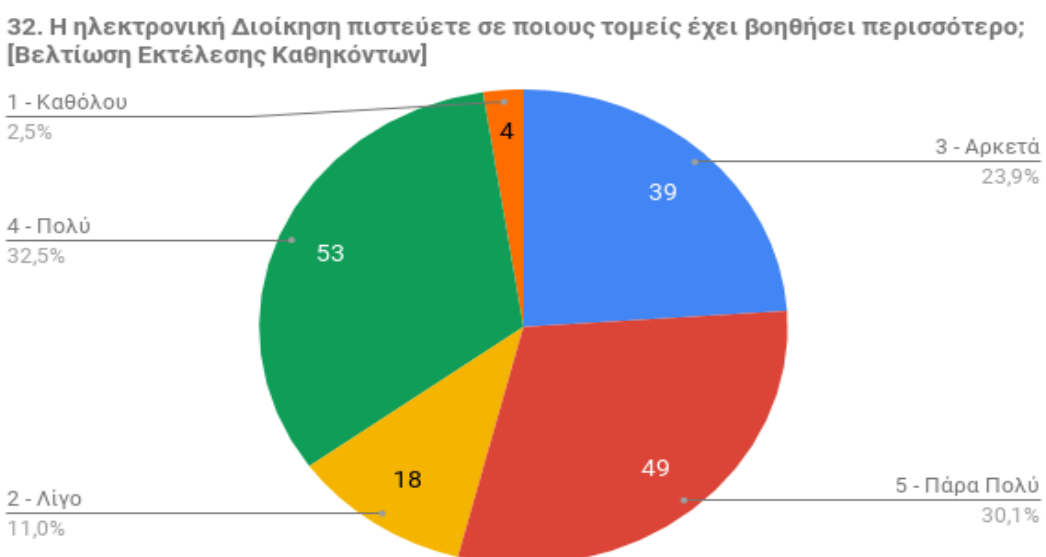

Διάγραμμα 7.35 Βαθμός ικανοποίησης του δείγματος από την Η.Δ. σε σχέση με τη βελτίωση εκτέλεσης καθηκόντων και τη μείωση της γραφειοκρατίας, του διοικητικού βάρους και κόστους.

Το γράφημα 7.35 δείχνει συγκεντρωτικά όλους τους τομείς της ερώτησης και τους εξετάζει με το βαθμό ικανοποίησης του δείγματος από την ηλεκτρονική διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων. Αναλυτικότερα με τα τέσσερα επόμενα γραφήματα (7.36, 7.37, 7.38 και 7.39) βλέπουμε κατά πόσο η Η.Δ. έχει βοηθήσει σε κάθε τομέα ξεχωριστά σύμφωνα με τις απόψεις των ερωτηθέντων του δείγματος. Παρατηρείται στο 7.34 ότι θεωρούν πως η Η.Δ. έχει μειώσει τη γραφειοκρατία στη διοίκηση του σχολείου κατά 35,6% «Πάρα Πολύ», κατά 28,8% «Πολύ», 23,9% «Αρκετά», 8% «Λίγο» και μόλις το 3,7% «Καθόλου».

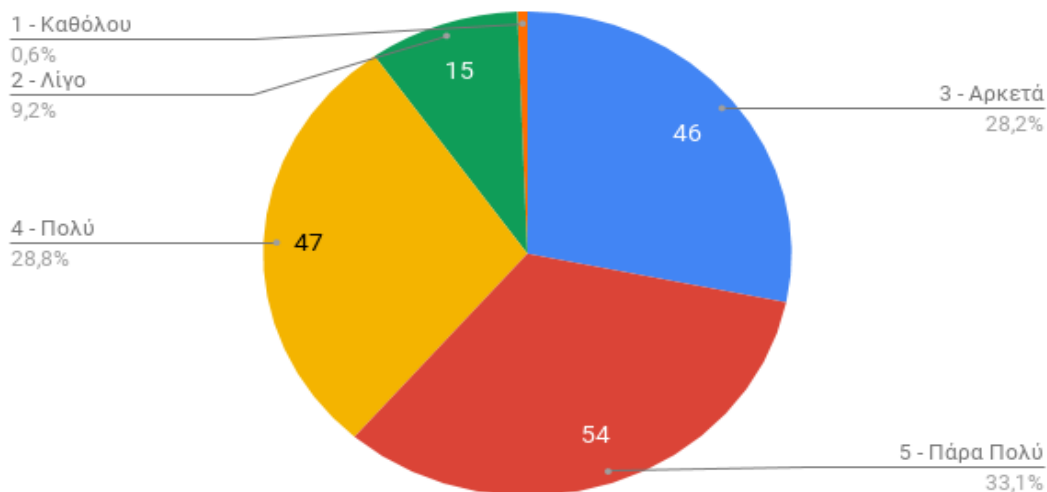
Διάγραμμα 7.36 Ηλεκτρονική Διοίκηση και Μείωση Γραφειοκρατίας

Διάγραμμα 7.37 Ηλεκτρονική Διοίκηση και Βελτίωση εκτέλεσης καθηκόντων.

Ακολουθεί το 7.37 όπου φαίνεται ότι επικρατεί παρόμοια τάση απαντήσεων του δείγματος σχετικά με την Η.Δ. και τη βελτίωση εκτέλεσης των καθηκόντων του προσωπικού του σχολείου με ποσοστά κατά 32,5% «Πάρα Πολύ», 30,1% «Πολύ», 23,9% «Αρκετά», 11% «Λίγο» και μόλις το 2,5% «Καθόλου».

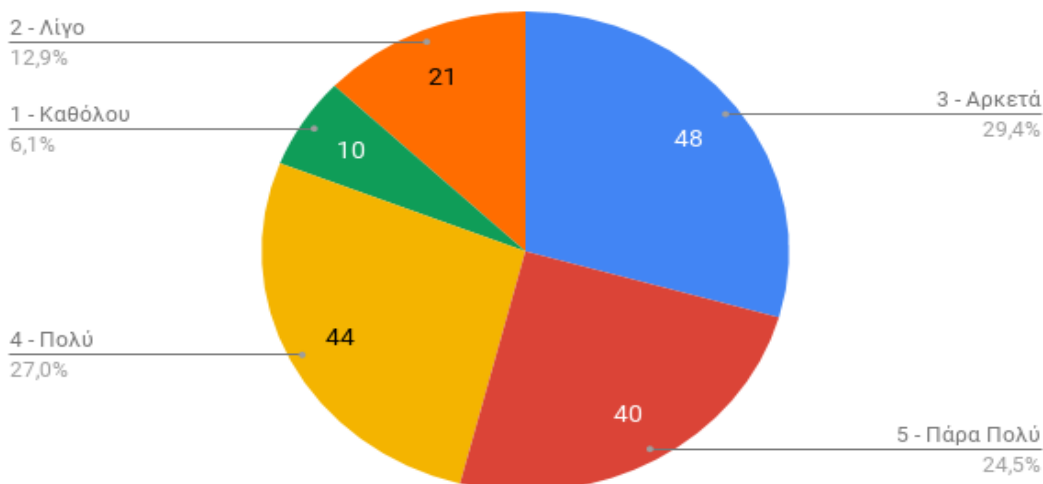
32. Η ηλεκτρονική Διοίκηση πιστεύετε σε ποιους τομείς έχει βοηθήσει περισσότερο; [Μείωση Διοικητικού Κόστους]

Διάγραμμα 7.38 Ηλεκτρονική Διοίκηση και Μείωση διοικητικού κόστους.

Παρόμοια κατάσταση καταγράφεται και με το γράφημα 7.38 όπου φαίνεται ότι οι ερωτώμενοι θεωρούν ότι η Η.Δ. έχει συντελέσει σε μεγάλο βαθμό τη μείωση του διοικητικού κόστους με ποσοστά απαντήσεων κατά 33,1% «Πάρα Πολύ», 28,8% «Πολύ», 28,2% «Αρκετά», 9,2% «Λίγο» και μόλις το 0,6% «Καθόλου».

32. Η ηλεκτρονική Διοίκηση πιστεύετε σε ποιους τομείς έχει βοηθήσει περισσότερο; [Μείωση Διοικητικού Βάρους]

Διάγραμμα 7.39 Ηλεκτρονική Διοίκηση και Μείωση διοικητικού βάρους.

Η τάση των παραπάνω γραφημάτων διαφοροποιείται στο τελευταίο γράφημα 7.39 όπου συσχετίζεται η Η.Δ. με τη μείωση του διοικητικού βάρους και κατά πόσο έχει βοηθήσει στη διοίκηση των εκπαιδευτικών. Το μεγαλύτερο ποσοστό έχει απαντήσει «Αρκετά» με ποσοστό 29,4%, ακολουθεί η απάντηση «Πολύ» 27%, «Πάρα Πολύ» 24,5%, η απάντηση «Λίγο» έχει προτιμηθεί κατά 12,9%, ενώ το «Καθόλου» με ποσοστό 6,1%.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τα ερευνητικά αποτελέσματα είναι αρκετά και χρήσιμα για τη συμβολή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο χώρο της εκπαιδευτικής διοίκησης. Οι στόχοι της έρευνας θα καθορίσουν τον τρόπο ανάλυσης και καταγραφής των συμπερασμάτων που ακολουθούν.

Αρχικός στόχος της έρευνας ήταν να διερευνηθεί η σχέση των εκπαιδευτικών και των στελεχών εκπαίδευσης με τις νέες τεχνολογίες και τα εργαλεία της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ειδικότερα. Από τα πρώτα συμπεράσματα έχουμε τα εξής:

- Σύμφωνα με το προφίλ των ερωτηθέντων προκύπτει ότι στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση υπηρετούν περισσότερες γυναίκες (69,9%) σε σχέση με τους άνδρες (30,1%), έχουν μεγάλη **εμπειρία** στην εκπαίδευση άρα και στη διοίκηση του σχολείου με 48,5% πάνω από 11 χρόνια και με ποσοστό 36,2% άνω των 21 ετών. Είναι επίσης πολύ σημαντικό και θετικό το γεγονός ότι το 81,6% είναι πιστοποιημένοι στις ΤΠΕ και συνεπώς θετικοί στα σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία.
- Η πλειοψηφία των ερωτώμενων με ποσοστό 98% κρίνει **απαραίτητη τη χρήση των ΤΠΕ** στην καθημερινή διοικητική λειτουργία μιας σχολικής μονάδας. Γεγονός που αναδεικνύει τη θετική στάση των ερωτηθέντων απέναντι στις ΤΠΕ.
- Το δείγμα θεωρεί πως οι ΤΠΕ δίνουν τη δυνατότητα καλύτερης οργάνωσης του σχολείου (26,5%), βοηθούν στην εξοικονόμηση πολύτιμου χρόνου (22,2%) διοχετεύοντας τον σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, βελτιώνουν την επικοινωνία του σχολείου με το εσωτερικό και το εξωτερικό του (20,8%), πιστεύουν ότι μειώνει το λειτουργικό κόστος (15,4%) και με το χαμηλότερο ποσοστό (15,2%) απαντούν ότι μειώνεται το διοικητικό βάρος στο σχολείο. Φαίνεται από εδώ ότι αναγνωρίζονται τα **πλεονεκτήματα** από την αξιοποίηση των ΤΠΕ στην ηλεκτρονική διοίκηση.

Οι επόμενοι δύο στόχοι της έρευνας σχετίζονται με τη διερεύνηση του ρόλου της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη διοικητική πράξη και την εξέταση της χρήσης των εργαλείων της ως μέσα βελτίωσης της διοικητικής διαδικασίας στις εκπαιδευτικές μονάδες. Ως συμπεράσματα καταγράφονται τα ακόλουθα:

- Τα **ηλεκτρονικά εργαλεία Η.Δ.** που χρησιμοποιούνται περισσότερο από όλους (από αρκετά έως πάρα πολύ) είναι ο κειμενογράφος για την ηλεκτρονική παραγωγή εγγράφων, το Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, η Ιστοσελίδα της Δ/σης Π.Ε., και το Διαδίκτυο. Ενώ σε μέτρια χρήση σχεδόν ένας στους τρεις του δείγματος αξιοποιεί τις υπηρεσίες του Π.Σ.Δ., την ηλεκτρονική Νομοθεσία, το ηλεκτρονικό πρωτόκολλο και την ψηφιακή υπογραφή. Τα ηλεκτρονικά μέσα διοίκησης που θα μπορούσαν να είναι πιο διαδεδομένα είναι τα εργαλεία web 2.0, τα εργαλεία τηλεδιάσκεψης, η υπολογιστική νέφους και ο σχολικός ιστότοπος.
- Σημαντικό ρόλο στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση της εκπαιδευτικής μονάδας διαδραματίζει η αξιοποίηση της **ιστοσελίδας** της. Από τις απαντήσεις του δείγματος διαπιστώνεται ότι το 71,8% διαθέτει ιστοσελίδα και την αξιοποιεί κυρίως για να παρέχει γενικές πληροφορίες (νέα, εκδηλώσεις, προγράμματα, αθλητικές συμμετοχές, γιορτές κλπ.), ανακοινώσεις για μαθητές και εκπαιδευτικούς αλλά και παρέχει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής επικοινωνίας με το κοινό του.
- Εξίσου αξιοσημείωτο είναι το συμπέρασμα που αφορά την επικοινωνία του σχολείου με το περιβάλλον του. Διαφαίνεται ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί είτε κατέχουν θέση ευθύνης είτε όχι επιλέγουν το **ηλεκτρονικό ταχυδρομείο** (e-mail) κυρίως για να επικοινωνήσουν με τις ανώτερες δομές και το προσωπικό του σχολείου κατά πολύ και πάρα πολύ, ενώ λιγότερη ηλεκτρονική επικοινωνία γίνεται με τους γονείς των μαθητών τους.
- Αξίζει να σημειωθεί όμως ότι σχεδόν οι μισοί ερωτηθέντες με ποσοστό 42,6% χρησιμοποιούν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο για την **επικοινωνία** τους με τη Δ/ση Π.Ε. στην καθημερινή συνεργασία με τη δομή αυτή, ενώ οι υπόλοιποι του δείγματος με 50% επικοινωνούν μέσω του τηλεφώνου.

Ο τέταρτος και πέμπτος στόχος της έρευνας αποβλέπουν στην αξιολόγηση του πληροφοριακού συστήματος διοίκησης (**mySchool**) ως προς τις δυνατότητές του, τη διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν την χρήση του και τη διερεύνηση του βαθμού αξιοποίησής του στην αποτελεσματικότερη σχολική διοίκηση.

- Οι ερωτώμενοι του δείγματος θεωρούν το περιβάλλον του ΠΣ διοίκησης mySchool **φιλικό και εύχρηστο** με την πλειοψηφία να επιλέγει «Πολύ» ανεξάρτητα από τη θέση υπηρεσίας τους και ανεξάρτητα από τον τύπο του σχολείου όπου υπηρετούν.

- Σχεδόν όλο το δείγμα (91,4% συνολικά από Αρκετά έως Πάρα Πολύ) δήλωσε ικανοποιημένο από το βαθμό που έχει **βελτιωθεί** η διεκπεραίωση της διοικητικής εργασίας στη σχολική μονάδα τους με τη χρήση του mySchool (εγγραφές, μετεγγραφές, δημιουργία τμημάτων, κατανομή μαθητών σε τμήματα, συνδιδασκαλίες, αναθέσεις μαθημάτων σε εκπαιδευτικούς, καταχώρηση απουσιών και βαθμολογίας, έκδοση αποτελεσμάτων) και αποδείχθηκε ότι το συμπέρασμα αυτό **δεν εξαρτάται** από τον τύπο του σχολείου ούτε από τη θέση υπηρεσίας.
- Η **ηλεκτρονική καταχώρηση** βαθμών και απουσιών των μαθητών από τους υπεύθυνους του τμήματος γίνεται με τη σύνδεση αυτών στο mySchool με τη χρήση διαφορετικών λογαριασμών. Η λειτουργία αυτή όπως φαίνεται το δείγμα με ποσοστό 86,5% (Αρκετά έως Πάρα Πολύ) θεωρείται πως **εξυπηρετεί** την διοικητική διαδικασία, καθώς μπορεί ο κάθε εκπαιδευτικός να συνδέεται με το δικό του λογαριασμό και να διεκπεραιώνει την καταχώρηση των δικών του μαθητών ταυτόχρονα με άλλους.
- Σχετικά με τις **αναφορές** – εκτυπώσεις που προσφέρει το σύστημα οι εκπαιδευτικοί του δείγματος δείχνουν να είναι πολύ ικανοποιημένοι με 46% «Πολύ», 16% «Πάρα Πολύ» και 26,4% «Αρκετά» και χάρη σε αυτές έχουν τη δυνατότητα να βελτιώνουν τη διοικητική διαδικασία εξοικονομώντας χρόνο.
- Το δείγμα ανεξάρτητα από τον τύπο της και τη θέση υπηρεσίας του πιστεύει ότι η δυνατότητα **ηλεκτρονικής ενημέρωσης των γονέων** για τις απουσίες του παιδιού του μέσω του mySchool, έχει μειώσει σε μεγάλο βαθμό το διοικητικό βάρος και κόστος της σχολικής μονάδας με ποσοστό 76,1% (από Αρκετά έως Πάρα Πολύ).
- Με την ερώτηση αυτή διερευνάται κατά πόσον η εκπαιδευτική κοινότητα θεωρεί ότι η Δ/ση Π.Ε. αξιοποιεί κατάλληλα τις δυνατότητες που παρέχει το mySchool ώστε να ομαλοποιείται έγκαιρα η λειτουργία του σχολείου χωρίς ελλείψεις στο δυναμικό. Με βασική προϋπόθεση την καταγραφή των στοιχείων από την ίδια τη σχολική μονάδα, να είναι αξιόπιστη, ώστε η δομή διοίκησης της εκπαίδευσης να τα αξιοποιήσει με τον κατάλληλο δυνατό τρόπο προς όφελος όλων. Από τις απαντήσεις που δόθηκαν αναδεικνύεται το περιθώριο βελτίωσης της λειτουργίας αυτής. Φαίνεται οι εκπαιδευτικοί είναι σε ένα βαθμό ικανοποιημένοι σχετικά με το βαθμό αξιοποίησης των **κενών και πλεονασμάτων** από τη Δ/ση Π.Ε. όπως αυτά προκύπτουν από το mySchool, με ποσοστό 73% (Ναι), ενώ το 23,3% (Όχι) θεωρεί ότι δεν γίνεται κατάλληλη αξιοποίηση και 5 από αυτούς απάντησαν «δεν ξέρω», «όχι πάντα», «θα μπορούσε και καλύτερα».

- Σε ότι αφορά τις **επεκτάσεις** του ΠΣ διοίκησης mySchool ως προς τη διαλειτουργικότητά του με άλλα ΠΣ οι ερωτώμενοι είναι θετικοί. Στην ερώτηση για το βαθμό ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με τη λειτουργία των σχολικών εκδρομών του mySchool και τη διασύνδεσή του με το ΠΣ Διαύγεια φάνηκε ότι υπάρχει απόκλιση ανάλογα με το φύλο του δείγματος. Οι άνδρες εκπαιδευτικοί είναι σύμφωνοι με τις νέες επεκτάσεις με ποσοστό 96% να δηλώνει «Πολύ» και «Πάρα Πολύ». Στις απαντήσεις των γυναικών παρατηρούνται διακυμάνσεις από Καθόλου έως Πάρα Πολύ αλλά με θετική κατεύθυνση. Σε αντίθεση η επέκταση του mySchool για τις άδειες και τη διασύνδεσή τους με την πρωτοβάθμια υγειονομική επιτροπή είναι ανεξάρτητη και βρίσκει τους μισούς και παραπάνω ερωτώμενους με θετική ανταπόκριση 65,6% από «Πολύ» έως «Πάρα Πολύ» ενώ η αρνητική επιθυμία είναι στο 3,1%. Συνεπώς η ανάγκη για διαλειτουργικότητα του ΠΣ με άλλα ΠΣ του ευρύτερου δημόσιου τομέα βρίσκει σύμφωνη την εκπαιδευτική κοινότητα. Ένα γεγονός που θα ωφελήσει γενικότερα στη μείωση της γραφειοκρατίας και στην εξοικονόμηση χρόνου και κόστους.

Ο τελευταίος στόχος ήταν να εντοπιστεί ο βαθμός ικανοποίησής του δείγματος από την ηλεκτρονική διακυβέρνηση στο χώρο της εκπαιδευτικής διοίκησης, να ερευνηθούν τυχόν οφέλη από τις εφαρμογές της Η.Δ. και αν οι ερωτηθέντες τελικά θεωρούν την Η.Δ. ως ένα παράγοντα μείωσης των διοικητικών βαρών στο χώρο της εκπαίδευσης.

- Το συμπέρασμα από την 24^η ερώτηση αναδεικνύει τη **συμβολή** της ηλεκτρονικής διοίκησης στην αποτελεσματικότερη διοίκηση του σχολείου. Αν και παρουσιάστηκε εξάρτηση των απαντήσεων από το φύλο του δείγματος, με τους άνδρες να είναι περισσότερο ικανοποιημένοι από την Η.Δ. σε σχέση με τις γυναίκες, σε γενικές γραμμές η τάση είναι πολύ θετική και ελπιδοφόρα για την αναβάθμιση της σχολικής διοίκησης.
- Το παραπάνω συμπέρασμα έρχεται να επαληθευθεί με την επόμενη ερώτηση όπου το δείγμα με 79,8% δηλώνει ότι χρησιμοποιεί τα **εργαλεία Η.Δ.** σε καθημερινή βάση, ενώ σε εβδομαδιαία χρήση αυτών είναι το 17,2%, προκειμένου να διεκπεραιώσει τις διοικητικές εργασίες του σχολείου. Ειδικότερα φαίνεται πως τα ψηφιακά εργαλεία Η.Δ. που χρησιμοποιούνται κατά τη διοικητική πράξη περισσότερο είναι το Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο (25,2%), το mySchool (19,9%), οι υπηρεσίες του Π.Σ.Δ. και τα εργαλεία web 2.0 (14,2%).

- Αναφορικά με το αν υπάρχει ικανοποίηση από την ιστοσελίδα της Δ/σης Π.Ε. το δείγμα απάντησε ότι είναι μέτρια έως πάρα πολύ ικανοποιημένο και βρέθηκε ότι τα άτομα που υπηρετούν σε θέσεις ευθύνης, τα οποία είναι πιο κοντά στη διοίκηση του σχολείου, έδειξαν μεγαλύτερη ικανοποίηση σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς.
- Στην ερώτηση σχετικά με τα ψηφιακά εργαλεία Η.Δ. που θα επιθυμούσαν οι ερωτώμενοι να προστεθούν στην ιστοσελίδα της Δ/σης Π.Ε. όπου υπηρετούν, πρώτα στην προτίμησή τους είναι τα εξής:

ΕΡΓΑΛΕΙΑ Η.Δ. – WEBSITE Δ/ΝΣΗΣ Π.Ε.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ
Ηλεκτρονική Νομοθεσία	13,1%
Σεμινάρια Τεχνικής Υποστήριξης	11,8%
Ενημερωτική Φόρμα Αδειών του προσωπικού	10,1%
Ημερολόγιο Διοικητικών Υποχρεώσεων	9,7%
Ενημέρωση Μισθοδοσίας	9,4%
Παρουσιολόγια Εκπ/κων ΕΣΠΑ	8,9%
Εκκρεμότητες Διευθυντών	8,7%
Ηλεκτρονικό Παρουσιολόγιο Μόνιμου Προσωπικού	8,1%
Ατζέντα Δραστηριοτήτων	8,1%

Συμπερασματικά η εκπαιδευτική κοινότητα επισημαίνει ότι η σχολική διοίκηση έχει ανάγκη από ευκολίες που αφορούν τη νομοθεσία, τις διοικητικές υποχρεώσεις, τις άδειες, τη μισθοδοσία και τα παρουσιολόγια μονίμων και αναπληρωτών εκπαιδευτικών ΕΣΠΑ. Επιπρόσθετα τονίζει ότι είναι απαραίτητα τα σεμινάρια τεχνική υποστήριξης, η ατζέντα με ενημερώσεις για δραστηριότητες και τυχόν εκκρεμότητες των διευθυντών της σχολικής μονάδας.

- Το προηγούμενο συμπέρασμα έρχεται να συμπληρώσει η επόμενη ερώτηση με την οποία εξετάζεται ο βαθμός ικανοποίησης του δείγματος σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των εργαλείων Η.Δ. ως προς τη μείωση της γραφειοκρατίας και του διοικητικού βάρους στη διοίκηση της εκπαίδευσης. Είναι ολοφάνερο ότι το δείγμα συμφωνεί με ποσοστό 93,4% (Αρκετά έως Πάρα Πολύ) στα πολλαπλά οφέλη των ηλεκτρονικών μέσων διοίκησης.
- Είναι σημαντικό το γεγονός που συμπεραίνεται σχετικά με την μεγάλη αποδοχή και ανάδειξη του ΠΣ διοίκησης mySchool ως ένα αποτελεσματικό εργαλείο της

εκπαιδευτικής μονάδας. Οι ερωτηθέντες με ποσοστό 91,9% συμφωνούν για την αποτελεσματικότητά του από Αρκετά έως Πάρα πολύ και αποδείχθηκε ότι το αποτέλεσμα είναι ανεξάρτητο οποιουδήποτε χαρακτηριστικού του δείγματος.

- Το σημαντικότερο εύρημα της έρευνας θεωρείται το συμπέρασμα από την τελευταία ερώτηση, η οποία εξέτασε αν και κατά πόσο η ηλεκτρονική διακυβέρνηση έχει επιφέρει **θετικά αποτελέσματα** στην οργάνωση και τη διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων. Συγκεκριμένα διερευνήθηκε αν η Η.Δ. βοηθάει στη βελτίωση εκτέλεσης των διοικητικών καθηκόντων του προσωπικού, στη μείωση κόστους, στη μείωση διοικητικών βαρών ή στη μείωση της γραφειοκρατίας. Η εκπαιδευτική κοινότητα πιστεύει ότι η ενσωμάτωση της Η.Δ. στη διοικητική διαδικασία του σχολείου μειώνει το κόστος κατά 90,1%, ελαχιστοποιεί τη γραφειοκρατία κατά 88,3% εξοικονομώντας πολύτιμο χρόνο, βελτιώνει τον τρόπο εκτέλεσης καθηκόντων κατά 86,5% απλοποιώντας τις διαδικασίες αφού πλέον ολοκληρώνονται ψηφιακά και τέλος, με χαμηλότερο ποσοστό 80,6% έναντι των υπολοίπων συνιστώσων θεωρεί ότι μειώνεται το διοικητικό βάρος στο χώρο της εκπαίδευσης.

Από τα παραπάνω συμπεράσματα αναδεικνύεται η αξία της ηλεκτρονικής διοίκησης, των νέων τεχνολογικών μέσων και ειδικότερα των πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης στην εκπαίδευση. Υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω εξέλιξη που θα εξασφαλίσει ένα σύγχρονο, καινοτόμο και ψηφιακά διοικητικό σχολικό περιβάλλον, όπου θα παρέχονται αναβαθμισμένες υπηρεσίες και το παραγόμενο έργο θα ολοκληρώνεται μέσα από νέα συστήματα, προάγοντας τη διαλειτουργικότητα και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα συμπεράσματα που παρουσιάστηκαν υπόκεινται σε περιορισμούς όπως δύναται να συμβαίνει σε κάθε έρευνα. Η συγκεκριμένη έρευνα δεν είναι πλήρης ως προς το δείγμα και τα ερευνητικά εργαλεία συλλογής δεδομένων που χρησιμοποίησε. Το δείγμα αν και προέρχεται από διάφορες γεωγραφικές περιοχές οι περισσότερες απαντήσεις συγκεντρώθηκαν από την περιφέρεια της Κρήτης και λόγω περιορισμένου χρόνου δεν γινόταν να επεκταθεί η έρευνα πανελλαδικά λόγω του σύντομου χρονικού πλαισίου που ορίζει ένα Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα. Γεγονός που δυσκολεύει τη στατιστική ανάλυση και τη γενίκευση των αποτελεσμάτων. Επιπλέον το δείγμα αφορούσε μόνο το εκπαιδευτικό προσωπικό της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, δεν συμμετείχαν τα ιδιωτικά σχολεία, ούτε οι σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας. Η έρευνα θα μπορούσε να συγκεντρώσει απόψεις και από το προσωπικό των δομών διοίκησης (Διευθύνσεις Εκπαίδευσης ή Περιφερειακές Δ/σεις Εκπ/σης) για να σχηματιστεί μια ολοκληρωμένη και πολύπλευρη εικόνα της διοίκησης των εκπαιδευτικών μονάδων. Κατά αυτό τον τρόπο μένει ένα μεγάλο πεδίο ανεξερεύνητο, που θα μπορούσε να εξετάσει σε βάθος τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών από όλες τις βαθμίδες και να καλύψει μεγαλύτερη γεωγραφική περιοχή, συλλέγοντας δεδομένα από όλο το φάσμα του εκπαιδευτικού συστήματος της Ελλάδας. Με τα δεδομένα αυτά θα ήταν αξιοσημείωτα τα αποτελέσματα των ερευνών, ώστε να γίνουν συγκρίσεις, να εντοπιστούν ομοιότητες ή διαφορές μεταξύ των βαθμίδων εκπαίδευσης, του ιδιωτικού τομέα αλλά και των δομών διοίκησης της Εκπαίδευσης και να εξαχθούν συμπεράσματα για το εκπαιδευτικό σύστημα σφαιρικά.

Παρόλα αυτά η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία μπορεί να αποτελέσει αφορμή για μελλοντικές επιστημονικές έρευνες για περαιτέρω διερεύνηση του ερευνητικού πεδίου που πραγματεύεται και να υποδείξει νέες κατευθύνσεις μέσω των αποτελεσμάτων της για την αξιοποίηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο χώρο της διοίκησης και οργάνωσης της εκπαίδευσης, καθώς και για τα οφέλη που επιφέρουν τα ηλεκτρονικά μέσα διοίκησης. Η διοίκηση πλέον στην εκπαίδευση δεν αποτελεί απλά ένα σύστημα γραφειοκρατικό που επιτελεί τις οργανωσιακές και λειτουργικές διαδικασίες του σχολείου, αλλά είναι ένα σύγχρονος μηχανισμός που ενισχύει την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, αναβαθμίζει την παραγωγικότητα και την αποτελεσματικότητα του σχολικού οργανισμού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΒΙΒΛΙΑ

Ανδρέου, Α. & Παπακωνσταντίνου, Γ. (1994). *Εξουσία και Οργάνωση-Διοίκηση του Εκπαιδευτικού Συστήματος*. Αθήνα: Νέα Σύνορα-Α.Α.Λιβάνη.

Βάμβουκας, Μ. (2007). *Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα και Μεθοδολογία*. Όγδοη Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Δαγδιλέλης, Β. (2005). *Η Πληροφορική στην Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης- Πληροφορική και στελέχη της Εκπαίδευσης*. Στο Α. Καψάλης (2005) (επιμ.), *Οργάνωση και Διοίκηση Σχολικών Μονάδων*, σ. 213 - 230. Θεσ/νίκη: Εκδόσεις Παν. Μακεδονίας.

Θεοφανίδης, Στ. (1985). *Θεωρία και Τεχνική της Κοινωνικής Λογιστικής*, Αθήνα: Εκδ.Παπαζήση.

Θεοφιλίδης, Χ. (2012). *Σχολική ηγεσία και διοίκηση. Από τη γραφειοκρατία στη μετασχηματιστική ηγεσία*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Κατσαρός, Ι. (2008). *Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Διαθέσιμο στο: <http://www.pi-schools.gr/book3.pdf>

Κέφης, Β. (2005). *Ολοκληρωμένο Μάνατζμεντ. Βασικές Αρχές για Σύγχρονες Οικονομικές Μονάδες*. Εκδόσεις : Κριτική.

Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές των Τ.Π.Ε.* Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Κουτούζης, Μ. (1999). *Γενικές Αρχές Μάνατζμεντ*. Εκδόσεις: ΕΑΠ. Διαθέσιμο στο: https://www.eap.gr/images/stories/pdf/dte50a_F16503.PDF

Μητάκος, Θ. 2015. Εισαγωγή στα Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης. [Κεφάλαιο Συγγραμματος]. Στο Μητάκος, Θ. 2015. *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. κεφ 1. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/749>

Μιχόπουλος, Α. Β. (1997). *Η εκπαίδευση στο πλαίσιο της οργανωτικής θεωρίας*. Αθήνα : Ιδιωτική Έκδοση,

Μπουραντάς, Δ. (2002), *Μάνατζμεντ: Θεωρητικό Υπόβαθρο. Σύγχρονες Προοπτικές*. Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.

Παρασκευάς, Μ., Ασημακόπουλος, Γ., Τριανταφύλλου, Β. (2015). [ηλεκτρ. βιβλ.] *Κοινωνία της πληροφορίας*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/378>

Πασιαρδής, Π. (2004). *Εκπαιδευτική Ηγεσία. Από την περίοδο της ευμενούς αδιαφορίας στη σύγχρονη εποχή*. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Ράπτης, Α., & Ράπτη, Α. (2007). *Μάθηση και Διδασκαλία στην Εποχή της Πληροφορίας*. Α' τόμος. Αθήνα: Εκδόσεις Ολική Προσέγγιση.

Σαΐτη, Α. & Σαΐτης, Χ. (2012). *Ο διευθυντής στο σύγχρονο σχολείο*. Αθήνα : Αυτοέκδοση.

Σαΐτης, Χρ. (2000). *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ατραπός

Σαΐτης, Χ. (2008). *Ο Διευθυντής στο Δημόσιο Σχολείο*. Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Διαθέσιμο στο: <http://www.pi-schools.gr/>

Σαραφίδου, Γιασεμή-Όλγα (2011). *Συνάρθρωση Ποσοτικών και Ποιοτικών Προσεγγίσεων : Η Εμπειρική Έρευνα*. Αθήνα: Gutenberg.

Σπηλιωτόπουλος, Ε., Μακρυδημήτρης, Α., (2001). *Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα*. Αθήνα: Εκδόσεις Σακκούλας Αντ.

Σταχτέας, Χ. (2009). *Εισαγωγή στην Αξιοποίηση της Πληροφορικής και Επιχειρησιακής Έρευνας στη Διοίκηση της Εκπαίδευσης*, Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Burns, J. M. (1978). *LEADEKSHIP*. Available here: <https://doc1.bibliothek.li/>

Bush, T. (1995). *Theories of educational management*. Available here: <https://bit.ly/36d1WvO>

Fayol, H. (1916). *Classical theory of the Administration*. France .

Goslin, D. A. (1965). *The School in Contemporary Society*. Glenview, Ill.: Scott, Foresman and Company.

Hammer, M., Champy, J. (2009) *Reengineering the Corporation: A Manifesto for Business Revolution*. New York: Harper Collins.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Αγερότη, Μ., & Πρίτσου, Έ. (2014). Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως εργαλείο αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες. Συγκριτική ανάλυση και κατάταξη της Ελλάδας σε σχέση με τα κράτη μέλη της Ευρώπης (Διδακτορική Διατριβή, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας).

Βίτσου, Γ. Α., & Μελέτη, Μ. Α. (2015). Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην Ελλάδα το 2014. Τα θετικά τα αρνητικά και η αποδοχή της στη σύγχρονη Ελλάδα. (Πτυχιακή Εργασία. Τ.Ε.Ι. Πάτρας, Σχολή Διοίκησης και Επιχειρήσεων)

Γαντά, Ε. (2018). Η συμβολή του πληροφοριακού συστήματος του Υπουργείου Παιδείας Myschool στη διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων. (Διπλωματική Εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, ΜΠΣ «Επιστήμες Της Αγωγής», Πάτρα).

Δημοπούλου, Ε. (2011). Στρατηγική στην Τουριστική Εκπαίδευση (Διπλωματική Εργασία. ΜΠΣ. Πανεπιστήμιο Πειραιώς)

Δούκας, Δ. (2015). Η Σχολική Διεύθυνση στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση & οι διαστάσεις της ηλεκτρονικής γραφειοκρατίας και επικοινωνίας: Η περίπτωση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. (Μεταπτυχιακή Διατριβή. Πανεπιστήμιο Δυτ. Μακεδονίας. Παιδαγωγική Σχολή. Φλώρινα)

Ζιώγκα, Γ., & Τσαλαφούτα, Ε. (2014). Ηλεκτρονική διακυβέρνηση: Παραδείγματα καλών πρακτικών, οφέλη, δυσκολίες, προοπτική. (Πτυχιακή Εργασία. Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής)

Ζακόπουλος, Β., Σαλονικίδης Γ., Τερζίδης Σ., Φιλιπιάδης, Γ. (2009). Σχολικοί διαδικτυακοί τόποι: Ελλάδα. Ανακτήθηκε 20 Σεπτεμβρίου 2019, από <https://www.eduportal.gr/greeksch/>

Ηλιάδη, Α. (2014). Ο ρόλος του διευθυντή σχολικής μονάδας στην εκπόνηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και στην εν γένει δημιουργική λειτουργία του σχολείου. (Διπλωματική Εργασία. ΜΠ.Σ. Αριστοτέλειο Παν. Θεσ/νικης)

Καραβασίλης, Ι. (2012). Ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη διοίκηση και οργάνωση δημοσίων οργανισμών: η περίπτωση της Ελλάδας στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών. Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών και Πολιτικών Σπουδών)

Κουτσομήνου, Κ. (2015). Ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην εκπαίδευση. (Πτυχιακή Εργασία. ΤΕΙ Καβάλας. Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας)

Μαραβέλια, Σ. (2017). Πληροφοριακά Συστήματα και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους στην Οργάνωση και Διοίκηση Σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Μελέτη περίπτωσης: Myschool, (Διπλωματική Εργασία, ΜΠΣ. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Σχολή Ψηφιακής Τεχνολογίας, Αθήνα)

Μαρκαντώνης, Χ. Β. (2007). Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στη μαθησιακή διαδικασία και τη διοίκηση των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης των νομών Φθιώτιδας και Ευρυτανίας. (Μεταπτυχιακή Διατριβή. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.)

Παναγούλη, Ε. (2011). Οι Νέες Τεχνολογίες στη Δημόσια Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, η Χρήση τους στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων. (ΜΠ.Σ. Χαροκόπειου Πανεπιστημίου. Αθήνα)

Παπατσώρης, Ι. (2015). Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Στο Χώρο Της Πρωτοβάθμιας Και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. (ΜΠ.Σ. Επιστήμη και Τεχνολογία των Υπολογιστών. Πανεπιστήμιο Πατρών.)

Παπουτσάκης, Μ. (2018). Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης της Εκπαίδευσης και η Συμβολή τους στην Αξιολόγηση της Εκπαιδευτικής Μονάδας: Μελέτη Περίπτωσης MySchool”, (Διπλωματική Εργασία, ΜΠΣ, Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πειραιά Τεχνολογικού Τομέα)

Προκοπιάδου, Γ. (2009). Η βελτίωση της διοικητικής λειτουργίας μέσα από τη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας. (Διδακτορική Διατριβή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Επιστημών Αγωγής)

Ποταμιάς, Γ. (2012). Η συμβολή της διεύθυνσης σχολικής μονάδας στην εισαγωγή και εφαρμογή των ΤΠΕ ως καινοτομιών: μια μελέτη περίπτωσης. (Διπλωματική Εργασία. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπ/σης, ΜΠ.Σ. «Οργάνωση & Διοίκηση της Εκπ/σης»)

Ραπτάκη, Ε. (2018). Αποτελεσματική στρατηγική ανασχεδιασμού. Η περίπτωση του Δημοσίου τομέα. (Διπλωματική Εργασία. Πανεπιστήμιο Πειραιά.)

Χατζηλάμπρου, Χρ., (2018), Τα Πληροφοριακά Συστήματα MIS και Εργαλεία CMS, LMC στην Διοίκηση Σχολικών Μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Αξιολόγηση της Στάσης

των Διευθυντών/Υποδιευθυντών Σχολικών Μονάδων στη Νήσο Λέσβο, (Διπλωματική Εργασία, ΜΠΣ «Επιστήμες της Αγωγής», Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα)

Ψάνη, Α., & Καμπούρης, Α. (2017). Πληροφοριακά συστήματα στην εκπαίδευση. Μελέτη περίπτωσης: αξιολόγηση του συστήματος ηλεκτρονικής διακυβέρνησης-MYSCHOOL. (Μεταπτυχιακή Διατριβή. ΑΕΙ Πειραιά. ΜΠ.Σ. «Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων»)

Lenihan, D. G. (2002). Realigning Governance: From E-Government to E-Democracy. Ottawa: Center for Collaborative Government. Available from <https://goo.gl/2s2Dxe>

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Βότση, Ε. (2017). Η εκπαιδευτική καινοτομία στην ελληνική σχολική πραγματικότητα και η αυτονομία της σχολικής μονάδας. *Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, Καινοτομία και Οικονομία, 1*, 517-523.

Δαπόντες, Ν., Σχίζα, Ε. & Σαλονικίδης, (2007). Σχολικές Ιστοσελίδες: Η περίπτωση των Ελληνικών Γυμνασίων. *4ο Συνέδριο για τις ΤΠΕ στην Εκπαίδευση, Σύρος.*

Δημακόπουλος, Α. & Παναγιωτόπουλος, Χ. (2011). ΤΠΕ & Οργάνωση - Διοίκηση Σχολικών Μονάδων: Αποτελέσματα μιας εμπειρικής έρευνας εστιασμένης στις απόψεις των Διευθυντών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Αχαΐας, *i-teacher3*, 29 - 42.

Θωμά, Μ. & Ταγκάρης, Α. (2019). Ιχνηλατώντας την ευχρηστία του πληροφοριακού συστήματος myschool στην εκπαίδευση. Διερεύνηση σε επίπεδο διοίκησης σχολικής μονάδας. *11 th Conference on Informatics in Education*, 279-289.

Καζάκου, Μ., & Κουτρομάνος, Γ. (2017). Ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη διοίκηση της εκπαίδευσης: Διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν την πρόθεση χρήσης της από τα στελέχη της εκπαίδευσης. *Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, Καινοτομία και Οικονομία, 1*, 204-215.

Καζάκου, Γ., & Κουτρομάνος, Γ. (2016). Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη διοίκηση της εκπαίδευσης: Ένα μοντέλο για την αξιολόγηση των ισότοπων των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης της χώρας ως προς τα γενικά τους χαρακτηριστικά και τις ηλεκτρονικές τους υπηρεσίες. *Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, Καινοτομία και Οικονομία, 1*, 188-203.

Καράμηνας, Ι. (2001). Διαδίκτυο και Εκπαιδευτική Διαδικασία. Θεωρητική Προσέγγιση και μια Πρόταση για τη Διδακτική Αξιοποίησή του στο Δημοτικό Σχολείο. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, 120-121, 76-84.

Κόκκαλη, Α., Παναγιωτακόπουλος, Χ., & Καμαριανός, Ι. (2015). Ο επικοινωνιακός ρόλος των σχολικών ιστοχώρων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Αχαΐα. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 8(3Α), 214 – 224.

Λαζάρου, Μ., Παπαγεωργάκη, Π. & Φούζα, Γ. (2017). Η εισαγωγή και εφαρμογή τεχνολογικών καινοτομιών ως παράγοντας διοικητικής αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση. *Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, Καινοτομία και Οικονομία*, 1, 503-516.

Μακρή, Α., & Βλαχόπουλος, Δ. (2015). Οι ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Οργάνωση και Διοίκηση στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Μία διερευνητική μελέτη στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσ/νίκης. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 8(1Α), 231 – 242.

Μπάκας, Θ. (2009). Η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Εκπαίδευσης (Τ.Π.Ε.), στη διοικητική υποστήριξη των σχολείων. *Πρακτικά του Πανελληνίου Συνεδρίου της Επιστημονικής Ένωσης εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας για τη διάδοση των Τ.Π.Ε. στην Εκπαίδευση*. ΕΕΕΠ-ΔΤ.Π.Ε, 171-183.

Νάκος, Κ. (2009). Ο ρόλος του Διευθυντή και η συμβολή των Νέων Τεχνολογιών στην άσκηση της Διοίκησης των Σχολικών Μονάδων Β/θμιας Εκπ/σης. *Εισήγηση στην ΑΣΠΑΙΤΕ Ιωαννίνων: Ο Διευθυντής Σχολικής Μονάδος και οι Νέες Τεχνολογίες*, 8-9/5/2009.

Παναγιωτόπουλος, Ι. & Ευδοκία, Α. (2013). Η Ποιότητα Υπηρεσιών σε Εκπαιδευτικές Ιστοσελίδες & Δίκτυα Η πρόκληση του Διαδικτυακού Σύννεφου. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 7, 209 - 216. όπως ανακτήθηκε στις 5 Αυγούστου, 2019 από το διαδίκτυο <https://bit.ly/2EYK9fY>

Παπασταματίου, Ν. (2008). Η χρήση των τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση. *Ημερίδα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών Δ/θμιας Εκπαίδευσης Ν. Αρκαδίας, Λαγκάδια, 21 Μαΐου 2008*, όπως ανακτήθηκε στις 10 Αυγούστου, 2019 από το διαδίκτυο <http://www.slideshare.net/nrapastam/ss-428835>

Πιτσιάβας, Δ., & Βλαχόπουλος, Δ. (2015). Ο ρόλος των ΤΠΕ και του νέου Πληροφοριακού Συστήματος" Myschool" στη διοικητική διαδικασία των Δημοτικών Σχολείων: Η περίπτωση

των Διευθυντών της Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 8(2Α), 123 – 137.

Τζιμογιάννης, Α. & Κόμης, Β. (2004). Στάσεις και αντιλήψεις εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδασκαλία τους. Στο: Μ. Γρηγοριάδου (επιμ.), *Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση»*, Τόμος Α', 165-176.

Χαραλάμπους, Κ. (2008). Η Χρήση των ΤΠΕ στην Οργάνωση και Διοίκηση των Σχολικών Μονάδων: Μια συνοπτική ματιά. *Δελτίο Εκπαιδευτικού Ομίλου Κύπρου*, Τεύχος 7, 15 - 17.

Evans, D., & Yen, D. C. (2005). E-government: An analysis for implementation: Framework for understanding cultural and social impact. *Government Information Quarterly*, 22(3), 354-373.

Georgiadis, C. K. & Stiakakis, E. (2010) Extending an e-Government Service Measurement Framework to m-Government Services. In: *Proceedings of the 2010 Ninth International Conference on Mobile Business/2010 Ninth Global Mobility Roundtable*, 432–439.

Grönlund, Å., & Horan, T. A. (2005). Introducing e-gov: history, definitions, and issues. *Communications of the association for information systems*, 15(1), 39.

Kirillov, Z., Shmorgun, I. & Lamas, D. (2011). Towards the Design of Estonia's M-Government Services. In: *Proceedings of the ICEGOV2011*, 61–66.

Schratz, M. (2013). "Chapter 16 Beyond the Reach of Leading: Exploring the Realm of Leadership and Learning", Craig, C., Meijer, P. and Broeckmans, J. (Ed.) *From Teacher Thinking to Teachers and Teaching: The Evolution of a Research Community (Advances in Research on Teaching, Vol. 19)*, Emerald Group Publishing Limited, Bingley, 339-356.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ρεντίφης, Γ. (2014). Η αξιοποίηση των ΤΠΕ, ως το κλειδί της αποτελεσματικής σχολικής διοίκησης. *i – teacher*, 7, 125 – 131.

Al-Mamari, Q., Corbitt, B. & Oyaró Gekara, V. (2013). E-government adoption in Oman: motivating factors from a government perspective. *Transforming Government: People, Process and Policy*. 7 (2), 199–224.

Gulick, L. (1937). The Recent Movement for Better Government Personnel. *American Political Science Review*, 31(2), 292-301.

Heeks, R., & Bailur, S. (2007). Analyzing e-government research: Perspectives, philosophies, theories, methods, and practice. *Government information quarterly*, 24(2), 243-265.

Layne, K., & Lee, J. (2001). Developing fully functional E-government: A four stage model. *Government information quarterly*, 18(2), 122-136.

Lin, F., Fofanah, S. & Liang, D. (2011). Assessing citizen adoption of e-Government initiatives in Gambia: A validation of the technology acceptance model in information systems success. *Government Information Quarterly*. 28, 271–279.

Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), (2003). The Case for E-Government: Experts from the OECD Report “The E-Government Imperative” by the OECD E-Government Task Force. *OECD Journal on Budgeting*. 3 (1), 61–96.

Sandoval-Almazán, R. & Gil-Garcia, J.R., (2012). Are government internet portals evolving towards more interaction, participation, and collaboration? Revisiting the rhetoric of e-government among municipalities. *Government Information Quarterly*. 29, 72–81.

Scanlan, B. K. (1973). Motivating employees in the small business. *Journal of Small Business Management (pre-1986)*, 11, 1.

Shareef, M. A., Kumar, V., Kumar, U., & Dwivedi, Y. K. (2011). e-Government Adoption Model (GAM): Differing service maturity levels. *Government information quarterly* 28.1, 17-35.

Siskos, E., Askounis, D. & Psarras, J. (2014). Multicriteria decision support for global e-government evaluation. *Omega*. 46, 51–63.

Spirakis, Grigorios & Spiraki, Christina. (2008). Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (E-Government): Εφαρμογές, Οφέλη και Κίνδυνοι. *ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ*. 46, 56-70.

Tagalou, A., Massourou, V., Kuriakopoulou, K., & Efthimiopoulos, A. (2013). ICT IN EDUCATIONAL MANAGEMENT. In *EDULEARN13 Proceedings* (pp. 3840-3846). IATED. Ανακτήθηκε στις 06 Ιουνίου 2019 από https://www.researchgate.net/publication/282606958_ICT_IN_EDUCATIONAL_MANAGEMENT.

Zafiropoulos, K., Karavasilis, I. & Vrana, V. (2014). Exploring e-governance acceptance by primary and secondary education in Greece. *Int. J. Information Technology and Management*. 13 (4), 285–304.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Digital Agenda for Europe. Available from <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

e-Government. Available from <http://en.wikipedia.org/wiki/E-Government>

Απόφαση 139/2014 (αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5902/02-10-2014) της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα με θέμα *Αλλαγές στο myschool ως προς τα δεδομένα των μαθητών*. Ανάκτηση από: <https://drive.google.com/file/d/0B7w3-vIjW2OPcURZR1ZwTTFBYWc/view>

Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας & Κοινωνίας (DESI) 2016: Πρόοδος με αργό ρυθμό για την ΕΕ, 26η η Ελλάδα. <https://www.ekt.gr/el/news/19642>

Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας & Κοινωνίας (DESI) βαθμολογία του 2019 Ανάκτηση από <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

Έγγραφο Πλαισίου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Ανάκτηση από <https://goo.gl/hJ8fwv>

Εγκύκλιος 10654/ΓΔ4/23-01-2018 του Υπουργείου Παιδείας με θέμα «*Έγγραφές, μετεγγραφές, φοίτηση και θέματα οργάνωσης της σχολικής ζωής στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης*». Ανάκτηση από <https://bit.ly/2Q1HFE7>

Εγκύκλιος 149084/ΓΔ4/8-9-2017 του Υπουργείου Παιδείας με θέμα «*Καταχώριση στοιχείων στα Πληροφοριακά Συστήματα myschool και Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης (Ο.Π.ΣΥ.Δ.)*» Ανάκτηση από https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/gevroglyoy_egkyklios_esos.pdf

Εγχειρίδιο Χρήσης Πύλης «Myschool», Έκδοση 01-09-2014. Ανάκτηση από: https://myschool.sch.gr/help/manual_mySchool_sxoleia.pdf

Εθνική στρατηγική για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση 2014 - 2020. Ανάκτηση από <https://goo.gl/vPCstn>

Εθνική στρατηγική για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση 2016 - 2021. Ανάκτηση από <https://bit.ly/2EVqAVV>

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» 2000- 2006 Γ' Κ.Π.Σ Ανάκτηση από : http://nam.culture.gr/images/deam/docs/digital_rights.pdf

Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα, Μάρτιος 2018. Ανάκτηση από https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2018/03/EGov_Upd_090318.pdf

Νέα έρευνα της Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε. Οι νέες τεχνολογίες στην καθημερινή ζωή των πολιτών. Ανάκτηση από http://www.ktpae.gr/ktp_fin_pdf_002.pdf

Νόμος 1566/1985, με θέμα *Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις* που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 167/τ.Α'/30-09-1985. Διαθέσιμο στο: https://www.minedu.gov.gr/publications/EPAL_N_1566_1985.pdf

Νόμος 2472/1997, με θέμα *Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 50/τ.Α'/10-04-1997. Ανάκτηση από https://www.kodiko.gr/nomologia/document_navigation/208063/nomos-2472-1997

Νόμος 2672/1998, άρθρο 14 με θέμα *Διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα* που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 290/τ.Α'/28-12-1998. Ανάκτηση από <https://www.e-nomothesia.gr/autodioikese-demoi/n-2672-1998.html>

Νόμος 3471/2006 με θέμα *Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τροποποίηση του ν. 2472/1997* που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 133/Α'/28.6.2006. Ανάκτηση από http://www.greekecommerce.gr/nomos_3471_2006

Νόμος 3848/2010, με θέμα *Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού - καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις.* που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 71/τ.Α'/19-05-2010. Ανάκτηση από <https://www.kodiko.gr/nomos-3848-2010>

Νόμος 3966/2011, άρθρο 32 με θέμα *Πανελλήνιο σχολικό Δίκτυο* που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 118/τ.Α'/24-05-2011. Ανάκτηση από <https://www.kodiko.gr/nomos-3966-2011>

Νόμος 3979/2011 με θέμα *Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις* που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 138/τ.Α'/16-06-2011. Ανάκτηση από <https://goo.gl/haBBA2>

Προεδρικό Διάταγμα 25/2014 με θέμα *Ηλεκτρονικό αρχείο και Ψηφιοποίηση των εγγράφων* που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 44Α/25-02-2014. Ανάκτηση από <https://www.mou.gr/el/Pages/eLibraryFS.aspx?item=2225>

Υπουργική Απόφαση υπ' αριθ. ΥΑΠ/Φ.40.4/3/1031 με θέμα Ρυθμίσεις για το Ηλεκτρονικό Δημόσιο Έγγραφο που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1317/ τΒ'/23-04-2012. Ανάκτηση από <https://www.taxheaven.gr/circulars/13858>

Υπουργική Απόφαση υπ' αριθ. ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989 με θέμα Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1301/ τΒ'/12-04-2012. Ανάκτηση από <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/13821>

ΥΠΕΠΘ αρ. πρωτ.: 171490/Δ2/12-11-13, έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας με Θέμα 1: «Έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας νέου ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος Σχολικών Μονάδων και Διοικητικών δομών «Myschool» για Α'-Βάθμια Εκπαίδευση και Γυμνάσια. Θέμα 2: «Έναρξη πιλοτικής λειτουργίας «Myschool» για ΓΕΛ, ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, Διευθύνσεις και Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης.» Ανάκτηση από: <https://myschool.sch.gr/>

ΦΕΚ 1340 τ.Β'/16-10-2002 με θέμα Καθορισμός των ειδικότερων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των προϊσταμένων των περιφερειακών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των διευθυντών και υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων και ΣΕΚ και των συλλόγων των διδασκόντων. Ανάκτηση από: <http://dipe.ait.sch.gr/fek-1340-2002-kathikonta-armodiotites-stelexwn-ekpaideysis-klimaka.pdf>

Γ' ΜΕΡΟΣ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών - «Διοίκηση & Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Έρευνα Διπλωματικής Εργασίας

Αξιότιμοι συνάδελφοι,

Το παρόν ερωτηματολόγιο θα χρησιμοποιηθεί για ερευνητικούς σκοπούς στο πλαίσιο της Διπλωματικής εργασίας μου με τίτλο "Η Ηλεκτρονική Διοίκηση ως Παράγοντας Απομείωσης του Διοικητικού Βάρους στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση." του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών "Διοίκηση και Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων", του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης.

Το ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε όλους τους εκπαιδευτικούς Α/θμιας Εκπ/σης. Η συμπλήρωσή του δεν απαιτεί πάνω από 8' - 10', είναι ανώνυμο και τα στοιχεία που θα συλλεχθούν, θα χρησιμοποιηθούν καθαρά στο πλαίσιο της ερευνητικής μου εργασίας.

Θα σας ήμουν ευγνώμων, αν αφιερώνατε 15 λεπτά από το χρόνο σας, για να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Οι απόψεις σας αποτελούν ουσιαστική συμβολή στην παρούσα έρευνα. Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας.

Με εκτίμηση,

Παλαμάρκα Αναστασία

ΠΕ86 – Πληροφορικής

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ - ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. 1. Φύλο *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Άνδρας
 Γυναίκα

2. 2. Ηλικία *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- κάτω των 30 ετών
 30 - 40 ετών
 40 - 50 ετών
 άνω των 50 ετών

3. Πρόσθετες Σπουδές

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις)

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Εξομίωση
 Δεύτερο Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ
 Μεταπτυχιακό Δίπλωμα
 Διδακτωρικό Δίπλωμα
 Επιμόρφωση Τ.Π.Ε. Α' επιπέδου
 Επιμόρφωση Τ.Π.Ε. Β' επιπέδου
 Άλλο: _____

4. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που κατέχετε στις Τ.Π.Ε. είναι:

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις)

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Πιστοποιημένες
 Εμπειρικές
 Ανύπαρκτες

5. Έτη συνολικής προϋπηρεσίας *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- έως 5 έτη
- 6 - 10 έτη
- 11 - 20 έτη
- άνω των 21 ετών

6. Ποια θέση κατέχετε στη σχολική μονάδα; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Διευθυντή ή Προϊσταμένου
- Αναπληρωτή Δ/ντη ή Προϊσταμένου
- Υποδιευθυντή
- Εκπαιδευτικού

7. Τύπος Σχολικής Μονάδας *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Νηπιαγωγείο
- Δημοτικό

8. Περιφέρεια Σχολείου *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ανατολ. Μακεδονίας και Θράκης
- Κεντρικής Μακεδονίας
- Δυτικής Μακεδονίας
- Ηπείρου
- Θεσσαλίας
- Ιονίων Νήσων
- Δυτικής Ελλάδος
- Στερεάς Ελλάδας
- Αττικής
- Πελοποννήσου
- Βορείου Αιγαίου
- Νοτίου Αιγαίου
- Κρήτης

Οι ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διοίκηση

9. Θεωρείτε απαραίτητη τη χρήση των ΤΠΕ (νέες Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας) στη σχολική διοίκηση; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ΝΑΙ
 ΟΧΙ

10. Εάν ναι, για ποιους λόγους τη θεωρείτε απαραίτητη;

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις)

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Καλύτερη επικοινωνία
 Δυνατότητα καλύτερης οργάνωσης
 Εξοικονόμηση χρόνου
 Μείωση του κόστους
 Μείωση διοικητικού βάρους
 Άλλο: _____

11. Προσδιορίσετε ποιά από τα παρακάτω ψηφιακά εργαλεία θεωρείτε ότι υποβοηθούν στην εκτέλεση του διοικητικού έργου στο σχολείο σας. Επιλέξτε τον αριθμό που σας αντιπροσωπεύει *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	5 - Πάρα Πολύ	4 - Πολύ	3 - Αρκετά	2 - Λίγο	1 - Καθόλου
Διαδίκτυο (Αναζήτηση, πληροφορίες κ.α)	☐	☐	☐	☐	☐
Κειμενογράφο (π.χ. Word) για τη σύνταξη εγγράφων	☐	☐	☐	☐	☐
Λογιστικά Φύλλα (π.χ. Excel) για ωρολόγιο πρόγραμμα και τήρηση οικονομικών, στατιστικών στοιχείων κτλ	☐	☐	☐	☐	☐
Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης (myschool, ΟΠΣΥΔ)	☐	☐	☐	☐	☐
Ιστοσελίδα Διεύθυνσης ΠΕ	☐	☐	☐	☐	☐
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο (επικοινωνία με εκπαιδευτικούς, άλλα σχολεία, τοπικούς φορείς, προϊστάμενες αρχές, γονείς)	☐	☐	☐	☐	☐
Ηλεκτρονικό Πρωτόκολλο	☐	☐	☐	☐	☐
Ψηφιακή Υπογραφή Εγγράφων	☐	☐	☐	☐	☐
Ηλεκτρονική Νομοθεσία	☐	☐	☐	☐	☐
Εργαλεία Web 2.0 (blog, social media, wiki)	☐	☐	☐	☐	☐
Εργαλεία Συνδιάλεξης ή Τηλεδιάσκεψης	☐	☐	☐	☐	☐
Υπολογιστική Νέφους (Google Drive)	☐	☐	☐	☐	☐
Ιστοσελίδα Σχολικής Μονάδας	☐	☐	☐	☐	☐
Αξιοποίηση των υπηρεσιών του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου	☐	☐	☐	☐	☐
Αξιοποίηση ειδικού λογισμικού για διοικητική χρήση (e-school, ΕΠΑΦΟΣ)	☐	☐	☐	☐	☐

12. Το σχολείο σας διαθέτει ιστοσελίδα; **Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.*

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

13. Εάν ναι, πως αξιοποιείτε την ιστοσελίδα του σχολείου ;*(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις)**Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.*

- Παρέχονται πληροφορίες/ανακοινώσεις για μαθητές ή εκπαιδευτικούς
- Παρέχονται πληροφορίες στους γονείς για την πρόοδο και φοίτηση των παιδιών τους
- Παρέχονται πληροφορίες γενικού ενδιαφέροντος (νέα, εκδηλώσεις, προγράμματα, αθλητικές συμμετοχές, γιορτές κλπ) στο Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων, στην Δευτεροβάθμια Διεύθυνση, στην Περιφέρεια κ.ά.
- Παρέχονται πληροφορίες στα υπόλοιπα σχολεία για προγράμματα αυτο-αξιολόγησης
- Συμπεριλαμβάνει εργαλεία αλληλεπίδρασης (social media)
- Παρέχει δυνατότητα ηλεκτρονικής επικοινωνίας
- Άλλο: _____

14. Κατά πόσο χρησιμοποιείτε το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο για την αμφίδρομη επικοινωνία της σχολικής μονάδας σας με **Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.*

	5 - Πάρα Πολύ	4 - Πολύ	3 - Αρκετά	2 - Λίγο	1 - Καθόλου
τους εκπαιδευτικούς	☐	☐	☐	☐	☐
τους γονείς - κηδεμόνες των μαθητών	☐	☐	☐	☐	☐
ανώτερες διοικητικές δομές (Δ/νσεις, Περιφερειακές Δ/νσεις, Υπουργείο Παιδείας)	☐	☐	☐	☐	☐
άλλες σχολικές μονάδες	☐	☐	☐	☐	☐
φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης	☐	☐	☐	☐	☐

15. Συνήθως με ποιο τρόπο επικοινωνείτε με τη Δ/ση Π.Ε. για ζητήματα του σχολείου σας; **Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.*

- Τηλεφωνικά
- Μέσω Φαξ
- Μέσω Email
- Δια ζώσης
- Άλλο: _____

16. Κατά πόσο ικανοποιημένοι είστε από την ιστοσελίδα της Διεύθυνσης Π.Ε. του νομού σας; **Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.*

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα Πολύ

Το Πληροφοριακό Σύστημα MySchool

17. Το περιβάλλον εργασίας του Myschool είναι φιλικό και εύχρηστο; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα Πολύ

18. Έχει βελτιωθεί η διεκπεραίωση της διοικητικής εργασίας στη σχολική σας μονάδα με τη χρήση του Myschool (εγγραφές, μετεγγραφές, δημιουργία τμημάτων, κατανομή μαθητών σε τμήματα, συνδιδασκαλίες, αναθέσεις μαθημάτων σε εκπαιδευτικούς, καταχώρηση απουσιών και βαθμολογίας, έκδοση αποτελεσμάτων); *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα Πολύ

19. Οι λογαριασμοί των εκπαιδευτικών για την εισαγωγή βαθμών και απουσιών των μαθητών του τμήματος που έχουν την ευθύνη, εξυπηρετεί τη διοικητική διαδικασία;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα Πολύ

20. Οι αναφορές (εκτυπώσεις) που παρέχονται από το πληροφοριακό σύστημα σας ικανοποιούν;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα Πολύ

21. Θεωρείτε ότι η ενημέρωση του γονέα μέσω email για τις απουσίες του παιδιού του, μείωσε το διοικητικό βάρος και κόστος στη σχολική μονάδα;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα Πολύ

22. Η δυνατότητα που παρέχει το πληροφοριακό σύστημα για τα κενά και πλεονάσματα σε κάθε σχολική μονάδα αξιοποιείται κατάλληλα από τη Δ/νση για την καλύτερη λειτουργία του σχολείου;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ
- Άλλο: _____

23. Θεωρείτε ότι η διασύνδεση του Myschool με το πληροφοριακό σύστημα Διαύγεια του υπουργείου εσωτερικών για τη διαχείριση των σχολικών εκδρομών θα διευκόλυne τις σχολικές μονάδες και τις Δ/νσεις;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα Πολύ

24. Θεωρείτε ότι η διασύνδεση του Myschool με το πληροφοριακό σύστημα της Α/θμιας υγειονομικής υπηρεσίας για τη διαχείριση των αδειών του προσωπικού θα διευκόλυne τις σχολικές μονάδες και τις Δ/νσεις;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα Πολύ

Διοικητική Αποτελεσματικότητα

25. Κατά πόσο πιστεύετε ότι η χρήση των ΤΠΕ μπορεί να συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη διοίκηση της σχολικής μονάδας; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πολύ

26. Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε εργαλεία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τη διεκπεραίωση της εργασίας σας;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθημερινά
- Το λιγότερο μια φορά την εβδομάδα
- Το λιγότερο μια φορά το μήνα
- Το λιγότερο μια φορά το χρόνο

27. Ποια εργαλεία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης χρησιμοποιείτε; (επιλέξτε όσα ισχύουν και συμπληρώστε αν κάποιο λείπει κ χρησιμοποιείτε)

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Εργαλεία Web 2.0 (Google docs, calendar, search, drive - Blog - Skype - Social Networks κ.α)
- Υπηρεσία επικοινωνίας (Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο, κ.λπ.)
- Υπηρεσία συνδρομητικής ενημέρωσης
- Σύστημα ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων
- MySchool (Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης)
- Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (www.sch.gr)
- Ψηφιακή Υπογραφή
- diavgeia.gov.gr
- www.opengov.gr
- Άλλο: _____

28. Επιλέξτε ποιά από τα παρακάτω εργαλεία θα θέλατε να προστεθούν στον ιστότοπο της Δ/σης για την αποτελεσματικότερη διοίκηση της μονάδας σας: *

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Εκκρεμότητες Διευθυντών (Μεταφορές, Οδοιπορικά, Υπερωρίες κ.α)
- Ημερολόγιο Διοικητικών Υποχρεώσεων
- Ηλεκτρονικό Παρουσιολόγιο Εκπαιδευτικών
- Ενημερωτική Φόρμα για Άδειες Εκπαιδευτικών προς Αναπλήρωση
- Φόρουμ Διευθυντών
- Παρουσιολόγια Αναπληρωτών ΕΣΠΑ
- Ενημέρωση Μισθοδοσίας
- Ατζέντα Δραστηριοτήτων
- Σεμινάρια Τεχνικής Υποστήριξης (e-seminars)
- Ηλεκτρονική Νομοθεσία
- Τηλεδιασκέψεις

29. Κατά πόσο πιστεύετε ότι τα παραπάνω εργαλεία θα βοηθούσαν στη μείωση της γραφειοκρατίας και του διοικητικού βάρους; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πολύ

30. Κατά πόσο ικανοποιημένοι είστε από το Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης MySchool στην αποτελεσματικότερη διοίκηση της σχολικής σας μονάδας; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πολύ

31. Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από την αποτελεσματικότητα της αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ της σχολικής μονάδας στην οποία υπηρετείτε και της οικείας Διεύθυνσης Π.Ε.; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πολύ

32. Η ηλεκτρονική Διοίκηση πιστεύετε σε ποιούς τομείς έχει βοηθήσει περισσότερο; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	1 - Καθόλου	2 - Λίγο	3 - Αρκετά	4 - Πολύ	5 - Πάρα Πολύ
Μείωση γραφειοκρατίας	☐	☐	☐	☐	☐
Μείωση Διοικητικού Βάρους	☐	☐	☐	☐	☐
Μείωση Διοικητικού Κόστους	☐	☐	☐	☐	☐
Βελτίωση Εκτέλεσης Καθηκόντων	☐	☐	☐	☐	☐

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

**ΠΙΝΑΚΑΣ 1.
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ Π.Ε. & Δ.Ε.**

ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. & Δ.Ε.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ http://attik.pde.sch.gr/	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. Α' ΑΘΗΝΑΣ http://dipe-a-athin.att.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. Β' ΑΘΗΝΑΣ http://www.dipevath.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. Γ' ΑΘΗΝΑΣ http://dipe-g-athin.att.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. Δ' ΑΘΗΝΑΣ http://1grpe-d-ath.att.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΑΝ.ΑΤΤΙΚΗΣ http://dipe-anatol.att.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ http://1grpe-dytik.att.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ http://dipe-peiraia.att.sch.gr/	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΑΘΗΝΑΣ Α' http://dide-a-ath.att.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΑΘΗΝΑΣ Β' http://dide-v-ath.att.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΑΘΗΝΑΣ Γ' http://dide-g-ath.att.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΑΘΗΝΑΣ Δ' http://dide-d-ath.att.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗΣ http://dide-anatol.att.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ http://dide-dytik.att.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ http://dide-peiraia.att.sch.gr/
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ http://ionion.pde.sch.gr	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΖΑΚΥΝΘΟΥ http://dipe.zak.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ http://dipe.ker.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ http://dipe.kef.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΛΕΥΚΑΔΑΣ http://dipe.lef.sch.gr/	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΖΑΚΥΝΘΟΥ http://dide.zak.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ http://dide.ker.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ http://dide.ker.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΛΕΥΚΑΔΑΣ http://dide.lef.sch.gr/
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ http://kmaked.pde.sch.gr	ΔΙΕΥ/ΝΣΗ Π.Ε. ΑΝ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ http://dipe-a.thess.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΔΥΤ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ http://dipe-v-thess.thess.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΗΜΑΘΙΑΣ http://dipe.ima.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΚΙΛΚΙΣ http://www.dipe-kilkis.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΠΕΛΛΑΣ http://dipe.pel.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΠΙΕΡΙΑΣ http://dipe.pie.sch.gr/portal/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΣΕΡΡΩΝ http://dipe-serron.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ http://dipe.chal.sch.gr/site/	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. Α' ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ http://srv-dide-a.thess.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. Β' ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ http://srv-dide-v.thess.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΗΜΑΘΙΑΣ http://dide.ima.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΚΙΛΚΙΣ http://srv1-dide.kil.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΠΕΛΛΑΣ http://www.didepellas.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΠΙΕΡΙΑΣ http://srv-dide.pie.sch.gr/ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΣΕΡΡΩΝ http://dide.ser.sch.gr ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ http://dide.chal.sch.gr/

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ http://amaked-thrak.pde.sch.gr/	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΔΡΑΜΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΔΡΑΜΑΣ
	http://www.dipedra.gr/	http://www.didedra.gr/
	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΕΒΡΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΕΒΡΟΥ
	http://dipe.evr.sch.gr/	http://dide.evr.sch.gr/
	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΚΑΒΑΛΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΚΑΒΑΛΑΣ
http://dipe.kav.sch.gr/	http://dide.kav.sch.gr/	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΞΑΝΘΗΣ	
http://dipe.xan.sch.gr/	http://www.didexan.gr/	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΡΟΔΟΠΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΡΟΔΟΠΗΣ	
http://dipe.rod.sch.gr/	http://dide.rod.sch.gr/	
ΗΠΕΙΡΟΥ http://ipeir.pde.sch.gr	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΑΡΤΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΑΡΤΑΣ
	http://srv-ipeir.pde.sch.gr	http://dide.art.sch.gr
	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ
	http://dipe.thesp.sch.gr	http://dide.thesp.sch.gr
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	
http://dipe.ioa.sch.gr	http://dide.ioa.sch.gr	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
http://dipe.pre.sch.gr	http://dide.pre.sch.gr/	
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑΣ http://pdede.sch.gr	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ
	http://dipe.ait.sch.gr/	http://www.dide.ait.sch.gr/
	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΑΧΑΪΑΣ
http://dipe.ach.sch.gr/	http://www.dide.ach.sch.gr/	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΗΛΕΙΑΣ	
http://dipe.ilei.sch.gr/ekpth/	http://blogs.sch.gr/dideilei/	
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ http://pelop.pde.sch.gr	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ
	http://blogs.sch.gr/	http://dide.arg.sch.gr/
	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΑΡΚΑΔΙΑΣ
	http://dipe.ark.sch.gr/	http://dide.ark.sch.gr
	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
http://dipe.kor.sch.gr/	http://dide.kor.sch.gr	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΛΑΚΩΝΙΑΣ	
http://dipe.lak.sch.gr	http://dide.lak.sch.gr/	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	
http://dipe.mes.sch.gr	http://srv-dide.mes.sch.gr/	
ΚΡΗΤΗΣ http://kritis.pde.sch.gr	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
	http://dipe.ira.sch.gr	http://dide.ira.sch.gr/
	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΛΑΣΙΘΙΟΥ
	http://dipe.las.sch.gr	http://dide.las.sch.gr/
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΡΕΘΥΜΝΗΣ	
http://dipe.reth.sch.gr	http://dide.reth.sch.gr	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. ΧΑΝΙΩΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Ε. ΧΑΝΙΩΝ	
http://dipechan.blogspot.gr	http://www.didechan.gr/	

**ΠΙΝΑΚΑΣ 2.
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Π.Σ.Δ.**

My school – Πληροφοριακό σύστημα Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης	https://myschool.sch.gr
ΟΠ.Σ.ΥΔ - Ενιαίο πληροφοριακό σύστημα για την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων και την διαχείριση προσωπικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.	https://opsyd.sch.gr
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο (webmail)	http://www.sch.gr/2010-04-19-13-45-25/2009-09-16-08-03-16
Εκπαιδευτικές Κοινότητες και Ιστολόγια (blogs, websites)	http://blogs.sch.gr/
Εκπαιδευτική Τηλεόραση	http://www.edutv.gr
Τεχνική Στήριξη Πληροφοριακών Συστημάτων Σχολικών Μονάδων	http://ts.sch.gr/
Συνεργατικά Έγγραφα	http://grafis.sch.gr
Ηλεκτρονική Σχολική Τάξη (η-τάξη) απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και μαθητές, με στόχο τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας του σχολείου, με σύγχρονα εργαλεία μάθησης	http://eclass.sch.gr
Η υπηρεσία Τηλεκπαίδευσης του Π.Σ.Δ. βασίζεται στο κορυφαίο διεθνώς σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικής μάθησης moodle	http://e-learning.sch.gr
Η υπηρεσία Τηλεδιάσκεψης	http://meeting.sch.gr/
Η υπηρεσία Πολυμεσικών Παρουσιάσεων και Διαλέξεων	http://mmpres.sch.gr/
Η υπηρεσία Βίντεο	http://video.sch.gr/
Πανελλήνιος Χάρτης Σχολικών Μονάδων	http://maps.sch.gr/
Ηλεκτρονικά Εκπ/κα Περιοδικά και Εφημερίδες	http://schoolpress.sch.gr/

**ΠΙΝΑΚΑΣ 3.
ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ – ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

Ψηφιακό Σχολείο - Εκπαιδευτική Πλατφόρμα	http://dschool.edu.gr
Διαδραστικά Εκπαιδευτικά Βιβλία	http://ebooks.edu.gr
Φωτόδεντρο (αποθετήριο μαθησιακών αντικειμένων, εκπαιδευτικών βίντεο, εκπαιδευτικών λογισμικών κ.α)	http://photodentro.edu.gr

Ψηφιακή Εκπαιδευτική Πλατφόρμα e-me (για μαθητές και εκπαιδευτικούς)	https://e-me.edu.gr
Ψηφιακά Εκπαιδευτικά Βοηθήματα	http://www.study4exams.gr
Δικτυακή Εκπαιδευτική Πύλη Υπουργείου Παιδείας	http://www.e-yliko.gr/
Επιμόρφωση Εκπ/κων β' επιπέδου στις ΤΠΕ	http://b-epipedo2.cti.gr
Ψηφιακή Βιβλιοθήκη	http://repository.edulll.gr
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	http://www.pi-schools.gr
EYZHN – Εθνική Δράση Υγείας για τη ζωή των νέων	http://evzin.minedu.gov.gr
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ για την πρόληψη της σχολικής βίας και του εκφοβισμού	http://paratiritirio.minedu.gov.gr
Ακαδημαϊκή Ταυτότητα	http://academicid.minedu.gov.gr
Etwinning - Ευρωπαϊκή δράση μέσω της οποίας σχολεία από διαφορετικές Ευρωπαϊκές χώρες, συνεργάζονται ώστε να αποκομίσουν παιδαγωγικά, κοινωνικά και πολιτισμικά οφέλη.	http://www.etwinning.gr
Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) είναι ο εθνικός στρατηγικός φορέας ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης.	http://www.ekdd.gr
Πύλη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης	http://www.kpe.gr/
Saferinternet – Δράση για ένα ασφαλέστερο Διαδίκτυο	http://saferinternet.gr/
Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.), μέσω της Πιστοποίησης και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού, επενδύει σε περισσότερο ποιοτικές, αποτελεσματικές και αξιόπιστες υπηρεσίες Διά Βίου Μάθησης στην Ελλάδα προς όφελος των πολιτών.	http://www.eoppep.gr
Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.) είναι ο επιτελικός επιστημονικός φορέας που υποστηρίζει το Υ.Π. στα θέματα που αφορούν την α/θμια και β/θμια εκπ/ση, καθώς και τη μετάβαση από τη β/θμια στην γ/θμια εκπ/ση.	http://www.iep.edu.gr
Βιβλιοθήκη Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής	http://www.iep.edu.gr/library/
Το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων (Ι.Τ.Υ.Ε.) είναι ερευνητικός και τεχνολογικός φορέας με σκοπό την έρευνα και την αποτελεσματική αξιοποίηση των ΤΠΕ.	http://www.cti.gr